

ISAIA

¹ Maya nĩmo maũndũ marĩa maaguũrĩrio
Isaia mũrũ wa Amozu, makoniĩ Juda na
Jerusalemu hĩndĩ ya wathani wa Uzia, na wa
Jothamu, na wa Ahazu, na wa Hezekia, arĩa
maarĩ athamaki a Juda.

Rũrĩrĩ Rũremi

² Atĩrĩrĩ, wee igũrũ, ta thikĩrĩria! Nawe thĩ ta
igua!

Nĩgũkorwo Jehova nĩarĩtie akoiga atĩrĩ:
“Nĩ heete ciana irio, ngacirera igakũra,
no cio ikaanemera.

³ Ndegwa nĩyũũ mwene yo,
nayo ndigiri ikamenya mũharatĩ wa mwene
yo,
no Isiraeli ndarĩ ũndũ ooĩ,
andũ akwa nĩmagĩte ũmenyo.”

⁴ Hĩ! Kaĩ mũrĩ rũrĩrĩ rwĩhagia-ĩ.
Mũrĩ andũ matitikĩte mahĩtia,
na rũruka rwa andũ mekaga ũũru,
na ciana ciĩrutĩre gũthũkia maũndũ!
Nĩmatiganĩrie Jehova;
nĩmamenete Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
makamũhutatĩra, magacooka na thuutha.

⁵ Nĩ kĩĩ gĩgũtũma mwende gũikara
mũkĩhũũragwo?
Nĩ kĩĩ gĩgũtũma mũthĩ o na mbere kũrema?
Mũtwe wothe nĩmũtĩhangie,

nayo ngoro yothe ĩkanyamarĩka.

⁶ Kuuma ikinya rĩa kũgũrũ nginya mũtwe
gũtirĩ handũ hagima:
no nguraro theri, na mũtũnda,
na ironda cia ndĩira
itarĩ thambie, kana ikoochwwo,
kana ikororoio na maguta.

⁷ Bũrũri wanyu ũkirĩte ihooru,
matũũra manyu manene magacinwo na
mwaki;
mĩgũnda yanyu ĩramathwo ĩgatigwo ũtheri nĩ
andũ a kũngĩ
o mũkĩonaga,
ĩkoonũhwo ta ĩng'aũranĩtio nĩ ageni.*

⁸ Mwarĩ wa Zayuni atiganĩrio
ta gĩthũnũ kĩrĩ mũgũnda wa mũthabibũ,
agatiganĩrio ta kanyũmba karĩ mũgũnda wa
marenge,
o na ta itũũra inene rĩthiũrũrũkĩirio nĩ thũ
ikĩenda kũrĩtunyana.

⁹ Tiga Jehova Mwene-Hinya-Wothe
aatũtigĩirie matigari manini ma andũ-rĩ,
tũngĩtuĩkĩte ta Sodomu,
na tũkahaana ta Gomora!

¹⁰ Thikĩrĩriai kiugo kĩa Jehova,
inyuĩ mwathanaga Sodomu;
na mũigwe watho wa Ngai witũ,
inyuĩ andũ a Gomora!

* **1:7** Ũndũ ũyũ wekĩkĩte rĩrĩa Senakeribu aatharĩkĩire
Jerusalemu (1Ath 18:13).

- 11 “Magongona macio manyu mündutagĩra
 maingĩ-rĩ,
 nĩ ma kĩ kũrĩ nĩ?” Ūguo nĩguo Jehova
 ekũũria.
 “Nĩnjiganĩtwo nĩ magongona ma njino,
 na magongona ma ndũrũme, na maguta ma
 nyamũ noru;
 nĩ ndikenagĩra thakame ya ndegwa,
 na ya tũtũrũme, o na ya mbũri.
- 12 Nũũ ũkoragwo amwĩrĩte mündutĩre magong-
 ona macio
 rĩrĩa mũgũũka mbere yakwa kũũhooya,
 mũkĩrangaga nja cia nyũmba yakwa?
- 13 Tigai gũcooka kũrehe maruta ma tũhũ!
 Ūbumba wanyu nĩ kĩndũ kĩa magigi harĩ nĩ.
 Ndingĩhota gũkirĩrĩria ciũngano cianyu cia wa-
 ganu:
 mĩcemanio yanyu ya Karũgamo ka Mweri,
 na Thabatũ, o na ciathĩ iria njathane.
- 14 Ngoro yakwa nĩthũire ciathĩ cianyu
 cia Karũgamo ka Mweri, o na ciathĩ iria
 njathane.
 Maũndũ macio matuĩkĩte mũrigo harĩ nĩ,
 nĩmanogetie.
- 15 Hĩndĩ ĩrĩa mwambararia moko manyu na
 igũrũ mũkĩhooya,
 nĩndĩrĩmũhithaga maitho makwa ndika-
 muone;
 o na mũngĩhooya mahooya maingĩ
 ndirĩmũiguaga.
 Nĩgũkorwo moko manyu maiyũrĩtwo nĩ
 thakame;
 16 mwĩthambei mwĩtherie.

- Eheriai ciiko cianyu njũru maitho-inĩ makwa!
 Tigai gwĩka maũndũ mooru,
¹⁷ mwĩrutei gwĩkaga wega!
 Thingatagai ciira wa kĩhoo, to,
 na mũkoomĩrĩria arĩa ahinyĩrĩrie.
 Tuagai ciira wa ciana cia ngoriai na kĩhoo, to,
 na mũthaithanagĩrĩre mũtumia wa
 ndigwa.”
- ¹⁸ Jehova ekuuga atĩrĩ,
 “Ũkai tũciire.
 O na mehia manyu mangĩkorwo matunĩhĩte ta
 gakarakũ-rĩ,
 nĩmagathera o ta ira;
 o na maatuĩka matunĩhĩte ta thakame,
 nĩmakerũha o ta guoya wa ng’ondũ.
- ¹⁹ Mũngĩnjigua na mũnjathĩkĩre,
 nĩ mũrĩrĩaga indo iria njega mũno cia
 bũrũri;
- ²⁰ no mũngĩrema na mũrege gwithĩka,
 mũkaaniinwo na rũhiũ rwa njora.”
 Nĩgũkorwo nĩ kanua ka Jehova koigĩte
 ũguo.
- ²¹ Hĩ! Kaĩ itũũra inene rĩrĩa rĩhokeku
 nĩrĩtuĩkĩte ta mũmaraya-ĩ!
 Hĩndĩ imwe rĩaiyũrĩte ũtuanĩri ciira wa kĩhoo;
 ũthingu nĩguo watũũraga thĩinĩ warĩo,
 no rĩu nĩ oragani matũũraga kuo!
- ²² Betha yanyu ĩtuĩkĩte gĩko,
 ndibei yanyu ĩrĩa njega mũno ĩgatukanio na
 maaĩ.
- ²³ Andũ anyu arĩa mamwathaga nĩ kũrema
 maremete,
 magatuĩka a thiritũ ya aici;

othe nĩmendete mahaki,
 nao mahanyũkanagia na indo cia kũheo.
 Maticiiiragĩra ciana cia ngoriai na kĩhooito;
 na matithikagĩrĩria ciira wa mũtumia wa
 ndigwa.

24 Nĩ ũndũ ũcio, Mwathani, Jehova Mwene-
 Hinya-Wothe,

O we Mwene Hinya wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ,
 “Hĩ! Nĩngaitĩrĩria amuku akwa mang’ũrĩ
 makwa,

na ndĩrĩhĩrie harĩ thũ ciakwa.

25 Nĩngagũũkĩrĩra na guoko gwakwa;
 ngagũtheria gĩko gĩaku gĩthire biũ,
 na maũndũ maku mothe marĩa matarĩ
 matheru ndĩmatherie.

26 Aciirithania aku ngaatũma matuĩke o ta ũrĩa
 maatariĩ matukũ-inĩ ma tene,
 na aheani kĩrĩra aku o ta ũrĩa maatariĩ
 kĩambĩrĩria-inĩ.

Thuutha ũcio ũgeetagwo

Itũũra Inene rĩa Ũthingu,
 o na Itũũra Inene Rĩihokeku.”

27 Itũũra rĩa Zayuni rĩgaakũũrwo na ciira wa
 kĩhooito,
 nao andũ a rĩo arĩa merirĩte makũũrwo na
 ũthingu.

28 No andũ arĩa aremi na arĩa ehia makaaniinwo
 hamwe,
 nao arĩa matiganagĩria Jehova nĩmagathira
 biũ.

29 “Nĩmũgaconoka nĩ ũndũ wa mĩgandi ĩyo
 mĩamũre
 mũtũire mũkenagĩra;
 nĩmũkaigua thoni nĩ ũndũ wa mĩgũnda

īyo mwĩthuurĩire.

³⁰ Mũgaatuĩka ta mũgandi ũrahooaha mathangũ,
mũtuĩke ta mũgũnda ũtarĩ maaĩ.

³¹ Mũndũ ũrĩa ũrĩ hinya agaatuĩka maragara,
naguo wĩra wake ũtuĩke thandĩ;
we na wĩra wake nĩmakahĩa hamwe,
haage mũndũ wa kũhoria mwaki ũcio.”

2

Kĩrĩma kĩa Jehova

¹ Ũyũ nĩguo ũhoro ũrĩa Isaia mũrũ wa Amozu
onire ũkoniĩ Juda na Jerusalemu:

² Matukũ-inĩ ma kũrigĩrĩria
kĩrĩma kĩa hekarũ ya Jehova nĩgĩkahaandwo
kĩrĩ kĩa kĩnene gatagatĩ ka irĩma iria ingĩ;
nĩgĩkambarario igũrũ rĩa tũrĩma tũrĩa tũngĩ,
nao andũ a ndũrĩrĩ nĩkuo magaaathiiaga.

³ Ndũrĩrĩ nyingĩ nĩigathiĩ kuo ikiugaga atĩrĩ,
“Ũkai, twambate tũthiĩ kĩa kĩa kĩa Jehova,
tũthiĩ nyũmba ya Ngai wa Jakubu.
Nĩagatũruta ũhoro wa mĩthiĩre yake,
nĩgeetha tũgeragĩre njĩra ciake.”
Nĩgũkorwo Zayuni nĩgũkoima ũtaarani,
nakuo Jerusalemu kuume ndũmĩrĩri ya Je-
hova.

⁴ Nake nĩagatuithanagia ndũrĩrĩ ciira,
na aigũithanie irĩndĩ nyingĩ.
Hiũ ciao cia njora magaacithondeka ituĩke mĩraũ
ya kũrĩma,
namo matimũ mao mamathondeke matuĩke
hiũ cia gũceeha mĩtĩ.

Gütirĩ rūrĩrĩ rūgaacooka kūrūa na rūrĩrĩ rūrĩa
rūngĩ na rūhiũ rwa njora,
o na kana merute ũhoru wa mbaara hĩndĩ
ĩngĩ.

⁵ Atĩrĩrĩ wee nyũmba ya Jakubu,
ũkaai tũthiige tũmũrĩkĩrwo nĩ ũtheri wa
Jehova.

Mũthenya wa Jehova

⁶ Wee nĩūtiganĩirie andũ aku,
o acio a nyũmba ya Jakubu.
Nao marũmĩtie mũno mĩtugo na irĩra cia andũ
a mwena wa irathĩro;
maragũraga ta Afilisti,
na makagĩa thiritũ na andũ matooi Ngai.

⁷ Bũrũri wao ũiyũrite betha na thahabu,
igĩina ciao itingĩthira.

Bũrũri wao ũiyũrite mbarathi;
na ngaari ciao cia ita itingĩtarĩka.

⁸ Bũrũri wao ũiyũrite mĩhianano ya kũhooywo;
mainamagĩrĩra wĩra wa moko mao,
o indo iria mathondekete na ciara ciao.

⁹ Nĩ ũndũ ũcio mũndũ nĩakaharũrũkio,
nacio iruka cia andũ iconorithio;
ndũkanamarekere.

¹⁰ Toonyai rwaro-inĩ rwa ihiga,
mwĩhithe tĩri-inĩ mũũrĩre kĩmakania kĩa
Jehova

na riiri wa ũnene wake!

¹¹ Maitho ma mũndũ mwĩtĩi nĩmagaconorithio,
naguo mwĩtĩio wa andũ nĩukaharũrũkio;
no Jehova we wiki nĩwe ũgaatũũgĩrio mũthenya
ũcio.

- 12 Jehova Mwene-Hinya-Wothe arĩ na mũthenya
 aigĩte
 wa gũũkĩrĩra andũ arĩa othe etĩĩ na arĩa
 meĩkagĩrĩra,
 na arĩa othe metũũgagĩria
 (nao othe nĩmakanyiihio),
- 13 na okĩrĩre mĩtarakwa yothe ya Lebanoni, ĩrĩa
 mĩraihu na igũrũ na ĩkaneneha mũno,*
 o na mĩgandi yothe ya Bashani,
- 14 na okĩrĩre irĩma iria ndaaya na igũrũ,
 na tũrĩma tuothe tũrĩa tũraihu.
- 15 na okĩrĩre mũthiringo o wothe mũraihu na
 igũrũ
 na rũthingo o ruothe rwakĩtwo rwa hinya,
- 16 na okĩrĩre marikabu ciothe cia Tarishishi,
 na marikabu ciothe iria njega mũno.
- 17 Mwĩtũũgĩrio wa mũndũ nĩũkaharũrũkio,
 na mwĩtĩio wa andũ ũconorithio;
 no Jehova we wiki nĩwe ũgaatũũgĩrio mũthenya
 ũcio,
- 18 nayo mĩhianano ya kũhooywo nĩgathira
 biũ.
- 19 Andũ makoorĩra ngurunga-inĩ cia ndwaro cia
 mahiga,
 o na marima-inĩ ma thĩ,
 moorĩre kĩmakania kĩa Jehova na riiri wa ũnene
 wake,
 hĩndĩ ĩrĩa akaarũgama athingithie thĩ.
- 20 Mũthenya ũcio andũ makooya mĩhianano yao
 ya betha,
 na mĩhianano yao ya thahabu,

* **2:13** Bũrũri wa Lebanoni warĩ mwena wa irathĩro wa
 Jorodani, na woĩkaine nĩ ũndũ wa mĩtarakwa na ng'ombe
 ciakuo.

ĩrĩa methondekeire mamĩhooyage,
mamĩkĩrie huko na huhu.

21 Nao makoorĩra ngurunga-inĩ cia ndwaro cia
mahiga,
na mahiga-inĩ marĩa macunjurĩte
morĩre kĩmakania kĩa Jehova
na riiri wa ũnene wake,
hĩndĩ ĩrĩa akaarũgama, athingithie thĩ.

22 Tiga kwĩhoka mũndũ,
ũrĩa mĩhũmũ yake ĩrĩ o maniũrũ-inĩ make.
Nĩ ũndũ-rĩ, akĩrĩ wa bata ũrĩkũ?

3

Jerusalemu na Juda Gĩtuĩrwo Ciira

1 Atĩrĩrĩ, Mwathani,
Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
arĩ hakuhĩ kwehereria Jerusalemu na Juda
ũteithio wao na kĩrĩa kĩmatiragĩrĩra,
amehererie ũteithio wothe wa irio na wa maaĩ,
2 o na ameherie mũndũ ũrĩa njamba na
mũrũi wa mbaara,
na mũtuanĩri ciira na mũnabij,
na mũragũri na mũthuuri wa kĩaama,
3 na mũtongoria wa gĩkundi gĩa thigari mĩrongo
ĩtano,
na mũheani kĩrĩra, na mũbundi mũũgĩ, o
na mũndũ-mũgo mũũgĩ.

4 Tũhĩ nĩtuo ngaatua anene ao;
na maathagwo nĩ tũkenge.

5 Andũ nĩmakahiinyanĩrĩria:
o mũndũ akaahinyĩrĩria ũrĩa ũngĩ,

mündũ wa itũũra okĩrĩre mündũ wa itũũra
rĩake.

Arĩa anini nĩmagookĩrĩra arĩa akũrũ,
nao arĩa matarĩ ngumo mokĩrĩre mündũ
ũrĩa mũtĩku.

⁶ Mündũ nĩakanyiita ũmwe wa ariũ a nyina
arĩ gwa ithe mũciĩ, amwĩre atĩrĩ,
“Wee ũrĩ na nguo ya igũrũ, tuĩka mũtongoria
witũ;
ũreke kũndũ gũkũ kwanangĩtwo kũgĩe
wathani-inĩ waku!”

⁷ Nowe nĩakaanĩrĩra mũthenya ũcio oige atĩrĩ,
“Nĩ ndirĩ na kĩhonia.
Nĩgũkorwo gwakwa mũciĩ gũtirĩ irio kana nguo,
tigai kũndua mũtongoria wa andũ.”

⁸ Nĩgũkorwo Jerusalemu nĩkũratũgũũga,
nakuo Juda nĩkũragũa;
ciugo na ciĩko ciakuo nĩirokĩrĩra Jehova
na makang’athĩria thiithi wake ũrĩ riiri.

⁹ Ithiithi ciao nĩcio ciumbũraga ũrĩa mahaana;
maanĩkaga mehia mao o ta ma Sodomu;
o na matimahithaga.

Kaĩ marĩ na haaro-ĩ!
Nĩo mereheire mwanangĩko.

¹⁰ Ha ũhoro wa andũ arĩa athingu, meerei atĩ
nĩmakagaacĩra;
nĩgũkorwo nĩmakaarĩaga maciaro ma
maũndũ marĩa maaneka.

¹¹ No andũ arĩa aaganu, meerei atĩrĩ: kaĩ marĩ
na haro-ĩ!
Nĩgũkorwo mwanangĩko ũrĩ igũrũ rĩao!

Nao makaarĩhwo kũringana na wĩra wa moko mao.

12 Andũ akwa mahinyagĩrĩrio nĩ ciana,
nao andũ-a-nja nĩo mamaathaga.
Atĩrĩrĩ inyuĩ andũ akwa, atongoria anyu nĩo
mamũhĩtithagia,
magatũma muume njĩra ĩrĩa yagĩrĩire.

13 Jehova nĩaikarĩire gĩtĩ gĩake iciirĩro-inĩ;
akarũgama nĩguo aciirithie andũ.

14 Jehova nĩarĩkĩtie gũtuĩra
athuuri na atongoria a andũ ake ciira,
akameera atĩrĩ:
“Nĩ inyuĩ mwanangĩte mũgũnda wakwa wa
mĩthabibũ;
o na indo iria mũtunyĩte athĩni irĩ thĩinĩ wa
nyũmba cianyu.”

15 “Mũhehenjaga andũ akwa,
na mũkamemenda mothiũ ma athĩni nĩkĩ?”
nĩguo Mwathani Jehova Mwene-
Hinya-Wothe ekũũria.

16 Jehova ekuuga atĩrĩ,
“Andũ-a-nja a Zayuni nĩetĩii,
mathiiaga maguucĩtie ngingo,
makiuhanaga na maitho mao,
na makinyaga na njacĩ magĩthiĩ,
na makagambia njingiri iria irĩ thũng’wa-inĩ
ciao.

17 Nĩ ũndũ ũcio Mwathani nĩagatũma andũ-a-
nja acio a Zayuni magĩe na ironda mĩtwe;
Jehova nĩakoonania njaga yao.”

18 Mũthenya ũcio Jehova nĩakamaaũra mathaga mao: nĩmo bangiri, na rũtamĩ rwa kuoha njuĩrĩ, na mĩgathĩ ĩrĩa ĩhacĩte ta mweri, 19 na icũhĩ cia matũ, na mĩrĩnga ya moko, na taama wa kwĩhumbĩra ũthiũ, 20 na itambaya cia mũtwe, na irengeeri cia magũrũ, na mĩcibi, na cuba cia maguta manungi wega, na ithiitũ 21 na icũhĩ cia mũhũũri cia moko, na icũhĩ cia maniũrũ, 22 na nguo ndaihu iria njega, na ngũbia, na tũbuti, na nguo cia igũrũ, na tũmondo, 23 na icicio cia kwĩroro, na nguo cia gatani ĩrĩa njega, na itambaya, na macuka ma ciande.

24 Handũ ha mũtararĩko mwega gũkaagĩa na mũnungo mũũru;

handũ ha mũcibi hagaakorwo mũkanda;

handũ ha njuĩrĩ thondeke wega hagĩe kĩhara;

handũ ha nguo njega hakaagĩa nguo ya ikũnia;

naho handũ ha ũthaka wa mwĩrĩ hagĩe gũcinanwo na ruoro.

25 Arũme anyu makoaragwo na rũhiũ rwa njora, nacio njamba cianyu cia ita ikaaniinĩrwo mbaara-inĩ.

26 Ihingo cia Zayuni nĩigacakaya na igirĩke, na itũũra rĩu rĩkire ihooru, na rĩikare rĩmomoretwo, rĩkagũa thĩ.

4

1 Na rĩrĩ, mũthenya ũcio andũ-a-nja mũgwanja makaanyiita mũndũ mũrũme ũmwe, mamwĩre atĩrĩ, “Tũrĩrĩaga irio ciitũ ithuĩ ene, na twĩheage nguo;

no ũreke twĩtanagio nawe.
Twehererie thoni ciitũ!”

Thuuna ya Jehova

² Mũthenya ũcio Thuuna ya Jehova nĩgathakara na ĩgĩe riiri, namo maciaro ma bũrũri ũcio magaakorwo marĩ mega, na marĩ mwĩraho na riiri wa arĩa magaakorwo marĩ matigari kũu Isiraeli! ³ Na rĩrĩ, nĩgũgakinya atĩrĩ, andũ arĩa magaatigwo Zayuni, na arĩa magaakorwo matigaire Jerusalemu, mageetagwo atheru, nao nĩ arĩa othe maandĩkitwo na magaathĩrĩrwo gũtũura muoyo kũu Jerusalemu. ⁴ Mwathani nĩagathambia gĩko kĩrĩa kĩũru kĩa andũ-a-nja a Zayuni; nĩagatheria Jerusalemu marooro ma thakame arĩ na roho wa gũtuanĩra ciira o na roho wa gũcina na mwaki. ⁵ Ningĩ Jehova nĩagatũma itu rĩa ndogo rĩgĩe kũndũ guothe mũthenya kũrĩa gũikarĩtwo nĩ andũ kĩrĩma-inĩ kũu gĩa Zayuni, na atũme kũrĩa kũnganĩtwo gwakane rũrĩrĩmbĩ rwa mwaki ũtukũ; igũrũ rĩa riiri ũcio wothe gũgaakorwo taarĩ hema. ⁶ ĩgaatuĩka ta gĩthũnũ gĩa kũrehe kĩiruru gĩa kwĩgitia kuuma kũrĩ ũrugarĩ wa mũthenya, na handũ ha kũũrĩra na ha kwĩgitia kuuma kũrĩ kĩhuhũkanio kĩa rũhuho na kĩa mbura.

5

Rwĩmbo rwa Mũgũnda wa Mĩthabibũ

¹ Nĩngũinĩra mwendwa wakwa ũrĩa nyendete
rwĩmbo,
ndĩmũinĩre rwĩmbo rũkoniĩ mũgũnda wake
wa mĩthabibũ:

Mwendwa wakwa aarĩ na mũgũnda wa
mĩthabibũ
kĩrĩma-inĩ handũ hanoru mũno.

² Akĩũthiũrũrũkĩria na mũtaro,
na akĩũngania mahiga marĩa mothe maarĩ
kuo akĩmate,
agĩcooka akĩũhaanda mĩthabibũ ĩrĩa mĩega
mũno.

Nĩaakire mũthiringo mũraihi na igũrũ kũu
thĩinĩ wago,
o na ningĩ akĩenja handũ ha kũhihagĩra
thabibũ.

Nake agĩeterera ũciare thabibũ njega,
no rĩrĩ, waciarire thabibũ cia gĩthaka.

³ “Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ aya mĩtũũraga Jerusalemu
o na andũ a Juda,
tũtuithaniei ciira, nĩ na mũgũnda wakwa
wa mĩthabibũ.

⁴ Nĩ ũndũ ũrĩkũ ũngĩ ingĩekire mũgũnda ũcio
wakwa wa mĩthabibũ
gũkĩra ũguo ndawĩkire?

Waciarire thabibũ cia gĩthaka nĩkĩ,
o hĩndĩ ĩrĩa ndetereire ũciare thabibũ njega?

⁵ Atĩrĩrĩ, nĩngũmwĩra ũrĩa ngwĩka
mũgũnda ũcio wakwa wa mĩthabibũ:

Nĩngũwehereria rũgiri rwago,
nĩguo wanangwo,
njooke momore rũthingo rwago,
nĩguo ũrangĩrĩrio.

⁶ Ndĩũtiganĩrie wanangĩke,
ũtegũcehwo kana kũrĩmwo,
naguo ũrĩmeraga cong’e na mĩigua.

Ningĩ njathe matu matikanaurĩrie mbura.”

7 Mũgũnda wa mĩthabibũ wa Jehova Mwene-Hinya-Wothe
 nĩguo nyũmba ya Isiraeli,
 nao andũ a Juda
 nĩo mũgũnda wake wa mĩthabibũ ũrĩa ake-
 nagĩra.
 Nake eethire ciira wa kĩhooito, akĩona o ũiti wa
 thakame;
 agĩcaria ũthingu, no akĩigua kĩrĩro kĩa
 mĩnyamaro.

Haaro na Gũtuĩrwo Ciira

8 Kaĩ, inyuĩ arĩa mũikaraga mũkĩongagĩrĩa
 nyũmba mũrĩ na haro-ĩ!
 O inyuĩ mũnyitithanagia gĩthaka kĩmwe na
 kĩrĩa kĩngĩ gĩgatuĩka kĩmwe,
 nginya hakaaga handũ ha gũtigĩria andũ arĩa
 angĩ,
 nĩguo mũtũũre bũrũri-inĩ mũrĩ inyuiki.
 9 Jehova Mwene-Hinya-Wothe oigĩte atĩrĩ
 ngĩiguaga:
 “Ti-itherũ nyũmba iria nene nĩigakira ihooru,
 nacio nyũmba iria thaka ciage andũ a
 gũciikara.
 10 Mũgũnda wa iĩka ikũmi wa mĩthabibũ
 ũkaaruta bathi ĩmwe* ya ndibei,
 nayo homeri ĩmwe† ya mbegũ yume eba
 ĩmwe‡ ya ngano.”

11 Kaĩ arĩa marokaga gũũkĩra rũciinĩ tene,
 makahang’ĩre njoohi marĩ na haaro-ĩ!
 o acio maikaraga thĩ ũtukũ gũgakũra,

* 5:10 nĩ ta lita 22 † 5:10 nĩ ta lita 220 ‡ 5:10 nĩ ta lita 22

- nginya makarĩo nĩ ndibei.
- 12 Maruga-inĩ mao makoragwo na inanda cia mũgeeto,
na cia inubi na tũhembe, na mĩtũrirũ, o na ndibei,
no matirũmbũyagia ciiko cia Jehova,
na makaagĩra wĩra wa moko make gĩtĩio.
- 13 Nĩ ũndũ ũcio andũ akwa nĩmagatahwo matwarwo bũrũri ũngĩ
nĩ ũndũ wa kwaga ũmenyo;
andũ ao arĩa atĩiku magaakua nĩ ng'aragu,
nakĩo kĩrĩndĩ kĩao kĩhootheke nĩ nyoota.
- 14 Nĩ ũndũ ũcio mbĩrĩra nĩnenehetie thuti nĩ ũndũ wao,
na ĩgaathamia kanua kayo gatarĩ gĩturi;
kũu nĩkuo gũkaaharũrũka andũ ao arĩa marĩ igweta na ikundi cia andũ,
hamwe na andũ arĩa manyuuaga makanegenana, o na arĩiu.
- 15 Nĩ ũndũ ũcio mũndũ nĩakaharũrũkio,
nakĩo kĩrĩndĩ gĩconorithio,
namo maitho ma arĩa etĩĩ maconorithio.
- 16 No Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩagatũũgĩrio
nĩ ũndũ wa ciira wake wa kĩhoothe,
nake Mũrungu, o we ũcio mũtheru,
nĩakeyonia nĩ mũtheru na ũndũ wa ũthingu wake.
- 17 Hĩndĩ ĩyo ng'onde ikaarĩaga ta irĩ ũrĩithio-inĩ wacio;
natuo tũgonde tũkaarĩithagio kũndũ kũrĩa kwanangĩku gwa itonga.
- 18 Kaĩ arĩa maguucagia mehia na mĩhĩndo ya maheeni marĩ na haaro-ĩ!

- o acio maguucagia waganu na mĩkanda ta
ĩrĩa ĩguucagia ngaarĩ cia ng'ombe,
19 o acio moigaga atĩrĩ, “Ngai nĩahiũhe oke,
nĩahĩke wĩra wake nĩguo tũwone.
Nĩũkuhĩrĩrie,
mũbango wa Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli
nĩũũke,
nĩguo tũũmenye.”
- 20 Kaĩ arĩa metaga ũũru wega,
naguo wega makawĩta ũũru marĩ na haaro-
ĩ!
o acio matuaga nduma nĩyo ũtheri, na ũtheri
makaũtua nduma,
na magatua kĩndũ kĩrũrũ nĩ kĩrĩ mũrĩo,
nakĩo kĩndũ kĩrĩa kĩrĩ mũrĩo magagĩtua nĩ
kĩrũrũ.
- 21 Hĩ! Kaĩ arĩa meyonaga marĩ oogĩ maitho-inĩ
mao,
na makeyona marĩ na ũmenyi marĩ na
haaro-ĩ!
- 22 Hĩ! Kaĩ andũ arĩa marĩ ngumo ya kũnyua
ndibei,
na njoorua cia kũringia indo cia gũtũma
andũ marĩo marĩ na haaro-ĩ!
- 23 o arĩa marekagĩrĩria andũ arĩa mehĩtie nĩ
ũndũ wa ihaki,
no makarega gũtua ciira wa kĩhooto wa
andũ arĩa matehĩtie.
- 24 Nĩ ũndũ ũcio, o ta ũrĩa nĩnĩmbĩ cia mwaki
icínaga itira cia mũgũnda,

na ta ũrĩa nyeki nyũmũ ãniinũkagio nĩ
 rũrĩrĩmbĩ rwa mwaki-rĩ,
 ũguo noguo mĩri yao ãkaabutha,
 na kĩro kĩa kũmbũrwo o ta rũkũngũ;
 nĩgũkorwo nĩmaregete watho wa Jehova
 Mwene-Hinya-Wothe,
 na makamena kiugo kĩa Ũrĩa Mũtheru wa
 Isiraeli.

25 Nĩ ũndũ ũcio marakara ma Jehova maakanĩte
 mookĩrĩre andũ ake;
 nake nĩatambũrũkĩtie guoko amagũthe
 magũe thĩ.

Irĩma nacio igathingitha,
 nacio ciimba ciao ikaaraganio njĩra-inĩ ta
 mahuti.

No o na kũrĩ ũguo-rĩ, marakara make matirĩ
 maraahũahũa,
 guoko gwake no gũtambũrũkĩtio o na rĩu.

26 Nake ahaicĩtie bendera handũ igũrũ eete
 ndũrĩrĩ iria irĩ kũraya,
 nao arĩa marĩ ituri cia thĩ ahuhaga biringi
 akĩmeeta. §

Nĩo aya mokĩte,
 mateng'ere na ihenya.

27 Gũtirĩ o na ũmwe wao ũraanoga kana
 akahĩngwo,
 gũtirĩ o na ũmwe ũracũũnga kana agakoma;
 gũtirĩ ũraregeria mũcibi njohero,
 o na gũtirĩ rũrigi rwa kĩaatũ rũtuĩkĩte.

28 Mĩguĩ yao nĩ mĩũgĩ,

§ 5:26 Ashuri na Babuloni nĩcio ndũrĩrĩ icio igwetetwo.

namo mota mao mothe nĩmageete;
 mahũngũ ma mbarathi ciao mahaana ta ihiga
 rĩa nyaigĩ,
 namo magũrũ ma ngaari ciao cia ita mathi-
 iaga ta rũhuhohu.

²⁹ Mũraramo wao nĩ ta wa mũrũũthi,
 nao mararamaga o ta njaũ cia mũrũũthi;
 marurumaga makĩnyiita ũguĩmi wao,
 na makaũkuua na gũtirĩ ũngĩũteithũra.

³⁰ Mũthenya ũcio makaararama nĩ ũndũ wa
 kĩrĩa manyiitite,
 o ta ũrĩa iria rĩrurumaga rĩgũikia ndiihũ.

Na mũndũ angĩgaacũthĩrĩria bũrũri-inĩ,
 akoona no nduma ĩrĩ kuo na mũnyamaro,
 o naguo ũtheri nĩũgaathiĩkwo nĩ matu.

6

Gũtũmwo kwa Isaia

¹ Na rĩrĩ, mwaka ũrĩa Mũthamaki Uzia
 aakuire-rĩ, nĩguo ndonire Mwathani aikarĩire
 gĩtĩ kĩa ũnene, kĩrĩ igũrũ na gĩtũũgĩrĩtio, nayo
 nguo yake yaiyũrĩte hekarũ nĩ ũndũ wa ũrĩa
 yaraihĩte. ² Igũrũ wake kwarũgamĩte aserafi,
 na o mũserafi ũmwe aarĩ na mathagu matan-
 datũ: nao makehumbĩra mothiũ mao na math-
 agu meerĩ, namo meerĩ makehumbĩra magũrũ
 namo, na meerĩ makombũka namo. ³ Nao
 metanaga makerana atĩrĩ:

“Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩwe mũtheru, ĩ
 nĩwe mũtheru, ti-itherũ nĩwe mũtheru;
 thĩ yothe ĩiyũrĩtwo nĩ riiri wake.”

⁴ Nĩ ùndũ wa mŭrurumo wa mĩgambo yao, itugĩ cia mĩrango na hingĩro ciaguo ikĩenyenya, nayo hekarũ ikĩiyũra ndogo.

⁵ Na nĩ ngĩanĩrĩra ngiuga atĩrĩ, “Hĩ! Kaĩ ndĩ na haaro-ĩ! Ndiĩgũthira! Nĩgũkorwo ndĩ mũndũ wa mĩromo ĩtarĩ mĩtheru, o na ningĩ ndũũranagia na andũ matarĩ mĩromo mĩtheru, na maitho makwa nĩmonete Mũthamaki, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe.”

⁶ Hĩndĩ ĩyo mũserafi ũmwe akĩũmbũka, agĩũka harĩ nĩ akuuĩte ikara rĩa mwaki na guoko, rĩrĩa aarutĩte na mĩhato kĩgongona-inĩ.*

⁷ Mũserafi ũcio akĩhuria kanua na ikara rĩu, akiuga atĩrĩ, “Kuona atĩ ikara rĩrĩ nĩrĩahutia mĩromo yaku, mahĩtia maku nĩmeherio, o namo mehia maku nĩmahoroherio.”

⁸ Ningĩ ngĩigua mũgambo wa Mwathani ũkĩuria atĩrĩ, “Nũũ ngũtũma? Na nũũ ũgũthiĩ handũ haitũ?”

Na nĩ ngĩcookia atĩrĩ, “Nĩ ũyũ haha. Ndũma!”

⁹ Nake akĩnjĩra atĩrĩ, “Thiĩ ũkeere andũ aya atĩrĩ:

“ ĩnyuĩ tũũrai o mũiguaga no mũtikanamenye ũndũ;
tũũrai muonaga no mũtikanakuũke.’

¹⁰ Tũma ngoro cia andũ aya ciũme,
o na ũtũme matũ mao magĩe njiika mage kũigua,

o na ũhinge maitho mao matige kuona.
Tondũ maahota kuona na maitho mao,
na maigue na matũ mao,

* **6:6** Gĩkĩ nĩ kĩgongona kĩarĩ gatagatĩ ka Handũ-harĩa-Hatheru kĩa mahuti marĩa manungi wega.

na ngoro ciao igĩe na ũmenyo,
macooke magarũrũke mahonio.”

¹¹ Na niĩ ngĩcooka ngĩũria atĩrĩ, “Mwathani, niĩ nginya rĩ?”

Nake akĩnjookeria atĩrĩ:

“Niĩ nginya hĩndĩ ĩrĩa matũũra marĩa manene
magaakorwo maanangĩtwo

na matarĩ na wa kũmatũũra,
nacio nyũmba ikorwo ĩtiganĩirio,

na mĩgũnda ĩkaanangwo na ĩgathũkio biũ,
¹² o nginya rĩrĩa Jehova agaakorwo atwarĩte
andũ othe kũraya,

naguo bũrũri ũgatiganĩrio biũ.

¹³ Na rĩrĩ, o na kũngĩkorwo kũrĩ na gĩcunjĩ gĩa
ikũmi kĩa andũ gĩtigaire bũrũri-inĩ-rĩ,
bũrũri ũcio no ũkaanangwo rĩngĩ.

No rĩrĩ, o ta ũrĩa mũceneni na mũgandi ĩtigagio
ithukĩ yatemwo-rĩ,

ũguo noguo rũciaro rũrũ rwamũre
rũgaatigario gĩtina kĩaruo bũrũri-inĩ
ũcio.”

7

Kĩmenyithia kĩa Imanueli

¹ Hĩndĩ ĩrĩa Ahazu mũrũ wa Jothamu, mũrũ wa Uzia, aarĩ mũthamaki wa Juda-rĩ, Rezini mũthamaki wa Suriata marĩ na Peka mũrũ wa Remalia mũthamaki wa Isiraeli, makĩambata mathiĩ magatharĩkĩre itũũra rĩa Jerusalemu, no matiigana kũrĩtooria.*

* **7:1** Mwaka wa 735 mbere ya gũciarwo gwa Kristũ, andũ a Isiraeli na a Suriata nĩmendaga gũkĩrĩra bũrũri wa Ashuri, na nĩmendaga Ahazu amateithĩrĩrie.

² Na rĩrĩ, andũ a nyũmba ya Daudi nĩ meerirwo atĩrĩ, “Andũ a Suriata nĩmanyiitanĩte na andũ a Efiraimu”; nĩ ũndũ ũcio ngoro ya Ahazu o na ngoro cia andũ ake ikĩinaina o ta ũrĩa mĩtĩ ya mũtitũ iinainagio nĩ rũhuho.

³ Hĩndĩ iyo Jehova akĩira Isaia atĩrĩ, “Umagara, wee mũrĩ na mũrũguo Sheari-Jashubu, mũthiĩ mũgatũnge Ahazu mũthia-inĩ wa mũtaro ũrĩa uumĩte Karia-inĩ ka Rũgongo, njĩra-inĩ ya gũthiĩ Gĩthaka kĩa Mũthambia-Nguo. ⁴ Ũmwĩre atĩrĩ, ‘Wĩmenyerere, ũikare ũhooreire na ndũgetigĩre. Ndũkareke ũũrwo nĩ hinya nĩ ũndũ wa icinga icio igĩrĩ iratooga ndogo; ndũgetigĩre marakara mahiũ ma Rezini, na ma Suriata, o na ma mũrũ wa Remalia. ⁵ Suriata, na Efiraimu, na mũrũ wa Remalia nĩmaciirĩire gũkwananga, makoiga atĩrĩ, ⁶ “Nĩtũtharĩkĩre Juda, tũkũnyariire na tũkũgayane, na tũtue mũrũ wa Tabeeli mũthamaki wakuo.” ⁷ No rĩrĩ, Mwathani Jehova ekuuga atĩrĩ:

“ Ũhoro ũcio ndũgaakinyanĩra,
na ndũgekĩka,

⁸ nĩgũkorwo itũũra inene rĩa Suriata nĩ Dameski,
na mũnene wa Dameski no Rezini.
Ihinda rĩa mĩaka mĩrongo itandatũ na itano
ĩtaanathira-rĩ,
andũ a Efiraimu magaakorwo mahara-
ganĩtio ũndũ matangĩcooka gũtuĩka
rũrĩrĩ.

⁹ Ningĩ itũũra inene rĩa Efiraimu nĩ Samaria,
na mũnene wa Samaria no mũrũ wa Re-
malia.
Mũngĩaga kũrũgama mũrũmĩte wega wĩtĩkio-
inĩ wanyu-rĩ,

mūtikehaanda o na atĩa.’ ”

¹⁰ Ningĩ Jehova nĩarĩirie Ahazu o rĩngĩ, akĩmwĩra atĩrĩ, ¹¹ “Itia kĩmenyithia kuuma kũrĩ Jehova Ngai waku, o na kiumĩte kũndũ kũrĩa kũriku mũno, kana kiumĩte igũrũ kũrĩa kũraihi mũno.”

¹² No Ahazu akiuga atĩrĩ, “Niĩ ndigwĩtia; niĩ ndikũgeria Jehova.”

¹³ Ningĩ Isaia akiuga atĩrĩ, “Ta iguai rĩu, inyuĩ andũ a nyũmba ya Daudi! Anga mũkuona arĩ ũndũ mũnini kũgeria ũkirĩrĩria wa andũ? Anga nĩmũũkũgeria ũkirĩrĩria wa Ngai wakwa o naguo? ¹⁴ Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, Mwathani we mwene nĩakamũhe kĩmenyithia: Nĩgũkorwo mũirĩtu gathirange nĩakagĩa nda aciare kahĩ, nake agatue Imanueli. ¹⁵ Iria imata na ũũkĩ nĩcio gakarĩaga rĩrĩa gakaamenya kũrega ũũru na gwĩthuurĩra maũndũ marĩa mega.

¹⁶ No mbere ya kahĩ kau kũmenya kũrega ũũru na gwĩthuurĩra maũndũ marĩa mega-rĩ, bũrũri ũcio wa athamaki acio eerĩ wĩtigĩrĩte nĩũkanangwo. ¹⁷ Jehova nĩagakũrehithĩria wee mwene na andũ aku, o na andũ a nyũmba ya thoguo maũndũ matarĩ moneka kuuma rĩrĩa Efiraimu aatiganire na Juda; Jehova akaarehera mũthamaki wa Ashuri.”

¹⁸ Hĩndĩ iyo Jehova nĩakahuuhĩra ngi mĩrũri, aciĩte kuuma tũrũũ-inĩ twa kũraya twa bũrũri wa Misiri, na eete njũkĩ iria irĩ bũrũri wa Ashuri.

¹⁹ Nacio ciothe nĩcigooka ciikare iharũrũka-inĩ cia mĩkuru, na mĩatũka-inĩ ya ndwaro cia mahiga, na ihinga-inĩ ciothe cia mĩigua, na marima-inĩ mothe ma maaĩ. ²⁰ Mũthenya ũcio

Mwathani nĩakahũthĩra rwenji rũkomboretwo kuuma mũrĩmo wa Rũũĩ rwa Farati; naruo nĩruo mũthamaki wa Ashuri; nake nĩakenja mũtwe yanyu na njuĩrĩ cia magũrũ manyu, o na ningĩ enje nderu cianyu. ²¹ Mũthenya ũcio, mũndũ akaarĩithia o moori ĩmwe na ng'ondũ igĩrĩ. ²² Na tondũ wa ũingĩ wa iria rĩrĩa igaakamagwo-rĩ, mũndũ ũcio akaanyuuaga iria imata. Arĩa othe magaatigara kũu bũrũri ũcio makaanyuuaga iria imata, na marĩage ũũkĩ. ²³ Mũthenya ũcio, kũndũ kũrĩa guothe kwarĩ mũthabibũ 1,000 ĩngĩendirio cekerĩ 1,000[†] ya betha, gũgaakũra o cong'e na mũtĩ ya mũigua. ²⁴ Andũ magathiiaga kuo marĩ na ũta na mũguĩ, nĩgũkorwo bũrũri ũcio ũkaiyũra cong'e, na mũtĩ ya mũigua. ²⁵ Nakuo irĩma-inĩ guothe kũrĩa kwanarĩmwo na icembe, mũtigacooka gũthiĩ nĩ ũndũ wa gwĩtigĩra cong'e, na mũtĩ ya mũigua; kũndũ kũu gũgaatuĩka gwa kũrĩithagio ng'ombe, na gwa kũrangagwo nĩ ndũũru cia ng'ondũ.

8

Jehova Kũhũthĩra Ashuri

¹ Ningĩ Jehova akĩnjĩra atĩrĩ, “Oya kĩbaũ kĩnene, na ũkĩandĩke na karamu ka ndũire ũũ: Maheri-Shalali-Hashi-Bazu. ² Na niĩ nĩngwĩta Uria ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai, na Zekaria mũrũ wa Jeberekia matuĩke aira akwa ehokeku.”

³ Hĩndĩ ĩyo ngĩthiĩ, ngĩkoma na mũtumia wakwa, nake akĩgĩa nda, agĩciara kahĩ. Nake

[†] 7:23 nĩ ta kilo ikũmi na ĩmwe na nuthu (11:5)

Jehova akĩnjĩra atĩrĩ, “Gatue Maheri-Shalali-Hashi-Bazu. ⁴ Kahĩĩ kau gataanamenya gwĩtana koige ‘Baba’ kana ‘Maitũ’, ũtonga wa Dameski na indo iria itahĩtwo nĩ Samaria nĩgakuuo nĩ mũthamaki wa Ashuri.”

⁵ O rĩngĩ Jehova akĩnjarĩria, akĩnjĩra atĩrĩ:

⁶ “Kuona atĩ andũ aya nĩmaregete
maaĩ marĩa mathereraga mahooreire ma
Siloamu,*

na magakenera Rezini

o na mũrũ wa Remalia-rĩ,

⁷ nĩ ũndũ ũcio Mwathani akiriĩ kũmarehithĩria
mũiyũro mũnene wa Rũũĩ rwa Farati,
naruo nĩruo mũthamaki wa Ashuri arĩ na
riiri wake wothe.

Rũkaaiyũrĩrĩra mĩkaro yaruo yothe,

na ruune hũgũrũrũ ciaruo,

⁸ ningĩ rũgaathiĩ rũhaatĩte Juda rũiyũre guothe,
rũhĩtũkiire kuo na rũkinye nginya ngingo.

Mathagu maaruo matambũrũkĩtio
makaahumbĩra wariĩ wa bũrũri waku,
wee Imanueli!”

⁹ Atĩrĩrĩ inyuĩ andũ a ndũrĩrĩ, ugĩrĩriai
mbugĩrĩrio ya mbaara, na no
mũgũthetherwo!

Ta thikĩrĩriai inyuĩ mabũrũri ma kũraya.

Haarĩriai mbaara, na no mũgũthetherwo!

Haarĩriai mbaara, na no mũgũthetherwo!

¹⁰ Thugundai mĩbango yanyu, no ĩgaatuĩka ya
tũhũ;

* **8:6** Maaĩ ma itũũra rĩa Jerusalemu mooimaga Karia ga Siloamu, karĩa kaarĩ nja ya itũũra rĩu.

ariai ũhoru wa matanya manyu, no
matikahinga,
nĩgũkorwo Mũrungu arĩ hamwe na ithuĩ.

Wĩtigĩre Ngai

¹¹ Jehova nĩanjarĩirie ũhoru ũcio agwatĩirie
mũno, na akĩngaaania ndikarũmĩrĩre njĩra cia
andũ acio. Akĩnjĩra atĩrĩ:

¹² “Maũndũ marĩa mothe andũ aya metaga
ndundu ya gwĩka ũũru,
wee ndũkamete ndundu ya gwĩka ũũru;
na ndũgetigĩre kĩrĩa metigagĩra,
na ndũkamakio nĩkĩo.†

¹³ Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩwe mũrĩtuaga
mũtheru,
we nĩwe mwagĩrĩirwo nĩ gwĩtigĩra,
o we nĩwe ũngĩtũma mũmake,

¹⁴ na nĩwe ũgaatuĩka handũ hanyu harĩa
haamũre;
no kũrĩ nyũmba cierĩ cia Isiraeli agaatuĩka
ihiga rĩrĩa rĩtũmaga andũ mahĩngwo,
na rwaro rwa ihiga rũrĩa rũtũmaga magũe.
Na kũrĩ andũ arĩa matũũraga Jerusalemu
agaatuĩka mũtego na gĩkerenge gĩa
kũmanyiita.

¹⁵ Aingĩ ao nĩmakahĩngwo;
nao magũe na moinĩke,
magwatio na manyiitwo.”

¹⁶ Oha ũira ũcio na watho ũcio,
ũũhũũre mũhũũri ũtuĩke kĩrĩra harĩ arutwo
akwa.

† **8:12** Rĩrĩa andũ maaiguire ũhoru wa kũnyiitana kwa Isiraeli
na Suriata nĩmamakire.

17 Niĩ ngweterera Jehova,
ũrĩa ũhithĩte nyũmba ya Jakubu ũthiũ wake.
Ndĩrĩkaraga ndĩmwĩhokete.

18 Niĩ hamwe na ciana iria Jehova aheete-rĩ,
nĩ ithuĩ marũuri na imenyithia thĩinĩ wa Isiraeli
kuuma kũrĩ Jehova Mwene-Hinya-Wothe ũrĩa
ũtũũraga Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni.

19 Andũ mangĩkwĩra ũgatuĩrie kĩrĩra ku-
uma kũrĩ aragũri na ago arĩa mahehanaga
na makang'ung'ura-rĩ, ũkaamoria atĩrĩ, "Githĩ
andũ matiagĩrĩrwo nĩgũtuĩria ũhoru harĩ Ngai
wao?" Nĩ kũ gĩgũtũma mũtuĩrie ũhoru wa
andũ arĩa marĩ muoyo kuuma kũrĩ arĩa akuũ?

20 Nĩ kaba mũtuĩrie watho-inĩ wa Ngai o
na ũira-inĩ wake! Angĩkorwo ũhoru wao
ndũkũringana na ciugo ici, o nao matirĩ na
ũtheri. 21 Andũ magaatũkanagĩria bũrũri-
inĩ marĩ anyamaarĩku na marĩ ahũtu; na rĩrĩ,
rĩrĩa makahũũta mũno, nĩmakarakara mũno
na matiire maito na igũrũ, nao marume
mũthamaki wao na Ngai wao. 22 Hĩndĩ ĩyo
makaarora thĩ mone o mũnyamaro, na nduma,
na kĩa gĩa kũmakania, nao nĩmagaikio
nduma-inĩ ndumanu.

9

Nĩtũciarũrwo Mwana

1 No rĩrĩ, andũ a bũrũri ũyũ arĩa mako-
retwo marĩ na mũnyamaro matigacooka kũgĩa
na kĩa. Mbere ĩyo nĩanyararithirie bũrũri wa
Zebuluni na bũrũri wa Nafitali, no mahinda ma
thuutha-inĩ nĩagatĩĩthia bũrũri ũrĩa ũgereire

iria-inĩ, ũikũrũkanĩtie na Rũũĩ rwa Jorodani,
nĩkuo gwĩtagwo Galili-kwa-Ndũrĩrĩ:

² Andũ arĩa matũũraga nduma-inĩ
nĩmonete ũtheri mũnene;
nao arĩa matũũraga bũrũri ũrĩ nduma ta ya
gĩkuũ-rĩ,
nĩmarĩirwo nĩ ũtheri.

³ Wee nĩũingĩhĩtie rũrĩrĩ rũu,
na ũkongerera gĩkeno kĩaru; o;
andũ aruo makenaga marĩ mbere yaku,
o ta ũrĩa andũ makenagĩra magetha,
magakena o ta ũrĩa andũ makenaga
makĩgayana indo cia ndaho.

⁴ Nĩgũkorwo o ta ũrĩa kwarĩ mũthenya ũrĩa
Amidiani maahootirwo,
ũguo noguo unangĩte icooki rĩrĩa
rĩmaritũhagĩra,
na ũkoinanga mũtĩ wa kũmoohania ciande,
na rũthanju rwa arĩa mamahinyagĩrĩria.

⁵ Iraatũ ciothe cia njamba cia ita iria
ihũthagĩrwo mbaara-inĩ,
na nguo ciothe ĩtoboketio thakame-inĩ,
igaatuĩka cia gũcinwo
ta irĩ ngũ cia mwaki.

⁶ Nĩgũkorwo nĩtũciarĩrwo kaana,
tũkaheo kahĩ,
naguo wathanĩ ũgaakorwo ciande-inĩ ciako.
Nako gageetagwo
Mũheani-Kĩrĩra-wa-Kũgegania, Mũrungu
Mwene-Hinya,
Ithe-wa-Andũ-wa-Tene-na-Tene, Mũnene-
wa-Thayũ.

⁷ Naguo ũhoru wa gũtheerema kwa ũthamaki
wake na thayũ

gūtirĩ hĩndĩ igaathira.
 Agaathamakagĩra ũthamaki wake
 aikarĩire gĩtĩ kĩa ũnene kĩa Daudi,
 aũhaande na aũtiirĩrĩre
 na ciira wa kĩhooŧo na ũthingu,
 kuuma rĩu nginya tene.
 Kĩyo kĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe
 nĩkĩo gĩgaatũma maũndũ macio mekĩke.

Jehova Kĩrakarĩra Isiraeli

- 8 Mwathani nĩatũmĩte ndũmĩrĩri ya gũũkĩrĩra
 Jakubu;*
 nayo nĩngakinyĩra Isiraeli.
- 9 Nao andũ othe nĩmakamenya ũhoru wayo,
 andũ acio a Efiraimu, na arĩa matũũraga
 Samaria,
 o acio moigaga na mwĩtĩio na nguthi ngoro-
 inĩ atĩrĩ,
- 10 “Maturubarĩ nĩmagwĩte thĩ,
 no ithuĩ tũgwaka rĩngĩ na mahiga maicũhie;
 mĩtĩ ya mĩkũyũ nĩmĩteme,
 no ithenya rĩayo tũgwaka na mĩtarakwa.”
- 11 No rĩrĩ, Jehova nĩaheete andũ arĩa marĩ muku
 na Rezini hinya mamookĩrĩre,
 na akaarahũra thũ ciao.†
- 12 Andũ a Suriata kuuma mwena wa irathĩro,
 na Aflisti kuuma mwena wa ithũiro
 nĩmathamĩtie kanua, magatambuura Isir-
 aeli.

* 9:8 Jakubu, Isiraeli, Efiraimu na Samaria ciothe nĩ kuuga
 ũthamaki wa Gathigathini; itũũra inene rĩaguo rĩarĩ Samaria.

† 9:11 Thũ cia Rezini ciarĩ andũ a Ashuri arĩa marĩ hamwe na
 andũ a Suriata na Aflisti maatharĩkĩre Isiraeli.

No o na kũrĩ ũguo-rĩ, marakara make matirĩ maraahũahũa,
guoko gwake no gũtambũrũkĩtio o na rĩu.

13 No rĩrĩ, andũ acio maticookereire ũcio wamahũũrĩre,
kana makarongooria Jehova Mwene-Hinya-Wothe.

14 Nĩ ũndũ ũcio Jehova nĩagatinia mũtwe na mũting'oe wa Isiraeli,
na arenge rũhonge rwa mũkĩndũ na rwa ithanjĩ o mũthenya ũmwe.

15 Athuuri na andũ arĩa marĩ igweta nĩo mũtwe,
nao anabii arĩa marutanaga ũhoru wa maheeni nĩo mũting'oe.

16 Nĩgũkorwo atongoria a andũ aya nĩo mamahĩtithagia,
nao arĩa matongoragio makahĩtithio njĩra.

17 Nĩ ũndũ ũcio Mwathani ndagakenio nĩ aanake,
kana aigũire ciana cia ngoriai na atumia a ndigwa tha,

nĩgũkorwo andũ othe matiĩtigĩrĩte Ngai na nĩ aaganu,
natuo tũnua twao tuothe twaragia maũndũ mooru.

No o na kũrĩ ũguo-rĩ, marakara make matirĩ maraahũahũa,
guoko gwake no gũtambũrũkĩtio o na rĩu.

18 Ti-itherũ waganu ũrĩrĩmbũkĩte ta mwaki,
ũgacina cong'e na mĩigua,
na ũgaakana ihinga-inĩ cia mũtitũ,

nayo ndogo yaguo ãgeekonja yambatĩte na
igũrũ ta itu ithimbu.

19 Nĩ ùndũ wa mang'ũrĩ ma Jehova Mwene-
Hinya-Wothe

bũrũri nĩũgaacinwo biũ,

nao andũ magaatũka ta ngũ cia mwaki;

gũtirĩ mũndũ o na ùmwe ùgacaaĩra mũrũ
wa nyina.

20 Magaathara irio cia mwena wao wa ùrĩo,
na makorwo marĩ o ahũtu;

makaarĩa cia mwena wao wa ùmotho,
no matihũũne.

O mũndũ akaarĩa nyama cia ciana ciake mwene;

21 Manase akaarĩa Efiraimu, nake Efiraimu
arĩe Manase:

nao marĩ hamwe nĩmagookĩrĩra Juda.

No o na kũrĩ ùguo-rĩ, marakara make matirĩ
maraahũahũa,
guoko gwake no gũtambũrũkĩtio o na rĩu.

10

1 Kaĩ arĩa mathondekaga mawatho matarĩ ma
kĩhooto marĩ na haaro-ĩ!

o arĩa marutaga mawatho ma
kũhinyanĩrĩria,

2 nĩguo mahotomie ciira wa andũ arĩa athĩni,
na magirĩrĩrie kũhooto kĩa andũ akwa arĩa
mahinyĩrĩrio,

na magatua atumia a ndigwa iguĩma rĩao,
o na magatunya ciana cia ngoriai indo ciacio.

3 Mũgeeka atĩa mũthenya wa ciira,
rĩrĩa mũgaakorererwo nĩ mwanangĩko
uumĩte kũraya?

Mũkooŕira kũrĩ ũ amũteithie?

Ūtonga wanyu mũkaaũtiga kũ?

4 Gũtirĩ ũndũ ũgaakorwo ũtigarĩte tiga
kwĩnyihia gatagatĩ ka mĩgwate,
kana mũgũe gatagatĩ ka arĩa makuĩte.

No o na kũrĩ ũguo-rĩ, marakara make matirĩ
maraahũahũa,
guoko gwake no gũtambũrũkĩtio o na rĩu.

Ngai Gũtuĩra Andũ a Ashuri Ciira

5 “Kaĩ andũ a Ashuri marĩ na haaro-ĩ! o acio
rũthanju rwa marakara makwa,
na thimbũ ya mang’ũrĩ makwa!

6 Ndĩmatũmaga mookĩrĩre rũrĩrĩ rũrĩa rũtooĩ
Ngai,
ngamatũma mookĩrĩre andũ arĩa man-
dakaragia,

nĩguo matunyane indo, na mahurie ndaho,
na mamarangĩrĩrie ta ndoro ya njĩra-inĩ.

7 No ũguo tiguu maciirĩire gwĩka,
ũndũ ũyũ tiguu ũrĩ meciiria-inĩ mao,
muoroto wao nĩ kwananga,
na kũniina ndũrĩrĩ nyingĩ biũ.

8 Mũthamaki wa Ashuri aaragia, akoiga atĩrĩ,
‘Githĩ anene akwa a ita othe ti athamaki?

9 Githĩ itũũra rĩa Kalino rĩtiekirwo o ta
Karikemishi?

O narĩo Hamathu-rĩ, githĩ rĩtiekirwo o ta Ari-
padi?

Narĩo Samaria githĩ rĩtiekirwo o ta Dameski?

10 O ta ũrĩa guoko gwakwa gwatunyanire
mothamaki marĩa meigagĩra mĩhianano
ya kũhooywo,

o macio maarĩ mĩhianano mĩngĩ mĩcũhie
 gũkĩra ya Jerusalemu na ya Samaria-rĩ,
 11 githĩ ndigeeka Jerusalemu na mĩhianano yarĩo
 ya kũhooywo
 o ta ũrĩa ndeekire Samaria na mĩhianano
 yarĩo?’ ”

12 Mwathani aarĩkia wĩra wake wotho wa
 gũũkĩrĩra Kĩrĩma gĩa Zayuni na Jerusalemu-
 rĩ, akoiga atĩrĩ, “Nĩngũherithia mũthamaki wa
 Ashuri nĩ ũndũ wa mwĩtĩio wa ngoro yake na
 mwĩtũũgĩrio wake, nĩ ũndũ wa ũrĩa oonaga ta
 ekĩrĩrwo. 13 Nĩgũkorwo oigaga atĩrĩ:

“ Njĩkĩte ũguo na hinya wa guoko gwakwa,
 o na ũũgĩ wakwa, tondũ ndĩ na ũmenyo.
 Nĩndeheririe mĩhaka ya ndũrĩrĩ,
 na ngĩtaha igĩina ciao,
 na ta mũndũ ũrĩ na hinya-rĩ, nĩndatooririe
 athamaki ao.

14 O ta ũrĩa mũndũ akinyagĩra gĩtara,
 ũguo noguo guoko gwakwa gwakinyĩrire
 ũtonga ũcio wa ndũrĩrĩ;
 o ta ũrĩa andũ macookanagĩrĩria matumbĩ marĩa
 maatiganĩrio,
 ũguo noguo na nĩ ndacookanĩrĩrie
 mabũrũri mothe;
 gũtirĩ o na ũmwe wabatabatirie ithagu rĩagu,
 kana ũgĩathamia kanua kaguo ũkĩgamba.’ ”

15 Ithanwa-rĩ, rĩahota kwĩyambararia igũrũ rĩa
 ũrĩa ũtemaga mũtĩ narĩo,
 kana mũthumeno wĩtĩire ũrĩa ũũguucagia?
 Kaĩ rũthanju rũngĩkĩhiũria ũrĩa ũruoete na
 igũrũ,

- kana thimbũ ñhiũrie ũrĩa ũtarĩ mbaũ!
- 16 Nĩ ũndũ ũcio Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
 ñakarehera njamba ciake cia ita iria irĩ
 hinya mũrimũ wa kũhĩnja;
 na handũ ha kũhumbĩrwo nĩ riiri wake-rĩ, nĩ
 mwaki magaakĩrio
 ũrĩrĩmbũke ta rũrĩrĩmbĩ.
- 17 Ũtheri wa Isiraeli agaatuĩka mwaki,
 nake Ũrĩa Mũtheru wao atuĩke rũrĩrĩmbĩ.
 Ũgaakana na ũcine mĩigua yake na cong'e wake
 o mũthenya ũmwe.
- 18 Nake ñakaniina biũ riiri wa mĩtitũ yake,
 o hamwe na wa mĩgũnda yake irĩa mĩnoru,
 o ta ũrĩa mũndũ mũrũaru ahĩnjaga
 agathirĩrĩkĩra.
- 19 Nayo mĩtĩ ya mĩtitũ yake ĩgaatigara o mĩnini,
 atĩ o na mwana no andĩke mũigana wayo.

Matigari ma Isiraeli

- 20 Na rĩrĩ, mũthenya ũcio andũ arĩa magaatigara
 a Isiraeli,
 o na arĩa makaahonoka a nyũmba ya
 Jakubu,
 matigacooka kwĩgiritania
 na ũcio wamahũũrĩte,*
 no makegiritania na Jehova o ma,
 o we Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli.
- 21 Matigari nĩmagacooka, o macio matigari ma
 Jakubu-rĩ,
 nĩmagacookerera Mũrungu Mwene-Hinya.

* **10:20** Ũcio wamahũũrĩte nĩ Ashuri.

- 22 O na gũtuĩka andũ aku, wee Isiraeli maingĩhĩte
ta mũthanga wa iria-inĩ-rĩ,
no matigari magaacooka kwao.
Mwanangĩko naguo nĩwathanĩtwo,
mwanangĩko wa kuonania atĩ itua rĩake nĩ
rĩa kĩhooto kũna.
- 23 Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
nĩwe ũkaananga bũrũri ũcio wothe ta ũrĩa
gwathanĩtwo.
- 24 Nĩ ũndũ ũcio, Mwathani, Jehova Mwene-
Hinya-Wothe, ekuuga atĩrĩ:
“Inyuĩ andũ akwa arĩa mĩtũũraga Zayuni,
mũtigetigĩre andũ a Ashuri,
arĩa mamũhũũraga na rũthanju,
na makamuopera njũgũma mamũũkĩrĩre ta
ũrĩa mwekagwo Misiri.
- 25 Nĩgũkorwo no ihinda inini rĩtigaire marakara
makwa igũrũ rĩanyu mathire,
namo mang’ũrĩ makwa mamacookerere ma-
maniine.”
- 26 Ningĩ Jehova Mwene-Hinya-Wothe
nĩakamahũũra na kĩboko,
o ta ũrĩa Amidiani mekirwo rĩrĩa moor-
agĩrwo rwaro-inĩ rwa ihiga rĩa Orebu;
na nĩakambararia mũthĩgi wake igũrũ rĩa maaĩ,
o ta ũrĩa eekire kũu bũrũri wa Misiri.
- 27 Mũthenya ũcio mũrigo wao nĩũkeherio
ciande-inĩ ciaku,
narĩo icooki rĩao rĩeherio ngingo-inĩ cianyu;
icooki rĩu nĩrĩkoinangwo
nĩ ũndũ wa ũrĩa wee ũitĩrĩirio maguta.
- 28 Nĩmaratoonya Aiathu;

- maratuĩkanĩria Migironi;
o na maraiga igĩna ciao Mikimashi.
- 29 Nao makĩhĩtũkĩra mũkuru-inĩ, makoiga atĩrĩ,
“Ũtukũ ũyũ tũkũraarĩrĩra Geba.”
- Rama nĩkũinaina kũrainaina;
nakuo Gibeaa itũũra rĩa Saũlũ nĩ kũũra
rĩroora.
- 30 Atĩrĩrĩ, wee mwarĩ wa Galimu, uga mbu!
Wee Laisha, thikĩrĩria!
Nawe Anathothu, wũi-ĩ!
- 31 Andũ a Madimena nĩ kũũra maroora;
nao andũ a Gebimu nĩ kwĩhitha marehitha.
- 32 Mũthenya wa ũmũthĩ marĩrũgama kũu Nobu;
maramainainĩria ngundi
marĩ kũu kĩrĩma-inĩ kĩa Mwarĩ wa Zayuni,
o kũu karĩma-inĩ ka Jerusalemu.
- 33 Atĩrĩrĩ, Mwathani, Jehova Mwene-Hinya-
Wothe,
nĩagaceeha hongee na hinya mũnene.
Mĩtĩ ĩrĩa mũnene mũno nĩngatemwo, ĩgũithio
thĩ,
na ĩrĩa mũraihu ĩnyiihio.
- 34 Nĩagatema ihinga cia mũtitũ na ithanwa;
Lebanoni nĩkagũithio nĩ Ũrĩa-ũrĩ-Hinya.

11

Rũhonge kuuma harĩ Jesii

- 1 Na rĩrĩ, kuuma gĩthukĩ-inĩ kĩa Jesii nĩhakoima
mũndũ ũhaana ta thuuna ĩrathundũka,
na Rũhonge rũrĩa rũkoima mũri-inĩ yake
nĩrũgaciara maciaro.
- 2 Nake Roho wa Jehova agaakorwo igũrũ rĩake:

Roho wa ũũgĩ na wa ũmenyo,
 Roho wa ũtaarani na wa hinya,
 Roho wa ũmenyo na wa gwĩtigĩra Jehova:
 3 nague ũndũ ũrĩa ũkaamũkenagia nĩ gwĩtigĩra
 Jehova.

Ndagatuuaga ciira na ũndũ wa kũrora gĩthiithi
 kĩa mũndũ,
 kana atue ciira na ũndũ wa kũigua njuukũ;
 4 no rĩrĩ, nĩagaciirithia arĩa abatari arĩ na
 ũthingu,
 nao arĩa athĩni a gũkũ thĩ amatuĩre ciira na
 kĩhooto.
 Nĩakahũũra thĩ na rũthanju rwa kanua gake,
 na oorage andũ arĩa aaganu na mĩhũmũ ya
 mĩromo yake.

5 Ũthingu nĩguo ũgaatuĩka mũcibi wake,
 nague wĩhokeku ũtuĩke mwĩhotoro wake
 wa njohero.

6 Njũũi ĩgaatũũranagia na kagondũ,
 nayo ngarĩ ĩgaakomanagia na mbũri,
 nayo njaũ, na mũrũũthi, na nyamũ ya gĩcegũ
 igaakaraga hamwe;
 nacio igaatongoragio nĩ kaana kanini.

7 Ng'ombe na nduba ikaarĩaga hamwe,
 natuo tũcaũ twacio tũgaakomanagia
 hamwe,
 nague mũrũũthi ũkaarĩaga nyeki ta
 ndegwa.

8 Mwana wa rũkenge agathaakagĩra irima-inĩ
 rĩa gĩiko,

nake mwana mūnini nāagaikagia guoko
irima-inĩ rĩa ndũira.

⁹ Gūtikageranwo ngero kana kūniinanwo,
kūu kīrīma-inĩ gīakwa gītheru,
nīgūkorwo thĩ nīkaiyūrwo nĩ ūmenyo wa Je-
hova,
o ta ūrĩa maaĩ maiyūrīte iria-inĩ.

¹⁰ Na nīgūgakinya atīrī, mūthenya ūcio
mūndũ ūcio ūkoima Mūri-inĩ wa Jesii,
nīakarūgama atuīke ta bendera kūrī kīrīndī;
ndūrīrī nīikongana harī we, nakīo gīkaro
gīake gĩa kūhurūka gīgaakorwo kīrī na riiri.

¹¹ Mūthenya ūcio Mwathani nīagatambūrūkia
guoko ihinda rĩa keerī,* akūūre matigari
ma andũ ake marĩa magaakorwo matigaire,
amarute Ashuri, na kuuma Misiri ya Kīanda, na
kuuma Misiri ya Rūgongo, na kuuma Kushi, na
kuuma Elamu, na kuuma Babuloni, na kuuma
Hamathu, na kuuma icigīrīra cia iria.

¹² Nīakahaandīra ndūrīrī bendera,
na acookanīrīrie andũ a Isiraeli arĩa
maatahītwo;
ningī acookanīrīrie andũ a Juda arĩa maahu-
runjītwo
kuuma ituri-inĩ iria inya cia thĩ.

¹³ Ūiru wa Efiraimu nīūgaathira,
nacio thũ cia Juda nīikaaniinwo;
Efiraimu ndakaiguīra Juda ūiru,
kana Juda agīe na ūthũ na Efiraimu.

¹⁴ Nao nīmagaikūrūka iharūrūka-inĩ cia Aflisti
cia mwena wa ithũiro;

* **11:11** Riita rĩa mbere nĩ rīrĩa aamarutire Misiri.

na marĩ hamwe nĩmagataha andũ a mwena
 wa irathĩro.
 Nĩmakenyiitĩra Edomu na Moabi,
 na nĩo magaathaga andũ a Amoni.
 15 Na harĩa iria rĩa Misiri rĩcomokete ta rũrĩmĩ-
 rĩ,
 Jehova nĩakarĩhũithia biũ;
 ningĩ nĩakahuruta rũhuho rũhiũ na guoko
 gwake
 rũhũithie Rũũĩ rwa Farati.
 Nĩakarũgayania rũtuĩke tũrũũĩ mũgwanja,
 nĩgeetha andũ mahote kũringaga
 matekũruta iraatũ.
 16 Nĩgũgakorwo na njĩra nene ya kũgererwo nĩ
 matigari ma andũ ake
 arĩa magaakorwo matigaire Ashuri,
 o ta ĩrĩa yagereirwo nĩ andũ a Isiraeli
 rĩrĩa maambatire makiuma bũrũri wa
 Misiri.

12

Nyĩmbo cia Kũgooca

1 Na rĩrĩ, mũthenya ũcio nĩũkoiga atĩrĩ,
 “Nĩngũkũgooca, Wee Jehova.
 O na gũtuĩka nĩwaandakarĩre-rĩ,
 nĩũnjehereirie marakara maku na
 ũkaahooreria.
 2 Ti-itherũ Mũrungu nĩwe ũhonokio wakwa;
 nĩwe ndĩrĩhokaga na ndigage gwĩtigĩra.
 Jehova, o we Jehova, nĩwe hinya wakwa na
 rwĩmbo rwakwa;
 nĩatuĩkĩte ũhonokio wakwa.”
 3 Mũrĩtahaga maaĩ ithima-inĩ cia ũhonokio
 mũkenete.

- 4 Mũthenya ũcio nĩmũkoiga atĩrĩ:
 “Cookeriai Jehova ngaatho, kairai rĩitwa rĩake;
 menyithaniai ndũrĩrĩ-inĩ ũrĩa ekĩte,
 na mũhunjie muuge atĩ rĩitwa rĩake nĩ
 itũũgĩrie mũno.
- 5 Inĩrai Jehova, nĩgũkorwo nĩekĩte maũndũ marĩ
 riiri;
 na mũtũme ũndũ ũcio ũmenywo nĩ thĩ
 yothe.
- 6 Anĩrĩrai mũine mũrĩ na gĩkeno, inyuĩ andũ a
 Zayuni,
 nĩgũkorwo Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli, o ũcio
 ũrĩ gatagatĩ-inĩ kanyu, nĩ mũnene mũno.”

13

Ũrathi wa Gũũkĩrĩra Babuloni

- 1 Īno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩ Babuloni, ĩrĩa
 Isaia mũrũ wa Amozu onire:
- 2 Atĩrĩrĩ, haandai bendera kĩrĩma igũrũ kĩrĩa
 gĩtarĩ mĩtĩ,
 anĩrĩrai na mũmahenerie,
 nĩguo matoonyere ihingo-inĩ cia arĩa marĩ
 igweta.
- 3 Nĩnjathĩte andũ akwa arĩa atheru,
 nĩndũmanĩire njamba ciakwa, o icio ike-
 nagĩra ũhootani wakwa,
 ciũke ikinyanĩrie marakara makwa.
- 4 Ta thikĩrĩriai, mũigwe inegene rĩrĩ irĩma-inĩ
 igũrũ,
 inegene rĩhaana ta rĩa kĩrĩndĩ kĩingĩ!
 Ta thikĩrĩriai mũigwe ngũĩ gatagatĩ ka
 mothamaki,

- taarĩ ndũrĩrĩ irarũrũngana hamwe!
 Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩwe
 ũracookanĩrĩria ita rĩa kũrũa mbaara.
- 5 Andũ acio marooka moimĩte mabũrũri ma
 kũraya,
 makoima ituri-inĩ cia kũũrĩa igũrũ.
 Ti-itherũ Jehova nĩarooka na indo cia mbaara cia
 mang'ũrĩ make,
 nĩguo aanange bũrũri wothe.
- 6 Girĩkai, nĩgũkorwo mũthenya wa Jehova
 nĩũkuhĩrĩrie;
 ũgooka ũtariĩ ta mwanangĩko uumĩte kũrĩ
 Mwene-Hinya-Wothe.
- 7 Tondũ ũcio moko mothe nĩmakaregera,
 na ngoro ya mũndũ o wothe ĩringĩke.
- 8 Andũ makaanyitwo nĩ kĩmako kĩnene,
 na magwatwo nĩ ruo na kĩaha,
 na manyitwo nĩ ruo o ta rwa mũndũ-wa-nja
 akĩrũmwo.
 O mũndũ akaagegio nĩ ũrĩa ũngĩ,
 na mothiũ mao mahaane ta nĩnĩmbĩ cia
 mwaki.
- 9 Atĩrĩrĩ, mũthenya ũcio wa Jehova nĩũrooka,
 na gũtikaiguanĩrwo tha;
 ũgaakorwo ũrĩ mũthenya wa mang'ũrĩ na
 marakara mahiũ,
 ma gũtũma thĩ ĩkire ihooru, na ũniine ehia
 arĩa magaaakorwo kuo.
- 10 Nĩgũkorwo njata cia igũrũ na iria cionekaga
 irĩ gĩtutu
 itigacooka kwara na ũtheri wacio.
 Narĩo riũa rĩkĩratha rĩgaatuĩka nduma,

naguo mweri ütige gūcooka kwara.

11 Nīngaherithia thī nī ūndū wa ūūru wayo,
na herithie andū arīa aaganu nī ūndū wa
mehia mao.

Nīnganiina mwīkīrīro wa andū arīa etīi,
na nyihie mwītīo wa arīa matarī tha.

12 Ūgaakorwo ūrī ūndū mūritū mūno kuona
mūndū,
gūkīra kuona thahabu therie,
kana kuona thahabu ya ofiri.

13 Nī ūndū ūcio nīngatūma igūrū rīinaine;
nayo thī nīgaathingitha, yehere gūkarō
kīayo,

nī ūndū wa mang'ūrī ma Jehova Mwene-Hinya-
Wothe,
mūthenya ūrīa marakara make
makarīrīmbūka.

14 O ta thwariga īrīa īkūguīmwo,
na o ta ūrīa ng'ondū itarī na mūrīithi
ciūrāga,

ūguo no taguo mūndū o mūndū agaacookerera
andū ao kīūmbe,
na o mūndū oore acooke būrūri wao
kīūmbe.

15 Mūndū ūrīa wothe ūkaanyiitwo mūgwate
agaathecwo atūrīkanio;
nao arīa othe makaanyiitwo makoorageo na
rūhiū rwa njora.

16 Twana twao tūkaabacanio thī tūtuīke icunjī
makīionagīra na maitho;
indo ciao cia nyūmba igaatahwo, na atumia
ao manyiitwo na hinya.

- 17 Atĩrĩrĩ, nĩngarahũra andũ a Amedi
mamookĩrĩre,
arĩa matarĩ bata wa betha,
na matakenagio nĩ thahabu.
- 18 Nĩmakooraga aanake na mĩguĩ yao;
o na matikaiguĩra twana tha, kana macaĩre
ciana.
- 19 Itũũra rĩa Babuloni, o rĩo inagĩ rĩa mothamaki,
na nĩrĩo rĩtũmaga andũ a Babuloni metũe nĩ
ũndũ wa riiri warĩo,
nĩrĩkang'aũranio nĩ Ngai,
o ta ũrĩa Sodomu na Gomora
kwang'aũranirio.
- 20 Gũtirĩ hĩndĩ rĩgaacooka gũtũũrwo o na rĩ,
kana rĩkarwo nĩ andũ njiarwa na njiarwa;
gũtirĩ Mũarabu ũkaamba hema yake kuo,
na gũtirĩ mũrĩithi ũkaarahia mahiũ make
kuo.
- 21 No rĩrĩ, gũgaakomagwo nĩ nyamũ cia werũ,
nacio nyũmba ciarĩo igaikaragwo nĩ mbwe;
kũu nĩkuo ndundu igaatũũraga,
na nokuo mbũri cia gĩthaka-inĩ
igaatũũhagĩra.
- 22 Hiti ikaagambagĩra ciĩgitĩro-inĩ ciakuo,
na mbwe ciikarage nyũmba iria njega cia
ũthamaki.
Na rĩrĩ, ihinda rĩa ituĩro rĩu nĩikinyu,
na matukũ marĩo matikongererwo.

14

- 1 No rĩrĩ, Jehova nĩakaiguĩra Jakubu tha;
nĩegwĩthuurĩra Isiraeli o rĩngĩ,
na atũme maikare bũrũri wao ene.

Ageni nĩmakegwatania nao,
na manyiitane na nyũmba ya Jakubu.

² Ndũrĩrĩ nĩikamooya,
imacookie kũndũ kwao.

Nayo nyũmba ya Isiraeli nĩkegwatĩra ndũrĩrĩ,
ituĩke ndungata ciao cia arũme na cia airĩtu
kũu bũrũri wa Jehova.

Nĩmagataha andũ arĩa maamatahĩte tene,
na macooke gwatha andũ arĩa
maamahinyagĩrĩria.

³ Mũthenya ũrĩa Jehova akaamũhurũkia
kuuma mathĩina-inĩ na mĩnyamaro-inĩ, na
ũkombo-inĩ wa kũhinyĩrĩrio-rĩ, ⁴ nĩmũgookĩrĩra
mũthamaki wa Babuloni na kĩnyũrũri,
mũmwĩre atĩrĩ:

Kaĩ mũhinyanĩrĩria nĩakinyĩte mũthia-ĩ!

Kaĩ marakara make mahiũ nĩmathirĩte-ĩ!

⁵ Jehova nĩoinangĩte rũthanju rwa andũ arĩa
aaganu,
o na akoinanga thimbũ ya ũnene ya arĩa
maathanaga,

⁶ ĩrĩa maahũũraga andũ nayo mategũtigithĩria,
marakarĩte,
magaatha ndũrĩrĩ marĩ na marakara,
na magaciũgitaga matarĩ na tha.

⁷ Mabũrũri mothe rĩu nĩmahurũkĩte na marĩ na
thayũ;
nĩmambĩrĩirie kũina.

⁸ O nayo mĩtĩ ya mĩkarakaba na mĩtarakwa ya
Lebanoni
ĩragũkenerera, ĩkoiga atĩrĩ:

“Kuuma hĩndĩ ĩrĩa wagũithirio thĩ,
gũtirĩ mũtemi mĩtĩ ũrĩ woka gũtũtema.”

- 9 Mbĩrĩra kũu mũhuro wa thĩ nĩyarahũkĩte,
 ĩgũtũnge ũgĩkinya kuo;
 nĩyarahũrĩte maroho ma arĩa maanakua
 makũgeithie:
 arĩa othe maarĩ atongoria gũkũ thĩ;
 ĩtũmaga mookĩrĩrie itĩ ciao cia ũnene,
 o arĩa othe maarĩ athamaki a ndũrĩrĩ.
- 10 Nao othe magaacookia,
 makwĩre atĩrĩ,
 “O nawe nĩwagĩte hinya o ta ithuĩ;
 ũhaanĩte o ta ithuĩ.”
- 11 Riiri wothe wa ũnene waku ũikũrũkĩtio o
 nginya mbĩrĩra-inĩ,
 hamwe na mĩgambo ya inanda ciaku cia
 mũgeeto;
 igunyũ nĩcio ũkomeire,
 na igunyũ nocio ikũhumbĩire.
- 12 Hĩ! Kaĩ wee njata ya kĩwariĩ nĩũgwĩte ũkoima
 igũrũ-ĩ,
 o wee mũrũ wa rũciinĩ kĩroko gwakĩa!
 Ũharũrũkĩtio ũgaikio gũkũ thĩ,
 o wee ũrĩa hĩndĩ ĩmwe wahinyagĩrĩria
 ndũrĩrĩ!
- 13 Wee weĩraga atĩrĩ na ngoro yaku,
 “Ngũhaica nginye igũrũ;
 na gĩtĩ gĩakwa kĩa ũnene ndĩkĩambararie
 gĩkĩre njata cia Mũrungu;
 na njikarĩre kĩrĩma-inĩ gĩa gũtũnganwo,
 o gacũmbĩrĩ ga kĩrĩma kĩrĩa kĩamũre.
- 14 Nĩngahaica nginya kũndũ kũraiho igũrũ rĩa
 matu,
 ndĩhaananie na Ũrĩa-ũrĩ-Igũrũ-Mũno.”

15 No rĩrĩ, wee ũharũrũkĩtio thĩ nginya mbĩrĩra-inĩ,
ũgakinya irima kũrĩa kũriku.

16 Arĩa marĩkuonaga, marĩgũkũũragĩra maitho,
magecũũrania ũhoru waku, makoorania
atĩrĩ,

“Ũyũ nĩwe mũndũ ũrĩa wenyenyagia thĩ
na agatũma mothamaki mainaine,

17 mũndũ ũrĩa watũmire thĩ ĩtuĩke ta werũ,
na akang’aũrania matũũra mayo marĩa
manene?
Nĩwe ũrĩa ũtetĩkagĩria andũ arĩa oohe
mainũke kwao mĩciĩ?”

18 Athamaki othe a ndũrĩrĩ makuĩte magakomio,
o mũndũ mbĩrĩra-inĩ yake.

19 No wee-rĩ, nĩgũteo ũtetwo kuuma mbĩrĩra-inĩ
yaku,
o ta rũhonge rũrĩ magigi;
ũkahumbĩrwo nĩ ciimba cia arĩa moragĩtwo,
arĩa matheecangĩtwo na hiũ cia njora,
o acio maikĩtio irima rĩrĩ mahiga.

Ũikarĩte ta kĩimba kĩrangĩrĩrie thĩ na magũrũ,

20 no wee-rĩ, ndũgaathikwo tao,
tondũ nĩwaanangire bũrũri waku,
na ũkĩũraga andũ aku.

Rũciaro rwa andũ arĩa aaganu
rũtikaagwetwo rĩngĩ.

21 Haarĩriai handũ ha kũũragĩra ciana ciake,
nĩ ũndũ wa mehia ma maithe mao ma tene;
nĩguo itikanarahũke ciĩgaĩre bũrũri,
na ciĩyakĩre matũũra maiyũre thĩ.

- 22 Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ,
 “Niĩ nĩngarahũka ndĩciũkĩrĩre,
 nĩngeheria rĩtwa rĩacio kũu Babuloni, o na rĩa
 matigari ma cio,
 o na njeherie ciana ciao na rũciaro rwao,”
 nĩguo Jehova ekuuga.
- 23 “Nĩngatua kũndũ kũu gĩkaro kĩa ndundu,
 na ndĩgũtue bũrũri wa maria ma maaĩ;
 ngaakũhaata na kĩhato kĩa mwanangĩko,”
 ũguo nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
 ekuuga.

Ūrathi wa Gũũkĩrĩra Ashuri

- 24 Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩehĩtĩte,
 akoiga atĩrĩ,
 “Ti-itherũ, o ũrĩa thugundĩte, ũguo noguo
 gũgaatuĩka,
 na ũrĩa nduĩte, ũguo noguo gũgaikara.
- 25 Nĩngahehenja Mũashuri ũcio ũrĩ bũrũri-inĩ
 wakwa;
 ngaamũrangĩrĩria thĩ irĩma-inĩ ciakwa.
 Nĩngehereria andũ akwa icooki rĩake,
 na mũrigo wake ũmoime ciande-inĩ ciao.”
- 26 Ũũ nĩguo thugundĩte gwĩka thĩ yothe;
 nakuo guoko kũrĩa gũtambũrũkĩrio ndũrĩrĩ
 ciothe nĩkuo gũkũ.
- 27 Nĩgũkorwo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
 nĩguo atuĩte gwĩka, nũũ ũngĩhota
 kũmũgirĩrĩria?
 Guoko gwake nĩgũtambũrũkĩtio, nũũ
 ũngĩhota gũgũthuna?

Ūrathi wa Gũũkĩrĩra Afilisti

28 Atĩrĩrĩ, mwaka ũrĩa Mũthamaki Ahazu aakuire-rĩ, nĩguo ndũmĩrĩri ĩno yaguũranĩrio:

29 Inyuĩ Afilisti inyuothe tigai gũkena,
nĩ atĩ rũthanju rũrĩa rwamũhũũraga
nĩrunĩkĩte;

nĩgũkorwo kuuma mũri-inĩ wa nyoka ĩyo
nĩgũkoima ndũira,
namo maciaro mayo magaatuĩka mũthemba
wa nyoka ĩrĩ thumu ĩrĩa ĩticũkaga.

30 Nao andũ arĩa athĩni biũ nĩmakona gĩa kũrĩa,
na mũbatari akomage atarĩ na ũgwati.
No rũciaro rwaku nĩngarũũraga na ng'aragu;
nayo ĩkooraga matigari maku.

31 Wee kĩhingo-rĩ, girĩka! Na wee itũũra inene-
rĩ, ugĩrĩria!

Na inyuĩ Afilisti inyuothe mũniinwo nĩ
guoya, mũthire biũ!

Itu rĩa ndogo rĩrooka riumĩte mwena wa gathi-
gathini,

na gũtigakorwo na mũndũ ũgaatigwo na
thuutha mbũtũ-inĩ ciake nĩ ũndũ wa
kwaga hinya.

32 Nĩ icookio rĩrĩkũ rĩkaaheanwo
kũrĩ andũ arĩa matũmĩtwo a rũrĩrĩ rũu?
Magaacookerio atĩrĩ, "Jehova nĩahaandĩte Za-
yuni,

na thĩinĩ wakuo andũ ake arĩa anyamaarĩku
nĩmakona rĩũrĩro."

15

Ūrathi wa Gũũkĩrĩa Moabi

1 Atĩrĩrĩ, ĩno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩĩ
Moabi:

Itũura rĩa Ari kũu Moabi nĩrĩanange,
rĩkaanangwo ũtukũ o ro ũmwe!

Itũura rĩa Kiri kũu Moabi nĩrĩanange,
o narĩo rĩanangĩtwo ũtukũ o ro ũmwe!*

² Andũ a Diboni nĩmambatĩte magathiĩ hekarũ-
inĩ yao,
mambatĩte kũrĩa gũtũũgĩru makarĩĩre kuo;
andũ a Moabi maraagirĩka nĩ ũndũ wa Nebo
na Medeba.

Mĩtwe yao yothe nĩyenjetwo,
na nderu ciao ciothe ikenjwo.

³ Marĩ njĩra-inĩ marathiĩ mehumbĩte nguo cia
makũnia;
othe no kũgirĩka maragirĩka
marĩ nyũmba igũrũ na ihaaro-inĩ,
makagũa thĩ, magakoma na nda
makĩrĩraga.

⁴ Heshiboni na Eleale nĩkũrĩra maraarĩra
maanĩrĩire,
mĩgambo yao ĩraiguuo o nginya Jahazu.
Nĩ ũndũ ũcio andũ a mbaara a Moabi nĩmararĩra
maanĩrĩire,
nacio ngoro ciao ikaringĩka.

⁵ Ngoro yakwa nĩrarĩrĩra Moabi,
andũ arĩa maingatĩtwo kuo morĩire Zoari,
magathiĩ nginya Egilathu-Shelishiya.
Mambatĩte na njĩra ya gũthĩ Luhithu,
magathiĩ makĩrĩraga;
o na ningĩ njĩra-inĩ ya gũthĩ Horonaimu,
maracakaya nĩ ũndũ wa mwanangĩko ũrĩa
ũmakorete.

* **15:1** Ari na Kiri maarĩ matũura ma Moabi ma bata mũno.

- 6 Maaĩ ma kũu Nimurimu nĩmahũite,
 nayo nyeki nĩhoohete;
 namo mahuti mothe maigũ nĩmomĩte,
 na gũtirĩ kĩndũ kĩruru gĩtigaire.
- 7 Nĩ ũndũ ũcio ũtonga ũrĩa magĩte naguo na
 makeigĩra,
 maũkuuĩte makaũringia mũrĩmo wa karũũĩ
 karĩa karĩ mĩtĩ hũgũrũrũ-inĩ ciako.
- 8 Kayũ ka mũkayo wao nĩkaiguĩtwo mĩhaka-inĩ
 ya Moabi;
 nakuo kũgirĩka kwao gũgakinya Egilaimu,
 o namo macakaya mao magakinya o Biri-
 Elimu.
- 9 Maaĩ ma Dimoni maiyũrĩtwo nĩ thakame,
 no nĩngũrehe maũndũ mangĩ mooru
 makĩria kũu Dimoni,
 mahaana ta mũrũũthi ũgũtharĩkĩra andũ arĩa
 morĩte kuuma Moabi,
 o na ũtharĩkĩre arĩa matigaire kũu bũrũri-
 inĩ.

16

- 1 Twarĩrai ũrĩa wathanaga bũrũri
 tũtũrũme twa kũrĩha igooti,
 kuuma itũũra rĩa Sela, gũtuĩkanĩria werũ-inĩ,
 nginya kĩrĩma-inĩ kĩa Mwarĩ wa Zayuni.
- 2 O ta ũrĩa nyoni ciũrũũraga
 ciatharĩrio gĩtara gĩacio,
 ũguo no taguo andũ-a-nja a Moabi
 magaikara marĩ mariũko-inĩ ma Arinoni.*

* 16:2 Arinoni rwarĩ rũũĩ rũnene rwa bũrũri wa Moabi.

- 3 “Tũhei kĩrĩra, na mũtue itua.
 Tũmai kĩruru kĩanyu gĩtuĩke ta ũtukũ,
 o kũrĩ mũthenya barigici.
 Hithai arĩa maingatĩtwo kwao,
 na mũtigakunyanĩre arĩa moorĩire kwanyu.
 4 Rekei andũ a Moabi arĩa mehithĩte kwanyu
 maikare na inyuĩ;
 tuĩkai kĩĩgitio kĩa kuuma kũrĩ mwanan-
 gani.”

- Mũhinyanĩrĩria nĩagakinya mũthia,
 nague mwanangĩko ũthire;
 nake mũũgiti nĩakabuĩria kuuma bũrũri-
 inĩ.
 5 Gĩtĩ kĩa ũnene gĩkaahaandwo na wendo;
 na mũndũ mwĩhokeku nĩwe ũgaagĩkarĩra,
 o mũndũ wa kuuma nyũmba ya Daudi,
 mũndũ ũrĩa ũgaatuanagĩra ciira arũmĩrĩire o
 kĩhooto,
 namo maũndũ ma ũthingu nĩmo
 akaahiũhaga gwĩka.

- 6 Nĩtũiguĩte ũhoru wa mwĩtĩo wa Moabi:
 tũkaigua ũhoru wa mwĩtĩo wake mũkĩru na
 mwĩlkĩrĩro wake,
 tũkaigua ũhoru wa mwĩtĩo wake na rũng’athio
 rwake;
 no rĩrĩ, mwĩgaatho ũcio wake no wa tũhũ.
 7 Nĩ ũndũ ũcio andũ a Moabi nĩkũgirĩka mara-
 girĩka,
 maragirĩka hamwe nĩ ũndũ wa Moabi.
 Cakayai na mũnyitwo nĩ kĩa
 nĩ ũndũ wa andũ a Kiri-Haresethi.
 8 Mĩgũnda ya Heshiboni nĩrahooa,

o na mĩthabibũ ya Sibima o nayo
 nĩrahooha.
 Aathani a ndũrĩrĩ
 nĩmarangĩrĩrie mĩthabibũ ĩrĩa mĩega
 mũno,
 ĩrĩa hĩndĩ ĩmwe yakinyĩte Jazeri,
 na ĩgatheerema yerekeire werũ-inĩ.
 Thuuna ciayo ciatambĩte
 igakinya o iria-inĩ.

⁹ Nĩ ũndũ ũcio nĩndĩrarĩra, ngarĩra o ta Jazeri,
 ngĩrĩrĩra mĩthabibũ ya Sibima.
 Wee Heshiboni, o nawe Eleale,
 ngũmũihũgia na maithori!
 Tondũ mbugĩrĩrio cia gĩkeno kĩanyu nĩ ũndũ wa
 matunda manyu marĩa meruĩte,
 na nĩ ũndũ wa magetha manyu ma ngano
 nĩithirĩte.

¹⁰ Gũtirĩ gĩkeno kana ndũhiũ mĩgũnda-inĩ ya
 matunda;
 gũtirĩ mũndũ ũraina kana akoigĩrĩria
 mĩgũnda-inĩ ya mĩthabibũ,
 gũtirĩ mũndũ ũrahiha ndibei kĩhihĩro-inĩ,
 nĩgũkorwo nĩndũmĩte ngemi cia magetha
 ciage kũiguuo.

¹¹ Ngoro yakwa nĩracakaĩra Moabi o ta kĩnanda
 kĩa mũgeeto,
 nayo ngoro yakwa ĩgacaĩra Kiri-Heresethu.

¹² Rĩrĩa andũ a Moabi maathĩ kũndũ kũrĩa
 gũtũũgĩru makahooe,
 no kwĩnogia menogagia;
 hĩndĩ ĩrĩa maathĩ ihooero-inĩ rĩao kũhooya,
 no wĩra wa tũhũ marutaga.

¹³ Ũyũ nĩguo ũhoru ũrĩa Jehova aarĩtie ũkonĩĩ
 Moabi. ¹⁴ No rĩrĩ, rĩu Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Mīaka itatū itanathira, itarītwo ta ūrīa mīaka ya mūdū wandīkītwo wīra irīkanagīrwo-rī, riiri wa Moabi hamwe na andū ake othe nūkanyararwo, namo matigari make makorwo marī manini mūno na makahinyara.”

17

Ndūmīrīri Nditū ya Gūūkīrīra Dameski

- ¹ Īno nīyo ndūmīrīri nditū ikoniī Dameski:
 “Atīrīrī, itūūra rīa Dameski rītīgūcooka gūtuīka
 itūūra inene rīngī,
 no rīrī, rīgaatuīka hība ya mwanangīko.
- ² Matūūra marīa manene ma Aroeri
 nīmogatiganīrio,
 matīgīrwo ndūūru cia mbūri iria igaako-
 maga kūu,
 gūtārī mūdū wa gūcimakia.
- ³ Kīgītīro kīrīa kīrūmu kīa Efiraumu
 nīgīkeherio,
 o na hinya wa ūthamaki weherio Dameski;
 namo matigari ma Suriata makaahaana
 o ta riiri wa andū a Isiraeli,”
 ūguo nīguo Jehova Mwene-Hinya-
 Wothe ekuuga.
- ⁴ “Ihinda rīu riiri wa Jakubu nī ūgaatheūka;
 nāguo mwīrī ūcio wake mūnoru ūhīnje.
- ⁵ Gūkaahaana o ta rīrīa mūgethi
 acookanagīrīria ngano irīa itarī ngethe,
 akagetha ngano na guoko gwake:
 gūkahaana ta mūdū ūkūhaara itira cia ngano
 Gītuamba-inī kīa Refaimu.
- ⁶ No rīrī, nīgūgatigwo ngano īngīhaarwo,

o ta ũrĩa maciaro ma mūtamaiyũ
 matangiĩtĩka mothe mūtĩ ũcio
 ũngĩinainio,
 no ndamaiyũ igĩrĩ kana ithatũ nĩitigaraga
 hong-e-inĩ iria irĩ igũrũ gacũmbĩrĩ,
 o na inya kana ithano igatigara hong-e-inĩ iria
 irĩ na maciaro maingĩ,”
 ũguo nĩguo Jehova Ngai wa Isiraeli
 ekuuga.

7 Mũthenya ũcio, andũ magaacũthĩrĩa Ũrĩa
 Mũmbi wao,
 namo maitho mao marore Ũrĩa Mũtheru wa
 Isiraeli.

8 Matigacũthĩrĩa igongona
 iria mathondekete na moko mao,
 na matikarũmbũiya itugĩ cia Ashera,
 na magongona marĩa methondekeire ma
 gũcinĩra ũbumba.

9 Mũthenya ũcio matũũra mao manene marĩa
 marĩ hinya, marĩa maatiganĩrio makiũrĩa andũ
 a Isiraeli, makahaana ta kũndũ gũtiganĩrie
 gũgatuĩka gĩthaka, na gũgakũra mahuti. Namo
 matũũra macio magaaakira ihooru.

10 Nĩmũriganĩrwo nĩ Ngai, Mũhonokia wanyu;
 nĩmwagĩte kũririkana Rwaro rũu rwa Ihiga,
 o rũu kĩngĩtĩro kĩanyu.

Nĩ ũndũ ũcio o na mũngĩkahaanda mĩmera ĩrĩa
 mĩega mũno,
 na mũhaande mĩthabibũ ya kuuma kũndũ
 kũngĩ,

11 o na mũngĩgaatũma ĩkũre mũthenya o ro
 ũcio mũkaamĩhaanda,

o na rŭciinĩ rŭrũ rŭngĩ mŭtũme ĩrute kĭro-
rĩ,
gŭtirĩ magetha mŭkoona mŭthenya ũcio wa
mŭrimũ
na ruo rŭtangĩthira.

12 Īiya-ĩ, mŭrurumo wa ndŭrĩrĩ nyingĩ,
iraruruma ta iria rĭkĭhuhŭkania!
Īiya-ĩ, inegene rĭa kĭrĩndĩ kĭranegena,
o ta mŭrurumo wa maaĩ maingĩ.

13 O na gŭtuĩka ndŭrĩrĩ iranegena na mŭrurumo
ta wa ndiihũ cia maaĩ maingĩ-rĩ,
hĩndĩ ĩrĭa we mwene aacikũũma, ciŭraga
igathiĩ kŭndũ kŭraya mŭno,
ihurutĩtwo nĩ rŭhuho ta ũrĭa mŭũngũ ũrĩ irĩma-
inĩ ũmbŭragwo,
kana ta riya rĭgĩthiŭrŭrũkio nĩ rŭhuho
rŭnene.

14 Hwaĩ-inĩ, o rĩmwe gŭkagĩa kĩmako kĩnene!
Gŭtanakĩa-rĩ, andũ matirĩ ho!
Rĩu nĩrĩo igai rĭa andũ arĭa matŭtunyaga indo
ciitũ,
ũcio nĩguo mŭtĩ ũrĭa ũgwĩrĩire andũ arĭa
matŭtahaga indo ciitũ.

18

Ūrathi wa Gũũkĩrĩra Kushi

1 Kaĩ bŭrŭri ũrĭa ũrĩ ibatabata rĭa mathagu,
o ũcio ũrĩ mŭrĩmo ũrĭa ũngĩ wa njũũĩ cia
Kushi,* ũrĩ na haaro-ĩ!

* **18:1** Firaũni arĭa maathanaga Misiri hĩndĩ ya Isaia maarĩ
a kuuma Kushi (Ethiopia); nĩo maacaririe ũteithio wa Isiraeli
nĩguo mookĩrĩre ũthamaki wa Ashuri.

² ũrĩa ũtũmaga arekio makagerera njĩra ya iria,
mahaicĩte tũtarũ twakĩtwo na marura, tũrĩa
tũgeragĩra maaĩ igũrũ.

Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ aya mũtũmĩtwo na mũrĩ
mĩtũkĩ,
thiĩ kũrĩ andũ araihu na anyoroku mĩrĩ,
o acio metigĩrĩtwo nĩ andũ a kũndũ gũkuhĩ
na a kũraya,
rũrĩrĩ rũũgiti rwaragia rũthiomi rũgeni,
na bũrũri wao ũgayanĩtio nĩ njũũ.

³ Inyuĩ andũ arĩa mũtũũraga mabũrũri mothe
ma thĩ,
o inyuĩ mũtũũraga gũkũ thĩ-rĩ,
rĩrĩa bendera ĩkaahaandwo irĩma-igũrũ,
nĩmũkamĩona,
na rĩrĩa karumbeta gakaahuhwo,
nĩmũgakaigua.

⁴ Jehova anjĩrĩte ũũ:
“Ngũikara ngirĩte ki ndĩrorere maũndũ ndĩ
o gũikaro-inĩ gĩakwa,
haana ta ũrugarĩ wa riũa ũkũhenahenia,
o na ta itu rĩa ime hĩndĩ ya ũrugarĩ wa
magetha.”

⁵ Nĩgũkorwo mbere ya magetha,
hĩndĩ irĩa kiro gĩaitĩka na mahũa magatuĩka
thabibũ irerua,
nĩguo agaaceeha thuuna na tũhiũ twa gũceeha,
na ateme hongea iria ciaramĩte mũno
acieherie.

⁶ Nacio ciothe igaatigĩrwo nyoni cia irĩma-inĩ iria
irĩĩaga nyama,
na nyamũ cia gĩthaka;
nyoni icio igaacirĩa hĩndĩ ya riũa,

nacio nyamũ cia gĩthaka icirĩe hĩndĩ ya heho
yothe.

⁷ Hĩndĩ ĩyo nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
akaareherwo iheo
kuuma kũrĩ andũ araihu na anyoroku mĩrĩ,
na kuuma kũrĩ andũ metigĩritwo nĩ andũ a
kũndũ gũkuhĩ na a kũraya,
rũrĩrĩ rũũgiti rwaragia rũthiomi rũgeni,
arĩa bũrũri wao ũgayanĩtio nĩ njũũĩ:
iheo icio ikaarehwo Kirĩma-inĩ gĩa Zayuni, harĩa
haamũrĩirwo Rĩitwa rĩa Jehova Mwene-Hinya-
Wothe.

19

Ūrathi Ūkonĩ Misiri

¹ ĩno nĩ ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩ bũrũri wa
Misiri:
Atĩrĩrĩ, Jehova ahaicĩte itu rĩhanyũkĩte mũno
athiĩte bũrũri wa Misiri.
Mĩhianano ya bũrũri wa Misiri irainaina mbere
yake,
nacio ngoro cia andũ a bũrũri wa Misiri
ikaringĩka thĩinĩ wao.

² “Nĩngarahũra Mũmisiri ookĩrĩre Mũmisiri ũrĩa
ũngĩ:
mũndũ nĩakarũa na mũrũ wa ithe,
nake mũndũ wa itũũra ookĩrĩre mũndũ wa
itũũra rĩake,
narĩo itũũra inene rĩũkĩrĩre itũũra rĩrĩa
rĩngĩ,
naguo ũthamaki ũũkĩrĩre ũthamaki ũrĩa
ũngĩ.

³ Andũ a bũrũri wa Misiri nĩmagakua ngoro,

nayo mĩbango yao ndĩmĩtue ya tũhũ;
 makaahooya kĩrĩra kũrĩ ngai cia mĩhianano
 na kũrĩ maroho ma andũ arĩa makuĩte,
 o na kũrĩ ago na aragũri.

⁴ Nĩnganeana andũ a bũrũri wa Misiri
 wathani-inĩ wa mwathi ũtarĩ tha,*
 na mũthamaki mũũru amathamakĩre,"
 ũguo nĩguo Mwathani Jehova Mwene-
 Hinya-Wothe ekuuga.

⁵ Maaĩ ma Rũũĩ rwa Nili nĩmakaahũa,
 na mũkaro waruo ũng'are na ũũme.

⁶ Mĩtaru ya maaĩ nĩkanunga;
 tũrũũĩ twa Misiri nĩtũkaahũa tũũme biũ.
 Namu marura na mathanjĩ nĩmakahooa,
⁷ o nayo mĩmera ĩrĩa ĩrĩ hũgũrũrũ-inĩ cia
 Rũũĩ rwa Nili,
 gĩtwe-inĩ kĩa rũũĩ rũu, nĩkahooha.

Indo iria ciothe ĩhaandĩtwo
 mĩgũnda ĩrĩa ĩrĩ gũkuhĩ na Rũũĩ rwa Nili
 nĩkooma biũ,
 na ciũmbũrwo, na itigacooka kuoneka kuo
 rĩngĩ.

⁸ Ategi a thamaki nĩmagacaaya na marĩre,
 arĩa othe maikagia ndwano ciao Rũũĩ-inĩ
 rwa Nili;
 nao arĩa othe maikagia mĩtego yao maaĩ-inĩ
 macio
 nĩmakoorwo nĩ hinya.

⁹ Andũ arĩa marutaga wĩra na ndigi cia ũguta
 ũrĩa mwega nĩmagakua ngoro,

* **19:4** Mwaka-inĩ wa 712 mbere ya gũciarwo gwa Kristũ nĩguo
 Mũthamaki Shabaka wa Kushi ambĩrĩrie gwathana Misiri.

na arĩa matumaga mataama marĩa mahoro
nĩmakaaga mwĩhoko.

10 Atumi a nguo nĩmagakorwo na kĩaha,
na arĩa othe maheagwo mĩcaara
nĩmakaigua ũũru ngoro.

11 Anene a Zoani nĩmakĩĩgĩte o gũkĩĩga;
nao andũ arĩa oogĩ a Firaũni maheanaga
kĩrĩra kĩa ũrimũ.

Mwakĩhota atĩa kwĩra Firaũni,
“Nĩ ndĩ ũmwe wa andũ arĩa oogĩ,
ndĩ mũrutwo wa athamaki arĩa a tene?”

12 Andũ aku arĩa oogĩ makĩrĩ ha rĩu?
Ta nĩmagĩkuonie na makũmenyithie
ũrĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe
aciirĩire gwĩka bũrũri wa Misiri.

13 Anene a Zoani makĩĩgĩte o gũkĩĩga,
nao atongoria a Nofu[†] makaheeneka;
namo mahiga ma koine ma andũ ake
nĩmahĩtithĩtie andũ a Misiri.

14 Jehova nĩwe ũmaitĩrĩirie
roho wa kĩrigiicano;
matũmaga andũ a Misiri matũgũũge mawĩra-inĩ
mothe marĩa marutaga,
o ta ũrĩa mũrĩũ atũgũũgaga matahĩko-inĩ
make.

15 Gũtirĩ wĩra ũngĩrutwo bũrũri-inĩ wa Misiri:
gũtirĩ wĩra ũngĩrutwo nĩ mũtwe kana
mũting’oe,
kana rũhongwe rwa mũnathi, kana ithanjĩ.

[†] 19:13 Nofu nĩrĩo rĩarĩ itũũra inene rĩa Misiri.

16 Mũthenya ũcio-rĩ, andũ a Misiri maka-haana o ta andũ-a-nja. Makainaina nĩ guoya mona guoko kwa Jehova Mwene-Hinya-Wothe kwambararĩtio kũmookĩrĩre. 17 Naguo bũrũri wa Juda ũkaguoyohia andũ a Misiri; na mũndũ o wothe ũkaagweterwo ũhoru wa Juda nĩagetigĩra, nĩ ũndũ wa maũndũ marĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe aciirĩre gwĩka amokĩrĩre.

18 Mũthenya ũcio matũũra matano ma bũrũri wa Misiri makaaragia rũthiomi rwa Kaanani, makĩhĩtaga atĩ marĩtungatagĩra Jehova Mwene-Hinya-Wothe. Na itũura rĩmwe rĩamo rĩgeetagwo Itũura Inene rĩa Mwanangĩko.

19 Mũthenya ũcio-rĩ, nĩgũkagĩa na kĩgongona kĩa Jehova o kũu gatagatĩ ka bũrũri wa Misiri, na kũhaandwo ihiga rĩa kĩririkano kĩa Jehova mĩhaka-inĩ yakuo. 20 Ihiga rĩu rĩgaatuĩka kĩmenyithia na mũira wa maũndũ marĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekĩte thĩinĩ wa bũrũri ũcio wa Misiri. Rĩrĩa magakaĩra Jehova amateithie nĩ ũndũ wa andũ arĩa mamahinyagĩrĩria-rĩ, nĩakamatũmĩra mũhonokia na mũmagitĩri, nake nĩakamahonokia. 21 Nĩ ũndũ ũcio Jehova nĩakemenyithania kũrĩ andũ a Misiri, na mũthenya ũcio nĩmagakũũrana Jehova. Makaamũhooyaga makĩmũrutagĩra magongona na maruta ma mũtu: na ningĩ makehĩtaga mũhĩtwa marĩ mbere ya Jehova na mamĩhingagie. 22 Jehova nĩakahũura bũrũri wa Misiri na mũthiro, amahũure acooke amahonie. Nao nĩmagacookerera Jehova, nake nĩagathikĩrĩria gũthaithana kwao na amahonie.

23 Mũthenya ũcio nĩgũkagĩa njĩra njariĩ

yumîte bŭrŭri wa Misiri ĩgakinya Ashuri. Andũ a Ashuri nĩmagathiiaga Misiri, na o andũ a Misiri mathiiage Ashuri. Andũ a Misiri na andũ a Ashuri nĩmakahooyaga hamwe. ²⁴ Mũthenya ũcio bŭrŭri wa Isiraeli ũgaatuĩka wa gatatũ, hamwe na Misiri na Ashuri, nao nĩmagatũma thĩ yothe ĩrathimwo. ²⁵ Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩakamarathima akiugaga atĩrĩ, “Kŭrathimwo-rĩ, nĩ andũ akwa a Misiri, o na Aashuri arĩa ndeyũmbĩire, na Isiraeli igai rĩakwa.”

20

Ūrathi wa Gũũkĩrĩra Bŭrŭri wa Misiri na wa Kushi

¹ Atĩrĩrĩ, mwaka ũcio mŭnene wa anene a ita rĩa Ashuri aakinyire Ashidodi atũmĩtwo nĩ Sarigoni mũthamaki wa Ashuri, aakinya kuo, na aarĩtharĩkĩra na aarĩtunyana-rĩ, ² hĩndĩ ĩyo nĩguo Jehova aaririe na kanua ka Isaia mŭrũ wa Amozu. Akĩmwĩra atĩrĩ, “Ruta nguo ĩyo ya ikũnia wĩhumbĩte, na ũrute iraatũ ciaku magŭrũ.” Nake agĩka o ro ũguo, agĩthiĩ njaga na arĩ magŭrũ matheri.

³ Ningĩ Jehova akiuga atĩrĩ, “O ta ũguo ndungata yakwa Isaia athiite njaga na arĩ magŭrũ matheri mĩaka ĩtatũ, arĩ rũri na kĩmenyithia kĩa maũndũ mooru marĩa magaakora bŭrŭri wa Misiri na wa Kushi-rĩ, ⁴ ũguo noguo mũthamaki wa Ashuri agaataha andũ a bŭrŭri wa Misiri na a bŭrŭri wa Kushi, amoimagarie marĩ njaga na marĩ magŭrũ matheri, arĩa ethĩ na arĩa akŭrũ, thũnũ ciao irĩ njaga; ũguo nĩguo

Misiri gũgaaconorithio. ⁵ Nao andũ arĩa mehokete Kushi na makegooca nĩ ùndũ wa Misiri nĩmakamaka na maconorithio. ⁶ Hĩndĩ iyo nĩguo andũ arĩa maikaraga hũgũrũrũ-inĩ ici cia iria makoiga atĩrĩ, ‘Onei ũrĩa kũhanĩte kũrĩ arĩa tũtũire twĩhokete, acio tuorĩre kũrĩ o atĩ nĩguo matũteithie na matũhonokie kuuma kũrĩ mũthamaki wa Ashuri! Rĩu tũngĩkĩhonoka atĩa?’ ”

21

Ūrathi wa Gũũkĩrĩa Babuloni

¹ Īno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkoniĩ Werũ ũrĩa ũrĩ Hũgũrũrũ-inĩ cia Iria:

Atĩrĩrĩ, o ta ũrĩa ihuhũkanio iria nene ihuru-
tanaga ituĩkanĩirie bũrũri wa gũthini,
ũguo noguo mũtharĩkĩri agooka oimĩte
werũ-inĩ,
kuuma bũrũri wa kũguoyohania.

² Nĩ nĩnyonetio kĩoneki gĩa kũmakania mũno:
Mũkunyañri no arakunyañra, nake
mũtahani no aratahana.
Wee Elamu tharĩkĩra! Nawe Media,
thiũrũrũkĩria!
Gũcaaya kũrĩa anagũcaaitia
nĩngagũkinyia mũthia.

³ Nĩ ùndũ wa ũguo mwĩrĩ wakwa nĩũiyũrĩtwo nĩ
ruo,
ruo rũnene nĩrũũnyitĩte, o ta ruo rwa
mũtumia akĩrũmwo;
ngagĩtururio nĩ maũndũ marĩa ndĩraigua,
na ngagegeario nĩ maũndũ marĩa ndĩrona.

4 Ngoro yakwa nĩiratumatuuma,
na ngainaina nĩ guoya;
hwaĩ-inĩ ũrĩa ndĩriragĩria
ũtuĩkĩte ũndũ wa kũũmakia mũno.

5 Nao nĩmaarĩte metha,
na makaara mĩgeka,
nĩguo marĩe na manyue!
Ūkĩrai inyuĩ anene,
mũhake ngo maguta!

6 Jehova anjĩrĩte atĩrĩ:
“Thĩ, ũige mũrangĩri wa gũcũthĩrĩria
na ũmwĩre amenyithanie ũrĩa aroona.

7 Rĩrĩa angĩona ngaari cia ita
irĩ na mbarathi ihaanaine,
na andũ magĩũka mahaicĩte ndigiri kana
ngamĩira-rĩ,
nĩaikare eigũite, akeigua biũ.”

8 Nake mũrangĩri akĩanĩrĩra, akiuga atĩrĩ,
“Mũthenya o mũthenya, mwathi wakwa,
ndũgamaga gĩtara-inĩ kĩa mũrangĩri;
na ũtukũ o ũtukũ njikaraga handũ hakwa ha
kũrangĩra.

9 Atĩrĩrĩ, nĩharooka mũndũ akuuĩtwo nĩ ngaari
ya ita,
ĩrĩ na mbarathi ihaanaine.
Nake aracookia ũhoru akoiga atĩrĩ:
‘Babuloni nĩrĩgũu, ñ nĩrĩgwĩte!
Mĩhianano yothe ya ngai ciakuo
nĩmĩhehenje, ĩkharagana thĩ!’ ”

10 Inyuĩ andũ akwa, o inyuĩ mũthuthĩirwo
kĩhuhĩro-inĩ kĩa ngano-rĩ,

ngũmwĩra ũrĩa njiguĩte
kuuma kũrĩ Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
kuuma kũrĩ Ngai wa Isiraeli.

Ũrathi wa Gũũkĩrĩra Edomu

¹¹ Īno nĩ ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩĩ Duma:
Atĩrĩrĩ, nĩ harĩ mũndũ ũraanjĩta kuuma Seiru,
akanjũũria atĩrĩ, “Mũrangĩri, ũtukũ
ũkinyĩte ha?

Mũrangĩri ũyũ, ũtukũ ũkinyĩte ha?”

¹² Nake mũrangĩri akamũcookeria atĩrĩ,
“Gũkiriĩ gũkĩa, no rĩrĩ, nĩgũgũcooka
gũtuke.

Angĩkorwo kũrĩ ũndũ ũkũũria-rĩ, ũria;
ũcooke ũũke hĩndĩ ĩngĩ.”

Ũrathi wa Gũũkĩrĩra Arabia

¹³ Īno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkonĩĩ bũrũri wa
Arabia:

Inyuĩ ikundi cia agendi a Adedani,
o inyuĩ mwambĩte hema ithaka-inĩ cia
Arabia-rĩ,

¹⁴ twarĩrai andũ arĩa anyootu maaĩ;
na inyuĩ mũtũũraga bũrũri wa Tema,
tũngiai andũ acio maroora irio

¹⁵ Nĩgũkorwo maroorĩra rũhiũ rwa njora,
o rũhiũ rwa njora rũrĩa rũcomoretwo,
makoorĩra ũta mũgeete,

na makoima kũrĩa mbaara ĩhũire.

¹⁶ Mwathani aranjũira atĩrĩ: “Mwaka ũmwe
ũtanathira, ũtarĩtwo ta ũrĩa mũaka ya mũndũ
wa kwandĩkwo wĩra ĩrĩkanagĩrwo-rĩ, riiri wothe
wa Kedari nĩũgaathira. ¹⁷ Andũ arĩa magaati-
gario nĩ thigari iria ciikagia mũguĩ, o acio njamba

cia ita cia Kedari-rĩ, magaakorwo marĩ o anini.”
Jehova Ngai wa Isiraeli nĩwe warĩtie ũhoro ũcio.

22

Ūrathi ũkoniĩ Jerusalemu

¹ Īno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkoniĩ Gĩtuamba gĩa
Kĩoneki:

Atĩrĩrĩ, nĩ kĩĩ kĩragũthĩnia rĩu,
tondũ andũ aku othe marahaica nyũmba
igũrũ,

² wee itũũra rĩiyũrĩte ngũĩ,
o wee itũũra inene rĩa mbugĩrĩrio na ũrĩũ?
Andũ aku arĩa makuĩte matiũragĩtwo na rũhiũ
rwa njora,

kana magakuĩra mbaara-inĩ.

³ Atongoria aku othe nĩmorĩte marĩ hamwe;
maatahirwo o na hatarĩ mũguĩ ũikĩtio.
Andũ aku othe arĩa maakorereirwo moohirwo
hamwe,
o acio mooraga thũ ĩrĩ o kũraya.

⁴ Nĩ ũndũ ũcio ngiuga atĩrĩ, “Njeherera;
reke ndĩre ngĩgirĩkaga.

Ndũkagerie kũũhooreria
igũrũ rĩa mwanangĩko ũrĩa ũkorete andũ
akwa.”

⁵ Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
arĩ na mũthenya
ũrĩa agaatumũ ũtuĩke wa mbugĩrĩrio, na wa
kũranganĩrĩria, o na wa kũguoyohia
kũu Gĩtuamba-inĩ gĩa Kĩoneki.
Mũthenya ũcio ũgaakorwo ũrĩ wa kũmomora
thingo igwe thĩ,

na wa gũkaĩra irĩma.

⁶ Andũ a Elamu nĩmakuuĩte thiaka wa mĩguĩ,
marĩ na ngaari cia ita na andũ mahaicĩte
mbarathi;

o nao andũ a Kiri macuurũragia ngo.

⁷ Ituamba ciaku iria njega mũno ciyũrĩte ngaari
cia ita,

nao andũ arĩa mathiiaga mahaicĩte
mbarathi maigĩtwo ihingo-inĩ cia itũũra
inene;

⁸ naguo ũgitĩri wa Juda nĩweheretio.

Mũthenya ũcio nĩmwacũthĩrĩrie

indo cia mbaara iria ciarĩ Nyũmba-inĩ ya
Ũnene ya Mũtitũ;

⁹ mũkĩona atĩ thingo cia ũgitĩri cia Itũũra Inene
rĩa Daudi

nĩciatharũkĩte kũndũ kũingĩ;

na inyuĩ mũkĩhingĩrĩria maaĩ

Karia ka Mũhuro.

¹⁰ Nĩmwatarire nyũmba kũu Jerusalemu,

na mũgĩtharia nyũmba nĩguo muone
mahiga

ma gũcookereria rũthingo rũgĩe na hinya
makĩria.

¹¹ Nĩmwakire handũ ha kũhingĩrĩria maaĩ gata-
gatĩ ga thingo cieri,

nĩgeetha maaĩ ma Karia ga Tene mathiiage
ho,

no mũtiigana kũrongooria Ũrĩa wagathon-
dekire,

kana mũrũmbũye Ũrĩa watũmire kagĩe ho
kuuma o tene.

12 Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
nĩamwĩtire mũthenya ũcio
nĩguo mũrĩre na mũgirĩke,
na mwenjwo njuĩrĩ cianyu na mwĩhumbe
nguo cia ikũnia.

13 No rĩrĩ, inyuĩ mũrĩ na gĩkeno na ũrĩũ,
mũrathĩnja ng'ombe na ng'onde,
mũkĩrĩaga nyama na mũkĩnyuuga ndibei!
Mũgakiuga atĩrĩ, “Nĩtũrĩe na tũnyue,
nĩgũkorwo rũciũ nĩtũgaakua!”

14 Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩanguĩrĩrie
ũhoru ũyũ ndĩmũthikĩrĩrie, akoiga atĩrĩ, “Rĩhĩa
rĩrĩ mũtikahoroherio nginya mũgaakua,” ũguo
nĩguo Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-
Wothe, ekuuga.

15 Na rĩrĩ, Mwathani Jehova Mwene-Hinya-
Wothe ekuuga atĩrĩ:

“Thĩ kũrĩ Shebina,
ũrĩa mũramati na mũrũgamĩrĩri wa
nyũmba ya ũthamaki, ũmwĩre atĩrĩ:

16 Ũreka atĩa gũkũ na nũũ ũgwĩtikĩrĩtie
kwĩyenjera mbĩrĩra gũkũ,
ũgetemera mbĩrĩra handũ hatũũgĩru,
na ũkeyacũhĩria harĩa ũkaahurũkio rwaro-
inĩ rwa ihiga?

17 “Wĩhũũge, tondũ Jehova akiriĩ gũkũnyiita
akũrũmĩtie,
acooke akũnyugute, wee mũndũ ũyũ ũrĩ
hinya.

18 Nĩagagũkũnja akũrũmie o ta mũbira,
agũikie bũrũri mwariĩ.

Kūu nīkuo ũgaakuīra,
 na nokuo ngaari ciaku cia ita iria irī riiri
 igaikara:
 wee ũconorithagia nyūmba ya mwathi
 waku!

¹⁹ Nīngakūingata wehere wīra-inī waku
 na ūtunywo wīra ūcio ūrūgamīrīre.

²⁰ “Mūthenya ūcio nīngeeta ndungata yakwa,
 Eliakimu mūrū wa Hilikia. ²¹ Nīngamūhumba
 nguo yaku irīa ndaaya na ndīmūhotore mūcibi
 waku, na ndīmūnengere wathani waku.
 Nīagatuīka ithe wa arīa matūūruga Jerusalemu
 o na wa nyūmba ya Juda. ²² Kīhingūro kīa
 nyūmba ya Daudī ngaakīgīrīra kīande-inī
 gīake; na rīrī, kīrīa gīothe akaahingūra gūtīrī
 mūdū ūkaahota kūhinga, na kīrīa gīothe
 akaahinga gūtīrī mūdū ūkaahota kūhingūra.
²³ Ngaamuohererera handū harūmu aikare ho ta
 higī hūūrīrīre; atuīke gītī gīa gītīo thīinī wa
 nyūmba ya ithe. ²⁴ Nīwe ūgaacookererwo nī
 riiri wothe wa nyūmba ya ithe ta ūcuurītio harī
 we: ciana ciake na iria ikeyongerera thīinī wa
 ciana ocio, o indo ciothe ciayo iria cionekaga ta
 itarī kīene, kuuma mbakūri nginya mīthemba
 yothe ya ndigithū.”

²⁵ Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atīrī,
 “Mūthenya ūcio higī irīa thecerere handū
 harūmu nīikenyenya; nīkamunyūka īgwe, na
 indo iria njuurie harī yo nīikaharagana.” Je-
 hova nīwe warītie ūhorō ūcio.

23

Ūrathi Ūkonii Turo

¹ Ino nīyo ndūmīriri nditū ikoniī itūūra rīa Turo:

Atīrīrī, inyuī marikabu cia Tarishishi, ta girīkai.
Nīgūkorwo itūūra rīa Turo nīrianange,
rīgatigwo rītarī nyūmba kana gīcukīro kīa marikabu.

Ūhorō ūcio nīūmakinyīre marī o kūu būrūri wa Kitimu.

² Atīrīrī, inyuī andū a gīcigīrīra,
na inyuī onjorithia a Sidoni,
ta kirai o inyuī mūtongetio nī andū arīa mageragīra iria-inī.

³ Kūu maaī-inī maingī
nīkūo kwageragīrio ngano ya Shihoru,
namo magetha ma Nili nīmo maarī uumithio wa itūūra rīa Turo,
narīo rīgītuīka ndūnyū ya ndūrīrī.

⁴ Atīrīrī wee Sidoni, o nawe, kīhitho kīrūmu kīa iria-inī, conokai,
nīgūkorwo iria nīrīarītie rīkoiga atīrī:
“Nīī ndirī ndagīa na ruo rwa kūrūmwo, kana ngaciara;
ndirī ndaarera aanake, kana ngarera airītu.”

⁵ Hīndī irīa ūhorō ūcio ūgaakinya būrūri wa Misiri,
andū akūo nīmakaagīa na ruo rūnene mūno maigua ūhorō ūcio wa Turo.

⁶ Atīrīrī, ringai mūthiī mūrīmo wa Tarishishi,

- ta girĩkai inyuĩ mĩtũũraga kũu gĩcigĩrĩra-
inĩ.
- 7 Rĩĩrĩ nĩrĩo itũũra rĩanyu inene rĩa ikeno cia
ũrĩũ,
itũũra inene rĩa kuuma tene, o tene mũno,
itũũra rĩrĩa andũ aarĩo maathiĩte na magũrũ
magatũũre mabũrũri ma andũ a kũraya
mũno?
- 8 Nũũ waciirĩire atĩ itũũra rĩa Turo rĩũkĩrĩrwo,
o itũũra rĩu rĩheanaga tanji cia ũthamaki,
o rĩo onjorithia a rĩo arĩ ariũ a athamaki,
na endia a rĩo marĩ igweta thĩ yothe?
- 9 Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩwe waciirĩire
ũndũ ũcio,
nĩgeetha aniine mwĩtĩio wa riiri wothe,
na aconorithie andũ arĩa othe marĩ igweta a
gũkũ thĩ.
- 10 Atĩrĩrĩ, wee mwarĩ wa Tarishishi,
thĩ ũkarĩme bũrũri waku o ta ũrĩa
kũrĩmitwo hũgũrũrũ-inĩ cia Rũũ rwa
Nili,
tondũ rĩu ndũrĩ na gĩcukĩro kĩa marikabu
rĩngĩ.
- 11 Jehova nĩatambũrũkĩtie guoko gwake igũrũ
rĩa iria,
na agatũma mothamaki marĩo mainaine.
Nĩathanĩte atĩ ciĩgitĩro iria nũmu cia Foinike
cianangwo.
- 12 Akoiga atĩrĩ, “Wee mwarĩ gathirange wa Sidoni
ikeno ciaku cia ũrĩũ nĩ thiru, rĩu ũrĩ
mũhehenje!

“Ũkĩra ũringe, ũthĩ ũkinye Kitimu;

no rĩrĩ, o na kũu ndũkoona ũhurũko.”

13 Ta rora bũrũri wa Ababuloni,
andũ acio rĩu maagĩte kĩene!
Ashuri magũtuĩte gũikaro kĩa nyamũ cia werũ;
nĩmaakire mĩthiringo mĩraihi na igũrũ ya
kũrĩthiũrũrũkĩria,
na magĩtiga cĩgitĩro ciao itarĩ kĩndũ,
magĩtũma bũrũri ũcio wanangĩke biũ.

14 Atĩrĩrĩ, inyuĩ marikabu cia Tarishishi, ta
girĩkai;
nĩgũkorwo gũikaro kĩanyu nĩkĩanange.

15 Hĩndĩ ĩyo itũũra rĩa Turo nĩrĩkariganĩra
mĩaka mĩrongo mũgwanja, o ta ũrĩa matukũ ma
mũthamaki ũmwe maigana. No mĩaka mĩrongo
mũgwanja yathira-rĩ, Turo gũgaacooka
kũhaana ta mũmaraya ũrĩa ũganagwo na
rwĩmbo ta ũũ:

16 “Oya kĩnanda kĩa mũgeeto, ũtuĩkanie itũũra
inene,
wee mũmaraya ũyũ ũtũũrĩte ũriganĩire;
Hũũra kĩnanda kĩa mũgeeto wega, ũine nyĩmbo
nyingĩ,
nĩgeetha ũririkanwo.”

17 Mĩaka mĩrongo mũgwanja yathira-
rĩ, Jehova nĩagacookerera Turo. Itũũra
rĩu nĩrĩgacooka wĩra-inĩ warĩo ũcio
ũrehaga uumithio ta rĩkũhũũra ũmaraya,
rĩonjorithanagie na mothamaki mothe ma
thĩ. 18 No rĩrĩ, wonjorithia warĩo na uumithio
warĩo nĩikamũrĩrwo Jehova; itikaigwo igĩĩna-inĩ
kana ihithwo. Uumithio warĩo ũgaatuĩka wa

arĩa matũũraga marongoragia Jehova, moonage irio nyingĩ na nguo njega.

24

Jehova Kwananga Thĩ

- ¹ Atĩrĩrĩ, Jehova akirie kwananga thĩ,
na atũme ikire ihooru;
nake nĩakamĩũnũha
na ahurunje arĩa matũũraga kuo:
- ² gũgaakorwo kũrĩ ũndũ o ũmwe
kũrĩ mũthĩnjĩri-Ngai na kũrĩ andũ,
kũrĩ ndungata na kũrĩ mũmĩathi,
kũrĩ ndungata ya mũirĩtu na kũrĩ mũtumia
ũrĩa mũmĩathi,
kũrĩ mwendia wa indo na kũrĩ mũgũri,
kũrĩ mũkoombi na kũrĩ mũkoombanĩri,
kũrĩ mũndũ ũrĩa ũrĩ na thĩirĩ na kũrĩ ũrĩa
ũrandũraga thĩirĩ.
- ³ Thĩ nĩ kwanangwo ikaanangwo
na itigwo irĩ ũtheri biũ.
Jehova nĩwe warĩtie ũhoru ũcio.
- ⁴ Thĩ ĩng'arĩte ikahooaha,
mabũrũri mothe magathĩrĩrĩkĩra na maka-
hooaha,
andũ arĩa marĩ ngumo a thĩ nĩmorĩtwo nĩ
hinya.
- ⁵ Thĩ nĩngwatie thaahu nĩ andũ ayo;
nao maremeire mawatho,
na makaagarara irĩra,
na magathũkia kĩrĩkanĩro kĩrĩa gĩa gũtũũra
tene na tene.
- ⁶ Nĩ ũndũ ũcio kĩrumi nĩkĩrarĩa thĩ;

- na andũ arĩa matũũraga kuo makaherithio
nĩ ũndũ wa wĩhia wao.
Nĩ ũndũ ũcio arĩa matũũraga gũkũ thĩ
nĩmacinĩtwo na mwaki,
na nĩ anini mũno matigaire.
- 7 Ndibei ĩrĩa ya mũhihano nĩ thiru, nayo
mĩthabibũ ĩkahooha;
nao andũ arĩa marĩ ikeno-inĩ no gũcaaya
maracaaya.
- 8 Gĩkeno kĩrĩa kiumanaga na kũhũũrwo gwa
tũhembe nĩgĩtigĩte gũkenwo,
narĩo inegene rĩa andũ arĩa arĩũ nĩrĩthirĩte,
ningĩ gĩkeno kĩrĩa gĩkenagwo gũkĩhũũrwo
kinanda kĩa mũgeeto nĩgĩkirĩtio.
- 9 Andũ arĩa manyuuaga ndibei matigacooka
kũnyua makĩinaga rwĩmbo,
nayo njoohi nĩrũrũire arĩa mamĩnyuuaga.
- 10 Narĩo itũũra rĩrĩa inene rĩanangĩku rĩkirĩte
ihooru,
namo matoonyero ma nyũmba ciothe
nĩmahinge.
- 11 Kũu njĩra-inĩ andũ nĩ kũrĩra mararĩra nĩ
kwaga ndibei,
gĩkeno gĩothe gĩtuĩkĩte kĩa,
nacio ikeno ciothe igathira thĩ.
- 12 Itũũra rĩrĩa inene nĩrĩanange biũ,
nakĩo kĩhingo kĩarĩo kiunangĩtwo gĩgatuĩka
tũcunjĩ.
- 13 O ta ũrĩa mũtĩ wa mũtamaiyũ ũikaraga
wainainio,
na o ta ũrĩa mũtĩ wa mũthabibũ ũikaraga
thabibũ ciahaarwo hĩndĩ ya magetha,

ũguo noguo ũhoro ũgaikara gũkũ thĩ
na ndũrĩrĩ-inĩ ciothe.

- 14 Maranĩrĩra, makoigĩrĩria nĩ gũkenā;
kuuma mwena wa ithũiro marakũngũira
ũnene wa Jehova.
- 15 Nĩ ũndũ ũcio inyuĩ andũ a kuuma mwena wa
irathĩro gocithiai Jehova;
nenehiai rĩitwa rĩa Jehova Ngai wa Isiraeli,
kũu icigĩrĩra-inĩ cia iria.
- 16 Nĩtũiguĩte nyĩmbo ikĩinwo kuuma ituri cia thĩ,
ikainwo atĩrĩ:
“Arogoocwo ũcio Mũthingu.”

No nĩ ngiuga atĩrĩ, “Kaĩ ndĩ na haaro-ĩ!
nĩgũkorwo nĩndĩrahiinyĩrĩrĩka, ã ti-itherũ
nĩndĩrahiinyĩrĩrĩka!

Andũ arĩa akunyanĩri nĩmarakunyanĩra arĩa
angĩ,
o acio akunyanĩri magakunyanĩra arĩa angĩ
na ũkunyanĩri mũnene mũno!”

- 17 Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ arĩa mũtũũraga thĩ,
iguoyohia, na irima, o na mũtego nĩcio
imwetereire.

- 18 Mũndũ ũrĩa ũkoora nĩ ũndũ wa iguoyohia,
akaagũa irima,
nake ũrĩa ũkoimĩra irima rĩu-rĩ,
akaagwatio nĩ mũtego ũcio.

Ndirica cia mũiyũro wa maaĩ cia igũrũ
nĩhiingũre,
nacio itina cia thĩ igathingitha.

- 19 Thĩ nĩnjatũku,
yatũkĩte ĩkarekania,

ningĩ nĩrathingitha mũno mũno.

20 Thĩ iratũgũga o ta mũrĩũ,
ĩgathũngũthio ũũ na ũũ o ta gĩthũnũ hĩndĩ
ya rũhuho;

mehia ma ũremi wayo nĩmamĩritũhĩire mũno,
kũgũa nĩkũgũa na ndĩgaacooka gwĩtiiria
rĩngĩ.

21 Mũthenya ũcio-rĩ, Jehova nĩakaherithia
maahinya ma kũu igũrũ, o kũu matu-inĩ,
na aherithie athamaki a thĩ ĩno.

22 Nĩmagacookanĩrĩrio hamwe
o ta ũrĩa andũ oohe macookanagĩrĩrio kĩoho-
inĩ;

makaahingĩrwo njeera
na thuutha wa matukũ maingĩ
nĩmakaherithio.

23 Mweri nĩũgaconorithio, na riũa rĩconoke;
nĩgũkorwo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
nĩwe ũgaathamaka

arĩ Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni na Jerusalemu,
na mbere ya athuuri akuo, athamake arĩ na
riiri.

25

Gocai Jehova

1 Wee Jehova-rĩ, Wee nĩwe Ngai wakwa;
nĩngũgũtũũgĩria na ngooce rĩitwa rĩaku,
nĩgũkorwo nĩwĩkĩte maũndũ ma magegania,
na maũndũ marĩa maabangĩtwo kuuma o
tene,
ũkamahingia na wĩhokeku waku
mũkinyanĩru.

2 Nĩtũmĩte itũũra rĩrĩa inene rĩtuĩke hĩba ya mahiga,
 itũũra rĩu rĩirigĩre na hinya ũgatũma rĩanangwo,
 itũũra inene rĩrĩa rĩarĩ kĩhitho kĩa andũ a kũngĩ,
 ti itũũra rĩngĩ, na rĩtigaakwo rĩngĩ.

3 Nĩ ũndũ ũcio andũ arĩa marĩ hinya nĩmagagũtĩa,
 namo matũũra manene ma ndũrĩrĩ iria itarĩ tha magwĩtigĩre.

4 Wee ũkoretwo ũrĩ rĩũrĩro rĩa athĩni,
 na rĩũrĩro rĩa abatari hĩndĩ ya mĩnyamaro yao,

handũ ha kũũrĩra hĩndĩ ya kĩhuhũkanio,
 o na ta kĩiruru gĩa kwĩyũa riũa.

Nĩgũkorwo mĩhũmũ ya arĩa matarĩ tha ihaana kĩhuhũkanio kĩrĩa kĩgũthaga rũthingo na nditi,

⁵ ningĩ ihaana ta ũrugarĩ wa werũ-inĩ.

Wee nĩwe ũkiragia ngũĩ ya andũ a kũngĩ o ta ũrĩa ũrugarĩ ũnyiihagio nĩ kĩiruru gĩa itu,

na nĩ ũndũ ũcio rwĩmbo rwa acio matarĩ tha nĩrũtigĩte kũinwo.

6 Kĩrĩma-inĩ gĩkĩ nĩkuo Jehova Mwene-Hinya-Wothe akaarugithĩria andũ othe iruga rĩa irio iria njega mũno,

na iruga rĩa ndibei ĩrĩa njega mũno:

iruga rĩa nyama iria njega mũno,

o na ndibei ĩrĩa njega mũno makĩria.

7 Kĩrĩma-inĩ gĩkĩ nĩkĩo akaanangĩra

taama ūrĩa wohanĩtie andũ othe,
 na cuka ūrĩa ūhumbĩrĩte ndũrĩrĩ ciothe;
⁸ gĩkuũ nĩkũniinwo gĩkaaniinwo nginya
 fene.

Ningĩ Mwathani Jehova nĩakagiria maithori,
 kuuma mothiũ mothe,
 na rũmena rũrĩa andũ ake mamenetwo na ruo
 arũniine,
 rũthire thĩ yothe.

Jehova nĩwe warĩtie ūhoro ūcio.

⁹ Mũthenya ūcio nĩmakoiga atĩrĩ,
 “Ti-itherũ ūyũ nĩwe Ngai witũ;
 nĩwe twehokire, nake agĩtũhonokia,
 ūyũ nĩwe Jehova, nĩwe twehokire;
 nĩtũkene na tũcanjamũke nĩ ūndũ wa
 ūhonokio wake.”

¹⁰ Nĩgũkorwo guoko kwa Jehova gũgaikaraga
 kĩrĩma-inĩ gĩkĩ;
 no Moabi gũkaarangĩrĩrio rungu rwake,
 o ta ūrĩa nyeki nyũmũ ĩrangagĩrĩrio thumu-
 inĩ.

¹¹ Magaatambũrũkĩria moko mao kuo,
 o ta ūrĩa mũthambĩri atambũrũkagia moko
 agĩthambĩra.

Ngai nĩwe ūkaaharũrũkia mwĩtĩio wao,
 o na marĩ na wara wa wĩra ūrĩa marutaga
 na moko mao.

¹² Nĩakamomora thingo cianyu iria ndaihu
 ciakĩtwo na hinya,
 acigũithie thĩ;
 agaacimomora igwe thĩ,
 o rũkũngũ-inĩ.

26

Rwĩmbo rwa Ūgooci

- ¹ Na rĩrĩ, mũthenya ũcio rwĩmbo rũrũ nĩruo
rũkainwo bũrũri wa Juda:
Tũrĩ na itũũra inene rĩa hinya;
 Ngai atuuaga ũhonokio ũtuĩke
 thingo ciarĩo na njirigo ciarĩo cia hinya.
- ² Hingũrai ihingo nĩguo rũrĩrĩ rũrĩa rũthingu
 rũtoonye,
 o rũrĩrĩ rũrĩa rũrũmagia wĩtĩkio.
- ³ Mũndũ ũrĩa ũrĩ meciiria makindĩirie harĩwe-rĩ,
 nĩwe ũgaatũũria na thayũ mũkinyanĩru
 tondũ nĩakwĩhokete.
- ⁴ Tũũrai mwĩhokete Jehova nginya tene,
 nĩgũkorwo Jehova, o we Jehova,
 nĩwe Rwaro rwa Ihiga rwa tene na tene.
- ⁵ Nĩanyiihagia andũ arĩa maikaraga kũrĩa
 gũtũũgĩru,
 o na itũũra rĩrĩa itũũgĩru akarĩharũrũkia,
akarĩharagania thĩ,
 agacooka akarĩtungumania rũkũngũ-inĩ.
- ⁶ Magũrũ ma andũ makarĩrangĩrĩria;
 magũrũ ma andũ arĩa ahinyĩrĩrie,
 o na makinya ma arĩa athĩini.
- ⁷ Njĩra ya andũ arĩa athingu nĩ nũngĩrĩru;
 nawe Jehova, Wee Mũthingu,
 nĩwe ũnyorokagia njĩra cia arĩa athingu.
- ⁸ Ī, ti-itherũ Jehova, nĩwe twetagĩrĩa
 o tũgĩthiagĩra njĩra ya mawatho maku;
ngoro ciitũ ciĩriragĩria
 rĩitwa rĩaku na ngumo yaku.

- 9 Ngoro yakwa nīwe īriragīria ūtukū;
 rūciinī roho wakwa ūgakūnyootera.
 Rīrīa watuanīra ciira wa kīhoo to gūkū thī,
 andū a mabūrūri mothe nīmerutaga ūhorō
 wa ūthingu.
- 10 O na andū aaganu mangīguīrwo tha,
 matiīrutaga ūhorō wa ūthingu;
 o na marī būrūri-inī wa arīa arūngīrīru,
 mathiiga o na mbere gwīka ūūru,
 makaaga gūtīa ūnene wa Jehova.
- 11 Wee Jehova-rī, guoko gwaku nī kwambararītio
 na igūrū,
 no matingīkuona o na atīa.
 No rīrī, reke mone kīyo kīrīa ūrī nakīo nī ūndū
 wa andū aku,
 nīgeetha maconoke;
 mwaki ūrīa ūigīrwo thū ciaku nīūrekwo
 ūmacine.
- 12 Wee Jehova-rī, nīwe ūtūheaga thayū;
 maūndū marīa mothe tūhingītie, nīwe
 ūtwīkīire.
- 13 Wee Jehova, o Wee Ngai witū,
 nī harī aathani angī manatwatha tiga wee,
 no rīrī, rīitwa rīaku riiki norīo tūtīite.
- 14 Na rīrī, acio rū nīmakuīte, matigacooka
 gūtūūra muoyo;
 maroho macio matikariūka.
 Wee nīwamaherithirie ūkīmaananga;
 ningī ūgītūma mariganīre biū.
- 15 Wee Jehova nīūtūmīte rūrīrī rū ruonger-
 ereke;
 ti-itherū nīwongereire rūrīrī rūu,
 ūkarūngīhia.

Wee nĩwĩgĩĩrĩire na riiri,
ũkaaramia mĩhaka yothe ya bũrũri.

16 Atĩrĩrĩ Jehova, mookire kũrĩ we rĩrĩa maarĩ na
mathĩĩna;
rĩrĩa wamaherithagia-rĩ,
maahotaga o kũhooya na mĩheehũ.

17 O ta ũrĩa mũndũ-wa-nja arĩ na nda akiriĩ
gũciara
enyogondaga na agakaya nĩ ruo-rĩ,
ũguo noguo twatariĩ tũrĩ mbere yaku, Wee
Jehova.

18 Ithuĩ twatariĩ ta twarĩ nda, twenyogondaga nĩ
ruo,
no rĩrĩ, nĩ ta twaciarire o rũhuho.
Gũtirĩ ũndũ o na ũrĩkũ wa kũhonokania twĩkĩte
gũkũ thĩ,
o na kana tũgaciara andũ arĩa maikaraga
gũkũ thĩ.

19 No rĩrĩ, andũ aku arĩa makuĩte nĩmagatũũra
muoyo;
mĩrĩ yao nĩkariũka.

Inyuĩ arĩa mũtũũraga rũkũngũ-inĩ,
ũkĩrai na mwanĩrĩre nĩ gũkena.
Ime rĩanyu rĩtariĩ ta ireera rĩa rũciinĩ;
nayo thĩ nĩgacookia andũ arĩa akuũ muoyo.

20 Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ akwa,
thiĩ mũtoonye tũnyũmba twanyu na
mwĩhingĩre;
mwĩhithe kuo gwa kahinda kanini
nginya mang'ũrĩ make mathire.

21 Atĩrĩrĩ, Jehova nĩarooka oimĩte gũikaro-inĩ
 gĩake,
 nĩguo aherithie andũ a gũkũ thĩ nĩ ũndũ wa
 mehia mao.
 Nayo thĩ nũkonania thakame ĩrĩa ĩitĩtwo kuo;
 ndĩgaacooka kũhitha andũ ayo arĩa mor-
 agĩtwo.

27

Gũkũũrwo gwa Isiraeli

¹ Na rĩrĩ, mũthenya ũcio,
 Jehova nĩakaherithia na rũhiũ rwake rwa
 njora,
 rũhiũ rũu rwake rwa njora rũũgĩ, na
 rũnene, na rũrĩ hinya,
 aherithie Leviathani nyoka ĩrĩa ĩnyororokaga na
 ihenya,
 o Leviathani nyoka ĩrĩa ĩithioranagia;
 nĩakoorage ndamathia ĩrĩa ya iria-inĩ.

² Mũthenya ũcio-rĩ:
 “Inĩrai mũgũnda wa mĩthabibũ ũrĩa ũciaraga
 maciaro maingĩ:

³ Nĩĩ Jehova, nĩ nĩĩ ndĩũmenyagĩrĩra,
 na nĩ nĩĩ ndĩũnithagĩria maaĩ hĩndĩ ciothe.
 Ndĩũrangagĩra mũthenya na ũtukũ,
 nĩgeetha mũndũ o na ũrĩkũ ndakaũthũkie.

⁴ Nĩĩ ndirakarĩte.
 Naarĩ korwo nĩ cong'e na mũigua iranjũkĩrĩra!
 No thĩĩ ngahũũrane mbaara nacio;
 Ingĩcicina ciothe na mwaki.

⁵ Akorwo ti ũguo, nũirekwo ciũke ciĩhithe kũrĩ
 nĩĩ;
 nũirekwo icarie thayũ na nĩĩ,

ĩ ti-itherũ nĩcarie thayũ na niĩ.”

6 Matukũ marĩa magooka-rĩ, Jakubu nĩakagĩa na
mĩri,
Isiraeli agaathundũka arute kĩro,
aiyũrie thĩ yothe maciaro.

7 Anga Jehova nĩahũũrĩte Isiraeli,
ta ũrĩa aahũũrĩre arĩa maamũhũũraga?

Anga nĩoragĩtwo

ta ũrĩa arĩa maamũũragaga mooragirwo?

8 Wamũrũithirie na mbaara na gũtahwo:
amũingataga na rũhuho rwake rwa hinya,
ta mũthenya ũrĩa rũhuho rwa mwena wa
irathĩro rũhurutanaga.

9 Na rĩrĩ, nĩ ũndũ wa ũguo, mahĩtia ma Jakubu
nĩmakahoroherio mathire,
namo maciaro maya nĩmo makoonekana nĩ
ũndũ wa kwehererio mehia make:

Atĩ mahiga mothe ma kĩgongona

akaamatua ta coka ũhehenjetwo ũgatuĩka
tũcunjĩ,

na gũtirĩ itugĩ cia Ashera kana igongona cia

gũcinĩra ũbumba

igaatigwo irũgamĩte.

10 Itũũra rĩrĩa inene rĩirigĩre na hinya rĩkirĩte
ihooru,

kĩrĩ gũikaro gĩthaamĩtwo, gĩgatiganĩrio kĩrĩ
ũtheri ta werũ;

kũu nĩkuo njaũ irĩithagio,

na nokuo ikomaga;

nacio ihũrũraga hongwe ciakuo gũgatigwo
ũtheri.

11 Hĩndĩ ĩrĩa tũrũhonge tuoma-rĩ, nĩkunangwo tuunangagwo,
nao andũ-a-nja magooka magaakia mwaki natuo.

Na tondũ aya nĩ andũ matarĩ na ũmenyo-rĩ,
ũcio Mũũmbi wao ndamaiguagĩra tha,
ũcio wamoombire ndamekaga wega.

12 Mũthenya ũcio Jehova nĩagacookanĩrĩa maciaro marĩa agethete, amarute kũrĩa guothe Rũũĩ rwa Farati rũthereraga, o nginya Karũũĩ ka Misiri, na inyuĩ o inyuĩ andũ a Isiraeli, nĩmũgacookanĩrĩrio ũmwe kwa ũmwe.

13 Na mũthenya ũcio-rĩ, mũgambo mũnene wa karumbeta nĩũkaiguuo. Nao andũ arĩa moorĩire bũrũri wa Ashuri, na arĩa maatahĩtwo magatwarwo Misiri, nĩmagooka na mahooe Jehova marĩ kĩrĩma-inĩ kĩrĩa gĩtheru kũu Jerusalemu.

28

Efraimu kũrĩ na Haaro

1 Kaĩ itũũra rĩrĩa rĩa arĩũu a Efraimu, o rĩu matuĩte tanji yao ya mwĩtĩio,* rĩrĩ na haaro-ĩ,

o rĩu rĩrĩ riiri mũnene ta wa mahũa marĩa macookaga kũhooha,

o rĩu rĩakĩtwo gĩtwe-inĩ gĩa kĩaanda kĩrĩa kĩnoru, kĩa andũ acio matooragio nĩ ndibei!

2 Atĩrĩrĩ, Jehova arĩ na njamba ĩrĩ hinya na ũhoti.†

Ĩhaana ta mbura ya mbembe, na ta rũhuho rũrĩa rwanangaga,

* 28:1 Tanji ĩno nĩ Samaria. † 28:2 Njamba ĩno nĩ mũthamaki wa Ashuri.

kana rūhuho rūnene rūrĩa rūniinanaga, o na
 kana mũiyũro wa mbura nene,
 nake nĩakarĩtungumania thĩ na hinya.

³ Tanji ĩyo ya mwĩtĩio ya arĩũ a Efiraimu,
 nĩĩkarangĩrĩrio thĩ na magũrũ.

⁴ Ihũa rĩu rĩraahooa, o rĩo ũthaka wa riiri
 wake,
 o rĩu rĩakĩtwo gĩtwe-inĩ gĩa kĩaanda kĩrĩa
 kĩnoru,
 itũũra rĩu rĩkaahaana ta ngũyũ ĩĩruĩte mbere ya
 magetha,
 nayo mũndũ aamĩona amĩnyĩitaga na guoko
 gwake,
 nake no kũmĩrĩa amĩrĩĩaga.

⁵ Mũthenya ũcio Jehova Mwene-Hinya-Wothe
 agaatuĩka thũmbĩ ĩrĩ riiri,
 atuĩke tanji thaka mũno ya mahũa
 harĩ matigari ma andũ ake.

⁶ Agaatuĩka roho wa gũtuanĩra ciira na kĩhooa
 kũrĩ andũ arĩa matuanagĩra ciira,
 o na atuĩke hinya
 wa andũ arĩa mahũndũruga ita cia thũ
 ciakinya kĩhingo-inĩ.

⁷ No rĩrĩ, andũ aya mathiiga magĩtũgũũgaga
 nĩkũnyua ndibei,
 na magatururio nĩ njoohi:
 athĩnjĩri-Ngai na anabii nĩo mathiiga
 magĩtũgũũgaga nĩ ũndũ wa njoohi,
 ĩĩ ti-itherũ nĩmarĩtwo nĩ ndibei biũ, na
 magatururio nĩ njoohi;
 nĩgũtũgũũga maratũgũũga makĩona cioneki,

na magaturuura magĩtuanĩra ciira.

⁸ Metha ciothe ciyũrĩte matahĩko,
na gũtirĩ handũ o na hamwe hataiyũrĩte
gĩko.

⁹ Nao maroria atĩrĩ, “Nũũ ũcio arageria kũruta
maũndũ?

Nĩngĩ nũũ arataarĩria ndũmĩrĩri yake?

Hihi nĩ kũrĩ ciana iria ciĩrĩgĩte gũtiga kuonga,
o icio irutĩtwo nyondo-inĩ?

¹⁰ Nĩgũkorwo ũrutani wake nĩ ta ũũ:

ĩka ũũ na ũũ, ĩka ũũ na ũũ,

ningĩ watho nĩrũmĩrĩrwo nĩ watho,

ĩĩ, watho ũrũmĩrĩrwo nĩ watho;

na kohoro kanini haha, na kohoro kanini
hau.”

¹¹ Atĩrĩrĩ, ti-itherũ Ngai nĩakaarĩria andũ aya
na tũnua twa andũ maaragia na mwarĩrie
wa andũ a kũngĩ na thiomĩ ng’eni,

¹² andũ arĩa eerire atĩrĩ,

“Haha nĩho handũ ha kũhurũka, andũ arĩa
anogu nĩmahurũke ho”;

o na akĩmeera atĩrĩ, “Haha nĩho kĩhurũko”;
no matiigana kũmũigua.

¹³ Nĩ ũndũ ũcio kiugo kĩa Jehova harĩo
gĩgaatuĩka ũũ:

ĩka ũũ na ũũ, ĩka ũũ na ũũ,

ningĩ watho nĩrũmĩrĩrwo nĩ watho,

ĩĩ, watho ũrũmĩrĩrwo nĩ watho;

na kohoro kanini haha, na kohoro kanini
hau:

nĩguo mathiĩ magũe na ngara,

matihio, na magwatio na mûtego, manyi-
itwo.

14 Nĩ ùndũ ùcio ta thikĩrĩriai kiugo kĩa Jehova,
inyuĩ anyũrũrania,
o inyuĩ mwathaga andũ aya marĩ gũkũ
Jerusalemu.

15 Mwĩgaathaga mũkoiga atĩrĩ, “Nĩtũgũite na
kĩrĩkanĩro na gĩkuũ,
tũkaiguana na mbĩrĩra.

Hĩndĩ ĩrĩa gũkaaherithanio taarĩ kĩguũ gĩa
kũhubanĩria-rĩ,
gĩtigaatũhutia,

nĩgũkorwo nĩtũtuĩte maheeni rĩũrĩro riitũ,
naguo ũheenania tũkaũtua kĩhitho giitũ.”

16 Nĩ ùndũ ùcio Mwathani Jehova ekuuga atĩrĩ:
“Nĩnjigĩte ihiga rĩa gĩtina kĩrũmu kũu Zayuni,
ihiga rĩbaarĩre wega, ihiga rĩa goro rĩa
koine;

mũndũ ũrĩa ũrĩrĩhokaga
ndarĩ hĩndĩ akeenenyeka.

17 Ũtuanĩri ciira na kĩhooto nĩguo ũgaatuĩka
rũrigi rwa gũthima naruo,
naguo ũthingu ũtuĩke kabirũ;

mbura ya mbembe nĩgathereria maheeni ma-
cio mũtuĩte kĩhitho kĩanyu,
namo maaĩ nĩmakoinĩra kũrĩa mwĩhithĩte.

18 Kĩrĩkanĩro kĩanyu kĩrĩa mwarĩkanĩre na
gĩkuũ nĩgĩgathario;
ũiguano wanyu na mbĩrĩra ndũkehaanda.

Hĩndĩ ĩrĩa iherithia ta rĩa kĩguũ
rĩkaamũhubanĩria,
nĩmũgatoorio nĩrĩo.

19 Rĩria rĩothe iherithia rĩu rĩoka
 nĩmũrikoragĩrĩro nĩrĩo;
 rĩrĩmũkoragĩrĩra rũciinĩ o rũciinĩ,
 na mũthenya o na ũtukũ
 nĩrĩkamũthereria.”

Nĩmũkamaka mũno
 mwataũkĩrwo nĩ ndũmĩrĩri ĩno.
 20 Nĩgũkorwo ũrĩrĩ wanyu ndũngĩmũigana
 gwĩtambũrũkĩria ho nĩ gũkuhĩha,
 nago mũrĩngĩti nĩ mũceke mũno
 ndũngĩmũigana kwĩhumbĩra.

21 Jehova nĩakarauhũka o ta ũrĩa aarahũkire kũu
 Kĩrĩma-inĩ kĩa Perazimu,
 arahũke arakarĩte o ta ũrĩa arakarĩte kũu
 Gĩtuamba-inĩ kĩa Gibeoni:
 nĩgeetha arute wĩra wake ũrĩa atamenyerete
 kũruta,
 na ahingie ciĩko ciake, ciĩko iria atatũire
 ahingagia.

22 Tondũ ũcio, tigai inyũrũri cianyu,
 kana mũnyororo yanyu ĩmũritũhĩre
 makĩria;
 nĩgũkorwo Mwathani, o we Jehova Mwene-
 Hinya-Wothe,
 nĩaheete ũhoru akanjĩra atĩ gũkũ thĩ guothe
 nĩgũkwanangwo biũ.

23 Thikĩrĩriai mũigue mũgambo wakwa;
 tegai matũ mũigue ũrĩa nguuga.

24 Hĩndĩ ĩrĩa mũrĩmi ekũrĩma nĩguo ahaande-rĩ,
 atũũraga o arĩmaga?
 Atũũraga aciimbaga na akĩhũũraga harũ?

25 Aarĩkia kwaragania mũgũnda-rĩ,

githĩ ndacookaga akahaanda mbegũ cia
ndengũ,
na akahura tũhĩndĩ twa kumini?
Nayo ngano githĩ ndamĩhaandaga handũ hayo,
na cairi akamĩhaanda karũhari kayo,
nayo ngano ĩrĩa njirũ akamĩhaanda
mũgũnda wayo?

²⁶ Ngai wake nĩwe ũmuonagia ũrĩa egwĩka,
na akamũruta maũndũ marĩa magĩrĩire.

²⁷ Ndengũ itihũũragwo na mũgogo ũkururĩtio,
kana kumini ĩkahũũrwo na kũgũrũ kwa
ngaari;

ndengũ ihũũragwo na mũtĩ,
na kumini ĩkahũũrwo na rũthanju.

²⁸ Ngano no nginya ĩthĩo nĩguo ĩthondekwo
mũgate;
nĩ ũndũ ũcio mũndũ ndatũũraga
amĩhũũraga nginya tene.

O na angĩtwarĩra magũrũ ma ngaari ya kũhũura
igũrũ rĩayo-rĩ,
mbarathi ciake itingĩmĩthĩa.

²⁹ Maũndũ maya mothe o namo moimaga kũrĩ
Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
mũheani kĩrĩra wa kũgegania, na ũrĩa
mwĩkĩrĩre mũno nĩ ũndũ wa ũũgĩ wake
mũnene.

29

Itũũra-inĩ Inene rĩa Daudi kũrĩ na Haaro

¹ Arieli,* o wee Arieli,

* **29:1** Arieli nĩ rĩtwa rĩngĩ rĩa Jerusalemu.

wee itũũra inene kũrĩa Daudi aatũũraga,
kaĩ ũrĩ na haaro-ĩ!
Ongerera mwaka kũrĩ mwaka ũngĩ,
na mũreke ciathĩ cianyu ithĩĩ o na mbere.

² No nĩngarigiicĩria itũũra rĩa Arieli;
nĩrĩkarĩra na rĩcakaye,
na rĩgaatuĩka ta riiko rĩa kĩgongona harĩ
niĩ.

³ Nĩngamba hema ciakwa ngũrigiicĩrie;
nĩngagũthiũrũrũkĩria na mĩthiringo
mĩraihi na igũrũ,
ngũrigiicĩrie na ihumbu cia tĩiri,
ngũtharĩkĩre.

⁴ Nawe ũgaatungumanio thĩ, waragie ũrĩ thĩ;
ũtuĩke wa kũng'ung'ua ũrĩ hau tĩiri-inĩ.
Mũgambo waku ũgaatuĩka ta wa roho wa
ũragũri ũroima na thĩ;
naguo mũgambo waku ũkaaiguagwo ũrĩ
wa mĩheehũ ũkiuma tĩiri-inĩ.

⁵ No rĩrĩ, thũ ciaku nyingĩ ĩgaatuĩka ta rũkũngũ
rũhinyu,
na kĩrĩndĩ kĩa andũ arĩa matarĩ tha matuĩke
ta mũungũ ũrĩa ũmbũragwo.

Ũndũ ũcio ũkooneka na ihenya, o rĩmwe,
⁶ amu Jehova Mwene-Hinya-Wothe
nĩagooka

na marurumĩ, na gĩthingithia, na mũrurumo
mũnene,
hamwe na rũhuho rũnene, na kĩhuhũkanio
kĩnene, na nĩnĩmbĩ cia mwaki
ũkũniinana.

⁷ Nakĩo kĩrĩndĩ kĩa ndũrĩrĩ ciothe kĩrĩa kĩrũaga
na Arieli,

kĩrĩa gĩtharĩkagĩra itũũra rĩu na ciĩhitho
 ciarĩo iria nũmu,
 na gĩkarĩthiũrũrũkĩria-rĩ, gĩkaabuĩria o ta
 kĩroto,
 o ta kĩoneki kĩa ũtukũ:
 8 o ta ũrĩa mũndũ mũhũtu arootaga, akeyona
 akĩrĩa irio,
 no rĩrĩa okĩra, agakora no mũhũtu;
 ningĩ gũgaatuĩka o ta ũrĩa mũndũ mũnyootu
 arootaga, akeyona akĩnyua maaĩ,
 no agokĩra arĩ mũringĩku, na arĩ o
 mũnyootu.
 Ũguo noguo gũgaikara harĩ kĩrĩndĩ kĩa ndũrĩrĩ
 ciothe
 iria irũaga na Kĩrĩma gĩa Zayuni.

9 Gegearai na mũmake,
 mwĩtuei atumumu na mwage kuona;
 mũnyue mũrĩo, no mũtikarĩo nĩ ndibei,
 ningĩ mũtũgũũge, no mũtigatũgũũgio nĩ
 njoohi.

10 Jehova nĩamũreheire toro mũnene:
 nĩahingĩte maito manyu (inyuĩ anabii);
 nĩahumbĩrite mĩtwe yanyu (inyuĩ ooni-
 maũndũ).

11 Naguo ũhoru wa kĩoneki gĩkĩ gĩothe harĩ
 inyuĩ ũtuĩkĩte kĩndũ gĩa tũhũ, ũgatuĩka ta
 ciugo irĩ ibuku-inĩ rĩa gĩkũnjo, rĩtumĩtwo na
 rĩkahũũrwo mũhũũri. Na mũngĩnengera
 mũndũ ũngĩhota gũthoma ibuku rĩu rĩa
 gĩkũnjo na mũmwĩre atĩrĩ, “Twagũthaiha,
 tũthomere ibuku rĩrĩ,” nake akaamũcookeria
 atĩrĩ, “Ndingĩhota gũthoma tondũ nĩitume na
 rĩkahũũrwo mũhũũri.” 12 Kana mũngĩnengera

mũndũ ũtangĩhota gũthoma ibuku rĩu rĩa gĩkũnjo, mũmwĩre atĩrĩ, “Twagũthaita, tũthomere ibuku rĩrĩ,” nake akaamũcookeria atĩrĩ, “Nĩ ndiũ gũthoma.”

13 Mwathani ekuuga atĩrĩ:

“Andũ aya manguhagĩrĩria na tũnua twao,
na makaaha gĩtĩo na mũromo yao,
no ngoro ciao irĩ kũraya na nĩ.

Namo mahooya marĩa mahooyaga
nĩ kũringana na mawatho marĩa marutĩtwo
nĩ andũ.

14 Nĩ ũndũ ũcio, o rĩngĩ nĩngagegia andũ aya,
njĩke maũndũ ma kũgegania, o ma
kũgegania biũ;
ũũgĩ wa andũ arĩa oogĩ nĩũgaathira,
naguo ũmenyo wa andũ arĩa moĩ
gũkũũrana maũndũ nĩũkabuĩria.”

15 Kaĩ andũ acio mekagĩra kĩyo kĩnene
nĩguo mahithe Jehova mũbango yao marĩ na
haaro-ĩ!

O acio marutagĩra mawĩra mao nduma-inĩ,
mageciiria atĩrĩ,
“Nũũ ũratuona?” ningĩ-rĩ, “Nũũ
ũngĩmenya ũrĩa tũreka?”

16 Inyuĩ mũinamanagia maũndũ,
mũũmbi ageciirĩrio nĩwe rĩũmba!
Kĩrĩa kĩombirwo no kĩire mũkĩũmbi atĩrĩ,
“Wee tiwe wanyũũmbire”?
Nyũngũ no ĩire mũmũmbi atĩrĩ,
“Wee ndũrĩ ũndũ ũũĩ”?

17 Githĩ ti kahinda kanini gatigaire Lebanoni
kũgarũrwo

- gũtuĩke mũgũnda mũnoru,
naguo mũgũnda ũcio mũnoru ũtuĩke ta
mũtitũ?
- 18 Mũthenya ũcio, andũ arĩa mataiguaga
nĩmakaigua ciugo cia ibuku rĩu rĩa
gĩkũnjo,
namo maitho ma atumumu
arĩa matũũraga moonaga mairia na nduma
nĩmakona.
- 19 Na o rĩngĩ andũ arĩa ahooreri nĩmagakenera
Jehova;
nao andũ arĩa athĩni nĩmagakenera Ũrĩa
Mũtheru wa Isiraeli.
- 20 Andũ arĩa matarĩ tha nĩmakabuĩria,
nao arĩa anyũrũrania nĩmagathira,
na arĩa meriragĩria gwĩka ũũru
nĩmakaniinwo:
- 21 o acio mahũthagĩra kiugo kĩmwe magatua
mũndũ mũhĩtia,
na makaigĩra mũciiranĩrĩri mũtego iciirĩro-
inĩ,
na makahũthĩra ũira wa maheeni nĩguo
mũndũ ũtekĩte ũũru aage gũtuĩrwo ciira
na kĩhooto.
- 22 Nĩ ũndũ ũcio Jehova ũrĩa wahonokirie
Iburahĩmu ekwĩra nyũmba ya Jakubu atĩrĩ:
“Jakubu ndagaacoronithio rĩngĩ;
na matigacooka gũtukia ithiithi ciao rĩngĩ.
- 23 Rĩrĩa makoona ciana ciao iria ndombire na
moko makwa irĩ hamwe nao,
nĩmakaiga rĩtwa rĩakwa rĩrĩ itheru;
nĩmakoimbũra ũtheru wa Ũrĩa Mũtheru wa
Jakubu,
na maikarage metigĩrĩte Ngai wa Isiraeli.

24 Andũ arĩa ngoro ciao imahĩtithagia
nĩmakaagĩa na ũmenyo,
nao arĩa matetaga nĩmagathikĩrĩria
mataaro.”

30

Haaro kũrĩ Rũrĩrĩ Rũremi

1 Jehova ekuuga atĩrĩ, “Kaĩ ciana iria nemi irĩ na
haaro-ĩ!
o icio ihingagia mĩbango ĩtarĩ yakwa,
na igathondeka ngwatanĩro,* no ti na Roho
wakwa,
igakũiganĩrĩra mehia igũrũ rĩa mehia;
2 o icio ciikũrũkaga igathiĩ bũrũri wa Misiri
itaahoete kĩrĩra;
icio ciethaga ũteithio wa kũgitĩrwo nĩ Firaũni,
na ikehoka kĩruru kĩa bũrũri wa Misiri
gĩtuĩke rĩrũro rĩacio.
3 No ũgitĩri ũcio wa Firaũni ũgaatuĩka wa
kũmũconorithia,
na kwĩhoka kĩruru kĩa bũrũri wa Misiri
gũkaamũrehera thoni.
4 O na akorwo marĩ na anene kũu Zoani,
na mabarũthi mao nĩmakinyĩte Hanesi-rĩ,
5 andũ othe nĩmagaconorithio
nĩ ũndũ wa andũ matangĩmaguna na ũndũ
o na ũrĩkũ,
arĩa matangĩmateithia kana mamagune,
tiga o kũmaconorithia na kũmarehera
thoni.”
6 ĩno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ ĩkoniĩ nyamũ cia
Negevu:

* **30:1** Andũ a Juda nĩmathondekete ngwatanĩro na andũ a Misiri.

Mabarũthi mao makuuaga ũtonga wao na ndi-
 giri,
 na igĩina ciao magaaciigĩrĩra maguku-inĩ ma
 ngamĩira,
 magatuĩkanĩria bũrũri wa thĩina na wa
 mĩnyamaro,
 bũrũri ũrĩ mĩrũũthi ya njamba na ya nga,
 na ndũira na nyoka iria iticũkaga,
 macitware bũrũri wa andũ matangĩmaguna o na
 atĩa.
 7 Nĩgũkorwo ũteithio wa Misiri nĩ wa tũhũ
 na ndũrĩ kĩguni.
 Nĩ ũndũ bũrũri ũcio ndĩwĩtĩte
 Rahabu ũrĩa Ũtarĩ-ũndũ-Ekaga.

8 Na rĩrĩ, rĩu thiĩ ũmakururĩre ũhoru ũyũ kĩbaũ-
 inĩ,
 na ũwandĩke ibuku-inĩ rĩa gĩkũnjo,
 nĩgeetha ũgaatuĩka ũira wa gũtũũra
 matukũ marĩa magooka.

9 Nĩgũkorwo aya nĩ andũ aremi na nĩ ciana itũire
 iheenanagia,
 ciana itendaga gũthikĩrĩria ũtaaro wa Je-
 hova.

10 Nacio ciĩraga ooni-maũndũ atĩrĩ,
 “Mũtigatuonere maũndũ mangĩ!”
 na ikeera anabii atĩrĩ,
 “Tigai gũtũrathĩra maũndũ ma ũhoru wa
 ma!

Twĩragei maũndũ marĩa mangĩtũkenia,
 na mũtũrathagĩre maũndũ ma maheeni.

11 Eherai njĩra-inĩ ĩno,
 muume gacĩra-inĩ gaka,
 na mũtĩge gũtwĩra

ũhoro wa Ūrĩa Mũtheru wa Isiraeli!"

12 Nĩ ũndũ ũcio Ūrĩa Mũtheru wa Isiraeli ekuuga atĩrĩ:

"Tondũ nĩmũregete ndũmĩrĩri ĩno,
mũkehoka ũhinyanĩrĩria,
na mũgatua maheeni kĩndũ gĩa
gwĩtiiranagia nakĩo,

13 rĩhia rĩrĩ rĩgũtuĩka ta rũthingo rũraihi na
igũrũ,
rũrĩ na mwatũka ũrĩa ũikaraga o
ũkĩaramaga,
rũrĩa rũmomokaga o narua, o rĩmwe.

14 Rũkoinĩkanga tũcunjĩ ta nyũngũ,
rũthethereke rũtegũcaĩrwo,
ũndũ hakaaga gacunjĩ o na kamwe gakoneka
kangĩruta mwaki riiko,
kana kangĩtaha maaĩ kuuma gĩthima-inĩ."

15 Mwathani Jehova Ūrĩa Mũtheru wa Isiraeli ekuuga atĩrĩ:

"Njĩra ĩrĩa ĩngĩtũma mũhonoke no ya kwĩrira na
gũikara mũtegwĩtanga,
naguo hinya ũrĩa mũkaagĩa naguo
ũkooneka nĩ ũndũ wa gũikara
mũhooreire na kwĩhoka,
no macio mothe nĩmũmaregete.

16 Mwoigire atĩrĩ, 'Aca, nĩtũkoora tũhaicĩte
mbarathi.'

Nĩ ũndũ ũcio nĩmũgakĩũra!

Ningĩ mũkiuga atĩrĩ, 'Tũkaahaica mbarathi iria
irĩ ihenya mũno tũũre!'

Nĩ ũndũ ũcio arĩa makaamũteng'eria mag-
aakorwo marĩ na ihenya mũno o nao!

17 Andũ ngiri makoora nĩ kũmakio nĩ mũndũ
ũmwe;
na inyuĩ inyuothe mũũre nĩ kũmakio nĩ
andũ atano,
nginya mũtigwo mũhaana ta mũtĩ wa bendera
ũrĩ kĩrĩma-igũrũ,
o na ta bendera ĩrĩ karĩma-igũrũ.”

18 O na gũtariĩ ũguo-rĩ, Jehova eriragĩria
kũmũtuga;
arahũkaga nĩguo amũiguire tha.

Nĩgũkorwo Jehova nĩ Ngai ũtuanagĩra ciira na
kĩhooto.
Kũrathimwo-rĩ, nĩ arĩa othe mamwe-
tagĩrĩra.

19 Inyuĩ andũ a Zayuni, o inyuĩ mūtũũraga
Jerusalemu, mũtigacooka kũrĩra. Hĩ, kaĩ
nĩakamũtuga rĩrĩa mũkaamũkaĩra amũteithie-
ĩ! Na rĩrĩa akaamũigua nĩakamwĩtĩka. 20 O
na gũtuĩka Mwathani nĩamũheaga irio cia
thĩina na maaĩ ma mĩnyamaro-rĩ, arutani anyu
matigacooka kũhithwo rĩngĩ; mũkaameyonera
na maitho manyu. 21 O na mũngĩkagarũrũka
na mwena wa ũrĩo kana wa ũmotho, matũ
manyu nĩmakaiguaga mũgambo thuutha
wanyu ũkiuga atĩrĩ, “Ĩno nĩyo njĩra; gererai
yo.” 22 Nĩngĩ nĩmũgathaahia mĩhianano yanyu
ya kũhooywo ĩrĩa ĩgemetio na betha igũrũ, na
mĩhiano yanyu ĩrĩa ĩgemetio na thahabu igũrũ;
mũkaamĩte ta taama ũrĩ thaahu wa mũndũ-wa-
nja hĩndĩ ya mweri, mũmũire atĩrĩ, “Thĩĩ na kũu
muume haha!”

²³ Ningĩ nĩakamuurĩria mbura nĩ ũndũ wa mbeũ iria mũhaandĩte mĩgũnda, nacio irio iria ikoima mĩgũnda ĩyo igaakorwo irĩ njega na ikaingĩha. Hĩndĩ ĩyo ng'ombe cianyu ikaarĩthagio kũndũ kũrĩ ũrĩthio mwariĩ mũno.

²⁴ Ndegwa na ndigiri iria ikaarĩmaga mĩgũnda ikaarĩaga mahuti mathuuranĩre na irio huhe, ciaraganĩtio na hũũma na iciko cia tĩiri.

²⁵ Mũthenya ũcio gũkooraganwo mũno, rĩria mĩthiringo ĩria mĩraihi na igũrũ ĩkaamomoka, tũrũũ nĩtũgaatherera kuuma kĩrĩma-inĩ o gĩothe kĩraihi na karĩma o gothe gatũũgĩru.

²⁶ Naguo mweri ũkaara ta riũa, na ũtheri wa riũa ũnenehio maita mũgwanja, ũhaane ta ũtheri wa mĩthenya mũgwanja mĩgima, rĩria Jehova akooha nguraro cia andũ ake na amahonie ironda iria aamatiihirie.

²⁷ Atĩrĩrĩ, Rĩitwa rĩa Jehova rĩrooka riumĩte kũraya,

rĩrĩ na marakara mahiũ na matu mathimbu ma ndogo;

nacio iromo ciake ciyũrĩtwo nĩ mang'ũrĩ,
na rũrĩmĩ rwake nĩ mwaki ũniinanaga.

²⁸ Mĩhũmũ yake nĩ ta rũũ rũratherera na hinya rũkambata rũgakinya o nginya ngingo.

Athũngũthagia ndũrĩrĩ gĩcungi-inĩ kĩa mwanangĩko;

ekagĩra andũ matamu kanua nĩgeetha amahĩtithie.

²⁹ Na inyuĩ nĩmũkaina,

ta ũrĩa mũinaga ũtukũ ũrĩa
mũkũngũyagĩra gĩathĩ kĩrĩa kĩamũre;

nacio ngoro cianyu nĩigakena

ta ũrĩa andũ makenaga
makĩambata kĩrĩma kĩa Jehova makĩhuhaga
mĩtũrirũ,
o ũcio Rwaro-rwa-Ihiga rwa Isiraeli.

³⁰ Jehova nĩagatũma mũgambo wake ũrĩ riiri
ũiguuo nĩ andũ,
na nĩagatũma mone guoko gwake
gũgĩikũrũka,
arĩ na marakara maingĩ na mwaki wa
kũniinana,
hamwe na mbura ya marurumĩ, na
kĩhuhũkanio, na mbura ya mbembe.

³¹ Mũgambo wa Jehova nĩũgathethera Ashuri;
nĩakamagũtha na rũthanju rwake, amani-
ine magũe.

³² Igũtha o rĩothe rĩrĩa Jehova akaamagũtha
na rũthanju rwake rwa kũherithania-rĩ,
rĩkaahaana ta rwĩmbo rũrainwo na tũhembe na
inanda cia mũgeeto,
akĩrũa mbaara nao ategũtigithĩria
kũmahũũra na guoko gwake.

³³ Tofeti gũtũũrĩite kũhaarĩirio;
gũthondeketwo nĩ ũndũ wa mũthamaki.
Irima rĩakuo rĩa mwaki nĩirikie na rĩkaaramio,
narĩo rĩrĩ na mwaki mũingĩ na ngũ nyingĩ,
nayo mĩhũmũ ya Jehova nĩyo ĩraakia mwaki
ũcio,
ĩhaana ta rũũĩ rwa ũbiriti.

31

Haaro kũrĩ arĩa Mehokaga Misiri

¹ Kaĩ arĩa maikũrũkaga magathiĩ bũrũri wa
Misiri gwetha ũteithio marĩ na haaro-ĩ,

o acio mehokaga hinya wa mbarathi,
 na makehoka ũingĩ wa ngaari cia ita,
 na makehoka hinya mūnene wa andũ arĩa
 mathiiaga mahaicĩte mbarathi,
 na makaaga gūcũthĩrĩria Ūrĩa Mũtheru wa Isir-
 aeli,
 o na makaaga gūcaria ũteithio kuuma kūrĩ
 Jehova.

² No rĩrĩ, o nake Jehova nĩ mūũgĩ na no amare-
 hithĩrie mwanangĩko,
 nĩgũkorwo ndericũkagwo ũrĩa oigĩte.
 We nĩakarauhũka okĩrĩre nyũmba ya andũ arĩa
 aaganu,
 na okĩrĩre arĩa mateithagĩrĩria andũ arĩa
 mekaga maũndũ mooru.

³ No rĩrĩ, andũ a Misiri no andũ tu, na ti
 Mũrungu;
 nacio mbarathi ciao no nyama na itirĩ roho
 thĩinĩ wacio.

Rĩrĩa Jehova aatambūrũkia guoko gwake,
 ũcio ũteithanagia nĩahĩngagwo,
 na ũcio ũteithagio nĩagũũaga;
 nao eerĩ makaaniinwo hamwe.

⁴ Jehova anjĩrĩte atĩrĩ:

“O ta ũrĩa mūrũũthi ũraramaga,
 mūrũũthi njamba ũkĩrĩa nyamũ ĩrĩa
 ũnyitĩte,
 na ndũmakagio nĩ mĩgambo ya arĩithi
 o na mokĩte marĩ gĩkundi kĩnene
 metĩtwo hamwe nĩguo maũũkĩrĩre,
 kana wĩtigĩre nĩ ũndũ wa inegene rĩao-rĩ,
 ũguo noguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
 agaikūrũka,

arũe arĩ kũu Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni, o na
ciambatĩro ciakĩo.

⁵ O ta ũrĩa nyoni ĩreeraga rĩera-inĩ,
ũguo noguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe
akaagitĩra itũũra rĩa Jerusalemu;

akaarĩgitĩra na arĩkũũre,
‘akaahĩtũkĩra igũrũ rĩa rĩo’ nĩguo
arĩhonokie.”

⁶ Inyuĩ andũ a Isiraeli-rĩ, cookererai ũcio
mũtũire mũremeire mũno. ⁷ Nĩgũkorwo
mũthenya ũcio o mũndũ wanyu nĩagatee
mĩhianano ya betha na ya thahabu ĩrĩa
mwĩthondekeire na moko manyu ĩgatũma
mwĩhie.

⁸ “Andũ a Ashuri makooragwo na rũhiũ rwa
njora no ti rwa mũndũ;
rũhiũ rwa njora nĩruo rũkaamaniina biũ, no
ti rwa andũ.

Nĩmakoorĩra rũhiũ rũu rwa njora,
na aanake ao makaanyiitwo, marutithio
wĩra na hinya.

⁹ Nacio ciĩhitho ciao cia hinya nĩikaagũa nĩ ũndũ
wa guoya;

nao anene ao a ita moona bendera ya ita
nĩmakamaka mũno,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga,
ũrĩa wakĩtie mwaki wake Zayuni,
o na icua rĩake rĩa mwaki rĩrĩ kũu
Jerusalemu.

32

Ũthamaki wa Ũthingu

- 1 Atĩrĩrĩ, nĩgũkagĩa mũthamaki wa gũthamaka
na ũthingu,
na kũgĩe na anene a gwathana na kĩhooto.
- 2 O mũndũ agaatuĩka ta handũ ha kwĩgitia
rũhuho,
na ha kwĩyũa mbura ya kĩhuhũkanio,
o na atuĩke ta tũrũũĩ twa maaĩ tũgũtherera
werũ-inĩ,
o na ta kũruru kĩa rwaro rũnene rwa ihiga
bũrũri-inĩ ũrĩ na nyoota.
- 3 Namo maitho ma andũ arĩa moonaga
matikaahingwo mage kuona,
namo matũ ma arĩa maiguaga
nĩmagathikĩrĩria.
- 4 Mũndũ ũrĩa ũhĩkaga gwĩka maũndũ ateciirĩtie
wega,
nĩakamenya maũndũ na ataũkĩrwo nĩmo,
naruo rũrĩmĩ rũrĩa rũtondoiraga
nĩrũkaaria o wega.
- 5 Gũtirĩ hĩndĩ ĩngĩ mũndũ mũkĩĩgu agaacooka
kũgĩa igweta,
kana kĩmaramari gĩcooke gũtĩio mũno.
- 6 Nĩgũkorwo mũndũ mũkĩĩgu aragia ũrimũ,
na meciiria make mathugundaga maũndũ
mooru:
Mũndũ ũcio ekaga maũndũ matarĩ ma ũ-ngai,
na akamemerekia maũndũ ma gũcambia
Jehova;
arĩa ahũtu amatigaga matarĩ na gĩa kũrĩa,
na arĩa anyootu akamaima maaĩ ma
kũnyua.
- 7 Mĩthiĩre ya mũndũ kĩmaramari no ya waganu,
athugundaga o maũndũ mooru

ma kũniinithia andũ arĩa athĩĩni na ũhoru wa
 maheeni,
 o na rĩrĩa mathaithana ma mũbatari marĩ
 ma kĩhooto.
 8 No rĩrĩ, mũndũ ũrĩa mũtaana eciiragia o
 maũndũ ma ũtugi,
 na maũndũ macio ma ũtugi nĩmo egũtũũra
 ekaga.

Andũ-a-nja a Jerusalemu

9 Atĩrĩrĩ inyuĩ andũ-a-nja aya mũtarĩ ũndũ
 ũmũthĩĩnagia,
 arahũkai mũthikĩrĩrie mũgambo wakwa;
 o na inyuĩ airĩtu aya mũtarĩ ũndũ mwĩtigagĩra,
 ta iguai ũrĩa nguuga!
 10 Mwaka na matukũ matarĩ maingĩ maathira-rĩ,
 inyuĩ mũtarĩ ũndũ mwĩtigagĩra,
 nĩmũkainaina;
 nĩgũkorwo gũtigakorwo na magetha ma
 thabibũ,
 o na kana gũkorwo na magetha mangĩ.
 11 Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ-a-nja aya mũtarĩ ũndũ
 ũmũthĩĩnagia, inainai nĩ kũmaka;
 inainai inyuĩ airĩtu aya mũtarĩ ũndũ
 mwĩtigagĩra!
 Rutai nguo cianyu mũtigwo njaga,
 mũcooke mwĩohe makũnia njohero.
 12 Mwĩhũũrei ithũri, mũrĩrĩre mĩgũnda yanyu
 ĩrĩa mĩega,
 o na mĩthabibũ ĩrĩa ĩciaraga mũno,
 13 na mũrĩrĩre bũrũri wa andũ akwa,
 ũcio ũmerete mĩigua na cong'e:
 ĩĩ ti-itherũ, cakaĩrai nyũmba ciothe cia ikeno,
 na itũũra rĩrĩa inene rĩrĩ na ndũhiũ cia arĩũ.
 14 Nĩgũkorwo cĩgitĩro iria nũmu nĩigatiganĩrio,

- narĩo itũũra rĩu inene rĩiyũrĩte andũ rĩtigwo
 ũtheri;
 o na nyũmba ya mũthamaki na mũthiringo
 mũraihu igaatuĩka bũrũri ũteanĩrio
 nginya tene,
 gũtuĩke bũrũri wa gũtũũhagwo nĩ ndigiri,
 na ũrĩithio wa ndũũru cia mbũri,
 15 nginya rĩrĩa tũgaitĩrĩrio Roho kuuma igũrũ,
 naguo werũ ũgarũrwo ũtuĩke mũgũnda
 mũnoru,
 na mũgũnda ũcio mũnoru ũhaane ta
 mũtitũ.
 16 Ciira ũgaatũũra ũtuagwo na kĩhooto kũu
 werũ-inĩ,
 naguo ũthingu ũtũũre kũu mũgũnda-inĩ
 ũcio mũnoru.
 17 Maciaro ma ũthingu ũcio nĩ thayũ;
 naguo uumithio wa ũthingu ũgaakorwo ũrĩ
 ũhooreri na kwĩhoka Ngai nginya tene.
 18 Andũ akwa magaatũũraga ciikaro cia thayũ,
 matũũre kũndũ gũtarĩ ũgwati,
 na mahurũkage kũndũ gũtarĩ na thĩina.
 19 O na mbura ya mbembe ĩngĩgũithia mũtĩ ya
 mũtitũ thĩ,
 narĩo itũũra inene rĩaraganio biũ-rĩ,
 20 kaĩ inyuĩ nĩmũkarathimwo-ĩ,
 mũhaandage mbegũ cianyu gũkuhĩ na
 tũrũũĩ,
 nacio ng'ombe na ndigiri cianyu irĩithagio
 kũndũ guothe.

33

Mĩnyamaro na Ũteithio

- 1 Atĩrĩrĩ wee mwanangi ũyũ,

o wee ūtarĩ wanangwo, kaĩ ūrĩ na haaro-ĩ!
 Wee mũkunyañiri ūyũ,
 o wee ūtarĩ wakunyañirwo, kaĩ ūrĩ na
 haaro-ĩ!
 Rĩrĩa ūgaatiga kwanangana,
 nĩguo nawe ūkaanangwo,
 na ningĩ rĩrĩa ūgaatiga gũkunyañira,
 nĩguo nawe ūgaakunyañirwo.

² Wee Jehova, tũiguĩre tha;
 wee nĩwe twetagĩrĩra.

Tuĩka hinya witũ rũciinĩ o rũciinĩ,
 na ūtuĩke ūhonokio witũ hĩndĩ ya
 mĩnyamaro.

³ Andũ nĩ kũũra mooraga maigua mũrurumo wa
 mũgambo waku;
 warahũka-rĩ, ndũrĩrĩ nĩihurunjũkaga.

⁴ Indo cianyu iria igaakorwo itahĩtwo, inyuĩ
 ndũrĩrĩ, ikoingũrũrio itahwo,
 o ta ūrĩa ciana cia ngigĩ ciũngũrũragia;
 andũ magaacitharĩkĩra ta ūrĩa mĩrumbĩ ya
 ngigĩ ĩtharĩkagĩra mĩgũnda.

⁵ Jehova nĩatũũgĩrĩtio, nĩgũkorwo atũũraga
 igũrũ;
 nake nĩakaiyũria Zayuni na ciira wa kĩhooto
 na ūthingu.

⁶ Nĩwe ūgaatuĩka gĩtina kĩrũmu matukũ-inĩ
 maku,
 na atuĩke kĩgĩina kĩa ūhoro mũingĩ wa
 ūhonokio, na ūũgĩ, na ūmenyi wa
 maũndũ;

na ũhoro wa gwĩtigĩra Jehova nĩguo
ũgaakorwo ũrĩ mũthiithũ wa ma.

⁷ Atĩrĩrĩ, andũ ao arĩa njamba mararĩrĩra njĩra-
inĩ maanĩrĩire;
nao mabarũthi mao ma thayũ maraarĩra na
kĩgirĩko kĩnene.

⁸ Barabara iria njariĩ itigĩtwo itarĩ andũ,
na agendi magatiga kũgerera njĩra icio.
Kĩrĩkanĩro kĩrĩa maarĩkanĩire nĩgĩthũkie,
na aira a kĩo makanyararwo,
gũtirĩ o na mũndũ ũmwe ũraheo gĩtĩo.

⁹ Bũrũri nĩũracakaya na ũgathirĩrĩkĩra,
nakuo kũu Lebanoni nĩgũconorithĩtio na
mĩtĩ yakuo ikahooa.

Sharoni nakuo kũhanĩte ta werũ wa Araba,
nakuo Bashani na Karimeli gũgaita math-
angũ makuo.

¹⁰ Jehova ekuuga atĩrĩ,
“Rĩu nĩngwarahũka, rĩu nĩngũtũũgĩrio;
rĩu nĩngwambarario na igũrũ.

¹¹ Inyuĩ mũkaagĩa nda cia maragara,
mũciare rũũa rwa ngano;
nayo mĩhũmũ yanyu ituĩkĩte mwaki wa
kũmũcina.

¹² Andũ a ndũrĩrĩ magaacinwo mahaane ta coka;
magaacinwo na mwaki o ta ihinga cia
mũigua itemetwo.”

¹³ Atĩrĩrĩ inyuĩ andũ arĩa mũrĩ kũraya, ta
thikĩrĩriai mũigwe ũrĩa njĩkĩte;

na inyuĩ mũrĩ gũkuhĩ umbũrai ũhoru wa hinya wakwa.

14 Ehia arĩa marĩ kũu Zayuni nĩmamakĩte; nao andũ arĩa matooi Ngai nĩkũinaina marainaina, makoiga atĩrĩ,

“Nũũ witũ ũngĩtũũrania na mwaki ũrĩa ũcinanaga?

Ningĩ nũũ witũ ũngĩtũũrania na mwaki ũtakahora nginya tene?”

15 Nĩ mũndũ ũrĩa ũthiiga na mĩthiire ya ũthingu

na akaaria ũhoru ũrĩa wagĩrĩire,

o we ũtangĩoya uumithio uumanĩte na ũhinyanĩrĩria,

na akagirĩrĩria guoko gwake kwamũkĩre mahaki,

o ũcio ũgiragĩrĩria matũ make kũigua ndeto cia gũciirĩra ũragani,

na akahinga maitho make matikerorere maũndũ mooru.

16 Ũcio nĩwe mũndũ ũrĩa ũgaatũura kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru,

ũrĩa kĩihitho gĩake gĩgaakorwo kĩrĩ kĩirigo kĩrũmu kũu kĩrĩma-inĩ.

Nĩakaheagwo irio ciake,

na maaĩ make gũtirĩ hĩndĩ makaaga.

17 Maitho maku nĩmakeyonera mũthamaki arĩ na riiri wake wothe,

na wĩrorere bũrũri waramĩte, ũgatambũrũka kũraya ma.

18 Meciiiria-inĩ maku nĩũgecũrania ũhoru wa kĩmakania kĩrĩa kĩarĩ ho

hau mbere, ũrie atĩrĩ: “Mũtongoria ũrĩa
mũnene arĩ ha?

Nake mũndũ ũrĩa wamũkagĩra mbeeca cia
igooti rĩa bũrũri arĩ ha?

Nake mũnene ũrĩa ũrũgamagĩrĩra
mĩthiringo ĩrĩa mĩraihu na igũrũ arĩ
ha?”

19 Andũ acio ndũrĩka ndũgacooka kũmona
rĩngĩ,

o acio maaragia mĩario ĩtangĩiguĩka,
na makaaria na rũthiomi rũgeni
rũtangĩmenyeka.

20 Ta rora Zayuni, itũũra rĩrĩa inene rĩa maruga
maitũ;

maitho maku nĩmakona Jerusalemu,
gĩikaro gĩa thayũ, nĩyo hema ĩrĩa
ĩtakenyenyeka;

higĩ ciayo itirĩ hĩndĩ ikaamunywo,

o na kana mũkanda o na ũmwe wayo
ũtuĩke.

21 Kũu nĩkuo Jehova Mwene-Hinya agaakorwo
hamwe na ithuĩ.

Nakuo kũu gũgaatuĩka ta kũndũ kwa njũũĩ
njariĩ, o na tũrũũĩ,

njũũĩ itakagererio marikabu cia mbaara,

kana igererio marikabu iria nene cia iria-inĩ.

22 Nĩgũkorwo Jehova nĩwe wa gũtua ciira,

Jehova nĩwe mũtwathi,

Jehova nĩwe mũthamaki witũ:

we nĩwe ũgaatũhonokia.

23 Mĩkanda yaku nĩmĩregeru,

na mūtĩ ũrĩa mūraaya wa marikabu ti
 mūrũmu,
 naguo taama wa kũmĩtwarithia
 timūtambũrũku.
 Hĩndĩ ĩyo indo nyingĩ cia ndaho nĩ ikaagayanwo,
 o na andũ arĩa mathuaga nĩmagekuuĩra
 indo cia ndaho.
 24 Gũtirĩ mũndũ ũtũũraga Zayuni ũkoiga atĩrĩ,
 “Nĩ ndĩ mūrũaru”;
 nao andũ arĩa matũũraga kuo
 nĩmakarekerwo mehia mao.

34

Itua rĩa Gũũkĩrĩra Ndũrĩrĩ

- 1 Atĩrĩrĩ, inyuĩ ndũrĩrĩ, ũkai hakuhĩ mũthikĩrĩrie;
 o na inyuĩ andũ a mabũrũri tegai matũ
 mũigwe!
- Thĩ o nayo nĩigwe, o na kĩrĩa gĩothe kĩrĩ kuo,
 o hamwe na mabũrũri, na kĩrĩa gĩothe
 kiumaga kuo!
- 2 Nĩgũkorwo Jehova nĩarakarĩire ndũrĩrĩ ciothe;
 mang’ũrĩ make marĩ kũrĩ mbũtũ ciao ciothe
 cia ita.
- Nĩagaciniina ithire biũ,
 nĩagacineana ciũragwo.
- 3 Andũ arĩa moragĩtwo magateo o ro ũguo,
 na mũnungo wa ciimba ciao wambate na
 igũrũ;
 nacio irĩma ihaane ta irindĩtwo nĩ thakame
 yao.
- 4 Njata ciothe cia igũrũ nĩgathira,
 narĩo igũrũ rĩkũnjwo o ta ibuku rĩa gĩkũnjo;
 nayo mbũtũ ya njata cia matu-inĩ ĩgwe

o ta ũrĩa mathangũ ma mũthabibũ maa-
hooaha magũũaga,
na o ta ũrĩa ngũyũ ciahooaha igũũaga kuuma
mũkũyũ-inĩ.

5 Rũhiũ rwakwa rwa njora rũnyuĩte
rũkanyootoka rũrĩ o kũu matu-inĩ;
ta rora, rũraikũrũkĩra Edomu rũrĩ na ituĩro,
o andũ acio niinĩte biũ.

6 Rũhiũ rwa njora rwa Jehova rũiyũrĩtwo nĩ
thakame,
na rũkahumbĩrwo nĩ maguta:

nĩ thakame ya tũtũrũme na ya mbũri,
na maguta ma higo cia ndũrũme.

Nĩgũkorwo Jehova arĩ na igongona kũu Bozara,
na kũũragana kũnene kũu Edomu.

7 Nacio mbogo nĩikooraganĩrio hamwe,
o na tũtegwa na ndegwa iria nene.

Bũrũri wao nĩũgaacagacio nĩ thakame,
naruo rũkũngũ rũrindwo nĩ maguta.

8 Nĩgũkorwo Jehova arĩ na mũthenya wa
kwĩrĩhĩria,
arĩ na mwaka wa kũherithania, nĩguo
arũĩrĩre kĩhooto gĩa Zayuni.

9 Tũrũũĩ twa Edomu tũkaagarũrwo tũtuĩke
rami,
naruo rũkũngũ rwakuo rũtuĩke mwaki wa
ũbiriti;
naguo bũrũri wake ũtuĩke o ta rami
ĩgwakana mwaki!

10 Naguo mwaki ũcio ndũkahorio mũthenya na
ũtukũ;

ndogo yaguo ĩgaatũũra ĩtoogaga igũrũ
nginya tene.

Gũgaakira ihooru njarwa nginya njarwa,
na gũtirĩ mũndũ ũgaacooka gũtuĩkanĩria
kuo rĩngĩ.

11 Ndundu ya werũ-inĩ na ndundu ĩrĩa ĩgambaga
nĩikegwatĩra kũndũ kũu;
nayo ndundu ĩrĩa nene na ihuru nĩkuo
igaaka itara ciacio.

Ngai nĩagathima Edomu na gĩthimi gĩa
kĩrigiicano,
na agũthime na kabirũ ka ihooru.

12 Gũtigakorwo kĩndũ andũ akuo arĩa marĩ
igweta mangĩta ũthamaki,
ariũ a mũthamaki a kũu othe nĩmagathira.

13 Mĩigua nĩkamerera nyũmba ciakuo cia
ũthamaki iria njirigĩre,
thabai na mũtare ĩmere ciĩgitĩro-inĩ ciakuo
cia hinya.

Gũgaatuĩka ũtũũro wa mbwe,
na ciikaro cia ndundu.

14 Nyamũ cia werũ-inĩ nĩigacemania na hiti,
nacio mbũri cia gĩthaka nĩikananĩria;
kũu nĩkuo nyamũ cia ũtukũ igaakomaga,
na ciĩyonere gwa kũhurũka.

15 Ndundu nĩgaka gĩtara kũu, ĩrekagĩrie ma-
tumbĩ mayo kuo,
nĩkamatũrĩkia na ĩrere njui ciayo rungu
rwa mathagu mayo;
ningĩ kũu nokuo hũngũ ikoongana igĩrĩ igĩrĩ,
o njamba na nga yayo.

16 Atĩrĩrĩ, tuĩriai ũhoru ibuku-inĩ rĩa gĩkũnjo
rĩa Jehova, na mũrĩthome:

Gūtiri nyamũ o na ĩmwe yacio ĩkaaga kuoneka
 kuo,
 na gūtiri njamba ĩkaaga nga yayo.
 Nĩgũkorwo nĩ kanua ka Jehova gaathanĩte ũguo,
 na Roho wake nĩwe ũgacicookanĩria.
¹⁷ Nĩwe ũcigayagĩra igai rĩacio;
 guoko gwake gũciheaga kĩria acithimĩre.
 Nĩkegwatĩra igai rĩu rĩtuĩke rĩacio nginya tene,
 na itũũre kuo nginya njjarwa na njjarwa.

35

Gĩkeno kĩa arĩa Mahonoketio

¹ Atĩrĩ, werũ ũtarĩ kĩndũ na bũrũri ũrĩa mũũmũ
 nĩigakena;
 werũ nĩũgakena na ũcanũke.
 O ta mahũa ma nyeki-inĩ, ² werũ nĩũkaruta kĩro
 kĩingĩ;
 nĩũgakena mũno, na wanĩrĩre nĩ gũkeno.
 Nĩũkaheo riiri o ta wa Lebanoni,
 na ũheo ũkengi o ta wa Karimeli, na wa
 Sharoni;
 nĩmakona riiri wa Jehova,
 na mone ũkengi wa Ngai witũ.

³ ĩkĩrai hinya moko marĩa maregeru,
 na maru marĩa maregerete mūtũme
 marũgame wega;

⁴ andũ arĩa marĩ na guoya ngoro meerei atĩrĩ,
 “Mwĩyũmĩrĩriei, tigai gwĩtigĩra;
 atĩrĩ, Ngai wanyu nĩagooka,
 na agooka na ũhoru wa kũrĩhanĩria;
 nĩwe ũgooka na iherithia rĩa Ngai,
 ooke kũmũhonokia.”

5 Hĩndĩ ĩyo maitho ma atumumu
nĩmakahingũka,
na matũ ma andũ arĩa mataiguaga macooke
kũigua.

6 Hĩndĩ ĩyo mũndũ ũrĩa ũthuaga nĩakarũgarũga
ta thwariga,
na rũrĩmĩ rũrĩa rũtaaragia rwanĩrĩre nĩ
gũkena.

Namo maaĩ nĩmagatherũka kuuma werũ-inĩ,
natuo tũrũũĩ tũtherere werũ-inĩ wa
mũthanga.

7 Mũthanga ũrĩa mũhiũ ũgaatuĩka karia ka
maaĩ,
nayo thĩ ĩyo ng'aru ĩtherũke ithima cia
maaĩ.

Imamo iria cianakomwo nĩ mbwe-rĩ,
igaakũra nyeki, na ithanjĩ, o na marura.

8 Nakuo kũu nĩgũkagĩa barabara njariĩ;
nayo ĩgeetagwo Njĩra ĩrĩa Nyamũre.

Andũ arĩa matarĩ atheru matikamĩgera;
ĩgaakorwo ĩrĩ Njĩra ya andũ arĩa
mamĩgeraga;
nĩ ũndũ ũcio o na andũ akĩgu
matikamĩhĩtia.

9 Gũtirĩ mũrũũthi ũgaakorwo njĩra-inĩ ĩyo,
o na kana nyamũ o yothe ndĩani ĩmĩgerere;
nyamũ icio itikoonekana njĩra-inĩ ĩyo.

No rĩrĩ, andũ arĩa makũũrĩtwo nĩo oiki
makaamĩgerera,

10 nao andũ arĩa akũũre a Jehova
nĩmagacooka.

Magaatoonya Zayuni makĩinaga;

nao nĩmageekĩrwo thũmbĩ ya gĩkeno gĩa tene na tene.
Magaakena na macanjamũke,
nakĩo kĩaha o na mũcaayo nĩgathira biũ.

36

Senakeribu Kwĩhĩtĩra Jerusalemu

¹ Mwaka wa ikũmi na ĩna wa wathani wa Mũthamaki Hezekia, Senakeribu mũthamaki wa Ashuri nĩatharĩkĩire matũũra manene mothe marĩa mairigĩrwo na thingo cia hinya ma Juda, na akĩmatunyana. ² Ningĩ mũthamaki wa Ashuri agĩtũma mũnene wa mbũtũ ciake cia ita, kuuma Lakishi, arĩ na mbũtũ nene ya ita athĩĩ kũrĩ Mũthamaki Hezekia kũu Jerusalemu. Rĩrĩa mũnene ũcio wa mbũtũ ya ita aarũgamire mũtaro-inĩ wa Karia-ka-Rũgongo, njĩra-inĩ ya gũthĩĩ Mũgũnda-wa-Mũthambia-Nguo, ³ Eliakimu mũrũ wa Hilikia ũrĩa warĩ mũrori wa nyũmba ya ũthamaki, na Shebina ũrĩa mwandĩki-marũa, na Joa mũrũ wa Asafu ũrĩa mwandĩki wa maũndũ ma ihinda rĩu, makiumagara magĩthĩĩ kũrĩ we.

⁴ Nake mũnene ũcio wa mbũtũ ya ita akĩmeera atĩrĩ, “Ĩrai Hezekia atĩrĩ,

“ Mũthamaki ũrĩa mũnene o we mũthamaki wa Ashuri, ekũũria atĩrĩ: Ūrutĩte ũũmĩrĩru ũcio ũrĩ naguo kũ? ⁵ Wee uugaga nĩ ũũĩ kũrũa na ũrĩ na hinya wa mbũtũ cia ita, no waragia o ciugo cia tũhũ. Nũũ ũcio wĩhokete nĩguo ũnemere? ⁶ Atĩrĩrĩ, wee wĩhokete andũ a Misiri, acio mahaana ta kamũrangi koinĩkangu, karĩa gathecaga mũndũ guoko,

gakamũguraria etiirania nako! Ūguo nĩguo Firaũni mũthamaki wa Misiri ahaana kũrĩ arĩa othe mamwĩhokaga. ⁷ O na ũngĩnjĩra atĩrĩ, “Ithuĩ twĩhokete Jehova Ngai witũ,” githĩ ũcio tiwe Hezekia aatharĩrie igongona na kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru, na akĩra andũ a Juda na a Jerusalemu atĩrĩ, “No nginya mũhooyagĩre kĩgongona-inĩ gĩkĩ?”

⁸ “ ‘Rĩu-rĩ, ũka ũkeiguithanie na mwathi wakwa, mũthamaki wa Ashuri: Nĩngũkũhe mbarathi ngiri igĩrĩ, angĩkorwo ũrĩ na andũ a gũthĩ macihaicĩte! ⁹ Wakĩhota atĩa gũtooria o na mũnene ũrĩa mũnini mũno thĩinĩ wa anene a mwathi wakwa, o na gũtuĩka wĩhokete ngaari cia ita na andũ arĩa mathiiga ma-haicĩte mbarathi a Misiri? ¹⁰ Na ningĩ-rĩ, njũkĩte gũtharĩkĩra na kwananga bũrũri ũyũ iterĩtwo nĩ Jehova? Jehova we mwene nĩwe wanjĩrĩre njũke hũure bũrũri ũyũ na ndĩwanange.’ ”

¹¹ Nao Eliakimu, na Shebina, na Joa makĩra mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita atĩrĩ, “Twagũthaitha arĩria ndungata ciaku na rũthiomi rwa Asuriata, tondũ nĩtũrũũ.* Tiga gũtwarĩria na rũthiomi rwa Kĩhibirania andũ aya marĩ rũthingo-inĩ makĩguaga.”

¹² No mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita agĩcookia atĩrĩ, “Kaĩ ndatũmirwo nĩ mwathi wakwa kũrĩ o mwathi wanyu na kũrĩ o inyuĩ, ndĩmwĩre

* **36:11** Rũthiomi rwa Asuriata ruoĩkaine nĩ anene tu hĩndĩ ĩno; nĩ rwacookire gũtuĩka rwa kwario nĩ Ayahudi othe kuuma mwaka wa 5 mbere ya gũciarwo gwa Kristũ.

maũndũ maya, na ti kũrĩ andũ aya maikarĩte rũthingo igũrũ, o aya makaarĩa kĩoro kĩa na manyue mathugumo mao o ene o ta ũrĩa inyuĩ mũgeeka?”

¹³ Ningĩ mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita akĩrũgama akĩanĩrĩra na Kĩhibirania, akiuga atĩrĩ, “Thikĩrĩriai ndũmĩrĩri ya mũthamaki ũrĩa mũnene, mũthamaki wa Ashuri!
¹⁴ Mũthamaki ekuuga ũũ: Mũtigetĩkĩre Hezekia amũheenie. Ndangĩhota kũmũhonokia!

¹⁵ Mũtigetĩkĩre Hezekia amũringĩrĩrie kwĩhoka Jehova hĩndĩ ĩrĩa ekuuga atĩrĩ, ‘Ti-itherũ Jehova nĩegũtũhonokia; itũũra rĩrĩ inene rĩtikaaneanwo guoko-inĩ kwa mũthamaki wa Ashuri.’

¹⁶ “Mũtigathikĩrĩrie Hezekia. Mũthamaki wa Ashuri ekuuga atĩrĩ: Rekei tũiguane na mũũke kũrĩ nĩ. Mweka ũguo, o ũmwe wanyu nĩakarĩaga maciaro ma mũtĩ wake wa mũthabibũ na wa mũkũyũ na anyuuage maaĩ ma gĩthima gĩake, ¹⁷ o nginya rĩrĩa ngooka ndĩmũtware bũrũri ũhaana ta wanyu, bũrũri ũrĩ ngano na ndibei ya mũhihano, bũrũri ũrĩ irio na mĩgũnda ya mĩthabibũ.

¹⁸ “Mũtigetĩkĩre Hezekia amũhĩtithie, rĩrĩa ekuuga atĩrĩ, ‘Jehova nĩegũtũhonokia.’ Nĩ kũrĩ ngai ya rũrĩrĩ o na rũrĩkũ ĩrĩ yahonokia bũrũri wayo kuuma guoko-inĩ kwa mũthamaki wa Ashuri? ¹⁹ Ngai cia Hamathu na Aripadi irĩ kũ? Ngai cia Sefarivaimu irĩ kũ? Nĩihonoketie Samaria kuuma guoko-inĩ gwakwa? ²⁰ Nĩ ngai ĩrĩkũ harĩ ngai ciothe cia mabũrũri macio yanahonokia bũrũri wayo kuuma kũrĩ nĩ?”

Gwakĩhoteka atĩa Jehova ahonokie Jerusalemu kuuma guoko-inĩ gwakwa?”

21 No rĩrĩ, andũ acio magĩkira ki na matirĩ ũndũ maamũcookeirie, tondũ mũthamaki nĩamathĩte, akameera atĩrĩ, “Mũtikamũcookerie ũndũ.”

22 Hĩndĩ ĩyo Eliakimu mũrũ wa Hilikia ũrĩa mũrori wa maũndũ ma nyũmba ya ũthamaki, na Shebina ũrĩa mwandĩki-marũa, na Joa mũrũ wa Asafu ũrĩa mwandĩki wa maũndũ ma ihinda rĩu, magĩthĩĩ kũrĩ Hezekia, matembũrangĩte nguo ciao, makĩmwĩra ũrĩa mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita oigĩte.

37

Ũhonokio wa Jerusalemu Kwĩranĩrwo

1 Rĩrĩa Mũthamaki Hezekia aaiguire ũhoro ũcio, agĩtembũranga nguo ciake na akĩĩhumba nguo ya ikũnia, agĩtoonya hekarũ ya Jehova thĩinĩ. 2 Agĩtũma Eliakimu mũrori wa maũndũ ma nyũmba ya ũthamaki, na Shebina ũrĩa mwandĩki-marũa, na athĩnjĩri-Ngai arĩa atongoria, othe mehumbĩte nguo cia makũnia, mathĩĩ kũrĩ mũnabii Isaia mũrũ wa Amozu. 3 Makĩmwĩra atĩrĩ, “Ũũ nĩguo Hezekia ekuuga: Mũthenya wa ũmũthĩ nĩ mũthenya wa mũnyamaro, na ngũmano, na gĩconoko o ta ihinda rĩa ciana rĩa gũciarwo rĩakinya, naguo hinya wa gũciara ũkaaga. 4 No gũkorwo Jehova Ngai waku nĩekũigua ciugo ciothe cia mũnene ũcio wa mbũtũ cia ita, ũrĩa mwathi wake, mũthamaki wa Ashuri atũmĩte, nĩgeetha oke anyũrũrie Ngai ũrĩa ũrĩ muoyo, na amũkũũme

nĩ ùndũ wa ùhoru ùcio Jehova Ngai waku aigũite. Nĩ ùndũ ùcio hoera matigari marĩa matigaire muoyo.”

⁵ Rĩrĩa anene a Mũthamaki Hezekia maakinyire kũrĩ Isaia-rĩ, ⁶ Isaia akĩmeera atĩrĩ, “Ĩrai mwathi wanyu atĩrĩ, ‘Ūũ nĩguo Jehova ekuuga: Tiga gwĩtigĩra nĩ ciugo iria ùiguĩte atungati a mũthamaki wa Ashuri makĩĩnuma nacio. ⁷ Ta thikĩrĩria! Nĩ nĩngwĩkĩra roho wa mũthemba mũna thĩnĩ wake, nĩguo rĩrĩa arĩguwa ùhoru mũna, acooke bũrũri wake, na arĩ kũu ndũme ooragwo na rũhiũ rwa njora.’ ”

⁸ Rĩrĩa mũnene wa mbũtũ cia ita aaguire atĩ mũthamaki wa Ashuri nĩoimĩte Lakishi, akĩehera Jerusalemu agĩthĩ agĩkora mũthamaki akĩrũa mbaara na Libina.

⁹ Na rĩrĩ, Senakeribu agĩkinyĩrwo nĩ ùhoru wa atĩ Tirihaka, ùrĩa Mũkushi mũthamaki wa Misiri, nĩoimagarĩte oke arũe nake. Nĩ ùndũ ùcio agĩtũma andũ rĩngĩ kũrĩ Hezekia marĩ na ùhoru ùyũ: ¹⁰ “Ĩrai Hezekia mũthamaki wa Juda atĩrĩ: Ndũgetĩkĩrie Ngai ùcio wĩhokete akũheenie rĩrĩa ekuuga atĩrĩ, ‘Jerusalemu rĩtikũneanwo kũrĩ mũthamaki wa Ashuri.’ ¹¹ Ti-itherũ nĩũiguĩte ùrĩa athamaki a Ashuri mekĩte mabũrũri-inĩ mothe, ùrĩa maamaniinire biũ. Inyuĩ mũgũkĩhonoka atĩa? ¹² Na rĩrĩ, ngai cia ndũrĩrĩ iria cianiinirwo nĩ maithe maitũ ma tene: ngai cia Gozani, na cia Harani, na cia Rezefu, na andũ a Edeni arĩa maarĩ Telasaru-rĩ, nĩciamahonokirie? ¹³ Mũthamaki wa itũũra rĩa Hamathu arĩ ha, na mũthamaki wa Aripadi, na mũthamaki wa itũũra rĩrĩa inene

rĩa Sefarivaimu, na wa Hena, na wa Iva, rĩu marĩ ha?”

Ihooya rĩa Hezekia

¹⁴ Nake Hezekia akĩnyiita marũa kuuma kũrĩ andũ arĩa maatũmĩtwo na akĩmathoma. Agĩcooka akĩambata hekarũ-inĩ ya Jehova, akĩmatambũrũkia mbere ya Jehova. ¹⁵ Nake Hezekia akĩhooya Jehova, akiuga atĩrĩ: ¹⁶ “Wee Jehova Ngai Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, o wee ũikarĩre gĩtĩ kĩa ũnene gatagatĩ ka makerubi, Wee wiki nowe Ngai igũrũ rĩa mothamaki mothe ma thĩ. Nĩwe wombire igũrũ na thĩ. ¹⁷ Tega matũ maku, Wee Jehova, ũigwe; hingũra maitho maku Wee Jehova wone, ũigwe ciugo ciothe cia Senakeribu iria atũmĩte cia kũruma Ngai ũrĩa ũtũũraga muoyo.

¹⁸ “Ti-itherũ, Jehova, athamaki a Ashuri nĩmanangĩte andũ a ndũrĩrĩ na mabũrũri mao biũ. ¹⁹ Na nĩmaikĩtie ngai ciao mwaki-inĩ na magacithũkangia, tondũ itiarĩ ngai no ciarĩ mĩtĩ na mahiga, nacio ciathondeketwo na moko ma andũ. ²⁰ Rĩu-rĩ, Wee Jehova Ngai witũ, tũhonokie kuuma guoko-inĩ gwake, nĩgeetha mothamaki mothe ma thĩ mamenye atĩ Wee Jehova, o Wee wiki, nĩwe Ngai.”

Isaia Kũratha Kũhootwo kwa Senakeribu

²¹ Hĩndĩ iyo Isaia mũrũ wa Amozu agĩtũma ndũmĩrĩri kũrĩ Hezekia, akĩmwĩra atĩrĩ: “Ũũ nĩguo Jehova Ngai wa Isiraeli ekuuga: Tondũ nĩũũhooete ũhoru wĩgĩĩ Senakeribu mũthamaki wa Ashuri-rĩ, ²² ũyũ nĩguo ũhoru ũrĩa Jehova aarĩtie wa kũmũũkĩrĩra:

“Mũirĩtu Gathirange, Mwarĩ wa Zayuni
nĩakũmenete na agakũnyarara.

Mwarĩ wa Jerusalemu

arainia mũtwe rĩrĩa wee ũroora.

²³ Ũcio ũrumĩte na ũkamenereria nũũ?

Nũũ ũgũthũkĩire na mũgambo,

na ũkamwambararĩria maitho na mwĩtĩno?

Wee nĩũũkĩrĩire Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli!

²⁴ Ũtũmĩte andũ aku

moke marume Jehova.

Na ũkoiga atĩrĩ,

‘Nĩ ũndũ wa ngaari ciakwa nyingĩ cia ita,

nĩnyambatĩte ngakinya tũcũmbĩrĩ twa irĩma,

o kũu igũrũ mũno Lebanoni.

Nĩndemete mũtarakwa yakuo ĩrĩa mũraihu

mũno,

o na mũthengera ĩrĩa mũega mũno.

Nĩnginyĩte tũcũmbĩrĩ twakuo kũrĩa kũraya

mũno,

o kũrĩa kũrĩ na mũtitũ ĩrĩa mũega mũno.

²⁵ Nĩnyenjete ithima mabũrũri ma kũngĩ

na nganyua maaĩ kuo.

Nĩhũithĩtie tũrũũ twa Misiri

na makinya ma magũrũ makwa.’

²⁶ “Kaĩ ũtaiguĩte?

Kuuma tene nĩndamũrĩte ũndũ ũcio.

Matukũ-inĩ macio ma tene nĩndabangĩte ũndũ

ũcio:

rĩu nĩndĩũhingĩtie,

atĩ wee nĩtũmĩte matũũra manene marĩa

mairigĩre na thingo cia hinya

matuĩke hĩba cia mahiga.

²⁷ Andũ akuo maagithĩtio hinya,

nao makagegeare na magaconorithio.
 Mahaana mīmera ĩrĩ mūgūnda,
 makoororoa o ta thuuna nduru,
 kana ta nyeki ĩmerete nyūmba igūrū,
 ĩrĩa yūmaga ĩtanakūra.

28 “No nĩnjũũĩ kūrĩa ũikaraga,
 na ngamenya ũkiumagara na ũgĩcooka,
 o na ũrĩa ũndakaragĩra.

29 Tondũ nĩundakarĩire
 na rūng’athio rwaku nĩrũkinyĩire matũ
 makwa,
 nĩngūgwĩkĩra gĩcũhĩ gĩakwa iniūrũ,
 na matamu ndĩmoohe kanua-inĩ gaku,
 na nĩngatũma ũcookere
 njĩra o ĩyo wokĩire.

30 “Gĩkĩ nĩkĩo gĩgaakorwo kĩrĩ kĩmenyithia
 gĩaku, wee Hezekia:

“Mwaka ũyũ ũkūrĩa irio cia maitĩka,
 naguo mwaka wa keerĩ ũrĩe kĩrĩa
 gĩgaathundũka harĩ mo.
 No mwaka wa gatatũ-rĩ, nĩūkahaanda na
 ũgethe,
 ũhaande mĩgūnda ya mĩthabibũ, na ũrĩe
 maciaro mayo.

31 O rĩngĩ matigari ma nyūmba ya Juda
 nĩmagaikūrũkia mĩri na thĩ, na maciare
 maciaro na igūrũ.

32 Nĩgũkorwo Jerusalemu nĩgũkoima matigari
 ma andũ,
 nakuo Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni kuume gĩkundi
 kĩa arĩa mahonokete.
 Kĩyo kĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe

nĩkĩo gĩkaahingia ũguo.

³³ “Nĩ ũndũ ũcio Jehova ekuuga ũũ igūrũ rĩa mũthamaki wa Ashuri:

“Ndagatoonya itũūra rĩrĩ inene kana arathũkie mũguĩ kuo.

Ndagooka mbere yarĩo na ngo

kana arĩrigiicĩrie na ihumbu cia tĩri, arĩũkĩrĩre.

³⁴ Njĩra ĩrĩa agookĩra no yo agaacookera; ndagatoonya itũūra rĩrĩ inene,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

³⁵ “Nĩngagitĩra itũūra rĩrĩ inene na ndĩrĩhonokie, nĩ ũndũ wakwa na nĩ ũndũ wa Daudi ndungata yakwa!”

³⁶ Hĩndĩ ĩyo mũraika wa Jehova agĩthiĩ na akĩũraga andũ ngiri igana rĩmwe rĩa mĩrongo ĩnana na atano kũu kambĩ-inĩ ya Ashuri. Rĩrĩa andũ mookĩrĩre rũciinĩ tene, magĩkora kũu no ciimba theri! ³⁷ Nĩ ũndũ ũcio Senakeribu mũthamaki wa Ashuri agĩtharia kambĩ agĩthiĩ; agĩcooka Nineve, agĩkara kuo.

³⁸ Na rĩrĩ, mũthenya ũmwe rĩrĩa ahooyaga arĩ hekarũ-inĩ ya ngai yake Nisiroku-rĩ, ariũ ake eerĩ Adarameleki na Sharezeru makĩmũũraga na rũhiũ rĩa njora, na makĩũrĩra bũrũri wa Ararati. Nake mũriũ Esari-Hadoni agĩtuĩka mũthamaki ithenya rĩake.

38

Ndwari ya Hezekia

¹ Matukũ-inĩ macio Hezekia akĩrwarara, hakuhĩ akue. Mũnabii Isaia mũrũ wa Amozu agĩthiĩ kũrĩ

we, akĩmwĩra atĩrĩ, “Jehova ekuuga ũũ: Thondeka maũndũ ma mũciĩ waku, tondũ nĩũgũkua, ndũkũhona.”

² Hezekia akĩhũgũra ũthiũ wake, akĩrora rũthingo-inĩ, na akĩhooya Jehova, akiuga atĩrĩ, ³ “Wee Jehova, ririkana ũrĩa ngoretwo ngĩthiĩ na mũthiire ya kwĩhokeka mbere yaku, na ngeheana na ngoro yakwa yothe, na ngeeka ũrĩa kwagĩrĩire maitho-inĩ maku.” Nake Hezekia akĩrĩra mũno.

⁴ Hĩndĩ iyo kiugo kĩa Jehova gĩgĩkinyĩra Isaia, akĩrwo atĩrĩ, ⁵ “Cooka ũkeere Hezekia atĩrĩ, ‘Jehova Ngai wa thoguo Daudi ekuuga ũũ: Nĩnjiguĩte ihooya rĩaku na ngoona maithori maku; nĩngũkuongerera mũaka ikũmi na ĩtano ya gũtũũra muoyo. ⁶ Nĩngũkũhonokia hamwe na itũũra rĩrĩ inene kuuma guoko-inĩ kwa mũthamaki wa Ashuri. Nĩngũgitĩra itũũra rĩrĩ inene.

⁷ “‘Gĩkĩ nĩkĩo kĩmenyithia kĩrĩa Jehova egũkũhe atĩ Jehova nĩegwĩka ũndũ ũcio akwĩrĩire: ⁸ Nĩngatũma kĩruru kĩa riũa gĩcooke na thuutha makinya ikũmi marĩa gĩkũrũkĩte ngathĩ-inĩ ya Ahazu.’” Nĩ ũndũ ũcio ũtheri wa riũa ũgĩcooka na thuutha makinya ikũmi marĩa waikũrũkĩte.

⁹ Maya nĩmo maandĩko ma Hezekia mũthamaki wa Juda marĩa aandĩkire thuutha wa kũrũara na kũhona:

¹⁰ Nĩ ndoigire atĩrĩ, “O rĩrĩa matukũ ma muoyo wakwa magaacĩra-rĩ, no rĩo ngũthiĩ ndonye ihingo-inĩ cia gĩkuũ, na ndunywo mũaka yakwa ĩrĩa ĩtigarĩte?”

- 11 Ngĩkiuga atĩrĩ, “Nĩ ndikona Jehova rĩngĩ,
ndikona Jehova ndĩ bũrũri ũyũ wa arĩa
matũũraga muoyo;
gũtirĩ hĩndĩ ĩngĩ ngona mũndũ wa thĩ,
kana ngorwo hamwe na arĩa marĩ gũkũ thĩ.
- 12 Nyũmba yakwa nĩtharĩtio, ĩkeherio kũrĩ nĩ,
o ta ũrĩa hema ya mũrĩithi yambũragwo.
Nĩngũnjĩte muoyo wakwa ta ũrĩ taama wa
mũndũ ũrĩa ũtumaga na mĩtambo,
na rĩu nĩkũndinia ekũndinia anjeherie
mũtambo-inĩ ũcio wake;
mũthenya na ũtukũ-rĩ, ũtuĩkĩte o wa
kũũniina.
- 13 Ndetereire ngirĩrĩirie nginya gũgĩkĩa,
na akiunanga mahĩndĩ makwa mothe o ta
mũrũũthi.
Mũthenya na ũtukũ-rĩ, wee ũtuĩkĩte o wa
kũũniina.
- 14 Ngĩkaya ta hũngũrũrũ kana mũrũaru,
ngĩcaaya o ta ũrĩa ndutura ĩcaayaga.
Maitho makwa makĩaga hinya nĩgũcũthĩrĩa
igũrũ.
Ndĩ mũthĩĩnĩku; Wee Mwathani ũka
ũndeithie!”
- 15 No ingĩkiuga atĩa?
Nĩanjarĩirie, na nĩwe mwene wĩkĩte ũguo.
Mĩaka yakwa yothe ndĩrĩthiiga ndĩnyiihĩtie,
tondũ wa ruo rũrũ rwa ngoro yakwa.
- 16 Mwathani, andũ matũũraga moonaga
maũndũ ta maya;
o naguo roho wakwa ũtũũraga muoyo won-
aga maũndũ o ta macio.
Wanjookeirie ũgima wa mwĩrĩ,

na ũkĩreka ndũũre muoyo.

17 Ti-itherũ ũhoru ũcio warĩ wa kũng'una,
nĩkĩo ndaiguire ruo rũnene ũguo.

Nĩ ũndũ wa wendo waku,
nĩwagirĩrĩirie ndoonye irima rĩa
mwanangĩko;

mehia makwa mothe nĩũriganĩirwo nĩmo.

18 Nĩgũkorwo mbĩrĩra ndĩngĩhota gũkũgooca,
o nakĩo gĩkuũ gĩtingĩkũgooca;
arĩa maharũrũkaga irima rĩu
matingĩgĩa na kĩĩrĩgĩrĩro kĩa wĩhokeku
waku.

19 Arĩa marĩ muoyo, o acio matũũraga muoyo-rĩ,
nĩmakũgocaga,
ta ũrĩa ndĩreka ũmũthĩ;
maithe ma ciana nĩo meraga ciana
ũhoru wa wĩhokeku waku.

20 Jehova nĩakahonokia,
na nĩtũkaina tũrĩ na inanda cia mũgeeto
matukũ mothe ma muoyo witũ,
tũrĩ hekarũ-inĩ ya Jehova.

21 Isaia oigĩte atĩrĩ, “Thondekai ngũmba ya
ngũyũ, mũmĩgĩrĩre ihũha-inĩ, na nĩekũhona.”

22 Hezekia oorĩtie atĩrĩ, “Kĩmenyithia
gĩgaakorwo kĩrĩ kĩrĩkũ atĩ nĩngambata thiĩ
hekarũ-inĩ ya Jehova?”

39

Mabarũthi Kuuma Babuloni

1 Na rĩrĩ, ihinda rĩu Merodaki-Baladani
mũrũ wa Baladani mũthamaki wa Babuloni
nĩatũmiire Hezekia marũa na kĩheo, tondũ
nĩaiguĩte ũhoru wa ndwari yake na kũhona

gwake. ² Hezekia akĩamũkĩra andũ arĩa maatũmĩtwo na gĩkeno, na akĩmoonia indo ciothe iria aigĩte makũmbĩ make; akĩmoonia betha, na thahabu na mahuti marĩa manungi wega na maguta marĩa mega mũno, na indo ciake ciothe cia mbaara na indo ciothe iria ciarĩ igĩĩna-inĩ ciake. Gũtirĩ kĩndũ o na kĩmwe thĩinĩ wa nyũmba ya ũthamaki kana kĩarĩ ũthamaki-inĩ wake wothe Hezekia ataamoonirie.

³ Hĩndĩ ĩyo mũnabii Isaia agĩthiĩ kũrĩ Mũthamaki Hezekia, akĩmũũria atĩrĩ, “Andũ acio moiga atĩa, na mekuumĩte kũ?”

Nake Hezekia agĩcookia atĩrĩ, “Moimĩte bũrũri wa kũraya; megũkĩte kuuma bũrũri wa Babuloni.”

⁴ Nake mũnabii akĩũria atĩrĩ, “Nĩ kĩ moonire nyũmba-inĩ yaku ya ũthamaki.”

Nake Hezekia agĩcookia atĩrĩ, “Moonire indo ciothe cia nyũmba yakwa ya ũthamaki. Gũtirĩ kĩndũ o na kĩmwe kĩrĩ igĩĩna-inĩ ciakwa itanamoonia.”

⁵ Nake Isaia akĩra Hezekia atĩrĩ, “Ta igua kiugo kĩa Jehova Mwene-Hinya-Wothe: ⁶ Titherũ ihinda nĩrĩgakinya, rĩrĩa indo ciothe iria irĩ thĩinĩ wa nyũmba yaku ya ũthamaki, na iria ciothe maithe maku matũire maigĩte nginya ũmũthĩ, igaakuuo itwarwo Babuloni. Gũtirĩ o na kĩmwe gĩgaatigara. Ũguo nĩguo Jehova ekuuga. ⁷ Na andũ amwe a rũciaro rwaku, o arĩa moimĩte mũthiimo waku, o arĩa wee ũgaaciara, nĩmagathaamio, na nĩmakaahakũrwo nĩguo matungatage nyũmba-inĩ ya mũthamaki wa Babuloni.”

8 Nake Hezekia agĩcookia atĩrĩ, “Kiugo kĩa Jehova kĩa waria nĩ kĩaega,” tondũ eeciiririe atĩrĩ, “Hĩndĩ irĩa ngũtũura muoyo nĩngũgũkorwo kũrĩ na thayũ na ũgitĩri.”

40

Kũhooreria Andũ a Ngai

- 1 Atĩrĩrĩ, hooreriai, mũhoorerie andũ akwa,
ũguo nĩguo Ngai wanyu ekuuga.
- 2 Arĩriai itũura rĩa Jerusalemu na ũhooreri,
na mwanĩrĩre, mũrĩrĩre atĩrĩ,
wĩra warĩo mũritũ nĩũthirĩte,
na nĩrĩrekeirwo mehia marĩo,
o na ningĩ atĩ nĩrĩherithĩtio nĩ guoko kwa Jehova
maita meerĩ nĩ ũndũ wa mehia marĩo mothe.
- 3 Kũrĩ na mũgambo wa mũndũ ũkwanĩrĩra,
akoiga atĩrĩ:
“Haarĩriai njĩra ya Jehova kũu werũ-inĩ wa
mũthanga,
mũrũngarie njĩra nene ya Ngai witũ kũu
werũ-inĩ.
- 4 Mĩkuru yothe nĩgathikwo yambatĩre,
nacio irĩma ciothe na tũrĩma ciaraganio;
nakuo kũrĩa gũtarĩ kũigananu nĩgũkaigananio,
nakuo kũrĩa gũtarĩ kwaraganu kwaraganio
wega.
- 5 Naguo riiri wa Jehova nĩũkaguũranĩrio,
na andũ othe nĩmakawĩonera marĩ hamwe.
Nĩgũkorwo nĩ kanua ka Jehova
kaarĩtie ũhoru ũcio.”
- 6 Kũrĩ na mũgambo wa mũndũ ũroiga atĩrĩ,
“Anĩrĩra.”

Na niĩ ngĩmũũria atĩrĩ, “Ngwanĩrĩra njuge atĩa?”

“Uga atĩrĩ: Andũ othe mahaana ta nyeki,
na ũthaka wao wothe ũhaana ta mahũa ma
mũgũnda.

⁷ Nyeki niĩhoohaga, namo mahũa magaitĩka,
nĩkũhurutwo nĩ miĩhũmũ ya Jehova.
Ti-itherũ andũ mahaana o ta nyeki.

⁸ Nyeki niĩhoohaga namo mahũa magaitĩka,
no kiugo kĩa Ngai witũ gĩtũũraga nginya
tene.”

⁹ Inyuĩ andũ arĩa mũrehaga ũhoru mwega Za-
yuni,
ambatai mũthiĩ kĩrĩma-inĩ kĩrĩa kĩraihi na
igũrũ.

Inyuĩ arĩa mũrehaga ũhoru mwega Jerusalemu,
anĩrĩrai na mũgambo mũnene,
anĩrĩrai, na mũtigetigĩre;
ĩrai matũũra ma Juda atĩrĩ,
“Ngai wanyu arĩ haha!”

¹⁰ Atĩrĩrĩ, Mwathani Jehova nĩarooka arĩ na
ũhoti,
na guoko gwake nĩkuo gũgaathanaga.

Atĩrĩrĩ, kĩheo gĩake arĩ nakĩo,
o na irĩhi rĩake arĩ narĩo.

¹¹ Arĩithagia mbũri ciake o ta mũrĩithi:

Natuo tũgonda atuoyaga na moko make
na agatũkuũra gĩthũri-inĩ gĩake;
nacio ng’onda iria irongithia acitongoragia
o kahora.

¹² Nũũ wanathima maaĩ na rũhĩ rwake,

- kana agĩthima igũrũ na wariĩ wa guoko gwake?
 Nũũ wanekĩra rũkũngũ rwa thĩ gĩkabũ-inĩ arũthime,
 kana agĩthima irĩma na ithimi,
 o na agĩthima tũrĩma na ratiri?
- 13 Nũũ wanamenya meciiria ma Jehova,
 kana akĩmũtaara taarĩ we mũmũhei kĩrĩra?
- 14 Nũũ Jehova aahoire kĩrĩra nĩguo amũmenyithie maũndũ,
 na nũũ wamũrutire gũthiĩ na njira irĩa yagĩrĩire?
 Nũũ wamũrutire maũndũ ma ũũgĩ,
 kana akĩmuonia ũrĩa angĩhota gũkuũkĩrwo nĩ maũndũ?
- 15 Ti-itherũ ndũrĩrĩ ihaana ta itata rĩa maaĩ rĩrĩ ndoo-inĩ;
 cionagwo ihaana ta karũkũngũ kanini karĩa gatigagwo ratiri-inĩ;
 we athimaga icigĩrĩra cia iria-inĩ taarĩ rũkũngũ rũhinyu.
- 16 Mũtitũ wa Lebanoni-rĩ, ndũngĩgania ngũ cia mwaki wa kĩgongona,
 kana nyamũ ciakuo ciigane kũmũrutĩra magongona ma njino.
- 17 Ndũrĩrĩ ciothe ikĩonwo nĩwe, acionaga ihaana ta kĩndũ hatarĩ;
 we acionaga ta itarĩ kĩene,
 o na ta irĩ tũhũ mũtheri.
- 18 Atĩrĩrĩ, ũngĩgerekania Mũrungu na ũ?
 Kana nĩ mũhianĩre ũrĩkũ mũngĩmũgerekania naguo?

- 19 Mĩhianano ya kũhooywo yacũhagio nĩ
mũturi,
nake mũturi wa thahabu akamĩgemia na
thahabu,
na akamĩthondekera irengeeri cia betha.
- 20 Mũndũ ũrĩa mũthĩini mũno ũtangĩhota kuona
indo ta icio cia kũrutwo,
athuuraga mũtĩ ũrĩa ũtangĩbutha.
- Agacaria bundi mũũgĩ
wa kũmwacũhĩria mũhianano wa
kũhooywo mũrũmu wega ũtangĩgũa.
- 21 Anga mũtirĩ mwamenya?
Kaĩ mũtarĩ mwaigua ũhororo?
- Mũtirĩ mwahero ũhororo kuuma o kĩaambĩrĩria?
Kaĩ mũtarĩ mwataũkĩrwo kuuma rĩrĩa thĩ
yombirwo?
- 22 Jehova aikaragĩra gĩtĩ kĩa ũnene igũrũ rĩa
gĩthiũrũrĩ gĩa thĩ,
nao andũ arĩa matũũraga thĩ akamoona
mahaana o ta ndaahi.
- Atambũrũkagia matu marĩa mairũ o ta
kĩaandarũa,
na akamaamba ta marĩ hema ya gũtũũrwo.
- 23 Nĩwe ũtũmaga anene matuĩke ta kĩndũ gũtarĩ,
na akanyihia aathani a thĩ akamatua ta
marĩ o tũhũ mũtheri.
- 24 O mahaandwo o ũguo-rĩ,
o mbeũ ciao ciahurwo-rĩ,
o mambĩrĩria gũikũrũkia mĩri yao tĩri-inĩ-rĩ,
amahuhaga na mĩhũmũ yake nao makahooa,
nakĩo kĩhuhũkanio kĩa rũhuho
gĩkamahuruta o ta mahuti.

- 25 Ūrĩa Mũtheru ekũũria atĩrĩ,
 “Nĩ-rĩ, mũngĩngerekania na ũ?
 Kana nũũ tũngĩganana?”
- 26 Tiirai maito manyu mũrore na igũrũ:
 Nũũ wombire njata icio ciothe?
 Ūcio nĩwe ũrehaga mbũtũ icio cia igũrũ
 agĩcitaraga,
 na ageeta o ĩmwe yacio na rĩitwa.
 Tondũ wa ũhoti wake mũnene na hinya wake
 mũnene,
 gũtirĩ o na ĩmwe yacio yagaga ho.
- 27 Wee Jakubu, nĩ kĩĩ gĩgũtũma warie,
 na wee Isiraeli ũgateta, ũkooria atĩrĩ,
 “Mĩthĩire yakwa nĩhithĩtwo Jehova;
 naguo ciira wakwa wa kĩhooto
 ndũrũmbũyagio nĩ Ngai wakwa”?
- 28 Anga mũtirĩ mwamenya?
 Kaĩ mũtarĩ mwaigua ũhoru?
 Jehova nĩwe Ngai ũrĩa ũtũũraga tene na tene,
 nĩwe Mũmbi wa ituri ciothe cia thĩ.
 We ndooragwo nĩ hinya o na kana akanoga,
 naguo ũmenyo wake wa maũndũ gũtirĩ
 mũndũ ũngĩhota kũũtuĩria.
- 29 Mũndũ ũrĩa mũnogu nĩamũheaga hinya,
 nake ũrĩa ũũrĩtwo nĩ hinya akamuongerera
 ũhoti.
- 30 Andũ ethĩ o nao nĩmooragwo nĩ hinya na
 makanoga,
 nao andũ arĩa matarĩ akũrũ nĩmahĩngagwo
 na makagũa;
- 31 no rĩrĩ, andũ arĩa mehokaga Jehova
 nĩmakerũhĩrio hinya wao.

Makombũkaga na mathagu o ta nderi;
 magaateng'era na matinoge,
 magaathiiaga na magũrũ na matiũrwo nĩ
 hinya.

41

Mũteithia wa Isiraeli

¹ “Atĩrĩrĩ, inyuĩ icigĩrĩra, ta kirai ki mũrĩ mbere
 yakwa!

Nacio ndũrĩrĩ nĩcierũhie hinya wacio!
 Nĩcikuĩrĩrie ciarie;
 nĩtũcemaniei hamwe tũciire.

² “Nũũ warahũrĩte mũndũ oime na mwena wa
 irathĩro,
 akamwĩta amũtungatagĩre na ũthingu?

Aneanaga ndũrĩrĩ kũrĩ we,
 na agatoria athamaki makamwathĩkagĩra.
 Amatuuaga o ta rũkũngũ na rũhiũ rwake rwa
 njora,
 akamatua maragara na ũta wake nao
 makombũrwo nĩ rũhuho.

³ Amateng'eragia, akamahĩtũka atagurarĩtio,
 o na angĩkorwo nĩ njĩra atarĩ agerera na
 magũrũ make mbere ĩyo.

⁴ Nũũ wĩkĩte ũndũ ũcio na akaũhingia,
 ageeta njiarwa marĩtwa kuuma o
 kĩambĩrĩria?

Nĩ Jehova, nĩ nĩ wa mbere
 na wa kũrigĩrĩria; nĩ nĩ nĩ we.”

⁵ Icigĩrĩra nĩciĩoneire ũndũ ũcio na igetigĩra;
 nacio ituri cia thĩ ikainaina.
 Ikuhagĩrĩria na ikeyumĩria;

6 o ūmwe ateithagia ūrĩa ūngĩ,
na akeera mūrũ wa nyina atĩrĩ,
“Wĩyũmĩrĩrie mũno!”

7 Mũbundi ekagĩra mūturi wa thahabu hinya,
nake ūrĩa ūnyorokagia na nyondo ĩrĩa nene
omagĩrĩria ūrĩa ūturagĩra ihiga-inĩ rĩa ūturi.
Nake akoiga atĩrĩ, “Wĩra ūcio wa kũnyitithania
cuma nĩ mwega.”

Akanyitithania mũhianano ūcio wa
kũhooywo na mĩcumarĩ, nĩguo
ndũkenyenye, ūgwe.

8 “No rĩrĩ, wee Isiraeli, ndungata yakwa,
o wee Jakubu ūrĩa thuurĩte,
o inyuĩ njiaro cia Iburahĩmu mūrata wakwa,

9 ndakũrutire kuuma ituri cia thĩ,
ngĩgwĩta kuuma koine ciayo iria irĩ kũraya
mũno.

Ngĩkwĩra atĩrĩ, ‘Wee ūrĩ ndungata yakwa;’
nĩngũthuurĩte na ndikũregete.

10 Nĩ ūndũ ūcio tiga gwĩtigĩra, nĩgũkorwo ndĩ
hamwe nawe;
tiga kũmaka, nĩgũkorwo nĩ nĩ nĩ Ngai
waku.

Nĩndĩkuongagĩrĩra hinya na ngũteithagie;
na ti-itherũ nĩndĩrĩgũtiiragĩrĩra na guoko
gwakwa kwa ūrĩo kwa ūthingu.

11 “Andũ arĩa othe makũrakaragĩra maga-
gũũkĩrĩra
ti-itherũ nĩmagaconorithio na manyararithio;
arĩa marũaga nawe

magaatuika o ta kindũ hatari na mathire biũ.

12 O na ũngĩgaacaria thũ ciaku, ndũgaaciona.

Andũ arĩa mahũũranaga mbaara nawe magatuika o ta kindũ hatari.

13 Nĩgũkorwo nĩ nĩ nĩ Jehova, Ngai waku, ũrĩa ũkũnyiitaga guoko kwa ũrĩo, na agakwĩra atĩrĩ, Tiga gwĩtigĩra; nĩngũgũteithia.

14 Tiga gwĩtigĩra, wee Jakubu kagunyũ gaka, o wee Isiraeli gakundi kanini, nĩ mwene nĩ nĩ ngũgũteithia,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga, ũcio Mũkũũri waku, ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli.

15 “Atĩrĩrĩ, nĩngagũtua kĩhũũri kĩa ngano, kĩhũũri kierũ na kĩũgĩ, kĩa magego maingĩ. Nĩũkahũũra irĩma na ũcihehenje, natuo tũrĩma ũtũtue mũũngũ.

16 Wee nĩũgaacihuha, naruo rũhuho rũcigũrũkie, nakĩo kĩhuhũkanio gĩcihurunje. No rĩrĩ, wee nĩũgakenera Jehova, na wĩrahagĩre ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli.

17 “Andũ arĩa athĩĩni na abatari methaga maaĩ ma kũnyua, no gũtirĩ; nĩmĩ ciao nĩcing’arĩtio nĩ nyoota.

No rĩrĩ, nĩ Jehova nĩngamacookeria ũhoro; nĩ Ngai wa Isiraeli, ndirĩ hĩndĩ ngaamatiganĩria.

18 Nĩngatũma njũũĩ itherere kũu rũng’ũrĩ-inĩ kũrĩa gũtũũgĩru,

nacio ithima itherũke cianda-inĩ.
 Nĩngatũma kũu werũ-inĩ kũgĩe tũria twa maaĩ,
 nakuo kũndũ kũrĩa kũng'aru ndũme
 gũtherũke ithima cia maaĩ.

19 Nĩngahaanda mĩtarakwa na mĩгаа,
 na mĩhandathi na mĩtamaiyũ kũu werũ-inĩ.
 Na haande mĩbinde kũndũ kũrĩa gũtakũraga
 kĩndũ,

na mĩthengera, na mĩkarakaba o hamwe,
 20 nĩgeetha andũ mone na mamenye,
 mecũũranie na mataũkĩrwo,
 atĩ nĩ guoko kwa Jehova gwĩkĩte maũndũ macio,
 na atĩ Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli nĩwe
 wamĩũmbire.”

21 Jehova ekuuga atĩrĩ, “Rehei ciira wanyu ũrĩa
 mũrĩ naguo.

Onaniai ihooto cianyu cia hinya,”
 ũguo nĩguo Mũthamaki wa Jakubu ekuuga.

22 “Rehei ngai cianyu cia mĩhianano ya
 kũhooywo
 itwĩre ũrĩa gũkaahaana.

Twĩrei ũrĩa maũndũ ma tene maatarĩ,
 nĩguo twĩcũũranie ũhoru wamo,
 na tũmenye ũrĩa makaarigĩrĩa.

Kana mũtũmenyithie ũhoru wa maũndũ marĩa
 magooka thuutha,

23 na mũtwĩre ũrĩa gũgaikara thuutha-inĩ,
 nĩguo tũmenye atĩ mũrĩ ngai.

Ĩkai ũndũ mwegu kana mũũru,
 nĩguo tũmake na tũiyũrwo nĩ guoya.

24 No rĩrĩ, inyuĩ mũrĩ kĩndũ hatarĩ,
 na mawĩra manyu matirĩ bata;

mũndũ ũrĩa ũmwĩthuurĩire atariĩ o ta kĩndũ
kĩrĩ magigi.

- 25 “Nĩnjarahũrĩte mũndũ wa kuuma gathigath-
ini, na nĩarooka:
mũndũ uumĩte irathĩro rĩa riũa ũrĩa
ũkayagĩra rĩitwa rĩakwa.

Arangagĩrĩria aathani a thĩ o ta marĩ ndaka,
akamarangĩrĩria o ta ũrĩa mũmbi akimaga
rĩũmba.

- 26 Nũũ waheanire ũhoru ũcio kuuma o
kĩambĩrĩria, nĩguo tũũmenye;
kana akiũheana mbere ĩyo, nĩguo tuuge
atĩrĩ, ‘Ũhoru ũcio aarĩtie nĩ wa ma’?

Gũtirĩ mũndũ weranire ũhoru ũyũ,
na gũtirĩ mũndũ waũheanĩte mbere ĩyo,
gũtirĩ mũndũ waiguĩte ũhoru ũyũ kuuma
kũrĩ inyuĩ.

- 27 Nĩ nĩ ndaarĩ wa mbere kwĩra Zayuni atĩrĩ,
‘Atĩrĩrĩ, aya marĩ haha!’
Nĩ nĩ ndatũmire mũndũ athĩĩ Jerusalemu
agatware ũhoru ũrĩa mwega.

- 28 Ndĩrarora no hatĩrĩ mũndũ;
gũtirĩ mũndũ thĩinĩ wao ũngĩheana kĩrĩra,
gũtirĩ mũndũ wa kũnjookeria ũhoru rĩrĩa
ingĩmoria kĩũria.

- 29 Atĩrĩrĩ, andũ othe nĩ a maheeni!
Ciiko ciao no cia tũhũ;
mĩhianano yao ya gwacũhio ĩhaana o ta
rũhuho, na nĩ ya tũhũ mũtheri.

42

Ndungata ya Jehova

1 “Atĩrĩrĩ, ĩno nĩyo ndungata yakwa, ĩrĩa ndi-
iragĩrĩa,
ĩrĩa ndĩthuurĩre na nĩyo ĩkenagia ngoro
yakwa;

nĩngamĩitĩrĩa Roho wakwa
nayo nĩkarehithĩria ndũrĩrĩ ciira wa
kĩhooto.

2 Ndĩkaanĩrĩa kana ĩgũũthũke,
kana mũgambo wayo ũiguuo kũu njĩra-inĩ.

3 Kamũrangi kagondoku ndĩgakoina,
kana ĩhorie rũtambĩ rwa ũguta rũrĩa
rũratooga.

Na nĩ ũndũ wa wĩhokeku nĩgatuanĩra ciira na
kĩhooto;

4 ndĩgaatithia kana ĩkue ngoro
nginya hĩndĩ ĩrĩa ĩgaatũma gũkũ thĩ kũgĩe ciira
wa kĩhooto.

Andũ arĩa matũũraga icigĩrĩa-inĩ make-
hoka watho wayo.”

5 Jehova, Mũrungu witũ, ũrĩa wombire igũrũ na
akĩritambũrũkia,
o we ũrĩa waraganirie thĩ na indo iria ciothe
ciumaga kuo,

na nĩwe ũheaga andũ a thĩ mĩhũmũ,
na akahe arĩa maikaraga kuo muoyo, eku-
uga atĩrĩ:

6 “Nĩ Jehova nĩ nĩ ngwĩtĩte na njĩra ya ũthingu;
nĩngakũnyiita guoko.

Nĩngakũmenyagĩrĩa na ngũheane
ũtuĩke wa kũrĩkanĩra kĩrĩkanĩro na andũ,
o na ũtuĩke ũtheri wa gũtherera andũ a
Ndũrĩrĩ,

7 na nĩguo ũhingũrage atumumu maito,

na wohorithagie arĩa mohetwo ũmarute
moime njeera,
o nao arĩa maikarĩte nduma-inĩ
ũmarekererie, moime korokoro-inĩ.

- 8 “Nĩ niĩ Jehova; rĩu nĩrĩo rĩĩtwa rĩakwa!
Naguo riiri wakwa ndikaũhe mũndũ ũngĩ,
kana njĩtkĩre mĩhianano ya kũhooywo iheo
ũgooci wakwa.
- 9 Atĩrĩrĩ, maũndũ maarathirwo tene
nĩmahingĩtio,
na rĩu nĩ maũndũ merũ ngwanĩrĩra;
na maũndũ macio matanakinya-rĩ,
nĩndĩmũmenyithĩtie ũhoru wamo.”

Rwĩmbo rwa Kũgooca Jehova

- 10 Inĩrai Jehova rwĩmbo rwerũ,
na mũmũgooce kuuma ituri-inĩ ciothe cia
thĩ,
inyuĩ mũikũrũkaga kũu iria-inĩ, na kĩrĩa gĩothe
kĩrĩ thĩinĩ warĩo,
o na inyuĩ icigĩrĩra, na arĩa othe matũũraga
thĩinĩ wacio.
- 11 Werũ na matũũra makuo nĩmanĩrĩre na
mĩgambo;
o na tũtũũra tũrĩa Kedari atũũraga
nĩtũkũngũire.
- Andũ a Sela nĩmarekwo maine rwĩmbo nĩ
gũkena;
o na mũreke maanĩrĩre marĩ kũu irĩma-
igũrũ.
- 12 Nĩmarekwo makumie Jehova,
na maanĩrĩre ũgooci wake kũu icigĩrĩra-inĩ.
- 13 Jehova nĩakoimagara athiĩ o ta njamba ĩrĩ
hinya,

na aarahũre kũyo gĩake ta njamba ya ita;
 akaanĩrĩra na oigĩrĩrie mbugĩrĩrio ya mbaara,
 na nĩagatooria thũ ciake.

14 “Ihinda iraaaya ngoretwo ngirĩte ki,
 ngegirĩrĩria gwĩka ũndũ.

No rĩu-rĩ, ndĩrakaya ta mĩtumia ũrarũmwo,
 ngateeha na ngahũma.

15 Nĩngananga irĩma na tũrĩma,
 na ndũme mĩmera ĩrĩa yothe ĩkũraga kuo
 yũme;

nĩngatũma njũũ itũke icigĩrĩra
 na ndũme tũria tũhwe.

16 Nao atumumu nĩngamagereria njĩra iria ma-
 tooĩ,

na ndĩmatoongorerie tũcĩra tũrĩa
 mataahũthĩrĩte gũthĩra;

nayo nduma nĩngamĩgarũra ĩtũke ũtheri
 mbere yao,

nakuo kũndũ kũrĩa gũtarĩ kũigananu
 ndĩkwaraganie.

Maũndũ macio nĩmo ngeeka,
 na ndikamatiganĩria.

17 No rĩrĩ, andũ arĩa mehokete mĩhianano ya
 kũhooywo,

o acio meraga mĩhianano ya gwacũhio atĩrĩ,
 ‘Inyuĩ nĩ inyuĩ ngai ciitũ,’

nĩmakahũndũrwo na nĩmagaconorithio
 kũna.

Andũ a Isiraeli Nĩ Atumumu na Matiiguaga

18 “Inyuĩ mũtaiguaga, ta iguai,

na inyuĩ atumumu-rĩ, ta cũthĩrĩriai, nĩguo
 muone!

- 19 Nũũ mũtumumu tiga o ndungata yakwa,
o na kana nũũ ũtaiguaga ta mũtũmwo ũcio
ndũmĩte?
Nũũ mũtumumu ta ũrĩa wĩheanĩte biũ kũrĩ nĩ,
na nũũ mũtumumu ta ndungata ya Jehova?
- 20 Nĩwonete maũndũ maingĩ, no
ndũmarũmbũyagia;
matũ maku nĩmahingũrĩtwo, no ndũrĩ ũndũ
ũiguaga.”
- 21 Jehova nĩonire arĩ wega atũũgĩrie watho wake
na ũgĩe riiri nĩ ũndũ wa ũthingu wake.
- 22 No rĩrĩ, andũ aya nĩmatahĩtwo na magatun-
ywo indo,
othe manyiitĩtwo na mĩtego marima-inĩ,
o na makahithwo njeera thĩinĩ.
Matuĩkĩte ta nyamũ cia kũguĩmwo,
na gũtirĩ mũndũ ũngĩmahonokia;
maikarĩte marĩ atahe,
na gũtirĩ mũndũ ũngiuga atĩrĩ,
“Nĩmacookio kwao.”
- 23 Nũũ wanyu ũgũthikĩrĩria ũhoru ũyũ,
kana aũrũmbũiye mahinda marĩa magooka?
- 24 Nũũ waneanire Jakubu atuĩke wa gũtahwo,
na nũũ waneanire Isiraeli kũrĩ atunyani?
Githĩ ti Jehova,
o ũrĩa ithuĩ twĩhĩirie?
Nĩgũkorwo andũ nĩmaregire gũthiĩ na njĩra
ciake;
nĩmagire gwathĩkĩra watho wake.
- 25 Nĩ ũndũ ũcio nĩamaitĩrĩrie marakara make
mahiũ,
na akĩmatharĩkĩra na mbaara.

Maarigiicĩirio nĩ marakara mahaana ta nĩnĩmbĩ
cia mwaki mĩena yothe,
no-o matiigana kũmenya.

Marakara macio makĩmacina,
no matiigana kũrũmbũiya ũhoru ũcio
ngoro-inĩ ciao.

43

Mũhonokia wa Isiraeli

¹ No rĩrĩ, wee Jakubu, Jehova ũrĩa wakũũmbire,
o we ũcio watũmire ũgĩe ho,
wee Isiraeli, ekuuga atĩrĩ:

“Tiga gwĩtigĩra, nĩgũkorwo nĩ nĩ ngũkũũrĩte;
Ngwĩtĩte na rĩitwa rĩaku; wee ũrĩ wakwa.

² Rĩrĩa ũkũgerera maaĩ-inĩ ũkĩhĩtũkĩra kuo-rĩ,
ndĩrĩkoragwo hamwe nawe;

o na rĩrĩa ũkũringa njũũ-rĩ, itigagũtwara.

Rĩrĩa ũkũgerera mwaki-inĩ-rĩ, ndũgaagũcina;
ndũkarĩrĩmbũkĩrwo nĩ rũrĩrĩmbĩ rwaguo.

³ Nĩgũkorwo nĩ nĩ Jehova, Ngai waku,
o we ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli, Mũhonokia
waku;

nĩheanĩte bũrũri wa Misiri ũtuĩke kĩndũ gĩa
gũgũkũũra,

nakuo Kushi na Seba ngakũheana ithenya
rĩaku.

⁴ Tondũ wee ũrĩ wa goro mũno, na ũgatĩĩka
maitho-inĩ makwa,
na tondũ nĩngwendete-rĩ,

nĩnganeana andũ nĩ ũndũ waku,

na neane ndũrĩrĩ nĩ ũndũ wa muoyo waku.

⁵ Tiga gwĩtigĩra, nĩgũkorwo ndĩ hamwe nawe;

nĩngakũrehere ciana ciaku kuuma mwena
wa irathĩro,
na ngũcookanĩrĩrie kuuma mwena wa
ithũĩro.

⁶ Nĩngeera mwena wa gathigathini atĩrĩ, ‘Marek-
ererie!’

na njĩre mwena wa gũthini atĩrĩ, ‘Tiga
kũmagirĩrĩria.’

Ariũ akwa marehei moime kũndũ kũraya,
o nao airĩtu akwa marehei moime ituri-inĩ
ciothe cia thĩ:

⁷ arĩa othe metanĩtio na rĩtwa rĩakwa,
o acio ndoombire nĩgeetha riiri wakwa
wonekage,
acio ndoombire, o acio wĩra wa moko
makwa.”

⁸ Tongoriai andũ arĩa marĩ na maitho, no nĩ
atumumu,

na andũ arĩa marĩ na matũ, no matiiguaga.

⁹ Andũ a ndũrĩrĩ ciothe nĩmonganĩte hamwe,
nao andũ a mabũrũri makagomana.

Nĩ mũndũ ũrĩkũ wao warathire ũhoru ũyũ,
na agĩtwĩra maũndũ marĩa maarĩ ma tene?

Nĩmarehe aira ao moonanie atĩ ũhoru ũcio wao
warĩ wa ma,

nĩguo andũ maũigua moige atĩrĩ, “Ũhoru
ũcio nĩ wa ma.”

¹⁰ “Inyuĩ nĩ inyuĩ aira akwa,” ũguo nĩguo Jehova
ekuuga.

“O na nĩ inyuĩ ndungata ciakwa iria thuurĩte
nĩgeetha mũmenye, na mũnjĩtĩkie,

na mũmenye atĩ niĩ nĩ niĩ ũrĩa we.

Mbere yakwa gũtirĩ ũngĩ wombĩtwo,
na gũtikagĩa ũngĩ thuutha wakwa.

- 11 Niĩ-rĩ, o niĩ nĩ niĩ Jehova,
na gũtirĩ mũhonokia ũngĩ tiga niĩ.
- 12 Niĩ-rĩ, nĩnguũranĩirie ũhoru, na ngahonokania, na ngoimbũra:
Niĩ mwene, na ti ngai ng'eni ĩrĩ thĩinĩ wanyu.
Tondũ ũcio, inyuĩ nĩ inyuĩ aira akwa atĩ niĩ nĩ niĩ Mũrungu," ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
- 13 "Ĩ, ti-itherũ, kuuma matukũ ma tene, niĩ nĩ niĩ ũrĩa we.
Gũtirĩ mũndũ o na ũ ũngĩhota kũhonokia mũndũ kuuma guoko-inĩ gwakwa.
Rĩrĩa ndeka ũndũ-rĩ, nũũ ũngĩhota kũũgarũra?"

Tha cia Ngai, na Kwaga Wĩhokeku kwa Isiraeli

- 14 Jehova, Mũhonokia wanyu,
o Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ,
"Nĩngatũma mbũtũ ya ita yũkĩrĩre Babuloni nĩ ũndũ wanyu,
na ndehe andũ othe a Babuloni marĩ mĩgwate,
maikũrũkĩtio na marikabu iria makenagio nĩcio.
- 15 Niĩ nĩ niĩ Jehova, Ũrĩa Mũtheru wanyu,
Mũũmbi wa Isiraeli, na Mũthamaki wanyu."
- 16 Ũũ nĩguo Jehova ekuuga,
o ũcio watemire njĩra iria-inĩ,
na agĩtema gacĩra kũndũ kũrĩa kwarĩ maaĩ marĩ hinya,
- 17 ũrĩa waguucĩrĩirie ngaari cia ita o na mbarathi,
na mbũtũ cia ita, hamwe na anene a cio,

nao magĩkoma hau na maticooke kwarahũka
rĩngĩ,

makĩhora biũ ta rĩtambĩ rĩhoretio.

18 “Tigai kũirikana maũndũ marĩa mahĩtũkĩte;
o na tigai gwĩcũũrania maũndũ marĩa ma
tene.

19 Atĩrĩrĩ, nĩngwĩka ũndũ mwerũ!

Rĩu no hĩndĩ ũraakunũka; kaĩ inyuĩ
mũtaraũmenya?

Ngwĩka atĩrĩ, nĩngũtema njĩra werũ-inĩ,
nakuo rũng’ũrĩ-inĩ ndũme gũtherũke
tũrũũ.

20 Nyamũ cia gĩthaka, ta mbwe na ndundu,
nĩciiheaga gĩtĩño,

tondũ nĩ niĩ heanaga maaĩ werũ-inĩ

o na rũng’ũrĩ-inĩ,

ngatũma kũgĩe na tũrũũ twa kũnyuuagwo nĩ
andũ akwa,

andũ arĩa niĩ thuurĩte,

21 andũ arĩa ndeyũmbĩire,

nĩguo mahunjagie ũhoro wa ũgooci wakwa.

22 “No rĩrĩ, wee Jakubu ndũrĩ wangaĩra,

nawe Isiraeli-rĩ, nĩkũnogio ũnogetio nĩ niĩ.

23 Inyuĩ mũtindeheire ng’ondu cia maruta ma
njino,

kana mũkandĩĩithia na magongona manyu.

Ndimũhatĩrĩirie na magongona ma mũtu,

kana ngamũnogia na kũmwĩtia ũbumba.

24 Mũtirĩ mwangũrĩra ũbumba ũrĩa ũrĩ
mũtararĩko mwega,

o na kana mũkandutĩra maguta ma magong-
ona manyu.

No rĩrĩ, mehia manyu nĩmanditũhĩire

na mũkaanogia na mawaganu manyu.

- 25 “Niĩ, o niĩ mwene, niĩ niĩ tharagia mahĩtia
 maku, mathire biũ,
 niĩ ũndũ wakwa Niĩ mwene,
 na ngaaga kũirikana mehia manyu rĩngĩ.
- 26 Ta ndirikaniai maũndũ marĩa mahĩtũkĩte,
 na mũreke tũmaarĩrie tũrĩ hamwe;
 ningĩ mũciire muonanie atĩ mũtĩhĩtie.
- 27 Ithe wanyu wa mbere nĩehirie;
 nao andũ arĩa maaragia ithenya rĩanyu
 makĩnemera.
- 28 Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, nĩngaconorithia anene a
 hekarũ yanyu,
 na ndũme Jakubu anangĩke,
 o nake Isiraeli atuĩke wa kũnyararwo.

44

Isiraeli Ūrĩa Mũthuure

- 1 “No rĩrĩ, ta thikĩrĩria, wee Jakubu, ndungata
 yakwa,
 o we Isiraeli, ūrĩa niĩ thuurĩte.
- 2 Jehova, ūrĩa wakũũmbire
 na agĩgũthondeka ūrĩ nda ya maitũguo,
 o ūrĩa ūrĩgũteithagia, ekuuga atĩrĩ:
 Tiga gwĩtigĩra, wee Jakubu, ndungata yakwa,
 o nawe Jeshuruni, ūrĩa niĩ thuurĩte.
- 3 Nĩgũkorwo bũrũri ūrĩa mũng’aru
 nĩngaũitĩrĩria maaĩ,
 nakuo kũndũ kũrĩa kũmũ nĩgũgathereraga
 tũrũũĩ;
 naruo rũciaro rwaku nĩngarũitĩrĩria Roho
 wakwa,

nacio njiaro cianyu ndĩciitĩrĩrie kĩrathimo
gĩakwa.

4 Nĩmakaingĩha o ta nyeki ya gĩtuamba
ĩkunũkĩte,
o na kana ta mĩtĩ ya mĩribina ĩrĩa ĩkũraga
hũgũrũrũ-inĩ cia njũũĩ.

5 Mũndũ ũmwe nĩakoiga atĩrĩ, ‘Nĩ ndĩ wa
Jehova’;
nake ũrĩa ũngĩ akeĩtania na Jakubu;
o nake ũngĩ eyandĩke guoko gwake atĩrĩ, ‘Ndĩ wa
Jehova,’
na eetue rĩĩtwa rĩĩtanĩtio na Isiraeli.

Nĩ Jehova, ti Mĩhianano

6 “Atĩrĩrĩ, Mũthamaki wa Isiraeli na Mũkũũri
wao,
o we Jehova-Mwene-Hinya-Wothe, ekuuga
atĩrĩ:

Nĩ nĩ wa mbere na nĩ nĩ wa kũrigĩrĩria,
gũtirĩ Ngai ũngĩ tiga nĩ.

7 Nũũ ũkĩhaana ta nĩ? Nĩarekwo oimbũre
ũhoro ũcio.
Nĩaheane ũhoro ũcio na oimbũre arĩ mbere
yakwa,

ũrĩa gwatariĩ kuuma rĩrĩa ndoombire andũ akwa
a tene,
na onanie ũrĩa gũgaikara thuutha-inĩ;
ĩĩ, nĩakĩrathe ũhoro wa maũndũ marĩa
magooka.

8 Tigai kũinaina, o na kana mwĩtigĩre.
Githĩ ndioimbũrĩre maũndũ maya,
na ngĩratha ũhoro ũyũ kuuma o tene?
Inyuĩ nĩ inyuĩ aira akwa. Nĩ kũrĩ Ngai ũngĩ
tiga nĩ?

Aca, gũtirĩ rwaro rũngĩ rwa Ihiga, nĩ ndirĩ ũngĩ njũũĩ.”

⁹ Andũ arĩa othe mathondekaga mĩhianano ya kũhooywo nĩ a tũhũ, na indo iria meriragĩria mũno itirĩ bata.

Andũ arĩa mangĩaria ithenya rĩao nĩ atumumu; gũtirĩ ũndũ mamenyaga, ũguo nĩguo ũmaconorithagia.

¹⁰ Nũũ wacũhagia mũhianano wa kũhooywo, o na ageturĩra mũhianano wa gũtwekio ũrĩa ũtangĩmũguna?

¹¹ We na arĩa macihooyaga nĩmagaconorithio; mabundi o nao no andũ matarĩ kĩene. Othe nĩmongane hamwe na matue itua; nao nĩmakanyitwo nĩ guoya mũnene na maconorithio.

¹² Mũturi wa igeri ooyaga kĩndũ kĩa wĩra, na agakĩrutĩra wĩra agagĩcina na makara; agathondeka ngai ya mũhianano na nyondo, akaũtura na hinya wa guoko gwake. Mũndũ ũcio ahũũtaga, akoorwo nĩ hinya; akaga kũnyua maaĩ, akaringĩka.

¹³ Mũtharamara aigaga rũrigi rwa kũrũngaria mũhari, agacooka agakurura na karamu; mũhianano ũcio egũthondeka akaũhũura randa, ningĩ akaũthima gĩthiũrũrĩ, na agacooka kũwacũhia wega ũhaanane na mũhianĩre wa mũndũ, o ta mũndũ ũrĩ na riiri wake wothe, nĩgeetha ũtũũre ihooero-inĩ rĩaguo.

- 14 Mũndũ aatemire mĩtarakwa,
na agĩthuurĩra mũkarakaba kana
mũgandi.
Akĩreka ũkũranĩre na mĩtĩ ĩrĩa ĩngĩ ya mũtitũ,
kana akĩhaanda mũthengera, nayo mbura
ĩkĩũkũria.
- 15 Mũtĩ ũcio nĩ wa kuunwo ngũ;
oyaga imwe agaakia mwaki, agoota,
no iria ingĩ agaakia mwaki, akaruga mĩgate.
Ningĩ gĩcunjĩ kĩmwe agethondekera ngai ya
mũhianano, akamĩhooyaga.
Ĩi ti-itherũ, athondekaga mũhianano
mũicũhie akaũinamagĩrĩra.
- 16 Nuthu ya ngũ agaakia mwaki nacio;
akarugĩra irio ciake ho,
na akahĩhĩria nyama ciake ho, akarĩa,
akahũũna.
Ningĩ agoota mwaki, akoiga atĩrĩ,
“Hĩ! Nĩndaigua ũrugarĩ; nĩndona mwaki.”
- 17 Ngũ iria ciatigara agathondeka ngai,
mũhianano wake wa kũhooya;
akaũinamĩrĩra na akaũturĩria maru.
Akaũhooya, akoiga atĩrĩ,
“Honokia; wee nĩwe ngai yakwa.”
- 18 Matirĩ ũndũ mooĩ, na matirĩ ũndũ ma-
menyaga;
maitho mao nĩmahumbĩre, nĩ ũndũ ũcio
matingĩona,
na meciiria mao nĩmahingĩtwo makaaga
kũmenya maũndũ.
- 19 Gũtirĩ mũndũ ũkiraga ageciiria,
gũtirĩ mũndũ ũrĩ na ũũgĩ kana ũmenyo oige
atĩrĩ,
“Nuthu ya ngũ ndahũthĩrire na gwakia mwaki;

o na ngĩrugĩra mĩgate makara-inĩ macio,
na ngĩcooka ngĩhĩhia nyama na ngĩrĩa.
Ti-itherũ no ngĩthondeke kĩndũ kĩrĩ magigi ku-
uma kũrĩ ngũ iria itigaire?

Ti-itherũ no nyinamĩrĩre gĩcunjĩ kĩa mũtĩ?”
20 Arĩaga mũhu, ahĩtithĩtio nĩ ngoro ĩrĩa
ĩheenekete;
ndangĩhota kwĩhonokia, kana oige atĩrĩ,
“Githĩ kĩndũ gĩkĩ kĩrĩ guoko gwakwa kwa
ũrĩo ti maheeni?”

21 “Ririkana maũndũ maya, wee Jakubu,
o wee Isiraeli, tondũ ũrĩ ndungata yakwa.
Nĩ nĩ ndakũũmbire, wee ũrĩ ndungata yakwa;
atĩrĩ, wee Isiraeli, ndikaariganĩrwo nĩwe.

22 Nĩnjeheretie mahĩtia maku magathira biũ,
o ta ũrĩa itu rĩa mbura rĩthiraga,
mehia maku ngamaniina ta kĩbii kĩa rũciinĩ.
Njookerera tondũ nĩngũkũũrĩte.”

23 Wee igũrũ ina nĩ gũkena,
nĩgũkorwo nĩ Jehova wĩkĩte ũndũ ũcio;
nawe thĩ ũrĩ rungu rwa igũrũ-rĩ, anĩrĩra.
Na inyuĩ irĩma-rĩ, inai rwĩmbo,
o na inyuĩ mĩtitũ na mĩtĩ yanyu yothe inai,
nĩgũkorwo Jehova nĩakũũrĩte Jakubu,
na akoonania riiri wake kũu Isiraeli.

Jerusalemu Nĩgũgatũũrwo

24 “Jehova, Mũkũũri waku,
ũrĩa wakũũmbĩire nda ya maitũguo, ekuuga
atĩrĩ:

“Nĩ nĩ nĩ Jehova

ũrĩa wombire indo ciothe,
ũrĩa watambũrũkirie igũrũ ndĩ nyiki,
ũrĩa waaraganirie thĩ ndĩ nyiki,

25 nĩ niĩ ngiragĩrĩria ciama cia anabii a maheeni,
nao aragũri ngamatua irimũ,
ningĩ ngagarũra ũũgĩ wa arĩa oogĩ,
ngaũtua ũrimũ mũtheri.

26 Nĩ niĩ njĩkagĩra ciugo cia ndungata ciakwa
hinya,
na ngahingia ũrathi wa atũmwo akwa,

na ha ũhoru wa Jerusalemu ngoiga atĩrĩ,
'Nĩrĩgatũũrwo,'
na ha ũhoru wa matũũra ma Juda ngoiga
atĩrĩ, 'Nĩmagaakwo,'
o na kũndũ gwakuo kũrĩa kwanangĩtwo
ngoiga atĩrĩ, 'Nĩngagũcookereria.'

27 Nĩ niĩ njĩraga maaĩ ma kũrĩa kũriku atĩrĩ,
'Hũai,
na nĩngahũithia tũrũũ twanyu.'

28 Nĩ niĩ njugaga ũhoru wa Mũthamaki Kurusu
atĩrĩ, 'Nĩwe mũrĩithi wa mbũri ciakwa,
na nĩwe ũkaahingia ũrĩa wothe nyendaga
wĩkwo;
Nĩakoiga ũhoru wa Jerusalemu atĩrĩ,
"Nĩrĩakwo,"
na ha ũhoru wa hekarũ oige atĩrĩ, "Mĩthingi
yayo nĩyakwo." ' ' "

45

1 Atĩrĩrĩ, ũyũ nĩguo ũhoru ũrĩa Jehova areera
Kurusu,

ũrĩa wake mũitĩrĩrie maguta,
 o ũcio niĩ nyitĩte guoko gwake kwa ũrĩo
 nĩguo ndoorie ndũrĩrĩ iria irĩ mbere yake,
 na njaũre athamaki indo ciao cia mbaara,
 nĩgeetha ndĩmũhingũrĩre mĩrango mbere
 yake,

na nĩguo ndakanakore ihingo ihingĩtwo:

² Nĩngagũtongoria

na nĩngaragania irĩma;

nĩngoinanga ihingo cia gĩcango,

na ndinangie mĩgĩko ya kĩgera.

³ Nĩngakũhe igĩna iria ihithĩtwo nduma-inĩ,

ngũhe ũtonga ũrĩa mũhithe,

nĩguo ũmenye atĩ niĩ nĩ niĩ Jehova,

o we Ngai wa Isiraeli, ũrĩa ũgwĩtĩte na rĩitwa
 rĩaku.

⁴ Nĩngwĩtĩte na rĩitwa rĩaku,

nĩ ũndũ wa ndungata yakwa Jakubu,

o na nĩ ũndũ wa Isiraeli ũcio niĩ ndĩthuurĩre,

na ngakũhe rĩitwa rĩa gitĩo,

o na gũtuĩka wee ndũnjũũĩ.

⁵ Niĩ nĩ niĩ Jehova, na gũtirĩ ũngĩ;

tiga niĩ gũtirĩ Ngai ũngĩ.

Nĩndĩrĩkuongagĩrĩra hinya,

o na gũtuĩka wee ndũnjũũĩ,

⁶ nĩgeetha kuuma irathĩro rĩa riũa

nginya ithũiro rĩarĩo,

andũ mamenye atĩ gũtirĩ ũngĩ tiga niĩ.

Niĩ nĩ niĩ Jehova, na gũtirĩ ũngĩ.

⁷ Nĩ niĩ ndũmaga kũgĩe ũtheri, o na ngatũma

kũgĩe nduma,

nĩ niĩ ndehaga ũgaacĩru na ngatũma kũgĩe
 mwanangĩko;

Nĩ niĩ, Jehova, ũrĩa wĩkaga maũndũ macio mothe.

8 “Atĩrĩrĩ inyuĩ matu ma igũrũ, urĩriai thĩ ũthingu;
o na inyuĩ matu ma mbura itĩrĩriai thĩ ũthingu.

Thĩ nayo nĩyathamie kanua,
naguo ũhonokio nĩũkunũke, ũmere,
ũkũranĩre na ũthingu.
Nĩ Jehova-rĩ, nĩ niĩ ndũmĩte igĩe kuo.

9 “Ũrĩa ũgianaga na Mũmũũmbi, kaĩ arĩ na haaro-ĩ!
Ũcio ahaana o ta rũgĩo thĩinĩ wa ngĩo iria irĩ thĩ.

Rĩũmba rĩahota kũũria ũrĩa ũmbaga indo narĩo atĩrĩ,

‘Nĩ kũ kũ ũromba?’

O na kana wĩra waku no uuge atĩrĩ,

‘Ndarĩ na moko?’

10 Hĩ, kaĩ ũrĩa ũragia ithe atĩrĩ,

‘Nĩ kũ kũ wagĩire?’

kana akooria nyina atĩrĩ,

‘Nĩ kũ kũ waciara?’

Kaĩ arĩ na haaro-ĩ!

11 “Jehova, Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
na Mũũmbi wake, ekuuga atĩrĩ:

Ha ũhoru ũkoniĩ maũndũ marĩa magooka-rĩ,
anga no mũkĩnjũũrie ũhoru wa ciana ciakwa,

kana mũnjathĩre wĩra wa moko makwa?

12 Nĩ niĩ ndombire thĩ,

na ngĩũmba andũ arĩa marĩ kuo.
Moko makwa nĩmo maatambũrũkirie kũu igũrũ,
na ngĩatha mbũtũ cia igũrũ igĩe ho.

13 Nĩngarahũra Kurusu nĩ ũndũ wa ũthingu
wakwa:

Nĩngatũma mĩthiĩre yake ĩrũngĩrĩre.
We nĩagaaka itũũra rĩakwa rĩrĩa inene rĩngĩ,
na ohorithie andũ akwa arĩa matahĩtwo,
no rĩrĩ, matikarutĩrwo kĩndũ gĩa kũmakũũra
kana marutĩrwo kĩheo,
ũguo nĩguo Jehova M̄wene-Hinya-Wothe
ekuuga.”

14 Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Maciaro ma bũrũri wa Misiri, na indo cia
wonjorithia cia Kushi,
o na andũ acio araihu a Sabea,
nĩmagooka kũrĩ we matuĩke aku;
nĩmagakuuma thuutha,
na moke kũrĩ we mohetwo na mĩnyororo.
Nĩmagakũinamĩrĩra, magũthaithe,
makwĩre atĩrĩ,
‘Ti-itherũ Mũrungu arĩ hamwe nawe, na gũtirĩ
ũngĩ tiga we;
ti-itherũ gũtirĩ ngai ĩngĩ.’ ”

15 Ti-itherũ wee ũrĩ Mũrungu ũrĩa ũikaraga
ehithĩte,
Wee Ngai na Mũhonokia wa Isiraeli.

16 Arĩa othe mathondekaga mĩhianano ya
kũhooywo
nĩmagaconorithio na manyararithio;
makoimagara mathiĩ manyararithio othe
hamwe.

17 No rĩrĩ, Isiraeli nĩakahonokio nĩ Jehova

na ũhonokio wake ũrĩa ũtũũraga tene na tene;
wee ndũgaconorithio kana ũnyararithio
nginya tene na tene.

18 Nĩgũkorwo Jehova ekuuga atĩrĩ,
ũcio wombire igũrũ,
o we Ngai,
o ũcio wombire thĩ na akĩmĩthondeka,
agĩcooka akĩmĩrũmia wega;
na ndaamĩũmbire ĩtũũre ĩrĩ ũtheri,
no aamĩũmbire ĩtũũragwo nĩ andũ;
we ekuuga atĩrĩ:
“Nĩ nĩ nĩ Jehova,
na gũtirĩ ũngĩ.

19 Ndirĩ ndaaria na hitho,
ndĩ handũ bũrũri-inĩ ũrĩ nduma;
ndirĩ ndeera njiaro cia Jakubu atĩrĩ,
‘Nongoriai o ũguo tũhũ.’
Nĩ Jehova, njaragia ũhoru wa ma;
nyumbũraga maũndũ marĩa magĩrĩire.

20 “Cookanĩrĩrai hamwe, mũũke;
ũnganai, inyuĩ arĩa mũũrĩte kuuma kũrĩ
ndũrĩrĩ.
Kwaga ũmenyi-rĩ, nĩ andũ arĩa makuuaga
mĩhianano ya kũhooywo ya mĩtĩ,
na makahooya ngai itangĩhota
kũmahonokia.

21 Umbũrai ũhoru wa ũrĩa gũgaikara, na
mũũheane,
na andũ marekwo maciire marĩ hamwe.
Nũũ waheanire ũhoru ũyũ kuuma o tene?

Ningĩ nũũ waumbũrĩte matukũ-inĩ macio
 ma tene mũno?
 Githĩ ti niĩ, niĩ Jehova?
 Gũtirĩ Ngai ũngĩ tiga niĩ,
 Mũrungu mũthingu na Mũhonokia;
 ti-itherũ gũtirĩ ũngĩ tiga niĩ.

22 “Atĩrĩrĩ, inyuĩ ituri ciothe cia thĩ,
 njookereraĩ mũhonokio,
 nĩgũkorwo niĩ nĩ niĩ Mũrungu, na gũtirĩ
 ũngĩ tiga niĩ.

23 Nĩndĩhĩtĩte ngĩgwetaga rĩĩtwa rĩakwa niĩ
 mwene,
 naguo ũhoru ũkoima kanua gakwa na
 kĩhooto,
 naguo ndũkagarũrũka o na atĩa:
 Maru mothe nĩmagaturio mbere yakwa;
 nacio nĩmĩ ciothe nĩcikeehĩta na rĩĩtwa
 rĩakwa.

24 Nĩmakaaria ũhoru wakwa, moige atĩrĩ,
 ‘Ūthingu na hinya cionekaga harĩ Jehova o
 we wiki.’ ”

Andũ arĩa othe maarakarire makĩmũũkĩrĩra,
 nĩmagooka harĩ we maconorithio.

25 No njiaro ciothe cia Isiraeli
 nĩikoonekaga irĩ na ũthingu nĩ ũndũ wa
 Jehova,
 na nĩigakena mũno.

46

Ngai cia Babuloni

1 Atĩrĩrĩ, Beli nĩĩnamĩrĩire, nayo Nebo
 ĩkahocerera;

mĩhianano yacio ya kũhooywo ĩkuuagwo nĩ
nyamũ cia mũtitũ o na ng'ombe.

Mĩhianano ĩyo mũacũhie ĩkuuagwo kũndũ na
kũndũ nĩtuĩkĩte mũrigo mũritũ,
mũrigo ya kũnogia nyamũ iria imĩkuuaga.

² Nyamũ icio na ngai icio cia kũhooywo
irainamĩrĩra hamwe;
ciothe ikaremwo nĩkũhonokia mũhianano
ĩyo ĩkuuĩtwo,
nacio nyene igatahwo igatwarwo ũkombo-
inĩ.

³ “Atĩrĩrĩ, ta thikĩrĩriai, inyuĩ nyũmba ya Jakubu,
inyuothe matigari ma nyũmba ya Isiraeli,
o inyuĩ arĩa ndũire nditikĩte kuuma rĩrĩa mwarĩ
nda cia manyina manyu,
na ngatũũra ndĩmũkuuĩte kuuma rĩrĩa
mwaciarirwo.

⁴ O na ũkũrũ-inĩ wanyu, no nĩ,
o na rĩrĩa mũgaakorwo mũrĩ na mbuĩ,
nĩ nĩ nĩ ngũmũtũũria muoyo.

Nĩ nĩ ndaamũũmbire, na nĩ nĩ ngũtũũra
ndĩmũkuuaga,
ĩ ti-itherũ nĩ nĩ ngũmũtũũria muoyo na
ndĩmũhonokagie.

⁵ “Nĩ-rĩ, mũngĩngerekania na ũ kana nũũ
mũngĩnjiganania nake?
Mũngĩhaanania na ũ nĩguo tũgerekanio
nake?

⁶ Andũ amwe maitũrũraga thahabu kuuma
mondo-inĩ ciao,
na magathima betha na ratiri;
magacooka makaandĩka mũturi wa thahabu

amĩthondeke ĩtuĩke mũhianano wa ngai
yao,
nao magacooka makamĩnamĩrĩra,
makamĩhooya.

7 Mũhianano ũcio maũigagĩrĩra ciande ciao,
makaũkuua;
makaũiga handũ haguo, ũgaikara
ũrũgamĩte o hau.

No ndũngĩhota kuuma hau wĩtware.

O na mũndũ angĩũkaĩra-rĩ, ndũngĩcookia,
kana ũhonokie mũndũ ũcio kuuma
mathĩina-inĩ make.

8 “Inyuĩ aremi aya, ririkanai ũndũ ũyũ,
na mũwĩkĩre meciiria-inĩ manyu, mũũige
ngoro-inĩ.

9 Ririkanai maũndũ marĩa mahĩtũkĩte, marĩa ma
tene;
nĩ nĩ nĩ Mũrungu, na gũtirĩ ũngĩ tiga nĩ;
nĩ nĩ nĩ Ngai, na gũtirĩ ũngĩ ũhaana ta nĩ.

10 Nĩ menyithanagia maũndũ marĩa mageekĩka
marigĩrĩrio-inĩ kuuma o kĩambĩrĩria,
namo maũndũ marĩa magooka ngama-
menyithania kuuma o tene.

Ngoiga atĩrĩ: Ūrĩa nduĩte nĩũkahinga,
namo maũndũ mothe marĩa nyendaga
gwĩka-rĩ, no mo ngeeka.

11 Nĩngeeta nyoni ndĩa nyama kuuma mwena
wa irathĩro;
nĩngeeta mũndũ wa kũhingia maũndũ
marĩa nduĩte gwĩka kuuma bũrũri wa
kũraya.*

* **46:11** Mũndũ ũcio nĩ Kurusu.

Ūrĩa njugĩte nĩngahingia;
 ũndũ ūrĩa ndĩciirĩtie gwĩka nĩngawĩka.
 12 Ta thikĩrĩriai, inyuĩ andũ a ngoro nyũmũ,
 o inyuĩ mũraihanĩrĩrie na ūhoro wa
 ũthingu.
 13 Nĩngũreharehe ũthingu wakwa hakuhĩ,
 ndũrĩ kũraya;
 o nago ūhonokio wakwa ũgũũka o narua.
 Ūhoro wa ūhonokio wakwa ngũwathĩrĩra Za-
 yuni,
 na njathĩrĩre riiri wakwa kũrĩ Isiraeli.

47

Kũgũa kwa Babuloni

1 “Atĩrĩrĩ, harũrũka ũikare thĩ rũkũngũ-inĩ,
 wee Mũirĩtu Gathirange wa Babuloni;
 ikara thĩ ũtaikarĩire gĩtĩ kĩa ũnene,
 wee Mwarĩ wa andũ a Babuloni.
 Ndũgacooka gũtuĩka mũndũ wa
 kũmenyererwo,
 kana mũndũ mũnyoroku ũtarĩ ũndũ
 angĩkĩra.
 2 Oya mahiga ma gĩthĩi, ũthĩe mũtu;
 eheria gĩtambaya gĩa kwĩhumbĩra ũthiũ.
 Heta nguo ciaku na ũguũrie magũrũ maku,
 ũtobokeye maaĩ-inĩ ũringe tũrũũ.
 3 Nĩũkarutwo nguo ũtigwo njaga,
 ũikare ũconorithĩtio.
 Nĩngerĩhĩria,
 na gũtirĩ mũndũ ngaiguĩra tha.”
 4 Mũkũũri witũ, Jehova Mwene-Hinya-Wothe
 nĩrĩo Rĩitwa rĩake,

nĩwe Ūrĩa Mũtheru wa Isiraeli.

5 “Wee Mwarĩ wa andũ a Babuloni,
ikara thĩ ũkirĩte ki, ũthiĩ ũkinye nduma-inĩ;
ndũgacooka gwĩtwo

mũthamaki-mũndũ-wa-nja wa gwatha
mothamaki.

6 Nĩkũrakara ndaarakarĩtio nĩ andũ akwa,
na ngĩtũma igai rĩakwa rĩthaahe;
ngĩmaneana moko-inĩ maku,
nawe ũkĩaga kũmaiguĩra tha.

O na andũ arĩa akũrũ
ũkĩmaigĩrĩra icooki iritũ mũno.

7 Nawe ũkiuga atĩrĩ, ‘Ngũtũũra ndĩ mũthamaki-
mũndũ-wa-nja nginya tene!’

No wee ndũigana gũcũũrania maũndũ
maya,

o na kana wĩciirie ũrĩa ũhoru wamo wa
kũrigĩrĩria ũgaikara.

8 “Na rĩrĩ, ta thikĩrĩria, wee wendete ikeno,
na ũikaraga ũtarĩ ũgwati ũngĩtigĩra,
na ũkeĩraga atĩrĩ,

‘Nĩi no nĩi, na gũtirĩ ũngĩ tiga nĩi.

Ndirĩ hĩndĩ ngaatuĩka mũtumia wa ndigwa,
kana menye ũhoru wa gũkuĩrwo nĩ ciana.’

9 Maũndũ macio meerĩ nĩmagagũkorerera o
rĩmwe,

mũthenya o ro ũmwe:

nĩũgakuĩrwo nĩ ciana, na ũtuĩke mũtumia
wa ndigwa.

Maũndũ macio magaagũkorerera na ũiyũru biũ,
o na gũtuĩka ũrĩ na ũrogi mũingĩ,
na ũgo waku ũkaingĩha mũno.

- 10 Ūtũire wĩhokete waganu waku,
ũkoiga atĩrĩ, ‘Gũtirĩ mũndũ ũnyonaga.’
Ūũgĩ na ũmenyo waku nĩikũhĩtithagia rĩrĩa
ũkwĩra atĩrĩ,
‘Nĩ no nĩ, na gũtirĩ ũngĩ tiga nĩ.’
- 11 Nĩ ũndũ ũcio mwanangĩko nĩũgagũkora,
na ndũkaamenya ũrĩa ũngĩũũrĩra.
Nĩũgakorererwo nĩ mũtino
ũrĩa ũtangĩhota gwĩkũũra kuuma kũrĩ guo;
ningĩ nĩũgakorererwo o ro rĩmwe
nĩ ihooru rĩa maũndũ ũterĩgĩrĩire.
- 12 “Wee thiĩ na mbere na ciama ciaku cia ũgo,
na ũrogi waku mũingĩ ũrĩa ũtũire wĩkaga
kuuma ũrĩ mũnini.
No gũkorwo hihi nĩũkona kĩguni kĩa mo,
kana hihi ũtũme kũgĩe na itua-nda inene.
- 13 Irĩra iria ciothe ũheetwo no gũkũnogia
ikũnogetie!
Ago aku arĩa maroraga igũrũ matu-inĩ
nĩmeyumĩrie,
acio matuĩragia njata na makaratha mohoro o
mweri, o mweri-rĩ,
nĩmagĩkũhonokie kuuma kũrĩ maũndũ
marĩa megũgũkorerera.
- 14 Ti-itherũ, andũ acio mahaana ta itira iria
itigĩtwo mũgũnda;
nĩgũcinwo magaacinwo nĩ mwaki mathire.
Matikahota kwĩhonokia kuuma kũrĩ hinya wa
rũrĩrĩmbĩ rwa mwaki,
nĩgũkorwo hatigaakorwo makara
mangĩotwo mwaki;
hatirĩ mwaki haha ũngĩotwo.

15 Ũguo noguo mangĩgwĩkĩra,
 aya mwanarutithania wĩra na
 mũkonjorithia nao
 kuuma rĩrĩa warĩ mũnini.
 O mũndũ wao athiaga o na mbere kũhĩtia;
 gũtigakorwo mũndũ o na ũmwe
 ũngĩgĩkũhonokia.

48

Isiraeli kũũmia Ngoro

- 1 “Atĩrĩrĩ, we nyũmba ya Jakubu, ta thikĩrĩria
 ũhoru ũyũ,
 o wee wĩtanagio na rĩitwa rĩa Isiraeli,
 na uumĩte rũciaro-inĩ rwa Juda,
 o inyuĩ mwĩhĩtaga mũkĩgwetaga rĩitwa rĩa
 Jehova,
 na mũkahooya Ngai wa Isiraeli,
 o na gũtuĩka mũtimũhooyaga na ma kana
 na ũthingu,
- 2 nĩgũkorwo inyuĩ mwĩitaga atũũri a itũũra rĩrĩa
 inene itheru,
 na mũkehoka Ngai wa Isiraeli,
 o ũcio rĩitwa rĩake arĩ Jehova Mwene-Hinya-
 Wothe:
- 3 O tene nĩndarathire ũhoru wa maũndũ marĩa
 magooka,
 ngĩmaaria na kanua gakwa na ngĩtũma
 mamenyeke;
 na o ro rĩmwe ngĩmahingia, namo
 magĩkĩka.
- 4 Nĩgũkorwo nĩndamenyaga atĩ wee ũrĩ mũremi
 mũno,

nayo ngingo yaku ikahaana ta rŭga rŭmũ
rwa kŭgera,
naguo thũithi waku ũgatuika ta gĩcango.

- 5 Nĩ ũndũ ũcio ndakwĩre maũndũ maya o tene;
ngĩkwĩra ũhoru wamo mataanekĩka,
nĩgeetha ndũkanoige atĩrĩ,
'Mĩhianano yakwa ya kũhooywo nĩyo iĩkĩte
maũndũ macio;
mũhianano wakwa wa gwacũhio, na ngai
yakwa ya kŭgera
nĩcio ciathanire ũhoru wamo.'
- 6 Kũigua nĩmũiguĩte maũndũ macio; ta
kĩmarorei mothe.
Githĩ mũtikamoimbũra atĩ nĩguo matariĩ?

"Kuuma rĩu ndũkwĩraga ũhoru wa maũndũ
merũ,
ngakwĩra ũhoru wa maũndũ mahithe, o
marĩa wee ũtooĩ.

- 7 Maũndũ macio mathondeketwo o rĩu, na ti ma
tene;
ndũrĩ waigua ũhoru ũcio, waũigua ũmũthĩ.
Nĩ ũndũ ũcio ndũngiuga atĩrĩ,
'Maũndũ macio nĩndamenyete ũhoru
wamo.'

- 8 Wee ndũrĩ waigua kana ũkamenya;
kuuma o tene matũ maku matirĩ
mahingũka.

- Nĩnjũũĩ wega ũrĩa ũrĩ mũndũ mũgarũ,
o na atĩ kuuma waciarwo wetirwo mũremi.
- 9 Nĩngwamba kũrũgamia mang'ũrĩ makwa nĩ
ũndũ wa rĩitwa rĩakwa;
na tondũ wa ũgooci wakwa ndigĩrĩirie
mang'ũrĩ macio matigagũkore,
nĩguo ndigakũniine biũ.

- 10 Atĩrĩrĩ, nĩngũtheretie o na gũtuĩka ti ta ũrĩa
 betha ãtheragio;
 wee-rĩ, ngũgeretie thĩinĩ wa icua rĩa
 mĩnyamaro.
- 11 Nĩ ũndũ wakwa nĩ mwene,
 ã ti-itherũ, nĩ ũndũ wakwa nĩ mwene-rĩ,
 nĩngeeka ũndũ ũcio.
- Nĩ mwene-rĩ, ndaahota atĩa gwĩtikĩria rĩitwa
 rĩakwa rĩthaahio?
 Riiri wakwa ndikaũhe mũndũ ũngĩ.

Isiraeli Kũrekio

- 12 “Atĩrĩrĩ, wee Jakubu, ta thikĩrĩria,
 o na wee Isiraeli ũrĩa nĩ njĩtĩite:
 Nĩ nĩ nĩ Ngai; nĩ nĩ wa mbere,
 o na ningĩ nĩ nĩ wa kũrigĩrĩa.
- 13 Guoko gwakwa kũmbe nĩkuo kwahaandire
 mũthingi ya thĩ,
 na guoko gwakwa kwa ũrĩo gũgĩtambũrũkia
 matu;
 rĩrĩa ndaameta,
 mothe marũgamaga o hamwe.
- 14 “Cookanĩrĩrai hamwe inyuothe na
 mũthikĩrĩrie:
 Nĩ mĩhianano ãrĩkũ ya kũhooywo ãrĩ
 yoimbũranĩra maũndũ macio?
 Mũndũ ũrĩa Jehova ethuurĩre manyiitanĩre
 nake
 nĩwe ũkaahingia muoroto wake wa
 gũũkĩrĩra bũrũri wa Babuloni;
 guoko gwake nĩkuo gũgookĩrĩra andũ a
 Babuloni.
- 15 Nĩ, o nĩ-rĩ, nĩnjarĩtie;
 ã nĩguo, nĩ nĩ ndĩmwĩtĩte,

na nĩngamũrehe,
na nĩakagaacĩra wĩra-inĩ wake.

¹⁶ “Nguhĩrĩrai mũthikĩrĩrie ũhoru ũyũ:
“Kuuma o kĩambĩrĩria ndirĩ ndaaria ũhoru na
hitho;
maũndũ macio makĩoneka, nĩ ngoragwo
ho.”

Na rĩu Mwathani Jehova nĩwe ũndũmĩte,
we mwene o na Roho wake.

¹⁷ Jehova, o we Mũkũũri waku,
o we Mũtheru wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ:
“Nĩ nĩ nĩ Jehova Ngai waku,
ũrĩa ũkũrutaga maũndũ marĩa
makwagĩrĩire,
na nowe ũkuonagĩrĩria njĩra ĩrĩa wagĩrĩirwo
nĩkũgera.

¹⁸ Naarĩ korwo nĩmwaiguĩte maathani makwa,
thayũ wanyu ũngĩahaanire ta rũũ
rũgũtherera,
naguo ũthingu wanyu ũhaane ta makũmbĩ
ma iria-inĩ.

¹⁹ Njiaro cianyu ingĩaingĩhire o ta mũthanga,
nacio ciana cianyu cingĩhe ta hĩndĩ cia
mũthanga iria itangĩtarĩka;
rĩtwa rĩao rĩtingĩkaaniinwo,
kana rĩanangwo, rĩherio mbere yakwa.”

²⁰ Umai bũrũri wa Babuloni,
mwĩtharei, muume kũrĩ andũ a Babuloni!
Anĩrĩrai ũhoru ũyũ na kayũ kanene mũkenete,
na mũhunjie ndũmĩrĩri ĩno.
Mĩtũmei nginya ituri-inĩ cia thĩ;

ugai atĩrĩ, “Jehova nĩakũũrĩte ndungata yake Jakubu.”

21 Matianyootire hĩndĩ ĩrĩa aamatoongoreirie werũ-inĩ;
nĩamarutĩire maaĩ kuuma rwaro-inĩ rwa ihiga;

o na ningĩ agĩatũra rwaro rwa ihiga,
namo maaĩ makiuma ho.

22 Jehova ekuuga atĩrĩ, “Andũ arĩa aaganu matik-agĩa na thayũ o na rĩ.”

49

Ndungata ya Jehova

1 Atĩrĩrĩ, inyuĩ mūtũũraga icigĩrĩra-inĩ ta thikĩrĩriai;
o na inyuĩ andũ a mabũrũri ma kũraya ta iguai:

Jehova aanjĩtire itarĩ mũciare;
ndĩ o nda ya maitũ nĩguo aanjĩtire na rĩtwa rĩakwa.

2 Nĩatũmire kanua gakwa gatuĩke ta rũhiũ rũũgĩ rwa njora,
na akĩhitha kũruru-inĩ gĩa guoko gwake;
agĩthondeka ta mũguĩ mũnyoroku,
na akĩhitha thiaka-inĩ wake.

3 Agĩcooka akĩnjĩra atĩrĩ, “Wee Isiraeli, nĩwe ndungata yakwa,
andũ nĩmarĩngocaga nĩ ũndũ waku.”

4 No ngiuga atĩrĩ, “Nĩ ndutĩte wĩra wa tũhũ;
hũthĩrĩte hinya wakwa wothe nĩ ũndũ wa maũndũ matarĩ kĩguni na ma tũhũ.

No rĩrĩ, ũhoro wakwa wa gũtuĩrwo ciira na
kĩhooto uumaga harĩ Jehova,
narĩo irĩhi rĩakwa rĩrĩ na Ngai wakwa.”

⁵ Na rĩu-rĩ, Jehova ũrĩa wanyũũmbire ndĩ nda ya
maitũ nduĩke ndungata yake,
nĩguo hũndũre Jakubu, ndĩmũcookie harĩ
we, na njookanĩrĩrie Isiraeli harĩ we,
nĩgũkorwo ndĩ mũtĩku maitho-inĩ ma Jehova,
na Ngai wakwa agakorwo arĩ hinya wakwa,

⁶ Jehova ekuuga atĩrĩ:
“Nĩ ũndũ mũhũthũ harĩwe gũtuĩka ndungata
yakwa,
ya gũcookereria mĩhĩrĩga ya Jakubu,
na kũhũndũra matigari ma Isiraeli marĩa
ndĩtigĩrie.

Ningĩ nĩngatũma ũtuĩke ũtheri wa gũtherera
andũ a ndũrĩrĩ,
nĩgeetha ũtware ũhonokio wakwa ituri-inĩ
ciothe cia thĩ.”

⁷ Jehova, Mũkũũri wa Isiraeli,
o we ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
ekwarĩria ũrĩa mũnyarare na agathũũrwo nĩ
ndũrĩrĩ,
akeera ũrĩa ndungata ya aathani atĩrĩ,
“Athamaki marĩkuonaga magakũrũgamĩra,
aanake a athamaki makuona mag-
akũinamĩrĩra,
nĩ ũndũ wa Jehova, ũcio mwĩhokeku,
o we ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli, ũrĩa
ũgũthuurĩte.”

Gũcookereria Isiraeli

- 8 Jehova ekuuga atĩrĩ,
 “Hĩndĩ ya gwĩtĩkĩrĩka, nĩngagũcookeria ũhoru,
 nague mũthenya wa kũhonokania,
 nĩngagũteithia;
 nĩndĩkũmenyagĩrĩra, na nĩngũkũheana
 ũtuĩke wa kũrĩkanĩra kĩrĩkanĩro na andũ
 anyu
 gĩa kũmacookeria bũrũri,
 na ũtũme megwatĩre igai rĩa kũndũ kũrĩa
 gwatigirwo gũkirĩte ihooru,
- 9 na ningĩ wĩre andũ arĩa mohetwo atĩrĩ, ‘Thiĩi,
 nĩmuohorwo,’
 nao arĩa maikarĩte nduma-inĩ ũmeere atĩrĩ,
 ‘Umĩrai ũtheri-inĩ!’
- “Makaarĩthagio mĩkĩra-inĩ ya njĩra,
 na moonage gĩa kũrĩa tũrĩma-inĩ tuothe
 tũrĩa tũtarĩ kĩndũ.
- 10 Matikaahũũta kana manyoote,
 kana macinwo nĩ ũrugarĩ wa werũ-inĩ o na
 kana mahĩe nĩ riũa.
 Nĩngũkorwo ũrĩa ũmaiguagĩra tha nĩwe
 ũkaamoonia njĩra
 na amatongoragie amatware ithima-inĩ cia
 maaĩ.
- 11 Nĩngatũma kũgĩe njĩra irĩma-inĩ ciakwa cio-
 the,
 nacio barabara ciakwa iria njarĩĩ
 ciambatĩrio na igũrũ.
- 12 Atĩrĩrĩ, magooka moimĩte kũndũ kũraya:
 amwe makoima gathigathini, na amwe
 moime ithũiro,
 na arĩa angĩ moime rũgongo rũa Sinimu.”

- 13 Wee igūrũ, anĩrĩra nĩ gũkena;
 nawe thĩ ũcanjamũke,
 na inyuĩ irĩma-rĩ, inai rwĩmbo!
 Nĩgũkorwo Jehova nĩahooreretie andũ ake,
 nao andũ ake arĩa anyariire akamaiguĩra
 tha.
- 14 No rĩrĩ, Zayuni oigire atĩrĩ, “Jehova
 nĩandiganĩrie,
 Mwathani nĩariganĩrwo nĩ nĩ.”
- 15 “Nyina wa mwana-rĩ, no ariganĩrwo nĩ mwana
 ũrĩa arongithia,
 na aage kũiguĩra tha mwana ũrĩa aciarĩte?
 Hihi no kũhoteke ariganĩrwo,
 no nĩ ndikaariganĩrwo nĩwe!
- 16 Atĩrĩrĩ, ngururĩte mũhiano waku hĩ-inĩ
 ciakwa,
 nacio thingo ciaku ikoragwo mbere yakwa
 hĩndĩ ciothe.
- 17 Ariũ aku mahiũhĩte magĩcookaga kũrĩ we,
 nao arĩa makwanangĩte nĩmarakũũrĩra.
- 18 Tiira maitho maku wĩrorere kũndũ guothe;
 ariũ aku othe maracookanĩrĩra hamwe
 moke harĩwe.”
 Jehova ekuuga atĩrĩ, “Ti-itherũ o ta ũrĩa nĩ
 ndũũraga muoyo-rĩ,
 ũkaamehumba othe ta mathaga;
 ũkaamehumba o ta ũrĩa mũhiki egemagia
 na mathaga make.
- 19 “O na gũtuĩka nĩwanangĩtwo ũgakira ihooru,
 o nago bũrũri waku ũkonũhwo-rĩ,

būrūri ūcio nīūkanyiiha wage kūiganīra andū
arīa matūūruga kuo,
nao arīa magūtambuurangīte magaakorwo
maingatītwo magathiī haraaya nawe.

20 Ciana iria ciaciārīrwo būrūri ūrīa
watahīrwo,
ikoiga ūkīiguaga atīrī,
'Būrūri ūyū nī mūnini, ndūngītūigana,
tūhe kūdū kūngī gwa gūtūūra.'

21 Hīndī ūyo nīūkeyūria na ngoro yaku atīrī,
'Nūū wanjarīire ciana ici,
kuona atī nīndakuīrīrwo nī ciana ciakwa,
ngītigwo ta ndī thaata;
ndaarī mūtahe na ngamenwo.
Nūū warerire ciana ici?

Nī ndatigirwo nyiki,
no rīrī, ciana ici ciumīte nakū?''

22 Mwathani Jehova ekuuga ūū:

"Atīrīrī, nīngeeta ndūrīrī,
njooke nyambararie bendera yakwa kūrī
andū a mabūrūri;
nao nīmakarehe ariū aku mamakuuīte na moko,
na makuue airītu aku na ciande ciao.

23 Athamaki nīo magaatuīka mathoguo ma
gūkūrera,
na atumia ao matuīke ta aa maitūguo a
gūkūrera.

Nīmagakūinamīrīra maturumithītie mothiū
mao thī,
na nīmagacūna rūkūngū rūrīa rūrī
magūrū-inī maku.

Hīndī ūyo nīūkamenya atī nī nī nī Jehova;
arīa manjīhokaga matigaaconoka."

- 24 Anga njamba ĩrĩ hinya no ĩtunywo indo iria itahĩte,
 o na kana andũ arĩa maanyiitũtwo mahonokio kuuma kũrĩ andũ karaũ?
- 25 No rĩrĩ, Jehova ekuuga atĩrĩ:
 “Ĩi, njamba cia ita nĩigatunywo andũ arĩa ciohete mĩgwate,
 na indo iria itahĩtwo itunyanwo kuuma kũrĩ andũ arĩa karaũ;
 nĩngahũũrana na andũ arĩa mahũũranaga nawe,
 na nĩngahonokia ciana cianyu.
- 26 Nĩngatũma andũ arĩa makũhinyagĩrĩria marĩe nyama cia mĩĩrĩ yao;
 makaarĩo nĩ thakame yao ene o ta marĩitwo nĩ njoohi.
- Nao andũ othe nĩmakamenya,
 atĩ niĩ, Jehova, nĩ niĩ Mũhonokia waku,
 na Mũkũũri waku, o niĩ Ũrĩa Mwene-Hinya wa Jakubu.”

50

Mehia ma Isiraeli

- ¹ Jehova ekũũria atĩrĩ,
 “Marũa marĩa maitũguo aaheirwo ma gũtigana nake,
 o macio monanagia atĩ nĩndamũteire-rĩ, marĩ ha?
 Kana nĩ mũndũ ũrĩkũ wa arĩa ndaarĩ thĩrĩ nao ndakwendeirie?
 Nĩ ũndũ wa mehia manyu-rĩ, nĩkĩo mwendirio;
 nĩ ũndũ wa ũrĩa mwagararĩte watho,
 nĩkĩo nyina wanyu aateirwo.

2 Rĩrĩa ndokire-rĩ, nĩ kũĩ gĩatũmire haage mũndũ
o na ũmwe?

Ningĩ rĩrĩa ndetanire-rĩ, nĩ kũĩ gĩatũmire
haage mũndũ o na ũmwe wanjĩtĩkire?

Kaĩ guoko gwakwa gwakuhĩhĩte, nĩguo
kũremwo nĩkũmũkũũra?

Nĩ hinya njagĩte wa kũmũhonokia?

Ikũũma rĩakwa riiki nĩrĩtũmaga iria rĩhũe,
o na ngatũma njũũĩ ituĩke werũ;

thamaki ciakuo ikabutha nĩ kwaga maaĩ,
na igakua nĩ nyoota.

3 Nĩĩ humbaga igũrũ guo ya nduma,
na ngarĩkunĩkĩra na guo ya ikũnia.”

4 Mwathani Jehova nĩahete rũrĩmĩ rwa andũ
arĩa marutĩtwo maũndũ,
nĩguo menyage ũrĩa ciugo ciakwa ingĩhota
gũteithia andũ arĩa anogu.

Anjarahũraga rũciinĩ o rũciinĩ,
akaarahũra matũ makwa thikĩrĩrie nĩguo
ndĩirute ta andũ arĩa marutagwo
maũndũ.

5 Mwathani Jehova nĩahingũrĩte matũ makwa,
na nĩĩ ndirĩ ndamũremera;
ndicookete na thuutha.

6 Ndaneanire mũgongo wakwa kũrĩ andũ arĩa
maahũũraga,

kĩreru gĩakwa ngĩkĩnengera arĩa
maangũũraga nderu;

ndiahithire ũthiũ wakwa atĩ nĩguo
ndikanyũrũrio,

kana ndige gũtuĩrwo mata.

7 Tondũ Mwathani Jehova nĩwe ũndeithagia-rĩ,
ndirĩ hĩndĩ ngaaconorithio.

Nĩ ũndũ ũcio ndũmĩte ũthiũ wakwa ũikare
ũmĩte o ta ihiga rĩa nyaigĩ,
na nĩnjũũ ndirĩ hĩndĩ ngaaconorithio.

⁸ Ningĩ ũrĩa ũnduuaga mũthingu arĩ hakuhĩ.
Nũũ ũngĩgĩthitanga?
Nĩoke tũrũgamane nake!

Ningĩ ũrĩa ũngĩnjiirithia akĩrĩ we ũ?
Mũndũ ũcio nĩarekwo akĩng'ethere!

⁹ Atĩrĩrĩ, Mwathani Jehova nĩwe ũndeithagia.
Ūrĩa ũngĩndua mwĩhia akĩrĩ ũũ?
Andũ acio othe magaathira o ta ũrĩa nguo
ĩthiraga;
makaarĩo nĩ memenyi, mathire biũ.

¹⁰ Nũũ thĩinĩ wanyu wĩtigĩrĩte Jehova,
na wathĩkagĩra kiugo kĩa ndungata yake?
Mũndũ ũrĩa ũthiagĩra nduma-inĩ,
ũrĩa ũtarĩ na ũtheri,
nĩakĩhoke rĩtwa rĩa Jehova,
na egiritanie na Ngai wake.

¹¹ No rĩrĩ, rĩu inyuĩ arĩa othe mwakagia mwaki,
na mũkeehe imũrĩ igwakana-rĩ,
thiĩ, mũgerere ũtheri-inĩ wa mwaki wanyu,
na wa imũrĩ cia mwaki ũrĩa mũgwatĩtie.
Ūndũ ũyũ nĩguo mũkaamũkĩra kuuma guoko-inĩ
gwakwa:
Mũgaakoma thĩ na mĩnyamaro.

51

Ūhonokio wa Zayuni wa Tene na Tene

¹ “Atĩrĩrĩ, inyuĩ mũrũmagĩrĩra maũndũ ma
ũthingu ta thikĩrĩriai,

o inyuĩ mũrongoragia Jehova:
 Rorai rwaro rwa ihiga rũria mwarutirwo,
 o na kienjero kia mahiga kĩa mwenjirwo;
² ta rorai Iburahĩmu, o we ithe wanyu,
 o na Sara, ũria wamũciarire.
 Nĩgũkorwo hĩndĩ ĩria aarĩ o wiki nĩguo
 ndamwĩtire,
 na ngĩmũrathĩma, ngĩtũma aingĩhe.
³ Ti-itherũ Jehova nĩakahooreria Zayuni,
 o na ahoorerie kũndũ gwakuo kũria
 kwanangĩtwo;
 werũ wakuo akaaũtua o ta Edeni,
 na rũng'ũrĩ rwakuo arũtue o ta mũgũnda
 wa Jehova.
 Kũu guothe gũkaiyũra gĩkeno, na gũcanjamũka
 ngoro,
 na gũcookagia ngaatho, o gũkĩinagwo
 nyĩmbo.

⁴ “Inyuĩ andũ akwa ta thikĩrĩriai,
 na inyuĩ rũrĩrĩ rwakwa, njiguai:
 Nĩgũkorwo watho ũkoima harĩ niĩ;
 nakĩo kĩhooito gĩakwa nĩkĩo gĩgaatuĩka
 ũtheri wa ndũrĩrĩ.
⁵ Ũhoro wakwa wa ũthingu nĩũrooka o na
 ihenya,
 nakuo kũhonokania gwakwa kũrĩ hakuhĩ
 kuoneka,
 o nakuo guoko gwakwa nĩkuo gũgaatuĩra
 andũ a ndũrĩrĩ ciira wa kĩhooito.
 Andũ a icigĩrĩra-inĩ nĩ niĩ magaacũthĩrĩria
 na meterere guoko gwakwa marĩ na
 mwĩhoko.
⁶ Tiirai maitho manyu na igũrũ,

na mūrore thĩ ĩrĩa ĩrĩ mūhuro;
 igūrũ rĩkaabuĩria o ta ndogo,
 nayo thĩ ĩthire o ta ũrĩa nguo ĩthiraga,
 nao atũũri ao makuage o ũguo ta ngi.
 No rĩrĩ, ũhonokio wakwa nĩwagūtũūra nginya
 tene,
 naguo ũthingu wakwa ndũrĩ hĩndĩ
 ũgaathira.

7 “Ta njiguai, inyuĩ andũ arĩa mũũĩ ũhoro wa
 ũthingu,
 o inyuĩ andũ arĩa mūrũmĩtie watho wakwa
 ngoro-inĩ cianyu:

Mūtigetigĩre kũmenwo nĩ andũ,
 o na kana mũmakio nĩ irumi iria
 mamũrumaga nacio.

8 Nĩgũkorwo makaarĩo nĩ memenyi mathire biũ
 o ta nguo;
 na marĩo nĩ igunyũ o ta marĩ guoya wa
 ng’ondu.

No rĩrĩ, ũhoro wakwa wa ũthingu nĩ wa gūtũūra
 nginya tene,
 naguo ũhonokio wakwa ũtũũre nginya
 njiarwa-inĩ ciothe.”

9 Arahũka, arahũka! Wĩkĩre hinya,
 wee guoko kwa Jehova;
 arahũka o ta ũrĩa waarahũkire matukũ marĩa
 ma tene,
 warahũke o ta hĩndĩ ya njiarwa cia tene.

Githĩ wee tiwe watinangirie Rahabu tũcunjĩ,
 o wee watheecangire nyamũ ĩyo nene,
 ũkĩmĩtũrĩkania?

10 Githĩ tiwe wahũithirie iria,

maaĩ ma kũndũ kũrĩa kũriku mũno,
o wee watemire njĩra kũu iria-inĩ kũrĩa kũriku,
nĩgeetha andũ arĩa wakũũrĩte maringĩre
yo?

11 Andũ arĩa akũũre a Jehova nĩmagacooka.
Nao magaatoonya Zayuni makĩinaga;
nĩmagekĩrwo thũmbĩ ya gĩkeno gĩa tene na
tene.
Magaakena na macanjamũke,
nakĩo kĩaha na mũcaayo nĩgathira biũ.

12 “Nĩ, o nĩ mwene-rĩ, nĩ nĩ ndĩmũhooreragia.
Wee ũrĩ ũ, atĩ nĩguo wĩtigĩre andũ arĩa
makuuaga,
na ũgetigĩra ariũ a andũ arĩa magaatuuo o
ta nyeki,

13 nawe ũkariganĩrwo nĩ Jehova ũrĩa
wakũũmbire,
o we ũrĩa watambũrũkirie matu,
na agĩaka mĩthingi ya thĩ,
atĩ nĩguo o ũtũũrage na guoya o mũthenya
nĩ ũndũ wa mang’ũrĩ ma mũhinyanĩrĩria
rĩrĩa ekwĩhaarĩria aniinane?
Namo mang’ũrĩ ma mũhinyanĩrĩria ũcio-rĩ,
makĩrĩ ha?

14 Nao oohwo arĩa marainaina nĩ guoya
nĩmekuohorwo o narua;
matigakuĩra kũu marima-inĩ ma njeera,
o na kana irio ciao ciage.

15 Nĩgũkorwo nĩ nĩ Jehova Ngai wanyu,
ũrĩa ũtũmaga iria rĩkie ndiihũ nĩguo
makũmbĩ marĩo makaruruma;
Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩrĩo rĩitwa
rĩake.

16 Nĩnjĩkĩrĩte ciugo ciakwa kanua-inĩ gaku,
 na ngakũhumbĩra na kĩiruru gĩa guoko
 gwakwa,
 o nĩ ndatambũrũkirie matu harĩa marĩ,
 na ngĩaka mĩthingi ya thĩ,
 o nĩ njĩiraga andũ a Zayuni atĩrĩ, ‘Inyuĩ
 mũrĩ andũ akwa.’ ”

Gĩkombe kĩa Mang’ũrĩ ma Jehova

17 Arahũka, arahũka!
 Wee Jerusalemu ũkĩra,
 o wee ũnyuĩrĩire gĩkombe kĩa mang’ũrĩ ma
 Jehova,
 ũnengereirio kuuma guoko-inĩ gwake,
 o wee ũnyuĩrĩire kuuma mbakũri
 irĩa itũmaga andũ matũgũuge na
 ũkamĩinĩkĩrĩria.

18 Harĩ ariũ ake othe arĩa aaciarire,
 gũtirĩ o na ũmwe ũngĩmũtongoria;
 o na ningĩ ariũ ake othe arĩa aarerire-rĩ,
 gũtirĩ o na ũmwe ũngĩmũnyiita guoko.

19 Mogwati maya meerĩ nĩmo magũkorete;
 nũũ ũgaagĩkũhooreria?
 Mogwati macio nĩ mwanangĩko na ũniinani,
 ningĩ nĩ ng’aragu o na rũhiũ rwa njora;
 nũũ ũgaagĩkũhooreria?

20 Ariũ aku nĩmaringĩkite;
 nao makomete macemanĩrio-inĩ ma njĩra
 ciothe,
 magakoma o ta thiiya ĩnyitĩtwo nĩ mũtego.
 Maiyũrĩtwo nĩ mang’ũrĩ ma Jehova,
 na ikũũma rĩa Ngai wanyu.

- 21 Nĩ ũndũ ũcio igua ũhoru ũyũ, wee
ũnyariirĩtwo,
ũkarĩño, no ti ndibei ikũrĩite.
- 22 Mwathani Jehova Ngai waku
ũrĩa ũgitagĩra andũ ake, ekuuga ũũ:
“Atĩrĩrĩ, nĩngwehereirie gĩkombe kĩrĩa
gĩatũmire ũtũgũge,
ngakĩruta guoko-inĩ gwaku;
o na ngakwehereria mbakũri ya mang’ũrĩ
makwa,
na ndũgacooka kũmĩnyuĩra rĩngĩ.
- 23 Nĩnganeana mbakũri iyo moko-inĩ ma arĩa
makũnyariiraga,
o arĩa maakwĩrire atĩrĩ,
‘Wĩgũithie thĩ, nĩguo tũkũgerere igũrũ.’
Nawe ũgĩkoma, mũgongo waku ũgĩtuĩka taarĩ
thĩ,
na ũkĩũtua taarĩ njĩra nĩguo andũ acio
makũgeragĩre igũrũ.”

52

- 1 Arahũka, arahũka, wee Zayuni,
wĩkĩre hinya.
Ikĩra nguo ciaku iria irĩ riiri,
o wee Jerusalemu, itũũra rĩrĩa inene na
rĩamũre.
Nĩgũkorwo kuuma rĩu thĩinĩ waku
gũtigacooka gũtoonya mũndũ ũtarĩ mũruu
kana mũndũ ũrĩ na thaahu.
- 2 Wĩribaribe rũkũngũ;
ũkĩra, ũikarĩre gĩtĩ kĩa ũnene, wee
Jerusalemu.
Wĩohore mĩnyororo iyo ĩrĩ ngingo yaku,

wee mwarĩ wa Zayuni, o wee ũtũire ũrĩ muohe.

³ Nĩgũkorwo Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Wee wendirio ũtarutĩirwo kĩndũ,
na ũgaakũũrwo ũtarutĩirwo mbeeca.”

⁴ Nĩgũkorwo Mwathani Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Tene andũ akwa maikũrũkire bũrũri wa Misiri
magĩthĩĩ gũtũũra marĩ ageni kuo;
thuutha ũyũ andũ a Ashuri
nĩmamahinyĩrĩrie.”

⁵ Jehova ekũũria atĩrĩ, “Rĩu-rĩ, nĩ kũ ndĩ nakĩo?

“Nĩgũkorwo andũ akwa maatahirwo o ũguo
tũhũ,
nao andũ arĩa mamaathaga no
kũmanyũrũria.

Narĩo rĩitwa rĩakwa rĩcambagio hĩndĩ ciothe,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

⁶ “Nĩ ũndũ ũcio andũ akwa nĩmakamenya rĩitwa
rĩakwa;

mũthenya ũcio nĩmakamenya
atĩ nĩ nĩ ndaaririe ũhoru ũcio o tene.
Ĩĩ nĩguo, nĩ nĩ ndawaririe.”

⁷ Kaĩ magũrũ ma mũndũ ũrĩa ũrarehe ũhoru
mwega,

nĩmagĩrĩire kũu irĩma-inĩ igũrũ-ĩ,
o ũcio ũrahunjanĩria ũhoru wa thayũ,
na akarehe ũhoru mwega wa maũndũ
magĩrĩru,

o na akahunjanĩria ũhoru wa kũhonokania,
o we ũrĩa ũreera Zayuni atĩrĩ,

“Ngai waku nĩwe ũrathamaka!”

⁸ Atĩrĩrĩ, ta thikĩrĩria! Arangĩri aku
nĩmaranĩrĩra;

- maranĩrĩra nĩ gũkenā marĩ hamwe.
 Rĩrĩa Jehova agaacooka Zayuni,
 nĩmakeyonera na maitho mao.
- 9 Atĩrĩrĩ, inyuĩ kũndũ kũrĩa kwanangĩtwo kwa
 Jerusalemu,
 ambĩrĩriai kũina nyĩmbo cia gĩkeno,
 nĩgũkorwo Jehova nĩahooreretie andũ ake,
 na agakũũra Jerusalemu.
- 10 Jehova nĩakaguũria guoko gwake gũtheru
 harĩ ndũrĩrĩ ciothe, ikuone na maitho mao,
 nacio ituri ciothe cia thĩ nĩcikoona
 ũhonokanio wa Ngai witũ.
- 11 Eherai, eherai, umai kũu!
 Mũtikahutie kĩndũ kĩrĩ thaahu!
 Umai kũu na mwĩtherie,
 inyuĩ mũkuuaga indo cia Jehova.
- 12 No rĩrĩ, mũtikoima na ihenya,
 kana mũthĩ mũhanyũkĩte;
 nĩgũkorwo Jehova nĩwe ũkaamũtongoria,
 Ngai wa Isiraeli nĩwe ũkaamuuma thuutha,
 amũgitĩre.

Ndungata Gũthũnĩka

- 13 Atĩrĩrĩ, ndungata yakwa ĩgeekaga maũndũ na
 ũũgĩ;
 nĩkambarario na yambatĩrio, o na ĩtũũgĩrio
 mũno.
- 14 O ta ũrĩa andũ aingĩ maagegĩrio mũno nĩ ũndũ
 wake,
 tondũ gĩthiithi gĩake nĩgĩathũkĩtio mũno,
 gĩgakĩra kĩa mũndũ o wothe,
 na mũhianĩre wake ũgathũkio gũkĩra
 mũhianĩre wa andũ,

15 ũguo noguo akaamakia ndũrĩrĩ nyingĩ,
 nao athamaki nĩmagatumia tũnua twao nĩ
 ũndũ wake.
 Nĩgũkorwo maũndũ marĩa materĩtwo,
 nĩmakamoona,
 na maũndũ marĩa mataiguĩte,
 nĩmakamenya ũhoru wamo.

53

1 Nũũ wĩtĩkĩtie ũhoru witũ,
 nakuo guoko kwa Jehova-rĩ, kũguũrĩrio ũ?
 2 Nĩgũkorwo ndungata ĩyo yakũrire ĩhaana ta
 mũtĩ mwĩthĩ,
 na ta mũri ũmerete kũndũ kũmũ.
 Ndĩarĩ kĩrorerwa o na kana ĩgathakara ũndũ
 tũngĩaguucĩrĩrio nĩyo,
 ĩkĩoneka-rĩ, gũtirĩ kĩndũ kĩngĩatũmire
 tũmĩrĩrĩrie.
 3 Ndungata ĩyo nĩyanyararirwo na ĩkĩregwo nĩ
 andũ,
 aarĩ mũndũ wa kĩaha kĩingĩ na wonete
 thĩĩna.
 O ta mũndũ ũrĩa andũ mahithaga mothiũ mao
 matikamuone-rĩ,
 aanyararirwo, na ĩthuĩ tũtiigana kũmũtĩĩa.
 4 Ti-itherũ nĩwe woire wonje witũ,
 na agĩkuua kĩaha giitũ;
 no ĩthuĩ ṭwatuire nĩkũhũrwo aahũrĩtwo nĩ
 Ngai,
 akamũgũtha na akamũnyamaria.
 5 No rĩrĩ, aatihangirio nĩ ũndũ wa mahĩtia maitũ,
 o na akĩhehenjwo nĩ ũndũ wa waganu witũ;

nakuo kūherithio kūrīa gwatūmire tūgīe na
 thayū nīwe waherithirio,
 na ithuī tūhonagio nī ūndū wa nguraro
 ciake.

⁶ Ithuothe, nītūhītītie njīra, tūgaturuura ta
 ng'ondū ciūrīte,
 o mūdū agathiī na njīra yake mwene;
 nake Jehova nīamūigīrīire
 waganu witū ithuothe.

⁷ Nīahinyīrīirio na agīthīnio, nowe ndaa-
 tumūrire kanua gake;
 aakirire ki o ta ūrīa gatūrūme gakeraga
 gagīthīi gūthīnjwo,
 na o ta ūrīa ng'ondū īkiraga ki īrī mbere ya
 mūmīenji guoya,
 noguo o nake ataatumūrire kanua gake.

⁸ Eeheririo na ūndū wa kūhinyīrīirio na gūtuīrwo
 ciira ūtarī wa kīhooto.
 Ha ūhorō wa rūciaro rwake-rī, nūū
 ūngīaria ūhorō waruo?
 Nīgūkorwo eeheririo kuuma būrūri wa arīa
 matūūrāga muoyo;
 na nī ūndū wa mahītia ma andū akwa nīkīo
 aahūūrirwo.

⁹ Rīrīa aakuire aigirwo mbīrīra-inī ya andū
 aaganu,
 o na agīthikwo mbīrīra-inī ya andū arīa
 itonga,
 o na harīa atekīte ūndū mūūru,
 kana kanua gake gakaaria maheeni.

¹⁰ No rīrī, Jehova nīonire arī wega amūhehenje,
 na agītūma athīnīke,

na rĩrĩa Jehova agaatũma muoyo wake
ũtuĩke igongona rĩa mehia-rĩ,
nĩakoona rūciaro rwake, na amũingĩhĩrie
matukũ make,
naguo wendi wa Jehova nĩũkagaacĩra
guoko-inĩ gwake.

11 Thuutha wa ngoro yake gũthĩĩnĩka,
nĩakoona uumithio wa gũthĩĩnĩka gwake, na
aiganĩre;
nĩ ũndũ wa ũmenyo wake, ndungata ĩyo yakwa
thingu
nĩgatũma andũ aingĩ matuĩke athingu,
na nĩgakuuu mawaganu mao, ĩmeherie.

12 Nĩ ũndũ ũcio nĩngamĩgayanĩria igai hamwe
na arĩa anene,
o na magayane indo cia gũtahwo na andũ
arĩa marĩ hinya,
tondũ nĩarutire muoyo wake akue,
na agĩtaranĩrio na arĩa aagarari watho.
Nĩgũkorwo nĩakuuire mehia ma andũ aingĩ,
o na arĩa maahĩtĩtie akĩmathaithanĩrĩa.

54

Riiri ũrĩa Ūgooka wa Zayuni

1 “Atĩrĩrĩ, wee mũndũ-wa-nja thaata ina
rwĩmbo,
o wee ũtarĩ waciara mwana;
ambĩrĩria kũina rwĩmbo, na wanĩrĩre nĩ gũkena,
wee ũtarĩ wanyĩitwo nĩ ruo rwa gũciara,
tondũ ciana cia mũndũ-wa-nja ũrĩa ũtiganĩrio
nĩ nyingĩ,
gũkĩra cia ũrĩa ũrĩ na mũthuuri,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

- 2 “Wĩyaramĩrie handũ ha hema yaku,
na ũtambũrũkie mataama ma hema yaku
maarame,
maguucie ũtekũmacaaĩra;
raihia mĩkanda ya hema yaku,
nacio higĩ ciayo ũcikiindĩre irũme biũ.
- 3 Nĩgũkorwo nĩũgatheerema mwena wa ũrĩo na
wa ũmotho;
njiaro ciaku nĩikegwatĩra mabũrũri ma
ndũrĩrĩ,
na itũũre matũũra manene ma cio marĩa
matigĩtwo matarĩ andũ.
- 4 “Ndũkanetigĩre; tondũ ndũgaaconoka.
O na ndũkanaigue guoya wa gũconorithio;
nĩgũkorwo ndũrĩ hĩndĩ ũkaanyararithio.
Nĩukariganĩrwo nĩ thoni cia ũnini waku,
na ndũgacooka kũririkana rĩngĩ
ũrĩa wananyararwo nĩgũkorwo ũrĩ wa
ndigwa.
- 5 Nĩgũkorwo ũrĩa Mũũmbi waku nĩwe mũthuuri
waku,
nake etagwo Jehova Mwene-Hinya-Wothe,
o we ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli nĩwe Mũkũũri
waku;
nake etagwo Ngai mwene thĩ yothe.
- 6 Nĩgũkorwo Jehova nĩagagwĩta ũcooke,
ũhaana ta mũtumia ũtiganĩirio, na
mũthũnĩku ngoro,
mũtumia wahikire arĩ mũnini, agacooka aga-
teo,”
ũguo nĩguo Ngai waku ekuuga.
- 7 “Nĩgũkorwo ndĩragũtiganĩirie o gwa kahinda
kanini,

no nĩngũgũcookia ndĩ na tha nyingĩ mũno.
 8 Hĩndĩ ya marakara maingĩ
 nĩndakũhithire ũthiũ wakwa gwa kahinda
 kanini,
 no nĩ ũndũ wa ũtugi ũrĩa ũtathiraga,
 nĩngakũiguĩra tha,”
 ũguo nĩguo Jehova Mũkũũri waku ekuuga.

9 “Kũrĩ nĩ matukũ maya no ta marĩa ma hĩndĩ
 ya Nuhu,
 rĩrĩa ndehĩtire ngiuga atĩ maaĩ ta macio ma
 hĩndĩ ya Nuhu
 matigacooka kũiyũra thĩ.
 Nĩ ũndũ ũcio rĩu nĩndĩhĩtite atĩ ndigacooka
 kũrakara nĩwe
 o na kana ngũkũũme rĩngĩ.

10 Nĩgũkorwo irĩma no ithingithio,
 natuo tũrĩma tweherio,
 no rĩrĩ, wendo wakwa ũrĩa ũtathiraga ũrĩa
 ngwendete naguo-rĩ, ndũkeenyenyio,
 o na kana kĩrĩkanĩro gĩakwa gĩa thayũ
 kĩaherio harĩwe,”
 ũguo nĩguo Jehova ũrĩa ũkũiguagĩra tha
 ekuuga.

11 “Atĩrĩrĩ, wee itũũra rĩrĩ inene inyamarie,
 o wee ũthukathukĩtwo nĩ ihuhũkanio,
 na ũkaaga wa gũkũhooreria,
 nĩngagwaka na mahiga ma rangi wa mĩthemba
 mĩingĩ,
 nayo mĩthingi yaku ndĩmĩake na mahiga ma
 yakuti.

12 Nĩngathondeka ndirica ciaku na mahiga mega
 matune,

na iHINGO CIAKU NDĪCITHONDEKE NA MAHIGA
 ma goro me kŭhenia,
 nacio thingo ciaku ciothe ikorwo irĩ cia
 mahiga ma goro mŭno.

13 Ciana ciaku ciothe nĩkarutagwo ũhoru nĩ
 Jehova,
 naguo thayũ wa ciana icio ciaku
 nĩũkaingĩha mŭno.

14 Nĩũgaikara ta ũhaandĩtwo wega ũhoru-inĩ wa
 ũthingu:

Ũnyamarania nĩũgakũraihĩrĩria;
 ndũgakorwo ũrĩ na ũndũ ũngĩtũma
 wĩtigĩre.

Nakĩo kĩmako nĩgĩgakũraihĩrĩria;
 gĩtigagũkuhĩrĩria.

15 Na rĩrĩ, andũ mangĩgaagũtharĩkĩra-rĩ, nĩ
 ndigakorwo ũhoru-inĩ ũcio;
 na mũndũ o wothe ũgaagũtharĩkĩra-rĩ, ũcio
 nĩ kwĩneana akeeneana harĩwe.

16 “Atĩrĩrĩ, nĩ nĩ nĩ ndoombire mũturi,
 ũrĩa ũhurutagĩra mwaki wa makara,
 na agatura kĩndũ kĩa mbaara o ũrĩa
 kĩagĩrĩire wĩra-inĩ wakĩo.

O na mũndũ ũrĩa wanangaga akaniinana-rĩ, nĩ
 nĩ ndĩmũmbĩte;

17 na gũtirĩ kĩndũ kĩa mbaara
 gĩthondeketwo gĩa gũgũũkĩrĩra
 gĩkaagaacĩra wĩra-inĩ wakĩo,
 na nĩũkahoota mũndũ ũrĩa ũkaaria ciugo
 cia gũgũthitanga.

Rĩrĩrĩ nĩrĩo igai rĩa ndungata cia Jehova,

o nague ũhoro wacio wa gũtuuo thingu
uumaga harĩ niĩ,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

55

Gwĩtwo kwa Andũ Anyootu

- 1 “Atĩrĩrĩ, inyuĩ inyuothe arĩa mũnyootiĩ-rĩ,
ũkaai mũnyue maaĩ;
na inyuĩ mũtarĩ na mbeeca-rĩ,
ũkaai mũgũre irio, mũrĩe!
Ũkaai, mũgũre ndibei na iria
mũtarĩ na mbeeca mũkũruta, na hatarĩ na
thogora.
- 2 Nĩ kĩĩ gĩgũtũma mũtũmĩre mbeeca harĩ irio
gũtarĩ,
o na mũnoge mũkĩrutĩra wĩra kĩndũ
gĩtangĩmũhũunia?
Thikĩrĩriai na mũnjigue, nĩguo mũrĩage indo
iria njega,
nacio ngoro cianyu nĩrĩkenagĩra irio iria
njega mũno.
- 3 Tegai matũ mũthikĩrĩrie, na mũũke kũrĩ niĩ;
njiguai nĩgeetha mũtũũre muoyo.
Na niĩ nĩngarĩkanĩra na inyuĩ kĩrĩkanĩro gĩa
gũtũũra tene na tene,
arĩ wendo wakwa wa kwĩhokeka ũrĩa
nderĩire Daudi.
- 4 Atĩrĩrĩ ũcio nĩndĩmũtuĩte mũira kũrĩ ndũrĩrĩ,
na ngamũtua mũtongoria na mũnene wa
ndũrĩrĩ.
- 5 Ti-itherũ nĩũgeeta ndũrĩrĩ iria ũtooĩ,
nacio ndũrĩrĩ iria itakũũĩ iteng’ere ciũke
kũrĩ we,

nĩ ũndũ wa Jehova Ngai waku,
 o we Ūrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
 nĩgũkorwo nĩakũhumbĩte ũkengu
 mũnene.”

⁶ Mathaai Jehova hĩndĩ ĩrĩa angĩoneka;
 mũkaĩrei hĩndĩ ĩrĩa arĩ hakuhĩ.

⁷ Mũndũ ũrĩa mwaganu nĩatigane na mũthiire
 yake,
 nake mũndũ ũrĩa ũtarĩ mũthingu atigane na
 meciiria make mooru.
 Nĩacookerere Jehova, na nĩekũmũiguĩra tha,
 na acookerere Ngai witũ,
 nĩgũkorwo nĩakĩragĩrĩa kũrekanĩra.

⁸ “Nĩgũkorwo meciiria makwa timo meciiria
 manyu,
 o na kana mũthiire yanyu ĩgatuĩka ta
 mũthiire yakwa,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

⁹ “O ta ũrĩa matu maraihanĩrĩrie na thĩ,
 ũguo noguo mũthiire yakwa ĩraihanĩrĩrie
 na mũthiire yanyu,
 o na meciiria makwa magakĩra meciiria
 manyu.

¹⁰ Nĩgũkorwo o ta ũrĩa mbura yuraga,
 narĩo ira rĩkaharũrũka kuuma igũrũ,
 na iticookaga kuo itaihũgĩtie thĩ
 na igatũma mũmera ĩthundũke na ĩciare,
 nĩguo mũhandi aheo mbeũ
 na ũrĩa wendaga kũrĩa aheo irio ciake,

¹¹ ũguo noguo kiugo gĩakwa kĩrĩa kiumaga
 kanua gakwa gĩgaaikara:
 Kiugo kũu gĩtikanjookerera o ro ũguo tũhũ,

no nĩgĩkahingia ũrĩa nyendete wĩkwo,
na gĩkinyanĩrie muoroto ũrĩa watũmire
ndĩgĩtũme.

¹² Ũkoimagara na gĩkeno,
na ũthiige ũtongoretio nĩ thayũ;
irĩma o na tũrĩma nacio
nĩigaitĩka kũina rwĩmbo mbere yaku,
nayo mĩtĩ yothe ya gĩthaka nĩĩkahũũra hĩ.

¹³ Ithenya rĩa mũigua-rĩ, gũkaamera
mĩthengera,
na ithubya rĩa cong'e kũmere mĩhandathi.
Naguo ũndũ ũcio ũgaatuĩka wa gũtũma Jehova
agĩe igweta,
na ũtuĩke kĩmenyithia gĩa gũtũũra nginya
tene, kĩrĩa gĩtagathũkio.”

56

Ũhonokio wa Andũ arĩa angĩ

- ¹ Jehova ekuuga atĩrĩ:
“Tũũrai mũtuanagĩra ciira wa kĩhooito,
na mwĩkage maũndũ marĩa magĩrĩire,
nĩgũkorwo ũhonokio wakwa nĩũkuhĩrĩirie,
o naguo ũthingu wakwa ũrĩ hakuhi
kũguũranĩrio.
- ² Kũrathimwo-rĩ, nĩ mũndũ ũrĩa wĩkaga
maũndũ macio,
o mũndũ ũrĩa ũrũmagia maũndũ macio
mũno,
na ũrĩa ũmenyagĩrĩra thabatũ atekũmĩthaahia,
na akagirĩrĩria guoko gwake gwĩka ũũru.”
- ³ Mũndũ wa kũngĩ ũrĩa wĩnyiitanĩtie na Jehova
ndakanoige atĩrĩ,

“Ti-itherũ Jehova nĩakanyamũrania, andigithanie na andũ ake.”

O na kana mũndũ ũrĩa mũhakũre arekwo oige atĩrĩ,

“Nĩ haana o ta mũtĩ mũũmũ.”

⁴ Nĩgũkorwo Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Ha ũhoru wa andũ arĩa ahakũre arĩa mamenyagĩrĩra thabatũ ciakwa, na magathuura gwĩka maũndũ marĩa mangenagia,

na makarũmia kĩrĩkanĩro gĩakwa-rĩ,

⁵ nĩngamahe handũ thĩinĩ wa hekarũ yakwa na thingo-inĩ ciayo,

na ndũme maririkanagwo na magĩe igweta rĩega mũno

gũkĩra andũ arĩa marĩ na ciana cia aanake na cia airĩtu;

o na ningĩ nĩngamahe rĩitwa rĩrĩa magaatũũra meetagwo nginya tene na tene,

rĩrĩa rĩtagacooka kũriganĩra.

⁶ Andũ a kũngĩ arĩa menyiitanĩtie na Jehova nĩguo mamũtungatagĩre,

o acio mendete rĩitwa rĩa Jehova,

na mamũhooyaga,

o na arĩa othe mamenyagĩrĩra thabatũ matekũmĩthaahia,

na makarũmia kĩrĩkanĩro gĩakwa-rĩ,

⁷ andũ acio nĩo ngaatwara kĩrĩma-inĩ gĩakwa kĩrĩa kĩamũre,

na ndĩmahe gĩkeno thĩinĩ wa nyũmba yakwa ya mahooya.

Maruta mao ma njino na magongona

nĩmagetĩkĩrĩka kĩgongona-inĩ gĩakwa;

nĩgũkorwo nyũmba yakwa ĩgeetagwo

nyũmba ya mahooya ya kũhooyagĩrwo nĩ
ndũrĩrĩ ciothe.”

- ⁸ Mwathani Jehova ekuuga atĩrĩ,
o we ũrĩa ũcookanagĩrĩa andũ a Isiraeli
arĩa matahĩtwo:
“Hamwe na acio ndĩkítie gũcookanĩrĩa
no kũrĩ angĩ ngaacookanĩrĩa meongerere
harĩo.”

*Thitango ya Ngai ya Gũũkĩrĩra Andũ arĩa
Aaganu*

- ⁹ Atĩrĩrĩ, ũkaai inyuĩ nyamũ ciothe cia gĩthaka,
o na inyuĩ nyamũ ciothe cia mũtitũ ũkaai
mũrĩe!
- ¹⁰ Arangĩri a Isiraeli nĩ atumumu,
othe nĩmagĩte ũmenyo;
othe matariĩ ta ngui itagambaga,
ikaremwo nĩ gũkũga;
makomaga thĩ makaroota,
na mendaga o gũkoma toro.
- ¹¹ Matariĩ o ta ngui ngoroku mũno;
matirĩ hĩndĩ mahũũnaga.
Nĩ arĩithi matariĩ na ũtaũku;
othe magarũrũkĩte magathiĩ na njĩra ciao o
ene,
na o mũndũ acaragia maũndũ ma kwĩguna
we mwene.
- ¹² O mũndũ aanagĩrĩra akoiga atĩrĩ, “Ūnganai
ndĩmũrehere ndibei!
Nĩtũnyue njoohi nginya tũrĩo!
Naruo rũciũ rũkaahaana o ta ũmũthĩ,
kana rwagĩre mũno makĩria.”

57

- ¹ Atĩrĩrĩ, andũ arĩa athingu makuaga o ro ũguo,

na gūtirĩ mũndũ wĩciiragia ũhoro ũcio
ngoro-inĩ yake;
andũ arĩa etigĩri-Ngai meheragio,
na gūtirĩ mũndũ ũmenyaga atĩ acio athingu
meheretio
nĩguo matharwo, matikoone ũũru.

² Andũ arĩa mathiiaga na mĩthiire mĩagĩrĩru,
matoonyaga thayũ-inĩ;
ningĩ nĩmonaga ũhurũko makua.

³ “No inyuĩ-rĩ, ũkaai haha,
inyuĩ ariũ a mũndũ-wa-nja mũragũri,
o inyuĩ ciana cia itharia na cia maraya!

⁴ Nũũ ũcio inyuĩ mũranyũrũria?
Nũũ ũcio mũratembanĩria mĩromo
na mũkamũrutĩra rũrĩmĩ?
Githĩ inyuĩ ti inyuĩ ciana cia aremi,
o na rũciaro rwa aheenania?

⁵ Inyuĩ mũhĩahĩaga nĩ thuti cianyu mũrĩ kũu
mĩgandi-inĩ,
na mũrĩ rungu rwa mũtĩ o wothe mũruru;
mũrutaga ciana cianyu magongona kũu
ituamba-inĩ,
na mĩatũka-inĩ ya ndwaro cia mahiga.

⁶ “Mĩhianano ya kũhooywo ĩrĩa ĩrĩ mahiga-inĩ
manyoroku* kũu ituamba-inĩ nĩyo rũgai
rwanyu;
ĩĩ, mĩhianano ĩyo nĩyo igai rĩanyu.
Ĩĩ, ĩyo nĩyo ũitĩire magongona maku ma kĩndũ
gĩa kũnyuuo,

* **57:6** Mahiga manyoroku maahũthagĩrwo gũtungatĩra ngai
cia mĩhianano.

na ũkamĩrutĩra maruta ma mũtu.
Nĩ-rĩ, ingĩhota atĩa gũkirĩrĩria maũndũ ta
macio?

⁷ Wee ũthondekete ũrĩrĩ waku karĩma-inĩ karĩa
karaaya na igũrũ, na gatũũgĩru;
na kũu igũrũ nĩkuo waambatire, ũgĩthiĩ
kũrutĩra magongona maku kuo.

⁸ Thuutha wa mĩrango yaku, na hingĩro-inĩ ciayo
nĩkuo ũigĩte imenyithia cia gũkũririkania
ũhoru wa mĩhianano ya andũ acio matooĩ
Ngai.

Nĩwahumbũririe gĩtanda gĩaku nĩ ũndũ wa
kũndirika,
ũkĩhaica igũrũ rĩakĩo, o na ũgĩkĩaramia
makĩria;

ũkĩrũkanĩra na acio wendete itanda ciao,
na ũgĩcooka ũkĩrorera njaga yao.

⁹ Nĩwathiire kũrĩ Moleku ũrĩ na maguta ma mũtĩ
wa mũtamaiyũ,
na ũkĩongerera maguta maku marĩa ma-
nungaga wega.

Nĩwatũmire abarũthi aku mathiĩ kũndũ kũraya
mũno;
ningĩ ũgĩikũrũka o nginya mbĩrĩra-inĩ!

¹⁰ Nĩwanogirio nĩ mĩthiire yaku yothe,
no rĩrĩ, ndũigana kuuga atĩrĩ, 'Ũndũ ũyũ nĩ
wa tũhũ.'

Ũkĩgĩa na hinya mwerũ,
nĩ ũndũ ũcio ndũigana kũringĩka.

¹¹ "Nũũ wakũiguithirie guoya na ũkĩmwĩtigĩra,
ũũ atĩ ũkoretwo ũkĩaga gũtuĩka
mwĩhokeku kũrĩ nĩ,
na ũkaaga gũcooka kũndirikana,

o na kana wĩcũũranie ũhoru ũcio na ngoro yaku?
 Githĩ ti tondũ ngoretwo ngirĩte ki ihinda iraihu,
 nawe ũkaaga kũnjĩtigĩra?
 12 Nĩngaumbũrania ũthingu waku na ciĩko ciaku,
 nacio itigakũguna.
 13 Rĩrĩa ũgaakaya ũkĩenda ũteithio-rĩ,
 mĩhianano ĩyo ya kũhooywo ũnganĩtie-rĩ,
 nĩgagĩkũhonokia!
 Rũhuho nĩrũkamĩkuua yothe,
 yũmbũrwo, yeherio nĩ mĩhũmũ mĩtheri.
 No rĩrĩ, mũndũ ũrĩa ũnduuga rĩrĩro rĩake-rĩ,
 nĩwe ũkaagaya bũrũri,
 o na egwatĩre kĩrĩma gĩakwa kĩrĩa kĩamũre.”

Kũhoorerio Andũ arĩa Maherete

14 Na nĩgũkeeranwo atĩrĩ:
 “Akaai, akaai, na mũthondeke njĩra!
 Eheriai mĩhĩnga yeheri njĩra-inĩ ya andũ akwa.”
 15 Nĩgũkorwo Ũrĩa-Ũrĩ-Igũrũ Mũno,
 o We ũtũũgĩrĩtio na ũtũũraga tene na tene,
 ũrĩa wĩtagwo mũtheru; ekuuga atĩrĩ:
 “Ndũũraga o igũrũ handũ hatheru,
 na ningĩ ngatũũrania na mũndũ ũrĩa ũrĩ ngoro
 ĩthuthĩkĩte,
 na ũrĩa ũherete na wĩnyiihĩtie,
 nĩguo njarahũre roho wa mũndũ ũcio
 wĩnyiihĩtie,
 na njarahũre ngoro ĩyo ĩthuthĩkĩte.
 16 Ndigũtũũra ndũithanagia nginya tene,
 o na kana ndũũre ndakarĩte hĩndĩ ciothe,

tondũ roho wa mũndũ wahota kũringĩka mbere yakwa,
 mĩhũmũ ĩyo ya mũndũ ũcio ndoombire ĩhwererekere.

17 Nĩndarakaririo mũno nĩ mehia make ma gũkoroka;
 ngĩmũherithia na ngĩmũhitha ũthiũ wakwa nĩ kũrakara,
 no agĩthiĩ o na mbere na mĩthiĩre yake ĩrĩa eyendeire.

18 Nĩnyonete njĩra ciake, no nĩngamũhonia;
 ningĩ nĩngamũtongoria, na njooke ndĩmũũmĩrĩrie,

19 ndũme kũgĩe na ũgooci tũnua-inĩ twa andũ arĩa macakayaga kũu Isiraeli.

Thayũ, thayũ kũrĩ arĩa marĩ kũraya, na kũrĩ arĩa marĩ gũkuhĩ,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga. “Na nĩ nĩ ngaamahonia.”

20 No rĩrĩ, andũ arĩa aaganu mahaana ta iria rĩgĩkia ndiihũ ciarĩo,
 rĩrĩa rĩtangĩhoorera,
 rĩrĩa makũmbĩ marĩo mahurunjaga ndaka na ndooro.

21 Ngai wakwa ekuuga atĩrĩ, “Mũndũ ũrĩa mwaganu-rĩ, ndarĩ hĩndĩ angĩgĩa na thayũ.”

58

Kwĩhinga Kũrĩa Irio kũrĩa kwa Ma

1 “Atĩrĩrĩ, anĩrĩra mũno, na ndũgakire.

Anĩrĩra na mũgambo mũnene o taarĩ
karumbeta karagamba.*

Uumbũrĩre andũ akwa ũhoru wa ũremi wao,
o na andũ a nyũmba ya Jakubu
ũmoimbũrĩre mehia mao.

² Nĩgũkorwo manjaragia mũthenya o
mũthenya;
makonekaga ta mangĩenda mũno kũmenya
njĩra ciakwa,

ta marĩ rũrĩrĩ rwĩkaga ũrĩa kwagĩrĩire,
na rũtatirikĩte maathani ma Ngai waruo.

Mendaga ndĩmatuagĩre ciira wa kĩhooto,
na makoneka makĩenda mũno Ngai
amakuhĩrĩrie.

³ Moragia atĩrĩ, ‘Nĩ kĩ gĩtũmĩte twĩhinge kũrĩa
irio, nawe ũkaaga kuona?’

Nĩ kĩ gĩtũmĩte twĩnyiihie, nawe ũkaaga
kũrũmbũiya ũhoru ũcio?’

“No rĩrĩ, mũthenya wanyu wa kwĩhinga kũrĩa
irio

mwĩkaga o ũrĩa mũkwenda,
na aruti othe anyu a wĩra
mũkamahinyĩrĩria.

⁴ Kwĩhinga kũrĩa irio kwanyu kũrĩĩkagĩrĩria na
ngũ na njũgitano,

na mũkahũũrana na ngundi ta andũ aaganu.
Kwĩhinga kũrĩa irio kwanyu kwa matukũ maya
gũtingĩtũma mĩgambo yanyu iĩguo kũu
igũrũ.

⁵ Kwĩhinga kũrĩa irio kwa mũthemba ũcio

* **58:1** Karumbeta kaahũthagĩrwo gwĩta thigari nĩguo ithĩ mbaara.

wa mündũ kwĩnyiihia mũthenya o ũmwe
 tu-rĩ,
 nĩkuo niĩ thuurĩte?
 Kwĩhinga no kũinamia mũtwe ta ithanjĩ,
 na gũkomera nguo ya ikũnia, o na mũhu?
 Kũu nĩkuo mwĩtaga kwĩhinga kũrĩa irio,
 na mũkawĩta mũthenya wa gwĩtikĩrĩka niĩ
 Jehova?

6 “Githĩ mũthemba ũrĩa thuurĩte wa kwĩhinga
 kũrĩa irio ti ũyũ:

kuohora arĩa moohetwo na njĩra ĩtarĩ ya
 kĩhooto,
 na kuohoraga mĩkwa ya icooki rĩa ngingo,
 na kũrekereria arĩa mahinyĩrĩrio,
 o na kuunanga macooki mothe ma ngingo?

7 Githĩ ti kũgayanaga irio ciaku na andũ arĩa
 ahũtu,
 na ũrehage athĩini arĩa matarĩ ũikaro
 gwaku mũciĩ,

na rĩrĩa wona mündũ arĩ njaga ũkamũhumba
 nguo,
 na ndũkanahutatĩre andũ arĩa mũrĩ a
 mũthiimo ũmwe nao?

8 Hĩndĩ ĩyo ũtheri waku niĩgaaathera o ta ũrĩa
 gũtherũrũkaga rũciinĩ,
 nakuo kũhonio gwaku niĩgũkooneka o
 narua;

ningĩ ũthingu waku niĩgagũtongoria,
 naguo riiri wa Jehova ũkuume thuutha,
 ũkũgitĩre.

9 Ningĩ hĩndĩ ĩyo niĩgeetana, nake Jehova
 niĩagagwĩtĩka;

nĩũgakaya ũteithio, nake nĩakoiga atĩrĩ: Īĩ
nĩĩ ũyũ haha.

“Ũngĩeheria icooki rĩa kũhinyanĩrĩria,
na weherie kĩara kĩrĩa worotanaga nakĩo, na
ndeto cia rũmena-rĩ,

¹⁰ ningĩ ũngĩrutĩra kũhũũnia andũ arĩa ahũtu,
nao arĩa ahinyĩrĩrie ũmahingĩrie maũndũ
marĩa mamabatairie,

hĩndĩ ĩyo ũtheri waku nĩũgaathera kũu nduma-
inĩ,
naguo ũtukũ waku ũgaatuĩka o ta
mũthenya barigici.

¹¹ Jehova nĩarĩgũtoongoragia hĩndĩ ciothe,
na nĩarĩkũhingagĩria mabataro maku ũrĩ
bũrũri-inĩ mũũmũ,
o na mahĩndĩ maku amekagĩre hinya.

Ũkahaana ta mũgũnda unithĩirio maaĩ,
ũtuĩke ta gĩthima kĩrĩa gĩtahũaga.

¹² Andũ aku nĩo magaacookereria kũrĩa
kwaanangĩtwo o tene,
na maakĩrĩre mũthingi ĩrĩa ya tene mũno;
nawe ũgeetagwo Mũcookereria wa Thingo iria
Momoku,
na wĩtagwo Mũcookereria wa Njĩra cia
Itũũro.

¹³ “Ũngĩgirĩrĩria magũrũ maku gũthũkia
mũthenya wa Thabatũ,
na wage gwĩka maũndũ maku we mwene
mũthenya ũcio wakwa ũrĩa mwamũre,
nayo Thabatũ ĩyo ũmĩtue mũthenya wa gĩkeno,

na mũthenya ũcio mwamũre wa Jehova
 ũũtue wa gũtĩio-rĩ,
 na ũngĩũtĩia na kwaga kũrũmĩrĩra njĩra ciaku,
 na kwaga gwĩka maũndũ maku we mwene,
 o na kana kwaria ndeto cia tũhũ-rĩ,
 14 hĩndĩ ĩyo nĩũgakena nĩ ũndũ wa Jehova,
 na nĩngatũma ũtũũgĩrio mũno gũkũ thĩ,
 na ngũheage igai rĩa thoguo Jakubu,
 ũrĩrĩage.”

Nĩgũkorwo nĩ kanua ka Jehova
 kaarĩtie ũhoru ũcio.

59

Mehia, Kũhera na Gũkũũrwo

- 1 Atĩrĩrĩ, ti-itherũ guoko kwa Jehova ti kuonju
 atĩ gũtingĩhota kũhonokania,
 o na kana gũtũ gwake gũkagĩa njiika
 atĩ gũtingĩhota kũigua.
- 2 No rĩrĩ, mawaganu manyu
 nĩmo mamũtigithanĩtie na Ngai wanyu;
 namo mehia manyu nĩmo matũmĩte amũhithe
 ũthiũ wake,
 akarega kũmũigua.
- 3 Nĩgũkorwo moko manyu nĩmathaahĩte nĩ ũiti
 wa thakame,
 nacio ciara cianyu ikaiyũra wĩhia.
 Tũnua twanyu nĩtwarĩtie ndeto cia maheeni,
 na nĩmĩ cianyu ikang'ung'uaga o ndeto cia
 waganu.
- 4 Gũtirĩ mũndũ wendaga ciira wa kĩhoto,
 o na kana ageciirĩrĩra na njĩra ya ma.
 Mehokaga ngarari cia tũhũ na makaaria ndeto
 cia maheeni;

magĩaga nda cia mathĩina na magaciara waganu.

⁵ Mahaana ta makomeire matumbĩ ma nduĩra, na makaamba mĩtego ya rũrenda rwa mbũmbũĩ.

Mũndũ o wothe ũrĩa ũngĩrĩa matumbĩ macio no gũkua akuaga, na o itumbĩ rĩahehenjwo rĩtũrĩkaga nduĩra.

⁶ Rũrenda rũu rwao nĩ rwa tũhũ rũtingĩtumwo ngu; matiingĩhumbĩra na kĩrĩa mathondekaga naruo.

Mawĩra mao nĩ mawĩra ma waganu, na moko mao maiyũrĩte ciiko cia haaro.

⁷ Magũrũ mao mahanyũkaga makehie; mahiũhaga magaite thakame ya mũndũ ũtehĩtie.

Meciiria mao no meciiria ma ũũru; na kũrĩa guothe mathiiga matigaga gũkirĩte ihooru na mwanangĩko.

⁸ Njĩra ya thayũ matimĩũĩ; na mĩthiĩre yao ti ya gũtuanĩra ciira na kĩhooito.

Metemeire njĩra njogomu; gũtirĩ mũndũ ũcigeragĩra akagĩa na thayũ.

⁹ Nĩ ũndũ ũcio ciira wa kĩhooito ũrĩ kũraya na ithuĩ, naguo ũthingu ndũtũkinyagĩra.

Tũcaragia ũtheri, no tuonaga o nduma; tũgacaria ũkengu, no tũkagerera kũrĩa kũrĩ na mairia matumanu.

¹⁰ Tũhambataga rũthingo ta mũtumumu, na tũgeetherera njĩra ta andũ matarĩ maito.

Tūhīngagwo mūthenya barigici o ta rīrīa kūrī
mairia;

tūrī gatagatī ka andū arīa marī hinya,
tūhaanaga ta andū akuū.

11 Ithuothe tūraramaga o ta nduba;
tūcakayaga na kīeha ta ndutura.

Tūcaragia ūhoru wa gūtuīrwo ciira na kīhooito,
na tūtingīwona o na atīa;

tūgacaria ūhoru wa ūhonokanio, no
ūgatūraihīrīria mūno.

12 Nīgūkorwo mahītia maitū nī maingī maitho-
inī maku,

namo mehia maitū makoimbūra ūrīa
tūtariī.

Hīndī ciothe mahītia maitū makoragwo hamwe
na ithuī,

namo mehia maitū nītūmooī mothe:

13 namo nī ūremi na gūkaana Jehova,
na kūhutatīra Ngai witū,

na kwaragia ndeto cia kūhinyanīrīria, na
kūregana na watho,

na kwaria ndeto cia maheeni iria ngoro ciitū
ithugundīte.

14 Nī ūndū ūcio nītwagīte ciira wa kīhooito,
naguo ūthingu ūgatūraihīrīria;

naguo ūhoru wa ma ūkagūa njīra-inī,
naguo ūrūngīrīru ūkaagīrwo mweke.

15 Ūhoru wa ma ndūrī handū ūngīoneka,
nake mūndū ūrīa wīthemaga ūūru agatuīka
mūndū wa kūguīmwo.

Nake Jehova akīona ūndū ūcio, ūkīaga
kūmūkenia,

tondū gūtiatuanagīrwo ciira na kīhooito.

- 16 Ningĩ akĩona atĩ gũtiarĩ mũndũ o na ũmwe
wagĩrĩire,
na akĩgega tondũ gũtiarĩ na mũteithũrani;
nĩ ũndũ ũcio guoko gwake mwene nĩkuo
kwamũhonokirie,
naguo ũthingu wake mwene ũkĩmũtiirĩra.
- 17 Agĩcooka akĩhumba ũthingu taarĩ gako gake
ga kũmũgitĩra gĩthũri,
na agĩkĩra ngũbia ya kĩgera ya ũhonokio
mũtwe;
naguo ũhoru wa kũrĩhanĩria akĩwĩhumba taarĩ
nguo,
na akĩhotoro kĩyo taarĩ nguo ndaaya.
- 18 O ta ũrĩa ciĩko ciao itariĩ, ũguo noguo
akaarĩhana,
arĩhe thũ ciake na mang'ũrĩ,
nao andũ arĩa marĩ muku nake amacookererie
ũũru wao;
andũ arĩa matũũraga icigĩrĩra-inĩ-rĩ,
erĩhirie na kũmagera ngero o ũrĩa
kwagĩrĩire.
- 19 Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, andũ nĩmagetigĩra rĩitwa rĩa
Jehova kuuma ithũiro,
na nĩmagatĩia riiri wake kuuma irathĩro rĩa
riũa.
Nĩgũkorwo agooka ta rũũĩ ruunĩte, rũgatherera
na ihenya,
rũtindĩkĩtwo nĩ mĩhũmũ ya Jehova.
- 20 "Mũkũũri nĩagooka Zayuni,
na akinye kũrĩ andũ a Jakubu arĩa maherete
mehia mao,"
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

21 Ningĩ Jehova ekuuga atĩrĩ, “Ha ũhoro wakwa-rĩ, gĩkĩ nĩkĩo kĩrĩkanĩro kĩrĩa ndarĩkanĩire nao, atĩ Roho wakwa, ũrĩa ũrĩ igũrũ rĩaku, na ciugo ciakwa iria njikĩrĩte kanua gaku, itirĩ hĩndĩ ikehera kuuma kanua gaku, kana ciehere kuuma tũnua twa ciana ciaku, o na kana ciehere kuuma tũnua twa njiaro ciao, kuuma rĩu nginya tene na tene,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

60

Riiri wa Zayuni

- 1 “Atĩrĩrĩ, arahũka ũcangarare, tondũ ũtheri waku nĩũũkĩte,
naguo riiri wa Jehova ũgakwarĩra.
- 2 Atĩrĩrĩ, nduma nĩhumbĩrĩte thĩ,
nayo nduma ndumanu ikahumbĩra ndũrĩrĩ ciothe,
no Jehova nĩakwarĩire,
naguo riiri wake ũgakwarĩra.
- 3 Ndũrĩrĩ nĩigooka kũrĩ ũtheri waku,
nao athamaki moke kũrĩa ũcangararĩte ta riũa rĩkĩratha.
- 4 “Tiira maitho wĩrorere mĩena yothe:
One ũrĩa andũ othe monganĩte magooka harĩwe,
nao ariũ aku makoima kũndũ kũraya,
nao airĩtu aku magooka makuuĩtwo na moko.
- 5 Hĩndĩ iyo nĩũkona ũndũ ũcio, nawe ũcangarare,
ngoro yaku nayo ĩtuumatuume, na ĩyũrwo nĩ gĩkeno;

ūtonga ũrĩa ũrĩ iria-inĩ nĩũkareherwo,
 o naguo ūtonga wa ndũrĩrĩ ũrehwo kũrĩ we.
 6 Ndũũru cia ngamĩira nĩikaiyũra bũrũri waku,
 o nacio njaũ cia ngamĩira cia kuuma Midi-
 ani, na cia Efa.*

Ngamĩira ciothe cia kuuma Sheba ciũke,
 ikuuĩte thahabu na ũbumba,
 nao andũ maanĩrĩre magooce Jehova.

7 Ndũũru ciothe cia mbũri cia Kedari igaa-
 cookanĩrĩrio irehwo kũrĩ we,
 ūtungatagĩrwo nĩ ndũrũme cia Nebaiothu;
 nĩigetĩkĩrwo, ituĩke cia kũrutwo igongona
 kĩgongona-inĩ gĩakwa,
 na nĩ nĩngagemia hekarũ yakwa ĩrĩa ĩrĩ
 riiri.

8 “Atĩrĩrĩ, andũ aya mombũkĩte na igũrũ ta matu,
 o na kana ta ndutura igĩcooka itara-inĩ ciacio
 nĩ a?”

9 Ti-itherũ andũ arĩa matũũraga icigĩrĩra-inĩ nĩ
 nĩ metagĩrĩra;
 matongoretio nĩ marikabu cia Tarishishi,
 ikĩrehe ariũ anyu kuuma kũndũ kũraya,
 marĩ na betha na thahabu ciao
 nĩ ũndũ wa gũtĩia Jehova Ngai wanyu,
 Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli,
 nĩgũkorwo nĩakũheete riiri.

10 “Andũ a kũngĩ nĩo magaacookereria thingo
 ciaku,
 nao athamaki ao magũtungatagĩre.

* **60:6** Andũ a Midiani maarĩ arĩithi mwena wa gũthini wa Jorodani; Efa aarĩ mũriũ wa Midiani.

- O na akorwo nĩndakũhũũrĩre na marakara-rĩ,
nĩũgeetĩkĩrĩka nĩ nĩ nĩguo ngũiguĩre tha.
- 11 Ihingo ciaku igũtũũra irĩ hingũre,
itĩrĩ hĩndĩ ikaahingwo mũthenya kana
ũtukũ,
nĩgeetha andũ makũrehagĩre ũtonga wa
ndũrĩrĩ,
athamaki ao marũmanĩrĩre mũtongoro wa
ũhootani.
- 12 Nĩgũkorwo rũrĩrĩ kana ũthamaki ũrĩa
ũtagagũtungatĩra nĩũkaniinwo;
ũkaanangwo biũ.
- 13 “Riiri wa Lebanoni ũgaatuĩka waku,
naguo nĩ wa mĩtĩ ya mĩthengera, mĩhuhu,
na mĩkarakaba yothe hamwe,
nĩguo igemie handũ hakwa harĩa haamũre;
na nĩ nĩngagoocithia handũ harĩa
hakinyagwo nĩ magũrũ makwa.
- 14 Ariũ a andũ arĩa makũhinyagĩrĩria
nĩmagooka harĩwe makũinamĩrĩre;
na arĩa othe makũmenete, mainamĩrĩre
magũrũ-inĩ maku,
nao magwĩtage Itũũra-Inene-rĩa-Jehova,
na Zayuni itũũra rĩa Ũrĩa Mũtheru wa
Isiraeli.
- 15 “O na akorwo nĩwatiganĩirio na ũkĩmenwo,
na gũkĩaga mũndũ o na ũmwe
ũngĩtuĩkanĩria gwaku-rĩ,
nĩngatũma ũtũũre ũrĩ mũtĩku nginya tene,
na ũrĩ gĩkeno kĩa njiarwa ciothe.
- 16 Nĩũkanyuuaga iria rĩa ndũrĩrĩ
na wongithagio nyondo cia ũthamaki.

Hĩndĩ ĩyo nĩguo ũkaamenya atĩ niĩ nĩ niĩ Jehova,
 niĩ niĩ Mũhonokia waku,
 na Mũkũũri waku, Ũrĩa-ũrĩ-Hinya-Mũno wa
 Jakubu.

17 Ngaakũrehera gĩcango handũ ha thahabu,
 na ngũrehere betha handũ ha kĩgera.

Handũ ha mbaũ ngaakũrehera gĩcango,
 na ngũrehere kĩgera handũ ha mahiga.

Nĩngatũma thayũ ũtuĩke mũnene waku,
 naguo ũthingu ũtuĩke mwathi waku.

18 Ngũĩ ndĩgaacooka kũiguuo bũrũri-inĩ waku,
 o na kana mĩhaka-inĩ ya bũrũri waku kũgĩe
 ũũnũhi kana mwanangĩko,

no nĩũgeeta thingo ciaku Ũhonokio,
 na ihingo ciaku ũciĩte Ũgooci.

19 Riũa ti rĩo rĩrĩkwaragĩra mũthenya,
 kana ũtheri wa mweri ũgũtheragĩre ũtukũ,
 nĩgũkorwo Jehova agaatuĩka ũtheri waku wa
 nginya tene
 na Ngai waku atuĩke riiri waku.

20 Riũa rĩu rĩaku rĩtigacooka gũthũa rĩngĩ,
 o na kana mweri waku ũtukĩrwo rĩngĩ;
 nĩgũkorwo Jehova nĩwe ũgaatuĩka ũtheri wa
 gũgũtherera nginya tene,
 na matukũ maku ma kĩeha nĩmagathira.

21 Hĩndĩ ĩyo nao andũ aku othe magaatũka
 athingu,
 na megwatĩre bũrũri nginya tene.

Andũ acio nĩo thuuna ĩrĩa ndĩhaandĩire,
 arĩ wĩra wa moko makwa,
 nĩgeetha monanagie ũkengu wakwa
 mũnene.

22 Nyũmba ĩrĩa nini ĩkongerereka ĩtuĩke andũ ngiri,
 nayo ĩrĩa ĩtarĩ andũ aingĩ ĩtuĩke rūrĩrĩ rūrĩ hinya mũno.
 Nĩ nĩ nĩ Jehova.
 Nĩngeeka ũndũ ũcio narua ihinda rĩaguo rĩakinya.”

61

Mwaka wa Ũtugi wa Jehova

1 Atĩrĩrĩ, Roho wa Mwathani Jehova arĩ igũrũ rĩakwa,
 nĩ ũndũ Jehova nĩanjitĩrĩirie maguta,
 nĩguo hunjagĩrie andũ arĩa athĩni ũhororĩa-mwega.
 Nĩandũmĩte ngahonie arĩa athuthĩku ngoro,
 na ngaanĩrĩre atĩ andũ arĩa mohetwo nĩmohorwo,
 nao arĩa mohetwo njeera ndĩmeere nĩmarekererio,
 2 na hunjanagĩrie ũhoru wa mwaka ũrĩa Jehova akoonania ũtugi wake,
 na mũthenya ũrĩa Ngai witũ akerĩhĩria,
 ningĩ hooragĩrie arĩa othe marĩ na kĩaha,
 3 na ndeithagie andũ arĩa marĩ na kĩaha kũu Zayuni:
 ndĩmahumbe tanji ya ũthaka handũ ha mũhu,
 na ndĩmaitĩrĩrie maguta ma gĩkeno handũ ha kĩaha,
 na ndĩmahumbe nguo ya ũgooci handũ ha ngoro ĩtarĩ mwĩhoko.
 Nĩgeetha meetagwo mĩtĩ ya ũthingu,
 mĩtĩ ĩrĩa ĩhaandĩtwo nĩ Jehova

nĩguo monanagie riiri wake.

4 Nao nĩmagaka kũndũ kũrĩa gũtũire
kwanangĩtwo kuuma tene,
na macookererie kũndũ kũrĩa kuonũhirwo
tene;

nĩ magaacookereria matũũra manene
marĩa matũire marĩ manange njjarwa na
njjarwa.

5 Nao ageni nĩmakarĩithagia ndũũru cianyu;
nao andũ a kũngĩ marĩmage mĩgũnda
yanyu,
o na maceehage mĩthabibũ yanyu.

6 No inyuĩ mũgeetagwo athĩnjĩri-Ngai a Jehova,
nao andũ mamwĩtage atungatĩri a Ngai
witũ.

Mũkaarĩaga ũtonga wa ndũrĩrĩ,
na mwĩtĩage na indo icio ciao nyingĩ.

7 Nĩ ũndũ wa ũrĩa andũ akwa manaconorithio,
makaarĩhĩrio maita meerĩ,
na handũ ha thoni-rĩ,
nĩmagakenera igai rĩao;
na nĩ ũndũ ũcio makaagaya igai maita meerĩ
bũrũri-inĩ wao,
na magĩe na gĩkeno gĩtagathira nginya tene.

8 “Nĩgũkorwo niĩ, Jehova, nĩnyendete ciira wa
kĩhooito;
nĩthũire ũtunyani na waganu.
Nĩ ũndũ wa wĩhokeku wakwa-rĩ, nĩngamarĩha
irĩhi rĩao,
na ndũkanĩre nao kĩrĩkanĩro gĩa gũtũũra
nginya tene.

9 Njiaro ciao n̄ikaagĩa igweta ndũrĩrĩ-inĩ,
na ciana ciao imenywo n̄ andũ a ndũrĩrĩ.
Arĩa othe makaamoona n̄imagetĩkĩra
atĩ acio n̄io andũ arĩa Jehova arathimĩte.”

10 Nĩ n̄ingenagĩra Jehova mũno;
ngoro yakwa ĩcanjamũkaga n̄ ĩndũ wa
Ngai wakwa.

Nĩgũkorwo n̄iahumbĩte ũhonokio ta nguo,
na akaahumba nguo ndaaya ya ũthingu,
o ta ũrĩa mũhikania agemagia mũtwe wake na
kĩremba taarĩ mũthĩnjĩri-Ngai,
na ta ũrĩa mũhiki egemagia na mathaga
make ma goro.

11 Nĩgũkorwo o ta ũrĩa tĩiri ũtũmaga mbegũ
imere,
na mũgũnda ũgatũma mbegũ ikũre-rĩ,
ũguo noguo Mwachani Jehova agaatũma
ũthingu na ũgooci
ciumĩre cionekane n̄ ndũrĩrĩ ciothe.

62

Rĩtwa Rĩerũ rĩa Zayuni

1 Ha ũhoru wa kũrũĩrĩa Zayuni-rĩ, ndigakira,
o na kana ndigithĩrie gũtetera Jerusalemu,
nginya hĩndĩ ĩrĩa ũthingu wake ũkaara o ta
ũtheri wa rũciinĩ,
naguo ũhoru wake wa kũhonokio wonekane
o ta tawa ũrĩa ũrĩrĩmbũkaga.

2 Ndũrĩrĩ n̄ikoona ũthingu waku,
nao athamaki othe mone riiri waku;
nawe ũgeetagwo na rĩtwa rĩerũ,
rĩrĩa rĩkaagwetwo na kanua ka Jehova.

- ³ Ningĩ ũgaatuĩka ta tanji ya ũthaka
 ũnyiitĩtwo guoko-inĩ kwa Jehova,
 na ũhaana ta thũmbĩ ya ũthamaki
 ĩnyiitĩtwo guoko-inĩ kwa Ngai waku.
- ⁴ Wee ndũgacooka gwĩtwo Mũtiganĩrie,
 kana bũrũri waku wĩtwo Mũkiri-Ihooru.
 No rĩrĩ, ũrĩitagwo Hefiziba,
 na bũrũri waku wĩtagwo Beula;
 nĩgũkorwo Jehova nĩagakenagio nĩwe,
 naguo bũrũri waku ũgaatuĩka o ta mũhiki
 ũhikĩtio.
- ⁵ O ta ũrĩa mwanake ahikagia mũirĩtu,
 ũguo noguo ariũ aku magaakũhikia;
 na o ta ũrĩa mũhikania akenagĩrĩra mũhiki
 wake,
 ũguo noguo Ngai waku agaagũkenerera.
- ⁶ Nĩnjigĩte arangĩri a thingo ciaku, wee
 Jerusalemu,
 nao matigakira mũthenya kana ũtukũ.
 Inyuĩ arĩa mũkayagĩra Jehova-rĩ,
 mũtikanahurũke,
- ⁷ o na kana mũmũhe ũhurũko nginya rĩrĩa
 akahaanda Jerusalemu,
 na arĩtue itũũra rĩrĩ igweta thĩ yothe.
- ⁸ Jehova nĩehĩtĩte ambararĩtie guoko gwake kwa
 ũrĩo,
 na akehĩta na guoko gwake kũrĩ hinya,
 akoiga atĩrĩ:
 “Ndigacooka kũhe thũ ciaku ngano yaku
 ĩtuĩke irio ciao,
 na gũtirĩ hĩndĩ ĩngĩ andũ a kũngĩ makaanyua
 ndibei ya mũhihano

ĩrĩa wee ũrutĩire wĩra;
 9 no rĩrĩ, andũ arĩa marĩgethaga ngano nĩo
 marĩmĩrĩĩaga,
 na magoocage Jehova,
 nao arĩa monganagia thabibũ nĩo marĩnyuuaga
 ndibei yacio
 maikarĩte nja ya handũ hakwa harĩa
 haamũre.”

10 Hĩtũkĩrai, mũhĩtũkĩre ihingo-inĩ, mumagare!
 Thondekerai andũ njĩra.
 Akaai, mwake njĩra njariĩ!
 Ũnganiai mahiga, mũmeherie kuo.
 Ambarariai bendera na igũrũ nĩguo yonwo nĩ
 ndũrĩrĩ.

11 Jehova nĩanĩrĩire ũhoru ũyũ
 ituri-inĩ ciothe cia thĩ, akoiga atĩrĩ:
 “ĩrai Mwarĩ wa Zayuni ũũ,
 ‘Atĩrĩrĩ ũrĩa ũgaakũhonokia nĩarooka!
 Arooka arĩ na kĩheo gĩake,
 na irĩhi rĩake arĩ o narĩo.’ ”

12 Acio marĩĩtagwo Andũ arĩa Aamũre,
 o arĩa Jehova Akũũrĩte;
 nawe ũrĩĩtagwo Wa Kwendeka,
 Itũũra-Inene-rĩrĩa-Rĩtagacooka-
 Gũthaamwo.

63

*Mũthenya wa Ngai wa Kwĩrĩhĩria na
 Kũhonokania*

¹ Nũũ ũyũ ũroka oimĩte Edomu,

akoima itũũra rĩa Bozara ehumbĩte nguo
ndune ta thakame?
Nũũ ũyũ wĩhumbĩte nguo irĩ na ũkengu,
agĩkinyũkagia arĩ na hinya wa ũnene wake?

“Nĩ nĩ, ngĩaragia ndeto cia ũthingu,
na ndĩ na hinya wa kũhonokania.”

² Nĩ kĩ gĩtũmĩte nguo ciaku itunĩhe,
ta cia mũndũ ũraranga kĩhĩro kĩa ndibei?

³ “Nĩ-rĩ, nĩnangĩte kĩhĩro kĩa ndibei ndĩ nyiki;
gũtirĩ mũndũ wa kuuma kũrĩ ndũrĩrĩ o na
ũmwe twarĩ nake.

Ndamakinyĩrĩrie ndĩ na marakara,
na ngĩmarangĩrĩria thĩ ndĩ na mang’ũrĩ;
nayo thakame yao ikĩminjũkĩra nguo ciakwa,
nacio ciothe ikĩgĩa na marooro mayo.

⁴ Nĩgũkorwo mũthenya wa kũrihanĩria warĩ
ngoro-inĩ yakwa,
naguo mwaka wa gũkũũra andũ akwa
nĩmũkinyu.

⁵ Nĩ nĩndacũthĩrĩrie, ngĩona atĩ hatiarĩ mũndũ
wa kũndeithia,
na ngĩgega tondũ gũtiarĩ na mũndũ wa
kũndiirĩrĩra;

nĩ ũndũ ũcio guoko gwakwa mwene nĩkuo
kwahonokirie,
namo mang’ũrĩ makwa mwene
makĩndiirĩrĩra.

⁶ Nĩndakinyĩrĩrie ndũrĩrĩ ndĩ na marakara,
ngĩtũma ituĩke ta irĩtwo nĩ njoohi nĩ ũndũ
wa mang’ũrĩ makwa,
nayo thakame yao ngĩmĩita thĩ.”

Kūgooca na Kūhooya

- 7 Nīngūheana ũhoru wa motugi ma Jehova,
o na ciiko ciake iria itūmaga agoocwo,
kūringana na maündũ mothe marĩa Jehova
atwĩkĩire:
ĩĩ, nīngūheana ũhoru wa maündũ maingĩ mega
marĩa eekĩire nyũmba ya Isiraeli,
kūringana na tha ciake, na motugi make
maingĩ.
- 8 Nĩ ũndũ oigire atĩrĩ, “Ti-itherũ acio nĩ andũ
akwa,
na nĩ ciana iria itakaheenia,”
na nĩ ũndũ ũcio agĩtuĩka Mũhonokia wao.
- 9 Mathũĩna-inĩ mao mothe o nake nĩathũĩnkire,
nake mũraika wake akĩmahonokia.
Akĩmakũũra nĩ ũrĩa aamendete na akamaiguĩra
tha,
akĩmooya na agĩtũũra amakuuĩte matukũ
mothe ma tene.
- 10 No rĩrĩ, nĩmamũremeire
na makĩguithia Roho wake Mũtheru ũũru.
Nĩ ũndũ ũcio akĩmagarũrũka, agĩtuĩka thũ yao,
nake we mwene akĩrũa mbaara nao.
- 11 Ningĩ andũ acio ake makĩririkana matukũ ma
tene,
o hĩndĩ ya Musa na andũ ake, makĩũria atĩrĩ:
Ũrĩa wamaringirie iria, hamwe na mũrĩithi wa
rũũru rwake-rĩ, akĩrĩ ha?
Ĩ we ũrĩa wareehire Roho Mũtheru gatagatĩ
kao-rĩ, akĩrĩ ha?
- 12 Ũrĩa watũmire guoko gwake kwa hinya na
kũrĩ riiri
gũĩkare mwena wa ũrĩo wa Musa, akĩrĩ ha?

O we ũrĩa wagayũkanirie maaĩ mbere yao,
 nĩguo egĩre na igweta nginya tene,
 13 ũrĩa wamatongoreirie kũndũ kũu kũriku, akĩrĩ
 ha?
 O ta mbarathi igĩtwarĩrwo werũ-inĩ-rĩ, ma-
 tiahĩngirwo;
 14 o ta ũrĩa ng'ombe ithiiaga kwarahio gĩtuamba-
 inĩ,
 noguo o nao maaheirwo ũhurũko nĩ Roho
 wa Jehova,
 Ũguo nĩguo watongoririe andũ aku
 nĩgeetha wĩgĩre rĩitwa rĩ na riiri.

15 We ta cũthĩrĩria thĩ ũrĩ o kũu igũrũ, wĩrorere,
 wone ũrĩa gũtariĩ ũrĩ gĩtĩ-inĩ gĩaku kũu
 gĩtũũgĩru kĩa ũnene,
 o kũu gĩtheru na kĩrĩ riiri.

Kaĩ maũndũ maku marĩa wĩkaga ma kĩyo o na
 ma hinya makĩrĩ ha?

Ũhoro wa ũrĩa ũtũiguagĩra tha na
 ũrĩa ũtũcakayagĩra ngoro-inĩ yaku-rĩ,
 nĩũgirĩtie ũtũkinyĩre.

16 O na angĩkorwo Iburahĩmu ndatũũĩ,
 nake Isiraeli nĩatũkaanĩte-rĩ,
 Wee nĩwe Ithe witũ;

Wee Jehova-rĩ, nĩwe Ithe witũ,
 narĩo rĩitwa rĩaku nĩ Mũkũũri witũ kuuma
 tene.

17 Atĩrĩrĩ, Wee Jehova, nĩ kĩĩ gĩtũmaga
 ũtũrekererie tuume njĩra-inĩ ciaku,
 na ũkoomia ngoro ciitũ nĩguo twage
 gũgũtĩia?

Garũrũka nĩ ũndũ wa ndungata ciaku,
 o mĩhĩrĩga ĩyo ĩtuĩkĩte igai rĩaku.

- 18 Andũ aku arĩa aamũre nĩmegwatĩire bũrũri
ũyũ wamaheire
ũgĩtuĩka wao o ihinda inini,
no rĩu thũ ciitũ nĩcirangĩrĩirie
handũ haku harĩa haamũre.
- 19 Ithuĩ tũrĩ andũ aku kuuma tene;
no rĩrĩ, o ndũrĩ wamathamakĩra,
o na matirĩ metanio na rĩitwa rĩaku.

64

- 1 Atĩrĩrĩ, naarĩ korwo watarũranga matu
ũikũrũke gũkũ thĩ,
nĩguo irĩma ithingithe irĩ mbere yaku!
- 2 O ta ũrĩa mwaki ũmundagia thari
ikarĩrĩmbũka,
na ũgatũma maaĩ matherũke-rĩ,
ikũrũka thĩ ũtũme rĩitwa rĩaku rĩmenywo nĩ thũ
ciaku,
na ũtũme ndũrĩrĩ ciinaine irĩ mbere yaku!
- 3 Nĩgũkorwo hĩndĩ irĩa Wee wekire maũndũ ma
kũmakania marĩa tũteerĩgĩrĩire-rĩ,
nĩwaikũrũkire, nacio irĩma igĩthingitha irĩ
mbere yaku.
- 4 Kuuma o tene gũtirĩ mũndũ o na ũmwe ũrĩ
waigua maũndũ ta macio,
na gũtirĩ gũtũ kũrĩ kwaigua ũhoru ta ũcio,
o na kana riitho rĩkĩona Ngai ũngĩ tawe,
ũrĩa wĩkaga maũndũ nĩ ũndũ wa andũ arĩa
maikaraga mamwetereire.
- 5 Wee ũũkaga gũteithia andũ arĩa mekaga
maũndũ marĩa magĩrĩire makenete,
o acio maririkanaga njĩra ciaku.

No rĩria twagire gũcirũmĩrĩra tũgĩthiĩ na mbere
 na kwĩhia-rĩ,
 wee nĩwarakarire.
 Ithui-rĩ, tũngĩkĩhonoka atĩa?

⁶ Ithuothe tũtuĩkĩte ta mũndũ ũrĩ na thaahu,
 na ciiko ciothe cia ũthingu witũ ihaana ta
 ndangari irĩ magigi;

ithuothe tũhohaga tũkahaana ta ithangũ,
 namo mehia maitũ magatũhuruta o ta ũrĩa
 rũhuho rũhuruutaga maragara.

⁷ Gũtirĩ mũndũ o na ũmwe ũkayagĩra rĩitwa
 rĩaku,
 kana akageria anyiitane nawe;
 nĩgũkorwo nĩtũhithĩte ũthiũ waku,
 ũgagĩtũma tũhinyĩrĩrĩke nĩ ũndũ wa mehia
 maitũ.

⁸ No rĩrĩ, Wee Jehova, wee nĩwe ithe witũ.
 Ithui tũrĩ rĩũmba, nawe nĩwe mũtũũmbi;
 ithuothe tũrĩ wĩra wa moko maku.

⁹ Wee Jehova-rĩ, tiga gũtũrakarĩra mũno
 makĩria,
 o na kana ũtũũre ũririkanaga mehia maitũ.

Na rĩrĩ, ta tũrore twagũthaitha,
 wone atĩ ithuothe tũrĩ andũ aku.

¹⁰ Matũũra maku marĩa manene maamũre
 nĩmatuĩkĩte werũ;
 o na itũũra rĩa Zayuni rĩtuĩkĩte werũ,
 narĩo itũũra rĩa Jerusalemu rĩgakira ihooru.

¹¹ Hekarũ iitũ ĩrĩa nyamũre na ĩrĩ riiri,
 kũrĩa maithe maitũ maakũgoocagĩra,
 nĩcinĩtwo na mwaki,
 nacio indo ciitũ ciothe iria irĩ bata
 nĩcianangĩtwo.

- 12 Thuutha wa maũndũ macio mothe, Wee
 Jehova-rĩ,
 anga nĩũgũtũtiganĩria, wage gũtũteithia?
 Ũgũkira o ro ũguo na ũkĩrĩrĩrie
 gũtũherithia makĩria?

65

Cũira na Ũhonokio

- 1 “Nĩĩ ndeguũrĩrie andũ arĩa mataahooyaga
 kĩrĩra;
 na andũ arĩa mataamaathaga nĩĩ, nĩo
 maanyonire.
 Naruo rũrĩrĩ rũrĩa rũtarĩ rwahooya
 rũkĩgwetaga rĩitwa rĩakwa,
 ngĩrwĩra atĩrĩ: ‘Nĩĩ ũyũ haha, nĩĩ ũyũ haha.’
- 2 Mũthenya wothe ndindaga ndambũrũkĩrie
 moko makwa
 kũrĩ andũ aremi,
 arĩa matathiiaga na mĩthiĩre mĩega,
 no marũmagĩrĩra mathugunda mao:
- 3 o andũ arĩa matũũraga maathirĩkagia
 o ũthiũ-inĩ wakwa,
 makarutagĩra magongona mĩgũnda-inĩ,
 na magacinagĩra ũbumba igongona-inĩ cia
 maturubarĩ;
- 4 arĩa matindaga maikarĩte mbĩrĩra-inĩ,
 makarara meiguĩte na hito ũtukũ wothe;
 arĩa makĩrĩĩaga nyama cia ngũrwe,
 na nyũngũ ciao ciyũrĩte thaathi wa nyama
 irĩ thaahu;
- 5 andũ acio moigaga atĩrĩ, ‘Njeherera, tiga
 kũnguhĩrĩria,
 tondũ nĩĩ ndĩ mũtheru gũgũkĩra!’

Andũ ta acio mahaana ta ndogo maniũrũ-inĩ
makwa,
na ta mwaki wakanaga mũthenya wothe.

6 “Atĩrĩrĩ, mbere yakwa gũtũire kwandĩkĩtwo
maũndũ macio:
ndigũtũũra ngirĩte ki, no rĩrĩ,
nĩngarĩhanĩria kũna;
ti-itherũ ngaarĩhanĩria o ciero-inĩ ciao,

7 ndĩhanĩrie mehia manyu inyuĩ ene, o na mehia
ma maithe manyu,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Tondũ nĩmacinĩire ũbumba irĩma-igũrũ,
na makĩinuma marĩ kũu tũrĩma-igũrũ,
nĩngerĩhĩria ciero-inĩ ciao,
ndĩmarĩhe irĩhi rĩothe nĩ ũndũ wa ciĩko ciao
cia mbere.”

8 Jehova ekuuga atĩrĩ:

“O ta ũrĩa ngogoyo yonekaga kĩmanjĩka-inĩ gĩa
thabibũ,
nao andũ makoiga atĩrĩ, ‘Tiga gũkĩananga,
hahota gũkorwo na kĩndũ kĩega thĩinĩ
wakĩo,’

ũguo noguo ngeeka nĩ ũndũ wa ndungata
ciakwa;
ndigaciniĩna ciothe.

9 Ngaaruta njiaro kuuma kũrĩ Jakubu,
nao agai a irĩma ciakwa moime Juda;
andũ akwa arĩa nĩ ndĩthuurĩire nĩo magaaci-
gaya,
nacio ndungata ciakwa itũũre kuo.

10 Sharoni gũgaatuĩka ũrĩithio wa ndũũru cia
mbũri,

na Gĩtuamba-kĩa-Akori gĩtuĩke handũ ha
kwarahagwo nĩ mahiũ,
nĩ ũndũ wa andũ akwa arĩa matũire man-
jaragia.

- 11 “No rĩrĩ, inyuĩ arĩa mūtiganĩirie Jehova,
na mũkariganĩrwo nĩ kĩrĩma gĩakwa kĩrĩa
kĩamũre,
inyuĩ arĩa mwaragĩra metha ngai ya maheeni
ĩrĩa ĩtagwo Mũreehi-mũnyaka,
na mũkaiyũria mbakũri cia ndibei ya
mũtukanio
mũgaitĩra ngai ĩrĩa ĩtagwo Mũreehi-mũtino
nĩguo mũmĩhoorerie-rĩ,
12 ngaamwathĩrĩria kũũragwo na rũhiũ rwa
njora,
na inyuothe mũkegũithia thĩ mũũragwo;
nĩgũkorwo ndamwĩtire mũkĩaga kũnjĩtĩka,
na ndamwarĩirie mũkĩaga gũthikĩrĩria.
Mwekire maũndũ mooru maitho-inĩ makwa,
na mũgĩthuura maũndũ marĩa matangena-
gia.”

- 13 Nĩ ũndũ ũcio Jehova Mwathani ekuuga atĩrĩ:
“Ndungata ciakwa nĩikaarĩa irio,
no inyuĩ nĩmũkahũũta;
ndungata ciakwa nĩikaanyua,
no inyuĩ nĩmũkanyoota;
ndungata ciakwa nĩigakena,
no inyuĩ nĩmũgaconorithio.
14 O na ningĩ ndungata ciakwa nĩikaina
nĩgũcanjamũka ngoro,
no inyuĩ nĩmũkarĩra
nĩ ũndũ wa ruo rwa ngoro,

- na mũgirĩke nĩ ãndũ wa gũthuthĩka ngoro.
 15 Marĩitwa manyu mũkaamatigĩra andũ akwa
 arĩa ndĩthuurĩire,
 amatũmagĩre rĩrĩa mekwenda kũruma
 andũ;
 Mwathani Jehova nĩagakũũraga,
 no ndungata ciake agaaciĩtaga marĩitwa
 mangĩ.
 16 Mũndũ ũrĩa wothe ũkaahoera bũrũri
 kĩrathimo,
 ageeka ũguo akĩgwetaga rĩitwa rĩa Ngai
 ũrĩa wa ma;
 ningĩ ũrĩa ũkeehĩta na mwĩhĩtwa bũrũri-inĩ,
 akeehĩta akĩgwetaga rĩitwa rĩa Ngai ũrĩa wa
 ma.
 Nĩgũkorwo mathĩna marĩa ma tene
 nĩmakariganĩra,
 na mahithwo maitho-inĩ makwa.

Igũrũ Rĩerũ na Thĩ Njerũ

- 17 “Atĩrĩrĩ, nĩngũmba
 igũrũ rĩerũ o na thĩ njerũ.
 Maũndũ marĩa ma tene matigacooka
 kũririkanwo,
 o na kana meciirio.
 18 No rĩrĩ, canjamũkai na mũkenere
 indo iria ngũmba tene na tene,
 nĩgũkorwo nĩngũmba itũũra rĩa Jerusalemu
 rĩtuĩke rĩa gũkenewo,
 na andũ a rĩo matuĩke a gũkenania.
 19 Nĩngakenera Jerusalemu
 na njanjamũke nĩ ãndũ wa andũ akwa;
 naguo mũgambo wa kĩgirĩko o na kana wa
 kĩrĩro
 ndũkaiguu kũu rĩngĩ.

- 20 “Kũu gũtirĩ mwana wa rũkenge ũgaacooka
 gũkua arĩ na matukũ manini,
 o na kana mũndũ mũkũrũ akue atatũũrite
 mũaka yake yothe;
 mũndũ ũrĩa ũgaakua arĩ na mũaka igana
 akoonagwo taarĩ mũndũ mwĩthĩ;
 nake ũrĩa ũtagaakinyia mũaka igana
 akoonagwo ta arumĩtwo na kĩrumi.
- 21 Nao nĩmagaka nyũmba na macitũũre;
 makaahaanda mĩgũnda ya mĩthabibũ
 na marĩĩage maciaro mayo.
- 22 Gũtirĩ hĩndĩ ĩngĩ magaaka nyũmba
 ituĩke cia gũtũũrwo nĩ andũ angĩ,
 o na kana mahaande irio irĩĩo nĩ andũ angĩ.
 Nĩgũkorwo o ta ũrĩa matukũ ma mũtĩ maigana,
 ũguo noguo matukũ ma andũ akwa maga-
 akorwo maigana;
 andũ akwa arĩa athuure magaatũũra
 makenagĩra wĩra wa moko mao ihinda
 iraaya.
- 23 Nao matigacooka kũruta wĩra wa tũhũ,
 o na kana maciare ciana ciathĩrĩirio mũtino;
 nĩgũkorwo magaatũũka andũ arathime nĩ Je-
 hova,
 o hamwe na njiaro ciao.
- 24 Na nĩgũgatuũka atĩrĩ, o mbere mataananjĩta-
 rĩ,
 nĩngamacookeria ũhoru;
 ningĩ o makĩaragia-rĩ, nĩngakorwo njiguĩte.
- 25 Nayo njũũi na kagondũ ikaarĩĩaga hamwe,
 naguo mũrũũthi ũkarĩĩaga nyeki ta ndegwa,
 no rũkũngũ nĩruo rũgaatuũka irio cia nyoka.
 Itikagerana ngero kana cianangane

kūu guothe kīrīma-inĩ gĩakwa kīamũre,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

66

Ciira na Kūrīgīrīro

¹ Jehova ekuuga ũũ:

“Igūrũ nĩrĩo gītĩ gĩakwa kĩa ũnene,
nayo thĩ nĩyo gīturwa gĩakwa kĩa magūrũ.

Mũngĩkĩnjakĩra nyũmba ĩhaana atĩa?

Naho handũ hakwa ha kũhurũka
hangĩkorwo hahaana atĩa?

² Githĩ ti guoko gwakwa gwathondekire indo ici
ciothe,

na gũgītũma igĩe kuo?”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Atĩrĩrĩ, mũndũ ũyũ nowe ngaatĩia:

nĩ mũndũ ũrĩa wĩnyiihagia na akagĩa na
ngoro ĩherete,

na akainaina rĩrĩa ekũigua kiugo gĩakwa.

³ No rĩrĩ, mũndũ ũrĩa ũrutaga ndegwa igongona
ahaana o ta ũrĩa ũragaga mũndũ,

nake ũrĩa ũrutaga gatūrũme,

ahaana o ta mũndũ ũrĩa uunaga ngui
ngingo;

mũndũ ũrĩa ũrutaga iruta rĩa mũtu,

ahaana o ta mũndũ ũrĩa ũrutaga thakame
ya ngūrwe,

nake ũrĩa ũcinaga ũbumba wa kīririkano,

ahaana o ta mũndũ ũrĩa ũhooyaga
mũhianano.

Andũ acio nĩmethuurĩire njĩra ciao o ene,

na ngoro ciao igakenagio nĩ maũndũ marĩa
 marĩ magigi;
 4 nĩ ũndũ ũcio, nĩ o na nĩ nĩngathuura kũmeka
 ũndũ mũũru
 na ndĩmarehithĩrie maũndũ marĩa
 matũmaga metigĩrite.
 Nĩgũkorwo rĩrĩa ndetanire, gũtirĩ mũndũ o na
 ũmwe wanjĩtikire,
 na rĩrĩa ndaaririe, gũtirĩ mũndũ o na ũmwe
 wathikĩriire.
 Andũ acio meekire maũndũ mooru maitho-inĩ
 makwa,
 na magĩthuura maũndũ marĩa matangena-
 gia.”

5 Atĩrĩrĩ, inyuĩ mũinainaga nĩ gũtĩia kiugo gĩake,
 ta iguai ndũmĩrĩri ya Jehova:
 “Ariũ a thoguo arĩa mamũthũire,
 na makamũingata nĩ ũndũ wa rĩitwa
 rĩakwa, moigĩte atĩrĩ,
 ‘Jehova ta nĩagĩkumio
 nĩguo tũkĩone gĩkeno kĩanyu!’
 No rĩrĩ, o nĩmagaconorithio.
 6 Ta iguai mbugĩrĩrio ĩyo ĩroima kũu itũũra rĩrĩa
 inene,
 mũigwe inegene rĩu rĩroima kũu hekarũ-inĩ!
 Ũcio nĩ mũgambo wa Jehova mũraigua
 akĩrĩha thũ ciake kĩrĩa kĩmagĩriire.

7 “Atanambĩrĩria kũrũmwo-rĩ,
 nĩaciarĩte:
 na ataanarũmwo nĩ ruo-rĩ,
 agagĩciara mwana wa kahĩ.

8 Nũũ ũrĩ aigua ũndũ ta ũcio?

Nũũ ũrĩ wona maũndũ ta macio?
 Anga bũrũri wakĩhota gũciarĩrwo andũ aguo
 mũthenya o ro ũmwe,
 o na kana rũrĩrĩ rũkĩigane o ro rĩmwe?
 No rĩrĩ, o rĩrĩa Zayuni yanyitirwo nĩ ruo-rĩ,
 o hĩndĩ ĩyo nĩguo yaciarire ciana ciayo o ro
 rĩmwe.

⁹ Anga no nginyie ihinda rĩa mwana gũciarwo
 na ndikĩreke aciarwo?" ũguo nĩguo Jehova
 ekũũria.

"Anga no hingĩrĩrie mwana nda
 nginyĩtie ihinda rĩake rĩa gũciarwo?"
 ũguo nĩguo Ngai wanyu ekũũria.

¹⁰ "Inyuĩ inyuothe arĩa mwendete itũũra rĩa
 Jerusalemu,
 kenanĩrai narĩo na mũcanjamũke nĩ ũndũ
 warĩo;
 kenanĩrai mũno narĩo,
 inyuĩ inyuothe arĩa mũtũire
 mũrĩcakayagĩra.

¹¹ Nĩgeetha mũhaane ta andũ mongete maũndũ
 mega marĩo,
 mũkahũũna mũhooreire nyondo-inĩ ciake;
 ningĩ mũnyuuage mũkanyootoka,
 na mũkenagĩre ũingĩ wa iria rĩake."

¹² Nĩgũkorwo ũũ nĩguo Jehova ekuuga:
 "Nĩngakinyĩria itũũra rĩa Jerusalemu thayũ
 ũhaana ta rũũĩ,
 na ũtonga wa ndũrĩrĩ ũhaana taarĩ rũũĩ
 rũiyũrĩte rũkoina;
 mũkahoorera ta kaana gakĩongithio nĩ nyina,
 mũgaakuuo na moko make,
 na mũcũgacũgagio mũrĩ maru-inĩ make.

¹³ O ta ũrĩa mwana ahooreragio nĩ nyina,

ũguo noguo ngaamũhooreria;
na nĩmũkahoorerio mũrĩ kũu Jerusalemu.”

14 Rĩrĩa mũkoona ũndũ ũcio, ngoro cianyu
nĩigakena,
nawe ũrirũke ta nyeki nduru;
naguo hinya wa guoko kwa Jehova
nĩũkamenyeka nĩ ndungata ciake,
no marakara make nĩmakamenyeka nĩ thũ
ciake.

15 Atĩrĩrĩ, Jehova arooka arĩ na mwaki,
na ngaari ciake cia ita ihaana ta
kĩhuhũkanio kĩnene;
akaamũikũrũkĩria marakara make arĩ na
mang’ũrĩ,
na amũkũũme na ikũũmana rĩhaana ta
nĩnĩmbĩ cia mwaki.

16 Nĩgũkorwo Jehova nĩagatuĩra andũ othe ciira,
arĩ na mwaki na rũhiũ rwake rwa njora,
na arĩa makoaragwo nĩ Jehova magaakorwo
marĩ aingĩ.

17 “Na rĩrĩ, andũ arĩa meamũrĩte na mageth-
eria nĩguo mathiĩ marũmĩrĩire ũrĩa ũrĩ gata-
gatĩ nĩguo makinye magongona-inĩ marĩa maru-
tagĩrwo mĩgũnda-inĩ, o acio marĩaga nyama
cia ngũrwe na mbĩa, na indo ingĩ irĩ thaahu,
magaathiranĩra hamwe,” ũguo nĩguo Jehova
ekuuga.

18 “Na nĩrĩ, tondũ wa ciĩko ciao na
mecũũrania mao, ngirie gũũka njookanĩrĩrie
ndũrĩrĩ ciothe o na andũ a mĩario yothe, nao
nĩmagooka meyonere riiri wakwa.

19 “Nĩngekĩra kĩmenyithia thĩnĩ wao, na
amwe a arĩa makaahonoka nĩngamatũma

mathiĩ ndũrĩrĩ-inĩ: mathiĩ Tarishishi, na mathiĩ Putu na Ludu kũrĩ andũ arĩa me ngumo ya gũikia mĩguĩ, na mathiĩ Tubali na Javani, na mathiĩ kũrĩ andũ arĩa matũũraga icigĩrĩra-inĩ cia kũndũ kũraya, kũrĩa gũtarĩ kwaiguuo ngumo yakwa, kana gũkonwo riiri wakwa. Nĩmakahunjia ũhoro wa riiri wakwa kũrĩ andũ a ndũrĩrĩ. ²⁰ Nao nĩmakarehe ariũ a thoguo othe, kuuma ndũrĩrĩ-inĩ ciothe, marehwo makuuĩtwo nĩ mbarathi, na ngaari cia ita, na makaari ma kũguucio, na mahaicĩte nyũmbũ na ngamĩra, moke kĩrĩma-inĩ gĩakwa kĩrĩa kĩamũre kũu Jerusalemu, matuĩke ta igongona harĩ Jehova,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga. “Nao magaacirehe o ta ũrĩa andũ a Isiraeli marehaga ngano yao ya maruta kũu hekarũ-inĩ ya Jehova ĩkuuĩtwo na indo iria itarĩ thaahu. ²¹ Na nĩ nĩngathuura amwe ao matuĩke athĩnjĩri-Ngai na Alawii,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

²² Jehova ekuuga atĩrĩ, “O ta ũrĩa igũrũ rĩu rĩerũ na thĩ njerũ iria ngũthondeka igatũũra mbere yakwa-rĩ, ũguo noguo rĩĩtwa rĩaku na njiaro ciaku irĩtũũraga. ²³ Kuuma Karũgamo ka Mweri ũmwe nginya Karũgamo ka Mweri ũrĩa ũngĩ, na kuuma Thabatũ ĩmwe nginya Thabatũ ĩrĩa ĩngĩ, andũ othe nĩmagookaga kũhooya mainamĩrĩire mbere yakwa,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga. ²⁴ “Nao nĩmakoimagara makerorere ciimba cia andũ arĩa maanemeire; nĩ ũndũ igunyũ ciao itigakua, o na kana mwaki ũrĩa wa kũmacina ũhore, nao nĩmagatuĩka ta kĩndũ gĩthũirwo mũno nĩ andũ othe.”

**Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
Gikuyu: Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
(Bible) of Kenya**

copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63